

DEPARTMENT OF ENGLISH AND CULTURAL STUDIES
NEW SYLLABUS FOR FOUR -YEAR UNDERGRADUATE COURSE
(AS PER NEW EDUCATION POLICY)

FIRST YEAR (SEMESTER I & II)

SEMESTER I

DISCIPLINE SPECIFIC COURSE – I (DSC – I)
(The Syllabus of DSC- I will also be the syllabus for English Minor- I)

DSC – I: Introduction to Literary Concepts and Forms – I

4 Credits/100 marks

Note:

- a) This paper requires 3-hours of direct teaching per week and 2-hours of hands-on training in the workshop/lab per week.
- b) Unit III of the syllabus is to be taught during workshop/lab hours through sufficient practice exercises.

Objectives:

- To introduce students to literary concepts and texts from diverse literary periods and traditions.
- To initiate the students into critical appreciation of literary texts.
- To facilitate the creative reading of literature and language by locating it in specific cultural contexts.
- To improve the understanding and usage of English through practice.

Unit I. Fluency in English (Text: *Fluency in English*, Macmillan.)

Chairperson
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

Unit II. Literary Terms

1. Ballad 2. Sonnet 3. Ode 4. Lyric 5. Elegy 6. Dramatic Monologue 7. Epic 8. Blank Verse 9. Free Verse 10. Allegory 11. Simile 12. Metaphor 13. Fancy 14. Imagination 15. Irony 16. Paradox 17. Ambiguity 18. Alliteration 19. Assonance 20. Imagery

Unit III. Grammar (Workshop-based)**Prescribed Texts:**

1. Applied Grammar: **Text:** *Oxford Practice Grammar*, John Eastwood: Oxford University Press, 2000).
 - (a) Passive, Nouns and Articles, Reported Speech
 - (b) Preposition, Relative Clauses.
 - (c) Phrasal Verbs, Linking Words
2. Letter Writing (Official)
(Text: p.450-471 of *Communication Skills*, Sanjay Kumar & Pushp Lata: OUP)

Outcome:

- The students will acquire knowledge about the basic forms of literature.
- The student will develop grammatical skills.
- The students will gain language proficiency.

Suggested Reading:

- *Current English Grammar and Usage with Composition*, R.P. Sinha
- *A Glossary of Literary Terms*, M. H. Abrams.
- *The Oxford Dictionary of Literary Terms*, Chris Baldick, OUP
- *Intermediate English Grammar: Reference and Practice for South Asian Students*, Raymond Murphy.

Testing Scheme:

Max. Marks: 100
Theory: 90 marks
Internal Assessment: 10 marks
Time: 03 Hours

Section A

- Q.1. Short-answer questions: The examiner will set *eight* short questions from the prescribed text, **Fluency in English**, out of which a student must attempt any *five* (in not more than 40-60 words each). (15 marks)

Chairperson
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

Q.2. Long answer-question: The examiner shall give *four* questions from **Fluency in English**. The student will attempt any *three* (in 150 words each).
(15 marks)

Q.3. **Literary terms and concepts**. Eight terms shall be given out of which the student will attempt any *five* (in not more than 50-60 words).
(15 marks)

Section B

- Q.4. Applied Grammar:
- (a) Passive, Nouns and Articles, Reported Speech. (15 marks)
 - (b) Preposition, Relative Clauses. (10 marks)
 - (c) Phrasal Verbs, Linking Words (10 marks)
- Q.5. Letter Writing (Official). (10 marks)

DISCIPLINE SPECIFIC COURSE – II (DSC-II)

DSC-II: Introduction to English Literature – I

4 Credits/100 marks

- Note: a) The paper requires 3-hours of direct teaching per week and 2-hours of hands-on training in workshop/laboratory per week
b) Practical criticism of unseen poems and prose will be carried out during workshop hours

Objective:

- To teach finer nuances of language and literature through an integrated approach.
- To acquire extensive knowledge of English as a language in its varied textual forms.
- To help the learners become thoughtful and effective communicators as per fast- changing global requirements.

Prescribed Text: *English at Work*, (Selection from Poetry & Prose), Eds T. Vijay Kumar, B. T. Seetha, A. V. Suresh Kumar, Y. L. Srinivas, New Delhi: Macmillan India Ltd.

Unit 1: POETRY

- Song 36 from Gitanjali: Rabindranath Tagore

Chairperson
Deptt. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

- From Homecoming: R Parthasarathy
- Myriad-winged Bird: Aduri Satyavathi Devi
- I Know Why the Caged Bird Sings: Maya Angelou
- Telephone Conversation: Wole Soyinka
- Dover Beach: Matthew Arnold
- Anthem for Doomed Youth: Wilfred Owen
- The Unknown Citizen: W.H. Auden

Unit 2: PROSE

- Spoken English and Broken English: Bernard Shaw
- Principles of Good Writing: L.A. Hill
- The Conjuror's Revenge: Stephen Leacock
- I Have a dream: Martin Luther King Jr.
- Letter to a Teacher: The School of Barbiana
- The Best Investment I Ever Made: A.J. Cronin
- Taking the Law into their Hands: J.B. D'Souza
- The Elixir of Life: C.V. Raman

Outcome:

- The students will acquire knowledge about various literary aspects through the text which will enable them to enrich their literary and cultural values.
- Students will be able to recognize key ideas in texts and rhetorical strategies used to develop them.

Testing Scheme:

Max. Marks: 100
 Theory: 90 marks
 Internal Assessment: 10 marks
 Time: 03 Hours

Section-A

- Q.1. Reference to the context from poetry. *One* out of *two* passages to be attempted. (10 marks)
- Q.2. Short questions from poetry. *Three* out of *five* to be attempted. (15 marks)
- Q.3. Essay type question from poetry. *Two* out of *three* to be attempted. (20 marks)

Section-B

- Q.4. Reference to the context from prose. *One* out of *two* passages to be attempted. (10 marks)
- Q.5. Short questions from prose. *Three* out of *five* to be attempted. (15 marks)
- Q.6. Essay type question from prose. *Two* out of *three* to be attempted. (20 marks)

SEMESTER II

DISCIPLINE SPECIFIC COURSE – III (DSC-III)

(The syllabus for DSC-III will also be the syllabus for English Minor-II)

DSC-III: Introduction to Literary Concept and Forms – II

4 Credits/100 marks .

Note: a) The paper requires 3-hours of direct teaching per week and 2-hours of hands-on training in workshop. laboratory per week
b) Unit III is to be taught during workshop hours through sufficient practice exercises

Objectives:

- To develop deeper knowledge of literary genres and concepts
- To help the students relate to the textual themes to the contemporary socio-cultural contexts
- To identify literary conventions and discourses through close reading of the prescribed texts.

Unit I. Text: *A Collection of Essays, Short Stories and One-Act Plays*, Oxford

Unit II. Literary Terms

1. Prose 2. Essay 3. Expository Essay 4. Analytical/Argumentative Essay 5. Lyrical Essay
6. Descriptive Essay 7. Imaginative Essay 8. Philosophical Essay 9. Short Story 10. Long Story
11. Drama 12. Dramatic Plot 13. Character 14. Incident 15. Setting 16. Structure 17. Tragedy
18. Comedy 19. Tragi-comedy 20. Mock-Epic

Unit III. Grammar

1. Applied Grammar (Text: Oxford Practice Grammar by John Eastwood, Oxford, 2000)
 - a). Corrections: Questions, Negatives and Answers (84-107)
The Infinitive and -ing form (144 to 179)
Conditionals and Wish (346 to 359)
 - b). Words and Sentences (02 to 07)

Chairperson
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

2. Paragraph Writing (based on outline, a situation, a string of questions etc.)

Prescribed Texts:

- *Communication Skills*, Sanjay Kumar & Pushp Lata. OUP 2023.
- (Available in Print and as e-book: *Effective Academic Writing*, Alice Savage & Patricia Mayer, OUP (USA, 2006)

Outcome:

- It will acquaint the students with the rich legacy of English Literature and the contribution of legendary writers to the development of English Literature.
- Students will understand the relevance of writing in broader social and cultural contexts

Testing Scheme:

Max. Marks: 100

Theory: 90 marks

Internal Assessment: 10 marks

Time: 3 hours

Section – A

Q. 1. *Five* short questions to be attempted out of eight, based on the prescribed text, *A Collection of Essays, Short Stories and One Act Plays*' (each to be answered in not more than 60-80 words).

(15 marks)

Q. 2. *Three* long questions *out of four*, based on *A Collection of Essays, Short Stories and One Act Plays*' (each to be answered in not more than 100-120 words). (15 marks)

Q.3. Literary terms/concepts (Five out of Eight terms to be answered in around 50-60 words each). (15 marks)

Section-B

Q. 4. Applied Grammar:

(a) Corrections: Questions, Negatives and answers	(10 marks)
(b) The Infinitive and -ing form, Conditionals and Wish	(10 marks)
(c) Words and Sentences	(10 marks)

Q.6. Paragraph Writing (based on outline, a situation, a string of questions etc.) (15 marks)

6

DISCIPLINE SPECIFIC COURSE – IV (DSC– IV)

DSC– IV: Introduction to English Literature – II

4 credits/100 marks

Note: a) The paper requires 3-hour direct teaching per week and 2-hour workshop per week

b) Practical criticism of unseen poems and prose will be carried out during workshop hours.

Objective:

- To help the students acquire deeper insights into English Language and Literature
- To enhance their ability for critical appreciation and interpretation of literary texts
- To apply critical thinking and imbibe cultural sensitivity.

Text: *English for Empowerment*, Orient BlackSwan

Unit 1: Poetry

- Ode to Autumn
- The Road Not Taken
- Money-Madness
- I, Too
- Goodbye Party for Miss Pushpa T.S.
- I will Embrace Only the Sun
- Refugee Mother and Child
- This is a Photograph of Me

Unit 2: Prose

- Mr Know-All
- Film Making
- Not Just Oranges
- A Talk on Advertising
- On Shaking Hands
- No Man is an Island
- Freedom of the Press
- An Excerpt from *Decolonising the Mind*

Outcome:

- The students will be exposed to a diverse range of literary texts.
- The prescribed texts will familiarise the learners with linguistic and cultural diversities which shape our responses
- Students will develop the ability to appreciate the diversity of ideas so as to think critically.

Testing Scheme:

Max. Marks: 100
Theory: 90 marks
Internal Assessment: 10marks
Time: 03 hours

Section-A

Q.1. Reference to the context from poetry. *One* out of *two* passages to be attempted in not more than 250 words.

(10 marks)

Q.2. Short questions from poetry. *Three* out of *five* to be attempted in not more than 150 words.

(15 marks)

Q.3. Essay type question from poetry. *Two* out of *three* to be attempted in not more than 250 words.

(20 marks)

Section-B

Q.4. Reference to the context from prose. *One* out of *two* passages to be attempted in not more than 250 words.

(10 marks)

Q.5. Short questions from prose. *Three* out of *five* to be attempted in not more than 150 words.

(15 marks)

Q.6. Essay type question from prose. *Two* out of *three* to be attempted in not more than 250 words.

(20 marks)

Chairperson
 Deptt. of Eng. & Cul. Studies
 Panjab University,
 Chandigarh

433

ABILITY ENHANCEMENT COURSE – I (AEC – I)
AEC-I: Language Skills: Listening and Speaking

2 Credits/50 Marks

- Note:**
- The paper requires 4-hour workshop/lab per week during which students will be imparted hands-on training in various aspects of communication
 - The practical evaluation will be done by an external examiner either from the same institution or from outside.

Objective:

- To understand the structure of language and how language varies over time, across social situations and social groups
- To be proficient in articulating thoughts and communicating ideas in English language
- To participate in debates and discussions where ideas are tested and sharpened and honing the skill of public speaking

Unit I: Sounds of English (Text: *English Language Skills: A Practical Approach*, Cambridge).

Unit 2: Language Use in Various Situations (Text: *English Language Skills: A Practical Approach*, Cambridge).

Unit 3: Art of Public Speaking (Text: *Communication Skills* by Sanjay Kumar & Pushp Lata. OUP 2023))
a. Group Discussion
b. Interview

Outcome:

- Students will be able to hold meaningful conversations
- Student will be able to effectively use English language to meet professional and personal goals

Testing Scheme:

Max. Marks: 50 marks
Theory: 30 marks
Practical: 15 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 1.5 Hours

9

Chairperson
Deptt. of Eng. & Cul. Studies
Punjab University.

434

Note- Question no. 1 is compulsory. Attempt any four questions from Q 2 to 7.

Q.1. Short notes. Two out of five to be attempted in not more than 150 words each. (10 marks)

Q2. to Q.7. from the prescribed syllabus of Listening and Speaking. Four out of six questions to be attempted in not more than 150 words each.

(20 marks)

ABILITY ENHANCEMENT COURSE—II (AEC –II)
AEC– II: Language Skills: Reading and Writing

2 Credits/50 Marks

Note: a) The paper requires 4-hour workshop/lab per week
b) For the practical exam, student will be asked to read a text, paraphrase a given text, answer questions and interpret graphs and charts

Objectives:

- Learn to compose comprehensive and well-structured paragraphs
- Learn to utilize literary terms and vocabulary, critical methods, and various lenses of interpretation in their writing
- To apply rules of grammar
- To learn the formatting and documenting conventions of the discipline

Unit I: Reading (Text: *Interact: A Course in Communicative English*, Cambridge)

1. Close Reading
2. Comprehension
3. Summary
4. Paraphrasing
5. Interpreting Graphs and Charts

Unit II. Writing (Text: *Writing Skills*, Cambridge, 03-57)

1. Paragraph Writing
(Available in Print and e-book: *Effective Academic Writing I&II*, Alice Savage & Patricia Mayer, OUP (USA, 2006))
2. Note-Making
3. Letter/E-mail Writing
4. Resume Writing

10

Chairperson
Deptt. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

434 A

5. Report Writing

Outcome:

- Students will learn the nuances of language and use their expertise in diverse social and academic contexts.
- They will understand the creative and critical usage of the language so as to analyse and interpret the statistical and factual information given in charts and graphs.
- Students will perform better with an enhanced understanding of the professional communication.

Testing Scheme:

Max. Marks: 50 marks
Theory: 30 marks
Practical: 15 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 3 hours

Note- Question no. 1 is compulsory. Attempt two questions from Section B and two questions from Section C.

Section-A

Q.1. Short Notes. Two out of five to be attempted in not more than 150 words each.
(10 marks)

Section-B

Attempt two questions out of given four :
(10 marks)

- Q2. Reading Comprehension
- Q.3. Summarise a given passage.
- Q.4. Write a paraphrase of the given passage.
- Q.5. Interpreting Graphs and Charts

Section-C

Attempt any two questions out of five:
(10 marks)

- Q.6. Paragraph Writing
- Q.7. Note-Making
- Q.8. Letter/E-mail Writing
- Q.9. Resume Writing
- Q.10. Report Writing

MULTI-DISCIPLINARY COURSE – I (MDC – I)
MDC – I: Literature and Ethics

3 credits/75 marks

- Note:**
- a) The paper requires 1-hour teaching per week, 2-hour workshop per week and 2-hour project work per week
 - b) Screening of films, documentaries, etc. relevant to the prescribed units to supplement the understanding of the students regarding the prescribed topics. Proper discussion/ interpretation/ analyses of the material screened needs to be done during these workshop hours.
 - c) Project work, which carries 10 marks, will involve writing of reviews/summaries/interpretations and analysis of the material screened in 1000 words.
 - d) Internal assessment will be for 05 marks

Objectives:

- To create awareness about ethics and human values through reading of literary texts prescribed.
- To foster a sense of inclusivity and cooperation in the society

Text: *Issues that Matter* edited by R. Anitha and Jimmy James, Macmillan Education

Unit I: War and Its Aftermath

- The Unsundered People: Kenzaburo
- The Old Prison: Judith Wright
- War: Luigi Pirandello

Unit II: Of Culture, Identity and Tradition

- The Poisoned Bread: Bandhu Madhav
- A Trip Westward: Zitkala-sa
- The Pot Maker: Tensula Ao

Unit III: Environment Matters

- Does it matter? Richard Leakey
- On Killing a Tree: Gieve Patel

Chairperson
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

- Hagar: A Story of a Woman and Water: Sarah Joseph

Unit IV: Being a Refugee

- Understanding refugeeism: An introduction to Tibetan refugees in India: Mallica Mishra
- Refugee Blues: WH Auden
- The Child Goes to the Camp: Ghassan Kanafani

Outcome:

- A student will be able to appreciate ethical values within a given social context and understand socio-cultural issues
- A student will appreciate diversities and understand the need for peaceful coexistence among different socio-economic groups.

Testing Scheme:

Max. Marks: 75
 Theory: 60 marks
 Internal Assessment: 05 marks
 Project Work: 10 marks
 Time: 03 hours

Note- Section A is compulsory.

Section-A

Q.1. Short Notes. Attempt four out of seven in not more than 150 words each selecting at least one from each unit. (20 marks)

Section-B

Q2. Essay type questions. Attempt any *four* out of six in not more than 250 words each. (40 marks)

MULTI-DISCIPLINE COURSE-II (MDC – II)

MDC – II: Literature and Society

3 credits/75 marks

Chairperson
 Deptt. of Eng. & Cul. Studies
 Panjab University,
 Chandigarh

- Note:
- The paper requires 1-hour teaching per week, 2-hour workshop per week and 2-hour project work per week
 - Screening of films and documentaries relevant to the prescribed units to supplement the understanding of the students regarding the prescribed topics. Proper discussion/ interpretation/ analyses of the material screened needs to be done during these workshop hours.
 - Project work/fieldwork carries 10 marks. While the project work will involve writing of reviews/summaries/interpretations and analysis of the material screened in 1000 words, fieldwork will entail social/community work. The students are supposed to give a written account of the fieldwork undertaken.
 - Internal assessment will be for 05 marks

Objective:

- It aims to update and create the interests of first-year students in socio-cultural issues
- It aims to engage students with issues of caste, class, gender, race and war and their impact on human life.
- It aims to help students to appreciate the ways in which his or her situation is comparable to experiences of other communities.

Text: *The Individual and Society: Essays, Stories and Poems*, Pearson

Unit 1: Caste/Class

- Joothan: Omprakash Valiki
- Caste Laws: Jotirao Phule
- Bosom Friend: Hira Bansode

Unit 2: Gender

- Shakespeare's Sister: Virginia Woolf
- Marriages are Made: Eunice De Souza
- Yellow Fish: Ambai

Unit 3: Race

- Harlem: Langston Hughes
- Still I Rise: Maya Angelou
- Jump: Nadine Gordimer

Unit 4: Violence and War

- General, Your Tank is a Powerful Vehicle: Bertolt Brecht
- The Dog of Tetwal: Saadat Hasan Manto
- Naming of Parts: Henry Reed

Unit 5: Living in a Globalized World

- Indian Movie, New Jersey: Chitra Banerjee Divakaruni

437A

- At the Lahore Karhai: Imtiaz Dharker
- The Brand Expands: Naomi Klein

Outcome:

- Students will develop a critical understanding of social issues through reading of literary texts.
- Students will develop their own insights and interpretations in a global context.

Testing Scheme:

Max. Marks: 75
Theory: 60 marks
Project: 10 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 3 hours

Note- Section A is Compulsory.

Section-A

Q.1. Short Notes. Attempt four out of seven, selecting at least one from each unit. (20 marks)

Section-B

Q2. Essay type questions. Attempt any four out of six. (40 marks)

VALUE ADDED COURSES

2 credits/50 marks

- Note:
- a) The paper requires 1-hour teaching and 2-hour workshop/project work per week
 - b) Screening of films and documentaries and discussion on the same (though within the frame of prescribed topics of syllabus) will be carried out during the workshop hours.
 - c) The students are supposed to do project work which entails writing the reviews/analysis/interpretation of the content discussed/screened during the workshop hours.
 - d) The project work will be for 5 marks and internal assessment will be for 5 marks

VALUE ADDED COURSE I

Understanding India through Literature

15

Chairperson
Deptt. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Lahore

Objective:

- A student will be reacquainted and reintroduced to India and its kaleidoscopic patterns and colours through reading of literary texts.
- The aim is to offer better and closer picture of the diversity and plurality that defines India.

Prescribed Texts:

1. *Folktales from India*, A.K. Ramanujan, Penguin. (93-110 and 124-127)
2. *The Meaning of India*, Raja Rao, Vision Books. (11-18)
3. *Eating God: A Book of Bhakti Poetry*, edited by Arundhati Subramaniam, Penguin. (78-85)
4. *The Dance of Shiva*, Ananda Coomaraswamy, Munshiram Manoharlal Publishers. (83-95)
5. *The Argumentative Indian: Writings on Indian Culture, History and Identity*, Amartya Sen, Penguin. (317-333)

Outcome:

- A student will gain more awareness of India's rich cultural heritage and legacy through literature
- A student will also be able to understand significant impact of culture on human experiences.
- It will reinforce sensitivity towards various aspects of Indian ethos.

Suggested Readings:

1. *Hind Swaraj*, M.K. Gandhi, Navajivan Publishing House
(https://www.mkgandhi.org/ebks/hind_swaraj.pdf).
2. *Discovery of India*, Jawahar Lal Nehru, Oxford.
3. *Cultural Diversity, Linguistic Plurality and Literary Tradition*, Oxford.

Testing Scheme:

Max. Marks: 50 marks
Theory: 40 marks
Project work: 05 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 3 Hours

- Q.1. Short answer type questions (150 words each). *Five* out of *seven* to be attempted. (20 marks)
- Q.2. Long answer type questions (250 words each). *Two* out of *three* to be attempted. (20 marks)

Chairperson
Deptt. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

VALUE ADDED COURSE II

Literature and New Media

Objective:

- The study of new media literature aims to help students develop important critical thinking and analytical skills in the domain of the popular culture.
- New media literature often requires a different set of skills than traditional literature, such as the ability to navigate hypertext and understand the logic of code.
- By studying new media literature, students will develop these skills and become more digitally literate.
- They can also learn to think critically about the ways in which technology is shaping our society and culture.

Unit I: Digital Poetry

- "Letter" by Eduardo Kac
- "Text Rain" by Camille Utterback and Romi Achituv

Suggested Reading:

New Media Poetry: Poetic Innovation and New Technologies edited by Eduardo Kac, Sage Publications

Unit 2: Twitterature

- Nicholas Belardes's "Small Places" (Twitter Novel: 1-358 tweets: <https://thenervousbreakdown.com/nlbelardes/2009/04/twitter-novel-in-the-twitterverse-read-the-first-358-tweets-of-small-places/>)
- Chindu Sreedharan's *Epic Retold: Mahabharata* (#Twitterfiction #Bhima #140 characters Harper Collins Publishers, 2014; 63-69)

Suggested Reading:

- Al Sharaqi, Laila. "Twitter Fiction: A New Creative Literary Landscape." *Advances in Language and Literary Studies*, vol. 7, no. 4, 2016, doi: 10.7575/aiac.all.v.7n.4p.16.

- Strehovec, Janez. Text as Ride. Electronic Literature and New media Art. Morgentown: West Virginia University Press, Computing Literature book series.
- Manovich, Lev. The Language of New Media, MIT Press.
- Ciccoricco, David. *Reading Network Fiction*. Tuscaloosa: University of Alabama Press.
- Hansen, Mark B. N. *Bodies in Code: Interfaces with Digital Media*.
- Eugenia Siapera, *Understanding New Media*, Sage publications, pp 1-22
(https://uk.sagepub.com/sites/default/files/upm-binaries/44073_Siapera.pdf)

Outcome:

- Studying new media literature will offer insights into ways in which technology is shaping our culture and society.
- It will provide an alternative approach to storytelling and an immersive and interactive experience to students.
- It will encourage a more collaborative and participatory approach and help develop critical thinking and analytical skills.
- Besides broadening the students' horizons, it will allow for a more inclusive and diverse approach to literary studies.

Testing Scheme:

Max. Marks: 50 marks
 Theory: 40 marks
 Project work: 05 marks
 Internal Assessment: 05 marks
 Time: 3 Hours

- Q.1. Short answer type questions (150 words each). *Five* out of *seven* to be attempted. (20 marks)
- Q.2. Long answer type questions (250 words each). *Two* out of *three* to be attempted. (20 marks)

Chairperson
 Deptt. of Eng. & Cul. Studies
 Panjab University,
 Chandigarh

VALUE ADDED COURSE III

Partition Literature in India

Objective:

- To help the students understand that literature is an expression of human values within a socio-political and cultural context
- To familiarize the learners about various literary representations of violence, trauma and rootlessness of the people in wake Partition
- To reinforce the power of narratives in shaping identities; to emphasize the element of catharsis in literature
- To facilitate an appreciation of the linguistic nuances through close reading of the texts.

Unit 1: Poetry in Translation

- English Translation of Sahir Ludhianvi's 'wo subh kabhi to aegi'
- Amrita Pritam's "Ajj Akhan Waris Shah Noo" from *Selected Poems of Amrita Poems*, ed. Pritish Nandy, Kolkata (available at ApnaOrg)

Unit 2: Short Stories in Translation

- 'Toba Tek Singh' by Saadat Hasan Manto
- 'The Train has Reached Amritsar' by Bhisham Sahni
- 'Owner of Rubble' by Mohan Rakesh

Workshop: Screening of *Train to Pakistan* and *Earth 1947*

Suggested Reading:

- Alok Bhalla. *Stories About the Partition of India: Volumes 1 to 3*
- Urvashi Butalia, *The Other Side of Silence: Voices from the Partition of India*
- Anjali Roy, *Memories and Postmemories of the Partition of India*
- Gyanendra Pandey. *Remembering Partition Violence, Nationalism and History in India*

Chairperson
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

442

v) Yasmin Khan, *The Great Partition, The Making of India and Pakistan*.

vi) Haimanti Roy. *Partitioned Lives: Migrants, Refugees, Citizens in India and Pakistan*, (1947-65)

Outcome:

- Students will develop a sensitive understanding of suffering and loss as political and historical events have far-reaching consequences
- Students will have the understanding of various narrative techniques and will empathise with despair and dejection of human suffering during Partition.

Testing Scheme:

Max. Marks: 50 marks

Theory: 40 marks

Project work: 05 marks

Internal Assessment: 05 marks

Time: 3 Hours

Q.1. Short answer type questions (150 words each). *Five* out of *seven* to be attempted.

(20 marks)

Q.2. Long answer type questions (250 words each). *Two* out of *three* to be attempted.

(20 marks)

Dr. G. S. Oberoi
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

442 A

VALUE ADDED COURSE IV
"Kissa" Literature

Objective:

- The aim is to familiarize students with the nuances of Punjabi literature,
- The aim is also to help students understand how literature produces and becomes a part of our cultural fabric
- To draw them towards indigenous literary tradition of folklore

"Kissa" and its Rewritings

- Waris Shah's *Heer* (Sant Singh Sekhon's translation *Heer Waris Shah*)
- *Luna*—Shiv Kumar Batalvi (Translation by B.M. Bhalla)

Workshop: Readings of "kissas" and their rewritings in a performative mode.

Suggested Readings:

- Farina Mir. "Genre and Devotion in Punjabi Popular Narratives: Rethinking Cultural and Religious Syncretism", *Comparative Studies in Society and History*, Vol. 48, No. 3 (July 2006), pp. 727-758.
- "Qissa and the popular Hindi cinema." In *Storytelling in World Cinemas*, vol II, edited by Lina Khatib, Wallflower Press, 2013.
- Sara Kazmi. "Radical re-tellings of hir: Gender and the politics of voice in post-colonial Punjabi poetry." *South Asia Multidisciplinary Academic Journal*, 2019 (Open Edition Journals).

Outcome:

- A student will get a taste of the indigenous folklore
- A student will be able to draw comparison between different literary traditions.

Chairperson
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

443

Testing Scheme:

Max. Marks: 50 marks
Theory: 40 marks
Project work: 05 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 3 Hours

- Q.1. Short answer type questions (200 words each). *Five* out of *seven* to be attempted. (20 marks)
- Q.2. Long answer type questions (300 words each). *Two* out of *three* to be attempted. (20 marks)

VALUE ADDED COURSE: V
Indian Science Fiction

Objective:

- This course proposes to introduce the genre of Science Fiction as has been practiced in India.
- Through a comprehensive study of four short texts, the students would be able to appreciate elements of science fiction, which would be analysed and discussed during discussion of the prescribed texts.

Unit 1:

- "Runaway Cyclone" by J.C. Bose, translated by Boddhisattva (<http://strangehorizons.com/fiction/runaway-cyclone/>)
- "The Diary of Space Traveller" by Satyajit Ray in *The Diary of a Space Traveller and Other Stories*: Puffin Classics.

Unit 2:

- "The Comet" by Jayant Narlikar. *Tales of the Future: Ten Best Sci-Fi Stories*. Witness Books. Delhi. 2005.
- "Flexi Time" by Manjula Padmanabhan, *The Gollanecz Book of South Asian Science Fiction*, edited by Tarun K Saint, Hachette, 2019.

22

Suggested Readings:

- Suparno Banerjee. *Indian Science Fiction: Patterns, History and Hybridity*. University of Wales Press. 2020.
- Tarun Saint. *The Gollancz Book of South Asian Science Fiction*. Hachette India. 2019.

Outcome:

- The course would enable students to read science fiction and understand its origin and growth in the Indian context.
- The texts prescribed will enable the students to problematize the context of science fiction and relate it to the changing dynamics of human existence.
- The student will further probe the increasing role of AI and its impact on human life.

Testing Scheme:

Max. Marks: 50 marks

Theory: 40 marks

Project work: 05 marks

Internal Assessment: 05 marks

Time: 03 hours

Q.1. Short answer type questions (150 words each). *Five* out of *seven* to be attempted.

(20 marks)

Q.2. Long answer type questions (250 words each). *Two* out of *three* to be attempted.

(20 marks)

VALUE ADDED COURSE VI
Children's Literature

Objective:

- The objective of this course is to provide a broad introduction to the vibrant and growing field of children's literature studies.
- It equips the participants to develop a vocabulary essential for the analysis of the texts ranging from folklore and mythology to contemporary realistic fiction, fantasy fiction and nonfiction.
- It would also help them advance in their ability to read comprehensively and critically, through discussions and deliberations/analysis of the proposed texts.
- Students will be able to explore the relationship between creative writing and children's experiences.

UNIT- I: The Written Tales

- *Haroun and the Sea of Stories* by Salman Rushdie, Granta, 1991.

UNIT-II: Tales from the Oral Tradition

- “Bharunda Birds” (Book II), “The Three Fishes” (Book I)
Tales from the Panchatantra – Sarma, Visnu., Chandra Rajan. *The Panchatantra*. India: Penguin Books, 1993
- “The Eagle with Clipped Wings and the Fox” (6) “The Fox and the Billy Goat” (33)
Aesop’s Fables – Penguin Classics
- “Bopoluchi” (7) “The Clay Mother-in-Law” (35)
Folktales from India, edited by A.K. Ramanujan, Penguin Classics
- “The tree witness” (20), “A suitable punishment” (107)
Tales of Akbar and Birbal, Puffin Books, Penguin

Workshop: Screening of *Swami and Friends*; *The Blue Umbrella*

Suggested Readings

- Rakesh Desai edited, *Narrating the Child: Indian Context*.
- David Rudd edited, *The Routledge Companion to Children’s Literature*.
- Wolf, S. A. *Interpreting Literature with Children*. Routledge.
- Hunt, Peter. *Understanding Children’s Literature*. Routledge.
- Nikolajeva, Maria. *Aspects and Issues in the History of Children’s Literature*. Greenwood Press.
- Pai, Anant. *Brave Women of India*. Amar Chitra Katha.
- Tatar, Maria. *The Classic Fairy Tales*. New York and London: W.W. Norton and Company.
- Olivelle, P. *The Panchatantra: The Book of India’s Folk Vision*, Introduction
- xii, Oxford World’s Classics, OUP.

Outcome:

- Students will develop a greater sensitivity towards the interplay between texts and cultural contexts in which they are produced and consumed
- They will develop an understanding of the literature as a tool to both entertain and educate children
- It will provide better understanding of the reading and decoding strategies with reference to fairy tales, folk tales, myths, literary texts and fantasy fiction
- Students will be able to apply various literary theories to analyse children’s literature
- Students will be able to deconstruct canonical texts from the marginalized perspective of children

Testing Scheme:

Max. Marks: 50 marks
Theory: 40 marks
Project Work: 05 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 03 hours

445

- Q.1. Short answer type questions (150 words each). *Five* out of *seven* to be attempted. (20 marks)
- Q.2. Long answer type questions (250 words each). *Two* out of *three* to be attempted. (20 marks)

SKILL ENHANCEMENT COURSES

3 credits/75 marks

- Note:
- It requires 1-hour teaching, 2-hour workshop/lab and 2-hour project/fieldwork per week
 - The paper requires that the students carry out assignment/practical exercises related to the prescribed topics during the workshop hours with the assistance of the teacher.
 - A student is supposed to do a regular project work or fieldwork in context of the topics prescribed and would be evaluated for the same. The project work/fieldwork carries 10 marks.
 - Practical exam will be taken by an external examiner either from the institution or from outside.

SKILL ENHANCEMENT COURSE I Public Speaking

Objectives:

- Overcoming stage fright and building confidence
- Learning to organize and structure a speech effectively
- Developing effective delivery skills, such as voice modulation and body language; improving communication skills

Recommended texts:

- Communication Skills*, Sanjay Kumar & Pushp Lata. OUP 2023
- Interact: A Course in communication*
- English Communication*, Cambridge.

Unit 1: Fundamentals of Public Speaking

- Differences between Speech and Writing
- Features/ Essentials of Oral Communication
- Soft Skills and Body Language
- Personal, Social and Business Communication

Chairperson
Deptt. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

Unit 2: Linguistic Skills for Public Speaking

- Stress, Intonation, Voice Modulation
- Pronunciation
- Vocabulary

Unit 3: Oral Presentations

- Debate, Elocution,
- Anchoring, Public Address,
- TED Talks, Narrating Events,
- Storytelling and Poem Recitation

Unit 4: Interpersonal Communication

- Greeting, Leave Applications, Making and Granting/ Refusing Requests, Queries and Giving Information
- Rules of Interruption in Civil Discourses
- Complaints and Apologies, Alerts and Warning
- Dialogue, Group Discussion, Interview
- Telephone Conversation

Note: Theory questions will be from Unit I and Unit IV while practical will be from Unit II, Unit III and Unit IV

Outcome:

- Students will develop the ability to organize and structure a speech in a clear and effective manner;
- Students will sharpen their delivery skills, and improved listening and responding skills, including the ability to handle questions and feedback
- The aim is to improve speech and writing skills through regular practice and feedback
- Students will understand the cultural differences and how they impact communication

Suggested Readings:

- Allen, W. S. *Living English Speech*, Orient Longman, London, 1968.
- Balasubramanian, T. *A Text Book English Phonetics for Indian Students*, Macmillan India Ltd., Madras 1981.
- Bansal, R. K. and J.B. Harrison, *Spoken English: A Manual of Speech & Phonetics*, Hyderabad: OBS, 2013.
- Bansal, R. K. and J. B. Harrison. *Spoken English for India*, Orient Longman, Madras 1972.
- Davidson, Jeff. *The Complete Guide to Public Speaking*. Breathing Space Institute, 2003.
- Goleman, Daniel. *Working with Emotional Intelligence*. London: Bantou Books. 1998.

Chairperson
Deptt. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

446A

- Hall, Calvin S. et al. *Theories of Personality*, New Delhi: Wiley. rpt. 2011.
- Holtz, Shel. *Corporate Conversations*. New Delhi: PHI. 2007.
- Hornby, A.S. *Advanced Learner Dictionary*, Fifth edition, Oxford University, Oxford, 1996.
- Jones, Daniel. *English Pronouncing Dictionary*.

Testing Scheme:

Max. Marks: 75 marks
Theory: 35 marks
Practical: 25 marks
Project Work: 10 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 02 hours

Note: Theory questions will be from Unit I and Unit IV while practical will be from Unit II, Unit III and Unit IV

- Q1. Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted. (3*4=15 marks)
Q2. Long answer type questions. *Two* out of *three* to be attempted. (10=20 marks)

SKILL ENHANCEMENT COURSE II

Business Communication

Objectives:

- To equip learners with language proficiency in Business/work situations particularly in spoken interaction
- To make learners aware of the special features of format and style of informal communication through various modes
- To equip learners with techniques of written communication in business situations
- To expand vocabulary and develop reading comprehension of communication related to Office and business

Prescribed Text:

Business Communication, Meenakshi Raman & Prakash Singh, OUP 2023

Unit I: Mode: Face to Face: Business Contacts

- Interaction in Formal/Informal Situation: Greetings, replying to greetings, introduction of oneself and others.

Chairperson
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

- Welcoming, bidding farewell, appreciating in an interview, talking about oneself, describing one's job, work place, likes and dislikes, future plans, describing one's strength and weakness, abilities and qualifications.

Unit II: Mode: Telephonic Interaction

- Taking messages, making appointments, making enquiries regarding travel bookings, hotel bookings, services, business trading (stocks etc.), making orders, receiving orders, apologizing, complaining, replying to complaints, giving information.
- Practice in telephoning techniques such as repeating numbers, spelling out names, giving information clearly, noting messages, etc

Unit III: Mode: Face to Face Public Address

- Dealing with Clients and Customers.
- Describing products and Services
- Describing Process -Answering trade enquiries -Persuading Clients
- Negotiating an Agreement

Unit IV: Mode: Writing Skills

- Business Reports
- Notice and Agenda
- Minutes for business meetings
- Resolutions
- Memos and note-making

Outcome:

- The student will be able to apply the principles of effective communication to any business meeting
- The student would have developed his/her your own unique voice to communicate with any audience and influence the change

Suggested Readings:

- Sanjay Kumar & Pushp Lata. *Communication Skills*. OUP, 2023
- Binhan, Philip. *Executive English*, Longman Group, London, 3V, 1968 70.
- Blundell Oxford's Middle Miss. *English for Business and Commercial World*, Middle Oxford University Press, Oxford, 1985.
- Hanner, M. S. and G. C. Wilson. *Communication in Business and Professional Setting* M.C. Grawhil, New York, 1989.
- Hollet, Caster R., Lyon L & E. Tanne. *In at the Deep End: Speaking Activities for Professional People*, Oxford University Press, Oxford, 1995.
- Hollett, V. *Business Opportunities*, Oxford University Press, Oxford 1994.
- Scaunders & Owin Alter. *Effective Business English*, Macmillan London, 1957.
- Thill, J.V. and C.L. Bouce. *Excellence in Business Communication*, New York, 1986.

Testing Scheme:

Max. Marks: 75 marks
 Theory: 35 marks
 Practical: 25 marks
 Project Work: 10 marks
 Internal Assessment: 05 marks
 Time: 02 hours

- Q1. Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted. (3*5=15 marks)
 Q2. Long answer type questions. *Two* out of *three* to be attempted. (2*10=20 marks)

3. SKILL ENHANCEMENT COURSE III

Academic Writing

Objective:

- The course will develop an awareness of the elements and conventions of academic writing.
- Students need to understand how academic writing is different from general writing, especially when they make the transition to higher education.
- The course will empower the students with the skill to convert a general text into an academic text and vice versa.
- The course will focus more on the application of the principles rather than the theoretical aspects.

Recommended text: Joshima, Alice and Hogue, Ann. *Introduction to Academic Writing*. Pearson Longman.

Unit 1: Academic Writing

- Definition and form

Unit 2: Language and Style

- Words and Phrases
- Structures
- Conventions of register-specific academic writing

Unit 3: Summarizing and Paraphrasing

- Skimming a text
- Scanning a book for specific details
- How to paraphrase
- Using quotations and quoting directly

Unit 4: Citing Source

Outcome:

- The students will be equipped in summarising skills so that they can convert general text into PowerPoint presentations and academic writings.
- They will also have the skills to paraphrase and build up on their academic writings and transform them into academic journal articles.

Suggested Readings

- Cottrell, Stella. The Study Skills Handbook. Palgrave Macmillan
- Murphy, Raymond. Elementary English Grammar. Cambridge University Press.
- Murphy, Raymond. Intermediate English Grammar. Cambridge University Press.
- Hewings, Martin. Advanced English Grammar. Cambridge University Press.
- Gupta, Renu. A Course in Academic Writing. Orient Blackswan.
- Hayot, Eric. The Elements of Academic Style: Writing for the Humanities. Columbia University Press.

Testing Scheme:

Max. Marks: 75 marks
 Theory: 35 marks
 Practical: 25 marks
 Project Work: 10 marks
 Internal Assessment: 05 marks
 Time: 02 hours

- Q1. Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted. (3*5=15 marks)
 Q2. Long answer type questions. *Two* out of *three* to be attempted. (2*10=20 marks)

3. SKILL ENHANCEMENT COURSE IV**Translation Studies****Objective:**

- To expose the students to the art of translation and to introduce them to the theories and techniques of translation
- To provide them with an insight into the problems of a translator and to provide them with a practical knowledge of a translator's role.

Unit 1: Introduction

30

Chairperson
 Deptt. of Eng. & Cul. Studies
 Panjab University,
 Chandigarh

449A

- What is Translation Studies?
- History of Translation Theory
- Types of Translation

Unit 2: Central issues in Translation

- Language and Culture, Decoding and Recoding
- Problems of equivalence, loss and gain, untranslatability
- Transliteration and Transcreation
- Machine Translation

Unit 3: Literary Translation

- Structures of poetry, drama and prose translations
- Comparative Literature and Translation Studies
- Translation Practice

Unit 4: Global Context

- Translation of scientific, technical, medical and legal documents

Outcome:

- It will equip the student with a proper knowledge of the aspects of language and various issues involved in translation.
- It will open job avenues for students.

Suggested Readings:

- Bassnett, Susan. *Translation Studies*. Routledge.
- B.K. Das, *A Handbook of Translation Studies*, Atlantic Publishers and Distributors (P)Ltd.
- Alessandra Riccardied. *Translation Studies: Perspectives on an Emerging Discipline*, Cambridge University Press.
- Mohit K Ray. *Studies in Translation*. Atlantic Publishers and Distributers (P) Ltd.
- Hatim, Basil, Jeremy Munday. *Translation: An Advanced Resource Book*. Routledge.
- Balakrishnan, R. and Sharanya R. *Directions in Translation*. Annamalai University.
- Mohit, K. Ray. *Studies in Translation*. Atlantic Publishers
- Newmark, Peter. *A Text Book of Translation*. Prentice Hall.
- Catford, J.C. *A Linguistic Theory of Translation*. Oxford University Press.
- Toury, G. *Translation across Cultures*. Bahri Publications.

450

Testing Scheme:

Max. Marks: 75 marks
Theory: 35 marks
Practical: 25 marks
Project Work: 10 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 02 hours

Note- Section A is Compulsory.

- Q1. Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted. (3*5=15 marks)
Q2. Long answer type questions. *Two* out of *three* to be attempted. (2*10=20 marks)

SKILL ENHANCEMENT COURSE V

Functional English for Electronic Media

Objective:

- To acquaint the learners with different mechanisms of radio and TV as forms of media.
- To acquaint learners with the lay-out, equipment and functioning of radio and T.V. station.
- To train the learners in script writing for different genres of Radio and T.V. Broadcast.
- To sensitize the learners to voice modulation, body movements, demeanor and gestures involved in electronic media.

Unit 1: Introduction Broadcasting

- The concept of Mass Communication
- Role of radio and TV as a Means of Communication
- The concept of Network Societies: The Expansion of radio & TV Network in India (Educational TV, Satellite TV, Doordarshan).

Unit 2: TV Station and Programme Production (Short Documentary)

- Techniques of Writing for Documentary
- Components of a good documentary
- Pre-production: Techniques of programme presentation and the criteria of selecting technique for presentation.
- Production and the Criteria of selecting Technique for presentation.
- Production: Studio Lay-Out, Camera, Production Control Room, Lighting-Audio-System.
- Post-Production: Editing.

Unit 3: Announcements, Commentary and Compering

- Art of Voice Modulation for different types of announcement
- Commentary in different situations and for different purposes
- Role of Wit and Humor in Compering.

- Common Problems of Broadcast Voice
- Gestures/ Moments of Face, Lips, Eyes, Limbs before the Camera
- Aspects of Gait, Dress Sense, Grace and Demeanor

Unit 4: Electronic Media and Job Opportunities

- Electronic Media: Vital elements in information technology.

Suggestion for teaching: During the course of study, the teachers need to be very resourceful. This has to be done in the form of organising field trips to make learners work in authentic setting and to produce a lot of real materials i.e. scripts, podcasts or recorded content etc. to be used as teaching materials. The teacher's creativity will be central to the success of organizing practical activities for learners.

Project work/Fieldwork:

- Visit to sites of different events by learners is required in order to cover the happenings in their practical work.
- Visit to the radio and TV Station by learner is desirable to help the learners see live presentations to acquire related skills.
- The teacher needs to give a lot of practical work by making learners participate in practical exercises, writing script and related content, giving oral presentations and facing the camera through simulation.

Outcome:

- Course will develop an understanding of various technical aspects of Radio and TV Journalism
- Appreciate media as a genre which has immense influence on masses for disseminating information, sharing ideas and exchanging cultural perspectives
- Work as interns to hone their technical skills and make a career in the field of media as presenters and content-creators.

Suggested Reading:

- Musburger, Robert B. *An Introduction to Writing for Electronic Media: Scriptwriting Essentials Across the Genres*, Focal Press, 2007
- Joshi, H.M. *Training on Radio News Presentation in English for ATR News readers/editors/correspondents*, Indian institute of Mass Communication, New Delhi, 1996.
- Shrivastava, K.M. *Radio and TV Journalism*, Sterling Publishers, New Delhi, 1989.
- *Here is the News: The Story of News Services Division*, All India Radio, New Delhi, 1992.
- Hagerman, W.L. *Broadcast Announcing*, Prentice Hall Inc, New Jersey, 1993.
- Colsen, Greta. *Voice Production and Speech*, Pitman & Sons Ltd, Toronto, 1973.

452

- Berry Cicely. *Your Voice and How to Use it Successfully*.
- George Harp Bielek, Mark. *Television Production Today*, NTC, Illinois, 1996.
- Cohler, David Keith. *Broadcast Journalism*, Prentice Hall, New Jersey, 1985.
- Boretsky, R. & G. *Kuzhelsov: Journalistic Work TV*, Prague, 1981.
- Millerson, Gerald. *Video Film Production*, Focal Press, London, 1987. Parthasarthy, Rangaswami. *Here is the News*, Sterling Publishers, New Delhi, 1994.
- Yorke, Ivor. *Television News*, IVOR Yorke, Oxford, 1995.

Testing Scheme:

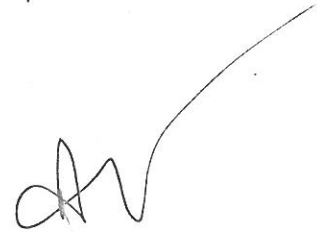
Max. Marks: 75 marks
Theory: 35 marks
Practical: 25 marks
Project Work: 10 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 02 hours

Q1. Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted.

(3*5=15 marks)

Q2. Long answer type questions. *Two* out of *three* to be attempted.

(2*10=20 marks)

Chairperson
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Punjab University,
Chandigarh

SKILL ENHANCEMENT COURSE VI
Creative Writing

Objective:

- To develop and foster imagination
- To read literature and writers paying special attention to its composition such as form, language and technique
- To engage the learners in the craft of writing creative fiction and poetry
- To learn to edit, revise and rewrite

Unit 1

- “Beginner’s mind, pen and paper”, “First thoughts” and “A List of topics for writing process” by Natalie Goldberg from *Writing Down the Bones*.

Unit 2

- “Learning to think” and “Words and experience” by Ted Hughes from *Ted Hughes: Poetry in the Making: A Handbook for Writing and Teaching*; pp 56-67

(The teacher may choose short stories and poems for a detailed discussion regarding their form, technique, language, point of view, the use of metaphors, similes and other figures of speech; character development, setting, dialogue, narration.)

Project work/Assignments:

- The student will have to submit two poems and two short stories as assignment.
- An analysis of a poem and a short story for their technique, structure, literary devices and language.

Outcomes:

- A student will understand the importance of reading widely as a writer
- A student will be able to write clearly and effectively, using imagination and emotional appeal
- A student will be able to demonstrate the ability to edit one’s own work
- A student will be able to produce original work

Testing Scheme:

Max. Marks: 75 marks
Theory: 35 marks

454

Practical: 25 marks
Project Work: 10 marks
Internal Assessment: 05 marks
Time: 02 hours

Q1. Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted.
Q.2. Long answer type questions. *Two* out of *three* to be attempted.

(3*5=15 marks)
(2*10=20 marks)

Chairperson
Dept. of Eng. & Cul. Studies
Panjab University,
Chandigarh

Discipline Specific Core Course:- 4 (DSC-4) – I

PUNJABI FOLKLORE

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ

Semester-I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 4

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Credits	Credit distribution of the Course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Punjabi Lokdhara	4	3	1	0	Class 12th pass in any stream	Studied Punjabi up to 10th Standard or working knowledge of Punjabi Language

Credits: 4

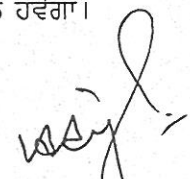
L/T/P=3/1/0

Learning Objective:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਧਾਰਾ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸੰਦਰਭਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਕਾਵਿ-ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

Learning Outcomes:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕ ਕਾਵਿ-ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਸਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਰਜਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਇਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਆਕਰਣਕ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗਾ।

Chairperson
 Department of Punjabi
 Panjab University
 Chandigarh

456

Discipline Specific Core Course : 4 (DSC : 4) – I
Punjabi Folklore

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ

Semester – I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 4

ਕੁੱਲ ਅੰਕ=100

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ=10

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ =90

Unit (I) ਲੋਕਧਾਰਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

- ੳ. ਲੋਕਧਾਰਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਤੱਤ
ਅ. ਲੋਕਧਾਰਾ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ

(8 ਘੰਟੇ)

Unit (II)

- ੳ. ਲੋਕ-ਕਾਵਿ ਰੂਪ ਅਧਿਐਨ : ਘੋੜੀ, ਸੁਹਾਗ, ਟੱਪਾ, ਲੋਕ ਬੋਲੀ, ਸਿੱਠਣੀਆਂ।
ਅ. ਲੋਕ ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਧਿਐਨ : ਲੋਕ ਗਾਥਾ, ਪਰੀ ਕਥਾ, ਜਨੌਰ ਕਥਾ, ਮਿੱਥ ਕਥਾ, ਦੰਤ ਕਥਾ।

(8 ਘੰਟੇ)

Unit (III) ਪੁਸਤਕ : 'ਪੰਜ-ਆਬ', ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

- ੳ. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਪਾਸਾਰ
ਅ. ਪੰਜ-ਆਬ: ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਧਾਰਾ ਦੇ ਤੱਤ
ੲ. ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲੋਕਧਾਰਾਈ ਅਧਿਐਨ

(20 ਘੰਟੇ)

Unit (IV) ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ

- ੳ. ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ (ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ, ਜਿਊਣਾ ਮੌੜ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ, ਸਰ ਛੋਟੂ ਰਾਮ, ਰਹਿਮਤ ਅਲੀ ਵਜੀਦਕੇ)
ਅ. ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਝਾਰਤਾਂ (ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਦਪੁਰੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਝਾਰਤਾਂ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)
ੲ. ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦ

(9 ਘੰਟੇ)

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਪੰਜ-ਆਬ, ਪ੍ਰੋ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਝਾਰਤਾਂ, ਸੁਖਦੇਵ ਮਾਦਪੁਰੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਲੋਕਧਾਰਾ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਪ੍ਰੋ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਬੁੱਕਸ ਮਾਰਕੀਟ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਲੋਕ ਕਾਵਿ ਦੀ ਸਿਰਜਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਡਾ. ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ, ਡਾ. ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਗਿੱਧਾ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਤਿਆਰਥੀ, ਨਵਯੁਗ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਲੋਕਧਾਰਾ ਚਿੰਤਨ, ਡਾ. ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਲੋਕਯਾਨ, ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਲੋਕਧਾਰਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਨ-ਜੀਵਨ, ਡਾ. ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਵਯੁਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਝਾਰਤਾਂ : ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਨ, ਡਾ. ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

Chairperson
Department of Punjabi
Panjab University
Chandigarh

2

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ / ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

1. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ 100 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 4 ਹੋਣਗੇ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ 90 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। 12 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਕੋਈ 10 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਵਾਬ 25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 2 = 20$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
2. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੋਈ ਇੱਕ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ $15 \times 1 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਯੂਨਿਟ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ $20 \times 2 = 40$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
4. ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅੰਕ 15 ਹੋਣਗੇ।
 - (ੳ) ਇਹ ਭਾਗ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸਦੀ ਸੀਮਾ 250 ਸ਼ਬਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ਅ) ਕੋਈ 7 ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਬੁਝਾਰਤਾਂ ਹੱਲ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੲ) ਕੋਈ 7 ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦੋ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

458

Discipline Specific Core Course:- 4 (DSC-4) – II

PUNJABI CULTURE

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

Semester-II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 4

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Credit	Credit distribution of the Course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Punjabi Sabhiyachar	4	3	1	0	Class 12th pass in any stream	Studied Punjabi up to 10th Standard or working knowledge of Punjabi Language

Credits: 4

L/T/P=3/1/0

Learning Objective:

- ਇਹ ਕੋਰਸ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਨੋਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਖਮ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣਤਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਬਾਰੇ ਸੂਝ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਚ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਨੁਵਾਦ, ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਲਈ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸੂਝ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

4

170

Discipline Specific Core Course:- 4 (DSC-4) – II

PUNJABI CULTURE

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ

Semester –II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 4

ਕੁੱਲ ਅੰਕ=100

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ =10

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ = 90

Unit (I) ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ

ੳ. ਸਭਿਆਚਾਰ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਸੰਕਲਪ

ਅ. ਸਭਿਆਚਾਰ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੇ ਤੱਤ

8 ਘੰਟੇ

Unit (II)

ੳ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ: ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਸਮਾਂ

ਅ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ: ਪਰਿਵਾਰ, ਵਿਆਹ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

8 ਘੰਟੇ

Unit(III) ਪੁਸਤਕ : ਕਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ: ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.)

ੳ. ਕਥਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ: ਵਸਤੂ, ਥੀਮ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ

ਅ. ਕਥਾ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ

ੲ. ਕਥਾ ਵਿਚੋਂ ਉਭਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਤੱਤ

ੳ. ਕਥਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਬਿੰਬ

20 ਘੰਟੇ

Unit (IV) ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ:

(ੳ) ਅਨੁਵਾਦ: ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ

(ਅ) ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ (ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ)

(ੲ) ਅਖਬਾਰ ਲਈ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਪੱਤਰ (Classified letter) ਜਨਮ, ਵਿਆਹ, ਮੌਤ, ਨਾਂ ਬਦਲੀ, ਵਿਕਾਊ ਚੀਜ਼, ਲੋੜ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ)

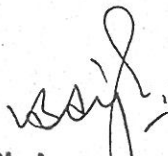
9 ਘੰਟੇ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਕਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬ, (ਸੰਪਾ.) ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
- ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਡਾ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਫ਼ਰੈਂਕ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਕੋਅ-ਸੁਸਾਇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੁਨੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਲੋਕਧਾਰਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੂ, ਪਟਿਆਲਾ
- ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ, ਡਾ. ਟੀ.ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ
- ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਡਾ. ਟੀ.ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- ਲੋਕ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਕਿਰਪਾਲ ਕਜ਼ਾਕ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ
- ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ (ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ) ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

1. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ 100 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 4 ਹੋਣਗੇ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ 90 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। 12 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਕੋਈ 10 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਵਾਬ 25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 2 = 20$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੋਈ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $15 \times 1 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਯੂਨਿਟ ਤਿੰਨ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ $20 \times 2 = 40$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
4. ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅੰਕ 15 ਹੋਣਗੇ।
 - (ੳ) ਇਹ ਭਾਗ ਅਨੁਵਾਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਗਭਗ 200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੈਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ਅ) ਇਹ ਭਾਗ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੲ) ਇਹ ਭਾਗ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਲਈ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜਨਮ, ਵਿਆਹ, ਮੌਤ, ਨਾਂ ਬਦਲੀ, ਚੀਜ਼ ਵਿਕਾਊ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਆਦਿ ਵਿਚੋਂ 2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

461

Discipline Specific Core Course - III
SPECIAL STUDY OF JANGNAMA LITERATURE

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ : ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ

Semester: I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ: 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Credits	Credit distribution of the Course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Jangnama Sahit Adhyan	2	2	1	0	Class 12th passed in any stream	Studied Punjabi at any Level

Credits: 2

L/T/P=2/1/0

Learning Objectives:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਵਸਤੂਗਤ ਅਤੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਹਿਨ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੈ।

Learning Outcomes:

- ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਖਮ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

Chalrperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

7

173

Discipline Specific Core Course - III
SPECIAL STUDY OF JANGNAMA LITERATURE

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ : ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ

Semester: I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ-2

ਕੁੱਲ ਅੰਕ=50

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ=5

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ =45

- ਯੂਨਿਟ I. ਜੰਗਨਾਮਾ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਪਰਿਪੇਖ 8 ਘੰਟੇ
- ਜੰਗਨਾਮਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਰੂਪਾਕਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਕਾਰ
(ਲੋਕ ਵਾਰ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਾਰ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਾਰ, ਭੇੜਾ, ਸ਼ਹੀਦੀ ਬਿਰਤਾਂਤ)
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਜਨਮ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ
- ਯੂਨਿਟ II. ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਰੰਗੀਆਂ ਕ੍ਰਿਤ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ: ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ 15 ਘੰਟੇ
- ਜੰਗਨਾਮਾ: ਵਸਤੂਗਤ ਅਤੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਇਤਿਹਾਸਕਤਾ ਦਾ ਨਿਰੂਪਣ
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸੁਮੇਲ
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਰੂਪ-ਰਚਨਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਸਮੀਖਿਆ
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਨਾਇਕਤਵ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਰਥਕਤਾ
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਸਾਹਿਤਕ ਗੁਣ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਿਰਜਣ
 - ਜੰਗਨਾਮਾ: ਕਾਵਿ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਨ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਰੰਗੀਆਂ, ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ (ਸੰਪਾ.), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1982
- ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਜੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੂਨੀ, ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
- ਜੰਗਨਾਮਾ : ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1995

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਇਤਿਹਾਸ (ਆਦਿ ਕਾਲ ਤੋਂ 1900 ਈ. ਤੱਕ) ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਪੈਪਸੂ ਬੁੱਕ ਡਿਪੋ, ਪਟਿਆਲਾ, 1974
- ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਜੰਗਨਾਮੇ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ (ਸੰਪਾ.) ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1983
- ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰ-ਕਾਵਿ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੁਤੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 2006

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ:

1. ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ ਉੱਪਰ ਆਧਾਰਿਤ 12 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 1 = 10$ ਅੰਕ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
2. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $7.5 \times 2 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
3. ਯੂਨਿਟ ਦੋ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ $10 \times 2 = 20$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

464

Discipline Specific Core Course – IV
SPECIAL STUDY OF KISSA LITERATURE

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ : ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ

Semester: II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ: 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Credits	Credit distribution of the Course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ : ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ	2	2	1	0	Class 12th passed in any stream	Studied Punjabi at any Level

Credits: 2

L/T/P=2/1/0

Learning Objectives:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਸੇ ਦੀ ਸਮਾਜਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਏਗਾ।

Learning Outcomes:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿੱਸੇ ਨੂੰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਰਖਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਕਿੱਸੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕਲਾ ਪੱਖੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਸੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

10

Discipline Specific Core Course – IV
SPECIAL STUDY OF KISSA LITERATURE

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਐਨ : ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ

Semester: II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ-2
ਕੁੱਲ ਅੰਕ=50
ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ=5
ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ =45

ਯੂਨਿਟ I. ਕਿੱਸਾ: ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਧਿਐਨ 8 ਘੰਟੇ

- ਕਿੱਸਾ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ
- ਕਿੱਸਾ: ਰੂਪਾਕਾਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
- ਕਿੱਸਾ: ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਕਾਰ
(ਲੋਕ ਗਾਥਾ, ਮਸਨਵੀ, ਪ੍ਰੇਮ ਆਖਿਆਨ, ਬਿਰਤਾਂਤ-ਕਥਾ)
- ਕਿੱਸਾ: ਜਨਮ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ

ਯੂਨਿਟ II. ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਕ੍ਰਿਤ ਕਾਦਰਯਾਰ 15 ਘੰਟੇ

- ਕਿੱਸਾ: ਵਸਤੂਗਤ ਪਾਸਾਰ ਅਤੇ ਥੀਮਕ ਪਾਸਾਰ
- ਕਿੱਸਾ: ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਅਤੇ ਕਿੱਸੇ ਦਾ ਨਿਰੂਪਣ
- ਕਿੱਸਾ: ਰੂਪ-ਰਚਨਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਸਮੀਖਿਆ
- ਕਿੱਸਾ: ਬਿਰਤਾਂਤ ਅਤੇ ਬਿਰਤਾਂਤਕਾਰੀ
- ਕਿੱਸਾ: ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
- ਕਿੱਸਾ: ਮਿੱਥ, ਲੋਕਗਾਥਾਈ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰੂਪਣ
- ਕਿੱਸਾ: ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਦਾਚਾਰਕ ਮਹੱਤਵ
- ਕਿੱਸਾ: ਸਾਹਿਤਕ ਗੁਣ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਿਰਜਣ
- ਕਿੱਸਾ: ਕਿੱਸਾ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿਚ ਸਥਾਨ ਨਿਰਧਾਰਨ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ (ਕਾਦਰਯਾਰ), ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1987
- ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ (ਕਾਦਰਯਾਰ), ਜੀ.ਐਲ.ਸ਼ਰਮਾ (ਸੰਪਾ.), ਪੂਰਨ, ਸੁੰਦਰ ਦਾਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

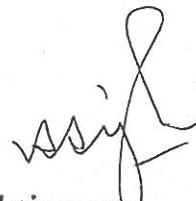
- ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਸਾਹਿਤ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ, ਸਾਹਿਤਯ ਅਕਾਦਮੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 2003
- ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਵਿਚ ਸਮਾਜ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1981
- ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ, ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਬੁੱਕ ਸਟੋਰ, ਪਟਿਆਲਾ, 1980

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਕੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ:

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ 12 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 10 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 1 = 10$ ਅੰਕ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
2. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ $7.5 \times 2 = 15$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
3. ਯੂਨਿਟ ਦੋ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ $10 \times 2 = 20$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

467

MINOR COURSE-IMODERN PUNJABI ONE ACT PLAY

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ

Semester 1

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 4

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Credits	Credit distribution of the Course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Adhunik Punjabi Ikangi	4	3	1	0	Class 12th pass in any stream	Studied Punjabi up to 10th Standard or working knowledge of Punjabi Language

Credits: 4

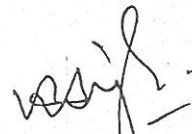
L/T/P=3/1/0

Learning Objective:

- ਇਹ ਕੋਰਸ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਿਆਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੈ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਬਾਰੇ ਸੋਝੀ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਭਿੰਨ ਕਲਾ-ਰੂਪਾਂ (ਫਿਲਮਾਂ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ) ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰੇਗਾ।

Learning Outcomes:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਕਾਂਗੀ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਨਾਟ-ਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਲਾ-ਰੂਪਾਂ, ਫਿਲਮਾਂ, ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਵੇਗਾ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

13

MINOR COURSE-IMODERN PUNJABI ONE ACT PLAY

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ

Semester I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 4

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 100

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 10

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ: 90

- Unit (I) ਇਕਾਂਗੀ: ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸਰੂਪ (8 ਘੰਟੇ)
- ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਤੱਤ: ਪਲਾਟ, ਪਾਤਰ, ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ, ਵਾਰਤਾਲਾਪ, ਰੰਗਮੰਚ
 - ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1950 ਈ. ਤੱਕ)
- Unit (II) ਪੰਜਾਬੀ ਇਕਾਂਗੀ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ (8 ਘੰਟੇ)
- ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਦੂਜੀਆਂ ਨਾਟ ਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅੰਤਰ (ਕਾਵਿ-ਨਾਟਕ, ਨਾਟਕ, ਲਘੂ ਨਾਟਕ, ਓਪੇਰਾ, ਇਕ ਪਾਤਰੀ ਨਾਟਕ)
 - ਪੰਜਾਬੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ (1950 ਈ. ਤੱਕ)
- Unit (III) ਨਾਟ ਪੁਸਤਕ 'ਛੇ ਛੱਲਾਂ' ਸੰਪਾਦਕ ਆਤਮਜੀਤ (20 ਘੰਟੇ)
- ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਥੀਮ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
 - ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਅਤੇ ਪਾਤਰ-ਚਿਤਰਣ ਕਲਾ
 - ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਉਸਾਰੀ
 - ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਤੋਂ ਪਰਖ
- Unit (IV) ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ (9 ਘੰਟੇ)
- ੳ. ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ
- ਅ. ਅਖਾਣਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ (ਜਨਮ, ਵਿਆਹ ਤੇ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਖਾਣ 'ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ' ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ)
- ੲ. ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਛੇ ਛੱਲਾਂ, (ਸੰਪਾ.) ਆਤਮਜੀਤ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕ: ਸਰੂਪ, ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਫੁੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1985
- ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟ-ਮੰਚ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁੱਕ ਟਰੱਸਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਦਿੱਲੀ, 2011
- ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਸਰੂਪ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਡਾ. ਕਮਲੇਸ਼ ਉੱਪਲ, ਗਰੇਸੀਅਸ ਬੁਕਸ, ਪਟਿਆਲਾ, 2016
- ਨਾਟਕ ਕਲਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਠੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2005
- ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ, ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2018

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

1. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ 100 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 4 ਹੋਣਗੇ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ 90 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। 12 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੋਈ 10 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਵਾਬ 25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 2 = 20$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
2. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $15 \times 1 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਯੂਨਿਟ ਤਿੰਨ ਵਿਚੋਂ ਚਾਰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ $20 \times 2 = 40$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
4. ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਕ 15 ਹੋਣਗੇ:
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ (ਪੈਰੀ) ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ 7 ਅਖਾਣ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਕੋਈ 5 ਅਖਾਣਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ 7 'ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ' ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ 5 ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

470

MINOR COURSE-II**MODERN PUNJABI POETRY**

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ

Semester-II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 4

Credit Distribution, Eligibility and Pre-requisites of the Course

Course title & Code	Credit	Credit distribution of the Course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Adhunik Punjabi Kavita	4	3	1	0	Class 12th pass in any stream.	Studied Punjabi up to 10th standard or working knowledge of Punjabi Language

Credits: 4

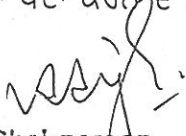
L/T/P=3/1/0

Learning Objective:

- ਇਹ ਕੋਰਸ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਗਿਆਨ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੈ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ, ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਕ ਸੂਝ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰੇਗਾ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਕਾਵਿ ਸਿਰਜਣਾ ਨੂੰ ਮੁਲਕਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।

Learning Outcomes:

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ-ਰੂਪਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਖੇੜਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜੀ, ਰਾਜਸੀ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਕਾਵਿ-ਯੋਗਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Panjab University
 Chandigarh

16

MINOR COURSE-II
MODERN PUNJABI POETRY

ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ

Semester II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 4

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 100

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 10

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 90

ਯੂਨਿਟ 1 ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਰੂਪਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ

(8 ਘੰਟੇ)

- ਨਜ਼ਮ, ਗੀਤ, ਗਜ਼ਲ
- ਨਜ਼ਮ:-ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਸਰੂਪ
- ਗੀਤ:-ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਸਰੂਪ
- ਗਜ਼ਲ- ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸੰਕਲਪ ਤੇ ਸਰੂਪ

ਯੂਨਿਟ 2 ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

(8 ਘੰਟੇ)

- ਨਜ਼ਮ : ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ
- ਗੀਤ : ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ
- ਗਜ਼ਲ : ਜਨਮ ਤੇ ਵਿਕਾਸ

ਯੂਨਿਟ 3 ਪੁਸਤਕ:- ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗਮ- ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ

(19 ਘੰਟੇ)

- ਕਵੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ
- ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
- ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਥੀਮ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ
- ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਅਤੇ ਕਲਾ ਪੱਖ

ਯੂਨਿਟ 4 ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ:

(10 ਘੰਟੇ)

- (ੳ) ਮੁਹਾਵਰੇ
- (ਅ) ਸੂਚਨਾ ਹਿੱਤ ਨੋਟਿਸ (ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਖੇਡ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ)
- (ੲ) ਅਗੇਤਰ-ਪਿਛੇਤਰ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਸੰਗਮ (ਸੰਪਾ.) ਡਾ. ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ ਅਤੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ, ਡਾ. ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ।
- ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ, ਡਾ. ਸੁਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ) ਖੋਜ ਪਤ੍ਰਿਕਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ:-

1. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁਲ 100 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 4 ਹੋਣਗੇ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ 90 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। 12 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਕੋਈ 10 ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਲਘੂ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਵਾਬ 25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 2 = 20$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੋਈ ਇੱਕ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $15 \times 1 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਯੂਨਿਟ 3 ਵਿੱਚੋਂ 4 ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ $20 \times 2 = 40$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
4. ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਅੰਕ 15 ਹੋਣਗੇ।
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕੋਈ ਸੱਤ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਮੁਹਾਵਰੇ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਮੁਹਾਵਰੇ 5 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋ ਸੂਚਨਾ ਹਿੱਤ ਨੋਟਿਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ 5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਚਾਰ ਅਗੇਤਰ ਅਤੇ ਚਾਰ ਪਿਛੇਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

473

**Multi Disciplinary Course-I
LITERATURE AND SOCIETY**

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ

Semester-I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ - 3

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	3	3	0	0		
ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ					Class 12 th Pass in any stream.	Studied Punjabi up to 10 th Standard or working knowledge of Punjabi

Credit : 3

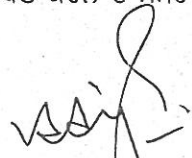
L/T/P = 3/0/0

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸੰਬੰਧੀ ਡੂੰਘਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕਲਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਿਤ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੰਤਕਾਂ ਦੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕਲਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮਾਜਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

19

185

Multi Disciplinary Course-I
LITERATURE AND SOCIETY

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ

Semester-I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 3
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 75
ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 08
ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 67

- Unit I : (ੳ) ਸਾਹਿਤ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ
(ਅ) ਸਮਾਜ : ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਘੰਟੇ : 6)
- Unit II : (ੳ) ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ
(ਅ) ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਕਲਾਵਾਂ (ਚਿੱਤਰਕਾਰੀ, ਬੁੱਤ-ਤਰਾਸ਼ੀ, ਸਾਹਿਤ, ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ ਕਲਾ, ਸੰਗੀਤ, ਨ੍ਰਿਤ) (ਘੰਟੇ : 5)
- Unit III ਕੋਰਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਬੰਧ : (ਘੰਟੇ : 15)
- (ੳ) ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ : ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਪੁਸਤਕ : ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
- (ਅ) ਵਿਅਕਤੀ, ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ : ਡਾ. ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਹੂਜਾ, ਪੁਸਤਕ : ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ
- (ੲ) ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ : ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੁਸਤਕ : ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ
- (ਸ) ਸਾਹਿਤ (ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਅਤੇ ਕਰਤੱਵ) : ਡਾ. ਟੀ.ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਪੁਸਤਕ : ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕਾਰ, ਰਘਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- (ਹ) ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਦਾਚਾਰ : ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੁਸਤਕ : ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਸੰਗਮ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਸਮਾਣਾ।
- ਨੋਟ : ਨਿਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ/ਅਧਿਆਪਨ ਸੰਬੰਧੀ
- ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਥੀਮ
 - ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ
 - ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ
 - ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ
- Unit IV (ਘੰਟੇ : 7)
1. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਬਣਤਰ
 2. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਉਪਭਾਸ਼ਾਵਾਂ
 3. ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਾਤਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ/ਪ੍ਰਬੰਧ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
2. ਸਾਹਿਤ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਡਾ. ਰੋਸ਼ਨ ਲਾਲ ਅਹੂਜਾ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

3. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਡਾ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 2014
4. ਸਾਹਿਤ ਆਲੋਚਨਾ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕਾਰ, ਡਾ. ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਰਘਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1997
5. ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸੰਗਮ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਸਮਾਜਣਾ, 2011

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਰੋਤ-ਮੂਲਕ ਇਤਿਹਾਸ (ਭਾਗ ਇੱਕ ਤੋਂ ਪੰਜ), ਡਾ. ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੱਗੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
2. ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੋਮੇ, ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਰਘਬੀਰ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1986
3. ਪੰਜਾਬੀ ਆਲੋਚਨਾ ਸ਼ਾਸਤਰ, ਡਾ. ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2007
4. ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਸਾਰ, ਰਜਨੀਸ਼ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2010
5. ਸਾਡਾ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੁਰਜੀਤ ਹਾਂਸ, ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1992
6. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ, ਸੰਪਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 1989

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁਲ 75 ਅੰਕ ਹਨ ਜੋ ਕਿ 3 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ 67 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 08 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚ 12 ਲਘੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ 10 ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ (25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ) ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 1.5 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁੱਲ $10 \times 1 = 10$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
3. ਯੂਨਿਟ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ $15 \times 2 = 30$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

476

**Multi Disciplinary Course-II
LITERATURE AND POLITICS**

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ

Semester-II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 3

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	3	3	0	0		
ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ					Class 12 th Pass in any Stream	Studied Punjabi up to 10 th Standard or working knowledge of Punjabi Language

Credit : 3

L/T/P=3/0/0

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅੰਤਰ-ਸੰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਲਹਿਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗਿਆਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ।

Learning Outcomes :

- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਲਹਿਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਆਪਕ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਉੱਘੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨਿਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਵੇਗਾ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

22

**Multi Disciplinary Course-II
LITERATURE AND POLITICS**

ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ

Semester –II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 3

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 75

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 08

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 67

Unit I : (ੳ) ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ : ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧ

(ਘੰਟੇ : 6)

(ਅ) ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜ

(ੲ) ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ

Unit II : (ੳ) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਲਹਿਰਾਂ (1901-1950)

(ਘੰਟੇ : 5)

(ਅ) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਰਾਜਸੀ ਲਹਿਰਾਂ (1901-1950)

Unit III ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਿੰਨ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਨਿਬੰਧ : -

(ਘੰਟੇ : 12)

(ੳ) ਵੋਟ ਤੇ ਪਾਲੇਟਿਕਸ : ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਪੁਸਤਕ : ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਰਤਕ, ਸੰਪਾ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਸਾਹਿਤਯ ਅਕਾਦੇਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 1986

(ਅ) ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ : ਸੁਰਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਪੁਸਤਕ : ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 1988

(ੲ) ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤ : ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਪੁਸਤਕ : ਸਿਧਾਂਤ ਚਿੰਤਨ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2006

(ਸ) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ : ਡਾ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ, ਪੁਸਤਕ : ਰਵੀ ਚੇਤਨਾ, ਰਵੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟ੍ਰਸਟ, ਪਟਿਆਲਾ, 1991

(ਹ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ : ਗੁਰਬਚਨ, ਪੁਸਤਕ : ਪੰਜਾਬੀਅਤ : ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਰੂਪ, ਸੰਪਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2000

ਨੋਟ : ਨਿਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ/ਅਧਿਆਪਨ ਸੰਬੰਧੀ

- ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਥੀਮ
- ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਹੱਤਵ
- ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ
- ਨਿਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ

Unit IV ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ :

(ਘੰਟੇ : 10)

(ੳ) ਰਾਜਸੀ ਨਾਇਕ ਜੀਵਨੀਪਰਕ ਨਿਬੰਧ ਲੇਖਨ (ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਭਕਨਾ, ਸੈਫ-ਉ-ਦੀਨ ਕਿਚਲੂ, ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ, ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਠੀਕਰੀਵਾਲਾ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੁਤੰਤਰ)

(ਅ) ਸਾਹਿਤ ਨਾਇਕ ਜੀਵਨੀਪਰਕ ਨਿਬੰਧ ਲੇਖਨ (ਸ. ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ, ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ, ਫਿਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ)

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਾਰਤਕ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਸੰਪਾ.), ਸਾਹਿਤਯ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ, 1986
2. ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਸੁਰਜੀਤ ਗਿੱਲ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1988
3. ਸਿਧਾਂਤ ਚਿੰਤਨ, ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2006
4. ਰਵੀ ਚੇਤਨਾ, ਡਾ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਵੀ, ਰਵੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟ੍ਰਸਟ, ਪਟਿਆਲਾ, 1991
5. ਪੰਜਾਬੀਅਤ : ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਰੂਪ, ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2000

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਸੇਲ, ਡਾ. ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਂਬਾ, ਲਾਹੌਰ ਬੁਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
2. ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਕਵਿਤਾ, ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1995
3. ਕਲਾ, ਸਮਾਜ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਜੱਸ, ਲਿਟਰੇਚਰ ਹਾਊਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1985
4. ਸੱਤਾ, ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ, ਡਾ. ਭੀਮ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਤਰਕ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, 2017
5. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ, ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਸ਼ੋਕ, ਅਸ਼ੋਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਾ, ਪਟਿਆਲਾ, 1974
6. ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਲਹਿਰਾਂ, ਏ.ਸੀ. ਅਰੋੜਾ (ਸੰਪਾ.) ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1989
7. ਗ਼ਦਰ ਲਹਿਰ ਤੋਂ ਨਕਸਲਬਾਜ਼ੀ ਤੱਕ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੱਧੂ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਬਰਨਾਲਾ, 2008

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁਲ 75 ਅੰਕ ਹਨ ਜੋ ਕਿ 3 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ 67 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 08 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚ 12 ਲਘੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ 10 ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੰਖੇਪ (25 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ) ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 1.5 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੁੱਲ $10 \times 1 = 10$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
3. ਯੂਨਿਟ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ $15 \times 2 = 30$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਕੋਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ $12 \times 1 = 12$ ਹੋਣਗੇ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University,
 Chandigarh

**ABILITY ENHANCEMENT
COMMUNICATION AND DEBATING ABILITY**

ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ

Semester-I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	2	1	0	2		
ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ					Class 12 th passed in any stream.	Studied Punjabi at any level.

Credit 2

L/T/P=1/0/2

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਕਾਬੂ ਪਾ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਕਲਾ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਗਹਿਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕ ਬਣਤਰ, ਤਤਸਮ ਅਤੇ ਤਦਭਵ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਭਾਸ਼ਨ ਕਲਾ, ਭਾਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

ABILITY ENHANCEMENT
COMMUNICATION AND DEBATING ABILITY

ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਯੋਗਤਾ

Semester -I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 45

ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਅੰਕ : 20

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 5

Unit I :

1. ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਚਾਰ : ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ
2. ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
3. ਭਾਸ਼ਾਈ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ
4. ਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ
5. ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕ ਬਣਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
6. ਤਤਸਮ ਅਤੇ ਤਦਭਵ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ
7. ਲੋੜ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

(ਘੰਟੇ - 12)

Unit II :

1. ਭਾਸ਼ਨ ਇਕ ਕਲਾ ਵਜੋਂ
2. ਭਾਸ਼ਾ, ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ
3. ਭਾਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
4. ਭਾਸ਼ਨ ਕਲਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਨ ਕਲਾ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ
5. ਜਨ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਦੀ ਕਲਾ
6. ਗਰੁੱਪ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਕਲਾ

(ਘੰਟੇ - 11)

ਭਾਗ ਦੂਜਾ

ਨੋਟ : ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਾਲਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਚਾਰ ਯੋਗਤਾ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਮੋਹਾਲੀ
- ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਾਈਏ, ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ, 1957, ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ
- ਸੰਚਾਰ, ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਮਲਟੀ ਮੀਡੀਆ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਥਾਪਰ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
- ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖੀਏ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਦ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ, 1957
- ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਕਲਾ, ਐਸ. ਐਸ. ਅਮੋਲ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਲਿਖਣ ਵੇਲਾ, ਜਸਬੀਰ ਭੁੱਲਰ (ਸੰਪਾ.), ਪੰਜਾਬ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1994
- ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ, ਜਯੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਟੈਂਡਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ
- ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਸੰਵਾਦ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਉਡਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਮਾਨਸਾ
- ਲੇਖਣ ਕਲਾ ਅਤੇ ਰਚਨਾ ਕੌਸ਼ਲ, ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲਖਨਊ, 2006

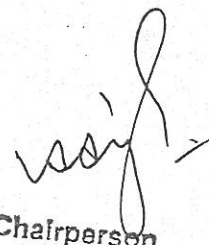
Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 2 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 25 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
5. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਡੇਢ ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਲ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੋਨਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ 150-200 ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁੱਲ $5 \times 5 = 25$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

**ABILITY ENHANCEMENT
READING AND WRITING ART
ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਕਲਾ**

Semester-II

ਕੈਡਿਟ : 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	2	1	0	2		
ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਕਲਾ					Class 12 th passed in any stream.	Studied Punjabi at any level.

Credit 2

L / T / P = 1/0/2

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ, ਕਾਰਟੂਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਅਤੇ ਲਿਖਤ ਦੇ ਨਿਕਟ-ਪਾਠ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਦਰ ਕਲਾਤਮਕ ਰਚਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਕਲਾਤਮਕ ਰਚਨਾ ਦੀ ਲਿਖਣ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਹੋਣਗੇ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

**ABILITY ENHANCEMENT
READING AND WRITING SKILLS**

ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਕਲਾ

Semester –II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 25

ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਅੰਕ : 20

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 5

Unit I :

1. ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਨੋਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਨ-ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ
2. ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕਲਾ
3. ਵਾਰਤਕ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕਲਾ
4. ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਜਾਂ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਲੱਭਣ ਦੀ ਕਲਾ
5. ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫ਼ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ
6. ਚਿਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕਲਾ
7. ਕਾਰਟੂਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕਲਾ

(ਘੰਟੇ = 12)

Unit II :

1. ਈ-ਮੇਲ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ
2. ਨੋਟਿੰਗ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ
3. ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ
4. ਸੰਪਾਦਕੀ ਨੋਟ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ
5. ਜੀਵਨ ਬਿਓਰਾ (bio-data) ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ
6. ਮਜ਼ਮੂਨ ਲੇਖਣ (content writing) ਦੀ ਕਲਾ

(ਘੰਟੇ = 11)

ਭਾਗ ਦੂਜਾ

ਨੋਟ : ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 20 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਾਲਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰੂਪ, ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ
- ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹਾਈਏ, ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਜਲੰਧਰ, 1957, ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ
- ਮੀਡੀਆ : ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ, ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ, ਗ੍ਰੇਸੀਅਸ ਬੁਕਸ, ਪਟਿਆਲਾ
- ਸੰਚਾਰ, ਤਕਨੀਕ ਅਤੇ ਮਲਟੀ ਮੀਡੀਆ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਬਾਪਰ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ
- ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖੀਏ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਦ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਜਲੰਧਰ, 1957
- ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਕਲਾ, ਐਸ. ਐਸ. ਅਮੋਲ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਕਲਾ, ਕੇ.ਸੀ. ਗੁਪਤਾ, ਲਾਹੌਰ ਬੁੱਕ ਸ਼ਾਪ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1977
- ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਉੱਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ, ਜਯੋਤੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਟੰਡਨ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ
- ਅਨੁਵਾਦ ਦਾ ਸੰਵਾਦ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ, ਉਡਾਨ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਮਾਨਸਾ
- ਲੇਖਣ ਕਲਾ ਔਰ ਰਚਨਾ ਕੌਸ਼ਲ, ਪਰਿਕਲਪਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲਖਨਊ, 2006

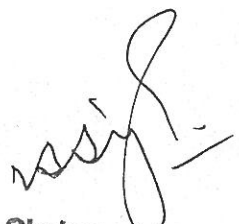
Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

6. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 2 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
7. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 25 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
8. ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਦੇ 20 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
9. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਡੇਢ ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

2. ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿਚੋਂ ਕੁੱਲ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੋਨਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ 150-200 ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁੱਲ $5 \times 5 = 25$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

SKILL ENHANCEMENT-I
CREATIVE WRITING ART

ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਹੁਨਰ

Semester-I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 3

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	3	1	0	2		
ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਹੁਨਰ					Class 12 th passed in any stream.	Studied Punjabi at any level.

Credit

3

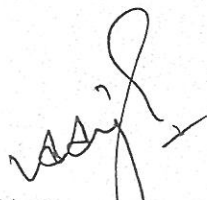
L/T/ P =1/0/2

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਹੁਨਰ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਆਪਕ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਲਈ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਹੁਨਰ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਵਧਾਉਣਗੇ।
- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਅਤੇ ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਝ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

**SKILL ENHANCEMENT-I
CREATIVE WRITING ART**

ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਹੁਨਰ

Semester -I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 3

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 75

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 8

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 67

ਯੂਨਿਟ 1 :	ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ	(ਘੰਟੇ = 7)
	<ul style="list-style-type: none"> ○ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰੂਪ ○ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ○ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਲੇਖਣ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ 	
ਯੂਨਿਟ 2 :	ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਲਈ ਸਿਰਜਣਾ : ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੀਡੀਆ	(ਘੰਟੇ = 9)
	<ul style="list-style-type: none"> ○ ਖਬਰਾਂ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ○ ਫੀਚਰ ਲੇਖਣ ○ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਲੇਖਣ 	
ਯੂਨਿਟ 3 :	ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਮਾਧਿਅਮ ਲਈ ਸਿਰਜਣਾ : ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ	(ਘੰਟੇ = 9)
	<ul style="list-style-type: none"> ○ ਖਬਰਾਂ ਲੇਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣਾ ○ ਐਂਕਰਿੰਗ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖਣਾ ○ ਵਿਗਿਆਪਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ 	
ਯੂਨਿਟ 4 :	ਜਨ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ	(ਘੰਟੇ = 8)
	<ul style="list-style-type: none"> ○ ਭਾਸ਼ਾਈ ਮਾਧਿਅਮ ○ ਚਿੱਤਰ ਮਾਧਿਅਮ 	

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- ਸੁਨਹਿਰਾ ਗੁਲਾਬ, ਸੁਖਬੀਰ (ਅਨੁ.) ਪਾਸਤਰੋਵਸਕੀ ਕੋਲਸਤਾਨਤਿਨ ਨਵਯੁਗ ਪ੍ਰੈਸ ਦਿੱਲੀ।
- Creative Writing, Doubtfire, Dianne, Sevenoaks, Hodder and Stoughton Educational, 1983
- Process of Creative Writing, Hogrefe, Pearl, New York, Harper, 1963

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- Yogender Pratap Singh (Dr.) (1985), Bharti Kavya Shaster, Lokbharti Prakashan, Allahabad.
- Creative Writing : a Guide to the Perplexed, Simms, Norman, New Horizon Publishers, Allahabad.

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

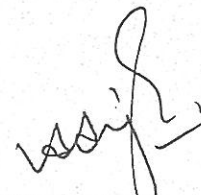
ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 75 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 3 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 67 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 8 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

3. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ $9 \times 2 = 18$ ਅੰਕ ਹਨ।
4. ਯੂਨਿਟ ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ $9 \times 2 = 18$ ਹੋਣਗੇ।
5. ਯੂਨਿਟ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ $9 \times 2 = 18$ ਹੋਣਗੇ।
6. ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕ 13 ਹੋਣਗੇ।

ਨੋਟ : ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਦੋ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਅਤੇ ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੱਕ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

SKILL ENHANCEMENT-II
COMPUTERISATION OF PUNJABI LANGUAGE

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਣ

Semester-II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 3

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	3	1	0	2		
ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਣ					Class 12 th passed in any stream.	Studied Punjabi at any level.

Credit : 3

L/T/P=1/0/2

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਆਪਕ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣੇਗਾ।
- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਟਾਈਪਿੰਗ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣੇਗਾ।
- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

Chairperson
Department of Punjabi
Panjab University
Chandigarh

SKILL ENHANCEMENT-II
COMPUTERISATION OF PUNJABI LANGUAGE

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਣ

Semester-II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 3

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 75

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 8

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 67

ਯੂਨਿਟ-1	ਸਿਧਾਂਤਕ ਪੱਖ	(ਘੰਟੇ = 7)
	(ੳ) ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ	
	(ਅ) ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ	
ਯੂਨਿਟ-2	ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ	(ਘੰਟੇ = 9)
	(ੳ) ਸਰਵੇਖਣ	
	(ਅ) ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ	
ਯੂਨਿਟ-3	ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਪਿੰਗ	(ਘੰਟੇ = 9)
	(ੳ) ਫੌਂਟ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫੌਂਟ	
	(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਕੀ-ਬੋਰਡ	
	(ੲ) ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ	
ਯੂਨਿਟ-4	ਵਿਹਾਰਕ ਪੱਖ	(ਘੰਟੇ = 8)
	(ੳ) ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	
	(ਅ) ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ	
	(ੲ) ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਚੈੱਕਰ	

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- Jalwanna, Amandeep Kaur, Raj, Harminder Singh (2013), **Daftari Varton Lai Computer Kiven Sikhiye**, Tarakbharti Parkashan, Barnala.
- Kamboj, C.P. (2010), **Computer ate Punjabi Bhasha**, Lokgeet Parkashan, Chandigarh.

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- Juneja, Jagmohan Singh (2008), **Computer : Muddhli Jankari ate Upyog**, Punjabi University, Patiala.
- Kamboj, C.P. (2010), **Cyber Sansar ate Punjabi Bhasha**, Lokgeet Parkashan, Chandigarh.
- Kamboj, C.P. (2016), **Ajoka Phone Sansar**, Tarakbharti Parkashan, Barnala.

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 75 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 3 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 67 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 8 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਵਿੱਚੋਂ 18 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ :
 (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਂਟ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਕੀ ਬੋਰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 ਨੋਟ : ਇਸ ਯੂਨਿਟ 'ਚੋਂ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਦੋ ਸਵਾਲ $9 \times 2 = 18$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
2. ਯੂਨਿਟ ਦੋ ਵਿੱਚ 18 ਅੰਕ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ :
 (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 ਨੋਟ : ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਦੋ ਸਵਾਲ $9 \times 2 = 18$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
3. ਯੂਨਿਟ - ਤਿੰਨ ਵਿਚ 18 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ :
 (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 ਨੋਟ : ਇਸ ਯੂਨਿਟ 'ਚੋਂ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਦੋ ਸਵਾਲ $9 \times 2 = 18$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
4. ਯੂਨਿਟ - ਚਾਰ ਵਿਚ 13 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ :
 (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਸਮਾਰਟਫੋਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 ਨੋਟ : ਇਸ ਯੂਨਿਟ 'ਚੋਂ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਦੋ ਸਵਾਲ $6.5 \times 2 = 13$ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

VALUE ADDED COURSE-I
HERITAGE OF PUNJAB
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ

Semester-I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

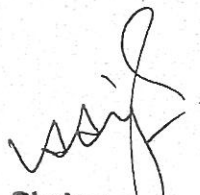
Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	2	1	0	2		
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ					Class 12 th passed in any stream.	Studied Punjabi at any level.
	Credit 2					L/T/P=1/0/2.

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹਸਤ ਕਲਾਵਾਂ, ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਅਰਜਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਸਾਰਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਭਿੰਨ ਲੋਕ ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਸੰਬੰਧੀ ਗਹਿਰੀ ਸਮਝ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

VALUE ADDED COURSE-I
HERITAGE OF PUNJAB

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ

Semester -I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50
ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ: 5
ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 45
(ਘੰਟੇ = 12)

- Unit I :
1. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ : ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ
 2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ
 3. ਪੰਜਾਬੀ ਹਸਤ ਕਲਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ
 4. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸਾਜ਼
 5. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ

- Unit I :
1. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ : ਵਿਹਾਰਕ ਪਰਿਪੇਖ
 2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ
 3. ਹੱਥ ਕਲਾਵਾਂ : ਫੁੱਲਕਾਰੀ, ਦਰੀ ਅਤੇ ਚੁੱਲ੍ਹਾ
 4. ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸਾਜ਼ : ਸਾਰੰਗੀ, ਚਿਮਟਾ ਅਤੇ ਢੋਲ
 5. ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚ : ਕਿੱਕਲੀ, ਗਿੱਧਾ ਅਤੇ ਭੰਗੜਾ

(ਘੰਟੇ = 11)

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ, ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 2015
- ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚ, ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ, 1988
- ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੰਗੀਤ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 1995

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਕੋਸ਼, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ (ਸੰਪਾ.), ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2013
- ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਵਿਰਾਸਤ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 2005
- ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨਾਚ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦਲੇਰ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਲੰਧਰ, 1961
- ਫੁਲਕਾਰੀ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ, ਸੇਵਕ ਸਾਹਿੱਤ ਭਵਨ, ਦਿੱਲੀ 1956
- ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ, ਸ.ਸ. ਵਣਜਾਰਾ ਬੇਦੀ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 1990
- ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਢਾਡੀ ਕਲਾ, ਹਰਦਿਆਲ ਥੂਹੀ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2008

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 2 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚੋਂ 20 ਅੰਕ ਦੇ ਲਘੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। 12 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ 10 ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 2 = 20$ ਅੰਕ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
2. ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੋਨਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ 150-200 ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁੱਲ $5 \times 5 = 25$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

VALUE ADDED COURSE-II
PARTITION OF PUNJAB

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ

Semester-II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	2	1	0	2		
ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ					Class 12 th passed in any stream.	Studied Punjabi at any level.

Credit 2

L/T/P=1/0/2

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭੂਗੋਲ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਟਵਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਅਤੇ ਬਟਵਾਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਟਵਾਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵਸੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬ ਬਟਵਾਰੇ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

VALUE ADDED COURSE-II

PARTITION OF PUNJAB

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ

Semester-II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 5

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 45

- UNIT-I 1. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ : ਹਕੀਕਤ ਅਤੇ ਪਛਾਣ (ਘੰਟੇ = 12)
2. ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ : ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਜਾੜਾ
3. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਸੋਂ
4. ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ
5. ਬਟਵਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ
- UNIT-II 1. ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ : ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤ (ਘੰਟੇ = 11)
2. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ : ਅੱਜ ਆਖਾਂ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ (ਕਵਿਤਾ)
3. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੋਕੀ : ਕਿਆਮਤ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਦੀ (ਕਵਿਤਾ)
4. ਸਆਦਤ ਹਸਨ ਮੰਟੋ : ਟੋਭਾ ਟੇਕ ਸਿੰਘ (ਕਹਾਣੀ)
5. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ : ਖੱਬਲ (ਕਹਾਣੀ)

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ :

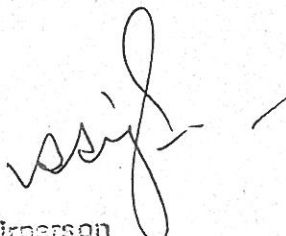
- ਲੰਮੀਆਂ ਵਾਟਾਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਸਿੰਘ ਬਦਰਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1954
- ਮੰਟੋ ਦੇ ਰੰਗ, ਮੋਹਨ ਭੰਡਾਰੀ (ਸੰਪਾ.), ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2005
- ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ, 1986
- ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1972
- ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ, ਫਖਰ ਜਮਾਨ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2005

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਜਾੜਾ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ, ਸੀਤਲ ਪੁਸਤਕ ਭੰਡਾਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, 1948
- ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਜਾੜਾ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਘੁਮਣ, ਸੰਦੀਪ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 1994
- ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਟੰਡਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਚੰਦਨ, ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਦਿੱਲੀ।

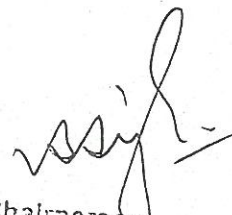
ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 2 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
- ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
- ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Chairperson
Department of Punjabi
Panjab University
Chandigarh

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

3. ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚੋਂ 20 ਅੰਕ ਦੇ ਲਘੂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। 12 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ 10 ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿਲੇਬਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $10 \times 2 = 20$ ਅੰਕ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
4. ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਦੋਨਾਂ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2-2 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ 150-200 ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁੱਲ $5 \times 5 = 25$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

497

MIL-I

(Basic Level)

ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ)

Semester I

Credit : 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

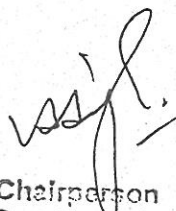
Course title & Code	Credits	Credit distribution of the Course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
MIL : ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ)	2	1	0	2	Class 12th pass in any stream, but without Punjabi	Studied Punjabi not at any level.
Credits:2						I/T/P=1/0/2

Learning Objective:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Learning Outcomes:

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੂਝ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

43

MIL-I
Basic Level
ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ - ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

Semester-I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2
ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50
ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 5
ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 45

Unit (I)

- ੳ. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪਛਾਣ (7 ਘੰਟੇ)
ਅ. ਦੋ ਅੱਖਰੀ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਅੱਖਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ
ੲ. ਲਗਾਂ-ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

Unit (II)

- ੳ. ਅਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸੁੱਧ ਸ਼ਬਦ ਕਰਨੇ (5 ਘੰਟੇ)
ਅ. ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ
ੲ. ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ

Unit (III)

- ੳ. ਵਾਕ ਰਚਨਾ- ਸਧਾਰਨ ਵਾਕ (5 ਘੰਟੇ)
ਨਾਂਹਵਾਚਕ ਵਾਕ
ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਚਕ ਵਾਕ
ਵਿਸਮਿਕ ਵਾਕ

Unit (IV)

- ੳ. ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ (6 ਘੰਟੇ)
ਅ. ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ (50 ਸ਼ਬਦ)
ੲ. ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ (ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ) (ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ: 100 ਸ਼ਬਦ)

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖੀਏ, ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਪੂ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖੋ, ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਪੂ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖੀਏ, ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਬਾਹਰੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ (ਹਿੰਦੀ)।
- ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਆਨ ਸੀ.ਡੀ. (ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟੂ-ਲਰਨ ਐਂਡ ਟੀਚ ਪੰਜਾਬੀ), ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਕ ਸ਼ਬਦ ਸੰਗ੍ਰਹ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਰੇ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

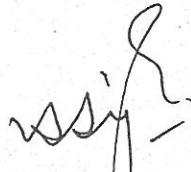
Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ:-

1. ਪੇਪਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ 2 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਯੂਨਿਟ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚੋਂ 15 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ :
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 7 ਅਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 7 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ-ਦੇ ਸਮਾਨਆਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਦੱਸਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 7 ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
2. ਯੂਨਿਟ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚ 10 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 12 ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਵਾਕ ਹਦਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਉਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਅੰਕ $10 \times 1 = 10$ ਹੋਣਗੇ।
3. ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ :
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੇ 7 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $7 \times 1 = 7$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚੋਂ 7 ਸ਼ਬਦ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਅਰਥ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ 100 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 8 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ) ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

1.	Abatement	ਕਟੌਤੀ, ਘਟ
2.	Abstract	ਸੂਖਮ, ਅਮੂਰਤ
3.	Acceptance	ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ
4.	Accommodation	ਨਿਰਬਾਹ
5.	Accountant	ਲੇਖਾਕਾਰ
6.	Accumulated earnings	ਸੰਚਿਤ ਕਮਾਈ
7.	Adaptation	ਅਨੁਕੂਲਣ
8.	Residual	ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਦ, ਅਵਸੇਸ਼
9.	Psycho-analysis	ਮਨੋਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ
10.	Administrative expenses	ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨੀ ਖਰਚ
11.	Affidavit	ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨ
12.	Ambiguous	ਅਸਪਸ਼ਟ
13.	Chronological	ਕਾਲ-ਕ੍ਰਮਿਕ
14.	Analytical	ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ
15.	Apparatus	ਉਪਕਰਣ, ਯੰਤਰ
16.	Province	ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਪ੍ਰਾਂਤ
17.	Autonomous	ਸਵਾਧੀਨ
18.	Traditional	ਪਰੰਪਰਾਗਤ, ਰੂੜੀਗਤ
19.	Black marketing	ਚੋਰ-ਬਾਜ਼ਾਰੀ
20.	Body of doctrine	ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹ
21.	Boom	ਤੇਜ਼ੀ, ਗਰਮ ਬਾਜ਼ਾਰੀ
22.	Compensation	ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਹਾਨਪੂਰਤੀ
23.	Decentralization	ਵਿਕੇਂਦ੍ਰੀਕਰਨ
24.	Devaluation	ਅਵਮੁੱਲਣ
25.	Taxation	ਕਰ ਲਾਉਣਾ
26.	Dispute	ਝਗੜਾ, ਵਿਗ੍ਰਹ
27.	Distortion	ਵਿਰੂਪਣ
28.	Economy	ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ, ਸੰਜਮ, ਆਰਥਿਕਤਾ, ਅਰਥ-ਪ੍ਰਣਾਲੀ
29.	Emigration	ਪਰਵਾਸ

30.	Employer	ਮਾਲਿਕ, ਨਿਯੋਜਕ, ਵਿਵਸਾਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ-ਪ੍ਰਦਾਤਾ
31.	Entrepreneur	ਉੱਦਮੀ, ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮੀ
32.	Withdrawal	ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ
33.	Habitat	ਵਾਸ
34.	Inefficient	ਅਕੁਸ਼ਲ
35.	Integrated	ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ
36.	Intervention	ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ
37.	Investment	ਨਿਵੇਸ਼, ਵਿਨਿਯੋਗ
38.	Kinship	ਭਾਈਚਾਰਾ
39.	Maintenance	ਸੰਭਾਲ, ਭਰਣ
40.	Manipulation	ਜੋੜ-ਤੇੜ
41.	Manure	ਖਾਦ, ਰੂੜੀ
42.	Paradox	ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ
43.	Accountability	ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰੀ, ਜੁਆਬਦੇਹੀ
44.	Professional	ਵਿਵਸਾਇਕ
45.	Provident fund	ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਭਵਿੱਖ-ਨਿਧੀ
46.	Qualitative	ਗੁਣਾਤਮਕ
47.	Rearrangement	ਪੁਨਰ ਵਿਵਸਥਾ
48.	Redistribution	ਪੁਨਰਵੰਡ/ਵਿਭਾਜਨ
49.	Regulation	ਵਿਨਿਯਮਨ
50.	Remuneration	ਮਿਹਨਤਾਨਾ, ਸੇਵਾਫਲ

-0-

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

MIL-II

(Basic Level)

ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

Semester: II

Credits: 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course title & Code	Credits	Credit distribution of the Course			Eligibility criteria	Pre-requisite of the course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
MIL ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)	2	1	0	2	Class 12th pass in any stream but without Punjabi	Not studied Punjabi at any Level

Credits: 2

L/T/P=1/0/2

Learning Objectives:

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਆਕਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਾਂਵ, ਲਿੰਗ, ਪੁਲਿੰਗ ਅਤੇ ਵਚਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਬਣਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Learning Outcomes:

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਣ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਫ਼ਤਰੀ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਸੂਝ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Panjab University
 Chandigarh

MIL-II
Basic Level
ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

Semester: II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ-2
ਕੁੱਲ ਅੰਕ=50
ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ=5
ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ =45

Unit 1.		6 ਘੰਟੇ
ੳ. ਵਿਆਕਰਣ: ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮ		
ਅ. ਨਾਂਵ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ		
ੲ. ਨਾਂਵਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ		
Unit 2.		6 ਘੰਟੇ
ੳ. ਲਿੰਗ-ਪੁਲਿੰਗ: ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ		
ਅ. ਲਿੰਗ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ		
ੲ. ਪੁਲਿੰਗ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ		
Unit 3.		6 ਘੰਟੇ
ੳ. ਇੱਕ ਵਚਨ-ਬਹੁਵਚਨ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ		
ਅ. ਇੱਕ ਵਚਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ		
ੲ. ਬਹੁਵਚਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ		
Unit 4.		5 ਘੰਟੇ
ੳ. ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ		
ਅ. ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ (ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ)		
ੲ. ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ (ਦਫਤਰੀ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ)		

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਆਓ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖੀਏ, ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਪੂ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖੋ, ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਪੂ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖੀਏ (ਹਿੰਦੀ), ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਬਾਹਰੀ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਆਨ ਸੀ.ਡੀ. (ਕੰਪਿਊਟਰ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਟੂ-ਲਰਨ ਐਂਡ ਟੀਚ ਪੰਜਾਬੀ), ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦ ਸੰਗ੍ਰਹ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, 1968

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
- ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਰੇ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ:

- I. ਯੂਨਿਟ ਇੱਕ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਚੋਂ 15 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ-ਪੁਲਿੰਗ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਸੰਬੰਧੀ ਸੱਤ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਾਂਵ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁੱਲ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਤ ਨਾਂਵ ਦੇ ਕੇ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨਾਂਵਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
- II. ਯੂਨਿਟ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਚਨ ਤੇ ਬਹੁਵਚਨ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਚਨ ਅਤੇ ਬਹੁਵਚਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
- III. ਯੂਨਿਟ ਚਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ 10 ਸ਼ਬਦ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ $5 \times 2 = 10$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਸਿਲੇਬਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ 12 ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੇ, ਕਿਸੇ 10 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰੀ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦੋ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ 'ਤੇ ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੁੱਢਲੀ ਪੰਜਾਬੀ-11 ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ

1.	Figure	ਅੰਕੜੇ
2.	Ideology	ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ
3.	Medium of instruction	ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ
4.	Personnel	ਕਰਮਚਾਰੀ-ਵਰਗ
5.	Questionnaire	ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਵਲੀ
6.	Reference	ਸੰਕੇਤ, ਹਵਾਲਾ, ਸੰਦਰਭ
7.	Revaluation	ਪੁਨਰ ਮੁਲਾਂਕਣ
8.	Survey	ਸਰਵੇਖਣ
9.	Autonomous	ਸਵਾਧੀਨ
10.	Displacement	ਵਿਸਥਾਪਨ
11.	Direction	ਨਿਰਦੇਸ਼
12.	Document	ਦਸਤਾਵੇਜ਼
13.	Irregular	ਅਨਿਯਮਿਤ
14.	Notified area	ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ
15.	Organisation	ਸੰਗਠਨ
16.	Patriarchy	ਪਿਤਰੀ ਤੰਤਰ
17.	Recognition	ਮਾਨਤਾ
18.	Revenue	ਮਾਲੀਆ
19.	Tribunal	ਅਧਿਕਰਣ
20.	Authorized	ਅਧੀਕ੍ਰਿਤ
21.	Co-accused	ਸਹਿਦੇਸ਼ੀ
22.	Disbursement	ਵੰਡਣਾ
23.	Documentary evidence	ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਗਵਾਹੀ
24.	Embezzlement	ਗਾਬਨ
25.	Enforcement	ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ
26.	Extension	ਵਿਸਤਾਰ
27.	Penalty	ਦੰਡ, ਜੁਰਮਾਨਾ
28.	Postpone	ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ
29.	Re- examination	ਪੁਨਰ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ
30.	Regularity	ਨਿਯਮਿਤਤਾ

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Panjab University
 Chandigarh

31.	Utilization	ਉਪਯੋਗ
32.	Termination	ਸਮਾਪਤੀ
33.	Valid	ਮੰਨਣਯੋਗ
34.	Verification	ਤਸਦੀਕ
35.	Annexure	ਅਨੁਬੰਧ
36.	Acknowledge	ਸਵੀਕਾਰ
37.	Miscellaneous	ਫੁਟਕਲ
38.	Nomination	ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ
39.	Projected	ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ
40.	Recruitment	ਨਿਯੁਕਤੀ, ਭਰਤੀ
41.	Registration	ਪੰਜੀਕਰਣ
42.	Representation	ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧਤਾ
43.	Specialization	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗਤਾ
44.	Establish	ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ
45.	Executive	ਕਾਰਜਕਾਰੀ
46.	Disciplinary	ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ
47.	Democracy	ਲੋਕਤੰਤਰ
48.	Conflict	ਦੰਦ, ਦੁਬਿਧਾ
49.	Proposal	ਪ੍ਰਸਤਾਵ
50.	Reaction	ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ, ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ

- 0 -

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

B. Sc. (Hons.) Punjabi Compulsory

for
Fashion Designing, Microbiology and Food Technology, Bioinformatics and Biotechnology

Semester: I

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Credit: 2

Course Title And Code	Credits	Credit Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre-requisite of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Punjabi Compulsory	2	2	0	1	Class 12 th pass in any Stream	studied Punjabi up to 10 th standard or working knowledge of Punjabi language

Credit 2

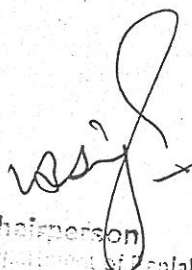
L/T/P=2/0/1

Learning Objectives :

- ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਖਮ ਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ।
- ਇਹ ਕੋਰਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਥਾ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਦੇ ਜੀਵਨ/ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਲਾਤਮਕ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਕਲਾਤਮਕ ਵਿਲੱਖਣਤਾਵਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮਿਲੇਗੀ।
- ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਕਲਾ ਅਤੇ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Punjab University
 Chandigarh

B. Sc. (Hons.) Punjabi Compulsory

for

Fashion Designing, Microbiology and Food Technology, Bioinformatics and Biotechnology

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

Semester-I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 5

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 45

Unit I ਪੁਸਤਕ: "ਪੰਜਾਬੀ ਕਥਾ ਕਿਤਾਬ", ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਨੋਟ:- (ਕਥਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚੋਂ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀਆਂ 10 ਕਹਾਣੀਆਂ ਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ।)

ਘੰਟੇ 15

(ੳ) ਕਥਾ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ

(ਅ) ਕਥਾ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ

(ੲ) ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ

Unit II ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ

ਘੰਟੇ ੪

(ੳ) ਪੈਰ੍ਹਾ ਰਚਨਾ

(ਅ) ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ

(ੲ) ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਕਥਾ ਕਿਤਾਬ, ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (ਸੰਪਾ.), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

(ਅ) ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

(ੳ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ, ਭਾਗ-I, II, III, ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ

(ਅ) ਕਹਾਣੀ: ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, 1970

(ੲ) ਕਹਾਣੀ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ, 1991

(ਸ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 1999

(ਹ) ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਅਧਿਐਨ, ਡਾ. ਟੀ. ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1988

Chairperson
Department of Punjabi
Punjab University
Chandigarh

54

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ:

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 2 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੇ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ: -

1. ਯੂਨਿਟ ਇਕ ਵਿਚ "ਕਥਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ" ਵਿਚੋਂ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਦਸ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਕੁਲ $10 \times 3 = 30$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ :
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਥਾ ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਥਾ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

ਨੋਟ: ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਪੰਜ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਸਵਾਲ 10 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ
2. ਯੂਨਿਟ ਦੂਜਾ ਵਿਚ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਹ ਯੂਨਿਟ ਕੁਲ $5 \times 3 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ :
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਾਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ 'ਤੇ ਪੈਰ੍ਹਾ-ਰਚਨਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੈਰ੍ਹਾ-ਰਚਨਾ 200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ (ਪ੍ਰੈਸੀ) ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਵਾਲ 5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ 5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

B. Sc. (Hons.) Punjabi Compulsory

for

Fashion Designing, Microbiology and Food Technology, Bioinformatics and Biotechnology

Semester: II

Credit: 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title And Code	Credits	Credit Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre-requisite of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical/ Practice		
Punjabi Compulsory	2	2	0	1	Class 12 th pass in any Stream	studied Punjabi up to 10 th standard or working knowledge of Punjabi language

Credit 2

L/T/P=2/0/1

Learning Objective :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਕਲਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਪੱਖਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਾਸਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੇਗੀ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਕਲਾਤਮਕਤਾ, ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ, ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਪਰਤਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਆਪਕ ਸੂਝ ਹਾਸਿਲ ਕਰੇਗਾ।
- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਵੇਗੀ।

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Panjab University
 Chandigarh

B. Sc. (Hons.) Punjabi Compulsory
for
Fashion Designing, Microbiology and Food Technology, Bioinformatics and Biotechnology

ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

Semester: II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

ਕੁਲ ਅੰਕ : 50

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 5

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 45

Unit I :

ਘੰਟੇ 15

ਪੁਸਤਕ: "ਕਾਵਿ ਸੁਮੇਲ" (ਸੰਪਾ.) ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਨੋਟ: - (ਕਾਵਿ ਸੁਮੇਲ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ 9 ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।)

(ੳ) ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸਾਰ

(ਅ) ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ

(ੲ) ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ

Unit II : ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ

ਘੰਟੇ 8

(ੳ) ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ

(ਅ) ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ

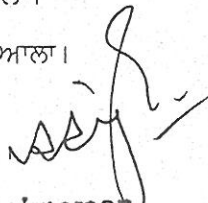
(ੲ) ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਕਾਵਿ ਸੁਮੇਲ, ਸੰਪਾ. ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ:

- ਕਾਵਿ ਚਿੰਤਨ, ਡਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਕੇਸਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਮੋਹਾਲੀ।
- ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ : ਪਛਾਣ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ।
- ਵਿਹਾਰਕ ਸਮੀਖਿਆ, ਡਾ. ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।
- ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਵਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ, ਖੋਜ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Panjab University
 Chandigarh

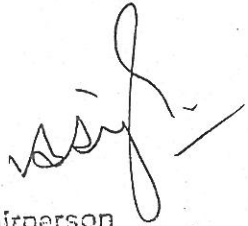
ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ:-

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁਲ 50 ਅੰਕ ਹਨ ਜੋ ਕਿ 2 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ: -

1. ਯੂਨਿਟ ਇਕ ਵਿਚ 'ਕਾਵਿ ਸੁਮੇਲ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ ਪਹਿਲੇ 9 ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਇਹ ਯੂਨਿਟ ਕੁਲ 30 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਸਾਰ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

ਨੋਟ : ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਕੁਲ ਪੰਜ ਸਵਾਲ ਹੋਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਪੰਜ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਵਾਲ $10 \times 3 = 30$ ਅੰਕ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।
2. ਯੂਨਿਟ ਦੋ ਵਿਚ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਕੁਲ ਅੰਕ 15 ਹੋਣਗੇ।
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਦੋ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਇਕ ਸਵਾਲ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸ ਕੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿਚ 7 ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 5 ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਸਵਾਲ 5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ 7 ਬਹੁਅਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚੋਂ 5 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਬਹੁਅਰਥਕ ਵਾਕ ਬਣਾਉਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 5 ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

 Chairperson
 Department of Panjabi
 Panjab University
 Chandigarh

B.SC. AGRICULTURE (4 YEARS) PUNJABI COMPULSORY

Semester-I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	2	2	0	1		
ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ					Class 12 th passed in any stream.	Studied Punjabi at any level.

Credit 2

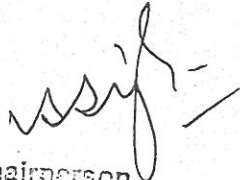
L/T/P= 2/0/1

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲੇਖਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝ ਅਰਜਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪੱਖਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਸੂਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Panjab University
 Chandigarh

B.S.C. AGRICULTURE (4 YEARS) PUNJABI COMPULSORY

Semester -I

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 5

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 45

Unit I : ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੁਸਤਕ "ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ" ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.) (ਘੰਟੇ = 15)

ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

(ਨੋਟ : ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ 1 ਤੋਂ 6 ਤੱਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹਨ)

(ੳ) ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ

(ਅ) ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਥੀਮ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ

(ੲ) ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ

(ਸ) ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ

Unit I : ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ (ਘੰਟੇ = 8)

(ੳ) ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨਾ

(ਅ) ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ

(ੲ) ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. 'ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ' ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2020
2. ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ, ਭਾਗ-I, II, III & IV, ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
2. ਕਹਾਣੀ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, 1970
3. ਕਹਾਣੀ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ, 1991
4. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 1999
5. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਅਧਿਐਨ, ਡਾ. ਟੀ.ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1988

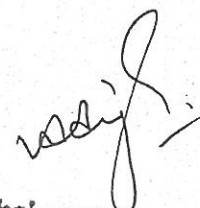

Chairperson
Department of Panjabi
Punjab University
Chandigarh

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 2 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ 3 ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਯੂਨਿਟ 1 ਵਿਚ "ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ" ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚੋਂ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀਆਂ 6 ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਕੁੱਲ $10 \times 3 = 30$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ :
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਥੀਮ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ਸ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
2. ਯੂਨਿਟ 2 ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਹ ਯੂਨਿਟ ਕੁਲ $5 \times 3 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ :
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸੱਤ ਅਸ਼ੁੱਧ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਕੇ ਲਿਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸੱਤ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸ ਕੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

Chairperson
Department of Panjabi
Panjab University
Chandigarh

B.SC. AGRICULTURE (4 YEARS) PUNJABI COMPULSORY

Semester-II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

Credit Distribution, Eligibility and Pre-Requisites of the Course

Course Title and Credit	Credit	Credits Distribution of the Course			Eligibility Criteria	Pre Requisites of the Course (if any)
		Lecture	Tutorial	Practical Practice		
	2	2	0	1		
ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ					Class 12 th passed in any stream.	Studied Punjabi at any level.

Credit 2

L/T/P= 2/0/1

Learning Objectives :

- ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਸੰਬੰਧੀ ਗਿਆਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
- ਇਸ ਕੋਰਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ।

Learning Outcomes :

- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਧਾ ਸੰਬੰਧੀ ਸੂਝ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਬਣਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
- ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨਗੇ।

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Panjab University
 Chandigarh

B.SC. AGRICULTURE (4 YEARS) PUNJABI COMPULSORY

Semester –II

ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 2

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 50

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅੰਕ : 5

ਲਿਖਤੀ ਅੰਕ : 45

Unit I : ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੁਸਤਕ “ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ” ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), (ਘੰਟੇ = 15)

ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

(ਨੋਟ : ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ 7 ਤੋਂ 12 ਤੱਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ)

- (ੳ) ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ
- (ਅ) ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਥੀਮ ਅਤੇ ਪਾਤਰ ਉਸਾਰੀ
- (ੲ) ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ
- (ਸ) ਲੇਖਕ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ

Unit I : ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ (ਘੰਟੇ = 8)

- (ੳ) ਪੈਰ੍ਹਾ-ਰਚਨਾ
- (ਅ) ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ
- (ੲ) ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤੋਂ

ਆਧਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ :

- ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ, ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ (ਸੰਪਾ.), ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2020
- ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕਾਂ :

1. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ, ਭਾਗ-I, II, III & IV, ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ।
2. ਕਹਾਣੀ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ, ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ, 1970
3. ਕਹਾਣੀ-ਸ਼ਾਸਤਰ, ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਸਰਹਿੰਦ, 1991
4. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 1999
5. ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਅਧਿਐਨ, ਡਾ. ਟੀ.ਆਰ. ਵਿਨੋਦ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1988

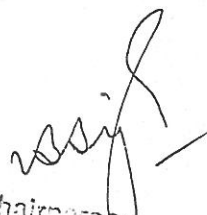

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Panjab University
 Chandigarh

ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ/ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

1. ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 50 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕਿ 2 ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।
2. ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ 45 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
3. ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
4. ਪੇਪਰ ਦਾ ਸਮਾਂ 3 ਘੰਟੇ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਯੂਨਿਟ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਵੰਡ :

1. ਯੂਨਿਟ 1 ਵਿਚੋਂ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਯੂਨਿਟ ਵਿਚ ਕੁੱਲ $10 \times 3 = 30$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ :
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਥੀਮ ਅਤੇ ਪਾਤਰ-ਉਸਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹੱਤਵ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
 - (ਸ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।
2. ਯੂਨਿਟ 2 ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਹ ਯੂਨਿਟ ਕੁਲ $5 \times 3 = 15$ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।
 - (ੳ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕ 'ਤੇ ਪੈਰ੍ਹਾ-ਰਚਨਾ ਲਿਖਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਪੈਰ੍ਹਾ-ਰਚਨਾ ਦੀ ਸ਼ਬਦ ਸੀਮਾ 200 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
 - (ਅ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸੱਤ 'ਬਹੁਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਸ਼ਬਦ' ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ 5 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੁਲ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
 - (ੲ) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸੱਤ ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ 5 ਵਿਰੋਧਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੁੱਲ $5 \times 1 = 5$ ਅੰਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

 Chairperson
 Department of Punjabi
 Punjab University
 Chandigarh

B.A. (General) Hindi (Elective) -1st & 2nd Semesters

2023-24

हिंदी

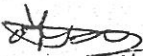
बी० ए० सेमेस्टर - I

Discipline Specific -I	4 Credits
Discipline Specific, Paper -- II A	2 Credits
Minor - Paper I	4 Credits
Ability Enhancement	2 Credits
	(to be prepared by University)
Multi Disciplinary - Paper-I	3 Credits
Skill Enhancement, Paper-I	3 Credits
Value-Added Paper-I	2 Credits
Modern Indian Language (MIL)	2 Credits
Total	22 Credits

हिंदी

बी० ए० सेमेस्टर - II

Discipline Specific, Paper-II	4 Credits
Discipline Specific, Paper - I A	2 Credits
Minor Paper -- II	3 Credits
Ability Enhancement	3 Credits
	(to be prepared by University)
Multi Disciplinary, Paper - II	4 Credits
Skill Enhancement	2 Credits
Value - Added, Paper - II	2 Credits
Modern Indian Language (MIL)	2 Credits
Total	22 Credits

 11/05/2023
 Chairperson
 Hindi Department
 P.U. Chandigarh

Discipline Specific -I (4 Credits)

समय : 3:00 घंटे

प्राचीन काव्य (भक्तिकाव्य), साहित्येतिहास और व्याकरण

पूर्णांक : 100

पाठ्यक्रम का उद्देश्य - प्राचीन हिंदी काव्य (भक्तिकाव्य), हिंदी साहित्य के इतिहास का आदिकाल तथा हिंदी व्याकरण से परिचय कराना।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम- इस पत्र के अध्ययन से भक्तिकाव्य में व्याप्त उच्च भावों तथा विचारों पर विश्वास होने लगेगा। साथ ही हिंदी साहित्य के इतिहास और व्याकरण के प्रति रुचि उत्पन्न होगी।

इकाई - एक

'कवितालोक', संपादक डॉ० शिव कुमार शर्मा, पंजाब यूनिवर्सिटी पब्लिकेशन ब्यूरो, चंडीगढ़।

निम्नलिखित छह कवियों की रचनाएँ पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं -

कबीर, रैदास, गुरु नानक देव, सूरदास, मीराबाई तथा तुलसीदास।

- (क) दो पद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और एक की सप्रसंग व्याख्या करनी है। अंक 10
- (ख) कवि-परिचय, कविता के सार तथा उद्देश्य से संबंधित चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं। अंक 20
- (ग) हिंदी साहित्य का इतिहास
आदिकाल : नामकरण, काल-सीमा, परिस्थितियाँ, प्रवृत्तियाँ तथा पृथ्वीराजरासो एवं बीसलदेवरासो का परिचय।
चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं। प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 400 शब्द है। अंक 20

इकाई - दो

- (क) 'कवितालोक' और 'हिंदी साहित्य का इतिहास' से संबंधित कुल बारह वस्तुनिष्ठ प्रश्न दिये जायेंगे और दस के उत्तर देने हैं। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर एक-एक वाक्य में देना है। प्रत्येक प्रश्न एक अंक का है। अंक 10
- (ख) पारिभाषिक शब्दावली (सूची संलग्न)
कुल 15 पारिभाषिक शब्दावली में से 10 का हिंदी रूपांतरण लिखें। अंक 10
- (ग) हिंदी व्याकरण (सिद्धांत) 'आधुनिक हिंदी व्याकरण और रचना', लेखक डॉ० वासुदेवनन्दन प्रसाद, भारती भवन (पब्लिशर्स एंड डिस्ट्रीब्यूटर्स), ठाकुरबाड़ी रोड, पटना-800003 तथा 427/13 अंसारी रोड, दरियागंज, नयी दिल्ली - 110002
भाषा की परिभाषा, व्याकरण की परिभाषा, लिपि की परिभाषा, देवनागरी लिपि का सामान्य परिचय, हिंदी वर्णमाला, स्वर तथा व्यंजन, उपसर्ग की परिभाषा, प्रत्यय की परिभाषा, संधि की परिभाषा, समास की परिभाषा तथा हिंदी गिनती, 1 से 50 (सूची संलग्न)।
कुल छह प्रश्न दिये जायेंगे और चार के उत्तर देने हैं।
प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 50 है। अंक 10
- (घ) व्यावहारिक हिंदी व्याकरण :
कुल आठ उपसर्ग में से पाँच का चयनकर दो-दो शब्दरूप बनाने हैं। अंक 5
कुल आठ प्रत्यय में से पाँच का चयनकर दो-दो शब्दरूप बनाने हैं। अंक 5

आंतरिक मूल्यांकन

Chairperson
Hindi Department अंक 10
P.U. Chandigarh

सहायक पुस्तक :

हिंदी साहित्य का इतिहास, संपादक डॉ० नगेन्द्र, डॉ० हरदयाल, मयूर बुक्स प्रकाशन, अंसारी रोड, दरियागंज, नयी दिल्ली-110002

A BASIC GRAMMAR
OF
MODERN HINDI

ए बेसिक ग्रामर
ऑफ
मॉडर्न हिंदी

सत्यमेव जयते

CENTRAL HINDI DIRECTORATE
Ministry of Human Resource Development
Government of India
New Delhi
1994

[Signature]
4/05/2023
Chairman
Hindi Department
P.U. Chandigarh
✓

CHAPTER XI

NUMERALS

143. Numerals are Adjectives indicating Number. They may be *Cardinal, Ordinal, or Multiplicative.*

(a) *Cardinals* are used for counting : एक फल 'one fruit', दो घोड़े 'two horses', तीन किताबें 'three books', सौ आदमी 'a hundred men'.

(b) *Ordinals* are used for denoting 'position or order in a series'. पहला पाठ 'the first lesson', दूसरी किताब 'the second book', तीसरा घर 'the third house'.

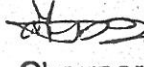
(c) *Multiplicatives* indicate multiplication : दुगुना 'double', दोहरा 'two-fold', दस गुना 'ten-fold', सौगुना 'hundred-fold'.

144. The Hindi Cardinals are as follows :

एक	one	दो	two
तीन	three	चार	four
पाँच	five	छह	six
सात	seven	आठ	eight

11/05/623
Chandigarh
Hindi Department
P.O. Chandigarh

नौ	nine	दस	ten
द्वादश	eleven	बारह	twelve
त्रैदश	thirteen	बोदह	fourteen
चतुर्दश	fifteen	सोणह	sixteen
पंचदश	seventeen	अठारह	eighteen
षट्दश	nineteen	वीस	twenty
सप्तदश	twenty-one	बाईस	twenty-two
अष्टदश	twenty-three	चौबीस	twenty-four
नवदश	twenty-five	छब्बीस	twenty-six
दशदश	twenty-seven	अट्ठाईस	twenty-eight
एकादश	twenty-nine	तीस	thirty
द्वादश	thirty-one	बत्तीस	thirty-two
त्रैदश	thirty-three	चाँतीस	thirty-four
चतुर्दश	thirty-five	छत्तीस	thirty-six
पंचदश	thirty-seven	अड़तीस	thirty-eight
षट्दश	thirty-nine	चालीस	forty
सप्तदश	forty-one	बयालीस	forty-two
अष्टदश	forty-three	चवालीस	forty-four
नवदश	forty-five	छियालीस	forty-six
दशदश	forty-seven	अड़तालीस	forty-eight
एकादश	forty-nine	पचास	fifty

 11/05/2023
 Chairperson
 Hirda Department
 P.O. Chandigarh

A		
1.	Abbreviation	संक्षिप्ति
2.	Absence	अनुपस्थिति, गैरहाजिरी
3.	Accommodation	आवास
4.	Advice	परामर्श, सलाह, सूचना, संज्ञापन
5.	Allegiance	निष्ठा
6.	Alteration	परिवर्तन, हेर-फेर
7.	Amendment	संशोधन
8.	Appendix	परिशिष्ट
9.	Assistant	सहायक
10.	Attendance	उपस्थिति, हाजिरी
B		
11.	Basic pay	मूल वेतन
12.	Birth Date	जन्म तिथि, जन्म की तारीख
13.	Block	खंड, ब्लॉक
14.	Board	बोर्ड, मंडल
15.	Break in Service	सेवा में व्यवधान
16.	By Hand	दस्ती
C		
17.	Cancel	रद्द करना
18.	Clarification	स्पष्टीकरण
19.	Closing Balance	अंत-शेष, रोकड़ बाकी
20.	Committee	समिति
21.	Competence	सक्षमता
22.	Conference	सम्मेलन
23.	Confirmation	पुष्टि
24.	Consolidated fund	समेकित निधि
25.	Conveyance allowance	वाहन भत्ता
26.	Corruption	भ्रष्टाचार
27.	Covering letter	सहपत्र

 11/05/2023
 Chairperson
 Hindi Department
 P.U. Chandigarh

D		
28.	Dealing Assistant	संबंधित सहायक
29.	Dearness Allowance	मंहवाई भत्ता
30.	Department	विभाग
31.	Deputy Secretary	उपसचिव
32.	Dissent	विसम्मति, विमति, (विरोध), अहसमति
33.	Duplicate	अनुलिपि, दूसरी प्रति
34.	Duration	अवधि
35.	Duty	इयूटी, काम, कार्य, कर्तव्य, भार, शुल्क
E		
36.	Encashment	भुनाना, तुड़ाना
37.	Entry	प्रविष्टि, इंट्रज, प्रवेश
38.	Evidence	साक्ष्य, जवाही, प्रमाण
39.	Expert	विशेषज्ञ
40.	Export	निर्यात
41.	Extract	उद्धरण
F		
42.	Fitness Certificate	स्वस्थता प्रमाणपत्र, योग्यता प्रमाणपत्र
43.	Fresh Receipt (F.R.)	नई आवती
44.	Further Action	आगे की कार्रवाई, अगली कार्यवाही
G		
45.	General Manager	प्रधान प्रबंधक, महाप्रबंधक
46.	General Meeting	साधारण सभा, साधारण बैठक
47.	Grant-in-aid	सहायता-अनुदान
48.	Guidance	मार्गदर्शन, निर्देशन
H		
49.	Head Clerk	प्रधान लिपिक, हेड क्लर्क
50.	Head of Account	लेखा-शीर्ष
51.	Head office	प्रधान कार्यालय
52.	Head Quarter	मुख्यालय
53.	Holiday	अवकाश

11/05/2023
 Chairperson
 Hindi Department
 P.U. Chandigarh

I

54.	Immediate officer	आसन्न अधिकारी
55.	Import	आयात
56.	Increment	वेतन-वृद्धि
57.	Inquiry	पूछताछ, जांच
58.	Inspector	निरीक्षक
59.	Instruction	अवदेश, हिदायत
60.	Instructor	अवदेशक
61.	Interpretation	निर्वचन, व्याख्या
62.	Intimation	प्रज्ञापन, सूचना, इत्तिला
63.	Investigation	अन्वेषण, तफ्तीश, जांच-पड़ताल
64.	Irrelevant	असंबन्ध, विसंगत
65.	Issue	(संज्ञा) निर्णय, प्रश्न, मसला, (क्रिया) जारी करना, भेजना, देना

J

66.	Job	नौकरी, जांच, कार्य
67.	Joining Date	कार्यग्रहण-तारीख, कार्याम्भ-तारीख
68.	Joint Secretary	संयुक्त सचिव

L

69.	Labour Welfare	श्रम-कल्याण
70.	Leave Salary	छुट्टी का वेतन
71.	Leave Vacancy	अवकाश-रिक्ति
72.	Length of Service	सेवाकाल

 Chairperson
 Hindustan
 F.U. ^{11/05/2023}

हिंदी

बी० ए० सेमेस्टर - I

Discipline Specific, Paper - I A (2 Credits)

समय : 3:00 घंटे

पूर्णांक : 50

अलंकार तथा छंद

पाठ्यक्रम का उद्देश्य - अलंकार तथा छंद से परिचय कराना।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम - इस पत्र के अध्ययन से अलंकार तथा छंद का ज्ञान प्राप्त होगा।

इकाई - एक

काव्य के तत्त्व, लेखक आचार्य देवेन्द्रनाथ शर्मा, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद (प्रयागराज)।

निम्नलिखित पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं :

अलंकार की परिभाषा, अलंकार के भेद-शब्दालंकार तथा अर्थालंकार। अनुप्रास, यमक, श्लेष, वक्रोक्ति तथा पुनरुक्तवदाभास अलंकारों के लक्षण एवं उदाहरण।

उपमा, रूपक, उत्प्रेक्षा, विरोधाभास तथा असंगति अलंकारों के लक्षण एवं उदाहरण।

कुल चार प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं।

अंक 20

इकाई - दो

निम्नलिखित पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं :

छंद की परिभाषा ; गण, चरण, यति तथा गति से अभिप्राय; छंद-भेद - वर्णिक छंद तथा मात्रिक छंद।

इन्द्रवज्रा, उपेन्द्रवज्रा, भुजंगप्रयात, द्रुतविलम्बित तथा मन्द्राक्रान्ता छंद के लक्षण एवं उदाहरण।

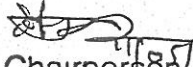
चौगाई, रोला, हरिगीतिका, दोहा तथा सोरठा छंद के लक्षण एवं उदाहरण।

कुल चार प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं।

अंक 25

आंतरिक मूल्यांकन

अंक 5

 Chairperson 1023
 Hindi Department
 P.U. Chandigarh

पाठ्यक्रम का उद्देश्य - आधुनिक हिंदी कहानी तथा व्याकरण से परिचय कराना।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम - इस पत्र के अध्ययन से जहाँ एक ओर हिंदी कहानी का ज्ञान प्राप्त होगा वहीं दूसरी ओर हिंदी व्याकरण के सिद्धांत एवं व्यवहार के प्रति रुचि उत्पन्न होगी।

इकाई - एक

'गद्य फुलवारी', संपादक डॉ० शहाबुद्दीन शेख, प्रकाशन राजपल एंड सन्ज़, नयी दिल्ली।

निम्नलिखित रचनाएँ पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं - 'आँसुओं की होली' (प्रेमचंद), 'अकेली' (मन्नू भंडारी), 'चीफ की दावत' (भीष्म साहनी), 'भाभी' (महादेवी वर्मा) तथा 'सदाचार का ताबीज' (हरिशंकर परसाई)।

(क) दो गद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और एक की सप्रसंग व्याख्या करनी है। अंक 10

(ख) सार, उद्देश्य तथा चरित्र-चित्रण से संबंधित चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं। अंक 20

इकाई - दो

(क) साहित्यिक, सामाजिक तथा समसामयिक विषय से संबंधित कुल छह विषय दिए जायेंगे और एक पर निबंध लिखना है। शब्द-सीमा 400 है। अंक 20

इकाई - तीन

(क) एक अपठित गद्यांश दिया जायेगा जिस पर आधारित कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर देने हैं।

अंक 20

इकाई - चार

(क) हिंदी व्याकरण (सिद्धांत)

'आधुनिक हिंदी व्याकरण और रचना', लेखक डॉ० वासुदेवनन्दन प्रसाद, भारती भवन (पब्लिशर्स एवं डिस्ट्रीब्यूटर्स), ठाकुरबाड़ी रोड, पटना - 800003 तथा 427/13 अंसारी रोड, दरियागंज, नयी दिल्ली - 110002

भाषा की परिभाषा, व्याकरण की परिभाषा, लिपि की परिभाषा, देवनागरी लिपि का सामान्य परिचय, हिंदी वर्णमाला, स्वर तथा व्यंजन, उपसर्ग की परिभाषा, प्रत्यय की परिभाषा तथा हिंदी गिनती 1 से 50 (सूची संलग्न)।

कुल चार प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं।

अंक 10

(ख) व्यवहारिक हिंदी व्याकरण

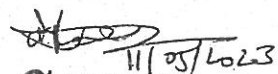
कुल आठ उपसर्ग में से पाँच का चयनकर दो-दो शब्दरूप बनाने हैं।

अंक 5

कुल आठ प्रत्यय में से पाँच का चयनकर दो-दो शब्दरूप बनाने हैं।

अंक 5

आंतरिक मूल्यांकन

Chairperson
Hindi Department
P.U. Charanpur

अंक 10

बी० ए० सेमेस्टर - I

Multi Disciplinary - Paper-I (3 Credits)

(साहित्य और इतिहास)

समय : 3:00 घंटे

पूर्णांक : 75

पाठ्यक्रम का उद्देश्य - भारतीय इतिहास के परिप्रेक्ष्य में नाथ साहित्य से परिचय कराना ।

पाठ्यक्रम का परिणाम - इस पत्र के अध्ययन से नाथ साहित्य के उदात्त तत्त्वों का ज्ञान होगा ।

इकाई - एक

'भारतवर्ष का सम्पूर्ण इतिहास, पहला भाग, लेखक श्रीनेत्र पाण्डेय, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद - 1

गुप्त साम्राज्य (केन्द्रीय शक्ति का पुनरुत्थान)

गुप्त साम्राज्य के सम्राट्, हूणों का परिचय, भारत पर हूणों का आक्रमण, गुप्तकालीन भारत ।

दक्षिण भारत के राज्यों का परिचय,

इस्लाम का उत्कर्ष, अरबवालों का भारत पर आक्रमण, तुर्कों का उत्थान, गजनवी वंश तथा दिल्ली सल्तनत युग ।

नाथ साहित्य की ऐतिहासिक पृष्ठभूमि से संबंधित निम्नलिखित संदर्भ पाठ्यक्रम में निर्धारित किये गये हैं :

नाथ साहित्य से संबद्ध राजनीतिक, सामाजिक तथा धार्मिक परिस्थितियाँ, नाथ साहित्य के उद्भव और विकास के कारण, नाथ साहित्य का सिद्ध साहित्य से पार्थक्य के कारण, नवनाथ का परिचय, नाथ साहित्य की उपलब्धियाँ एवं सीमाएँ ।

उपर्युक्त पाठ्यक्रम पर आधारित कुल चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं ।

अंक 30

इकाई - दो

'गोरख-बानी', संपादक और टीकाकार डॉ० पीताम्बर दत्त बड़श्वाल, हिन्दी साहित्य सम्मलेन, प्रयाग (प्रयागराज) ।

'गोरख-बानी' की सबदी एक से पचास तक पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं ।

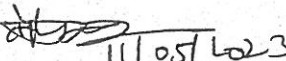
(क) कुल चार सबदी व्याख्या के लिए दी जायेंगी और दो की सप्रसंग व्याख्या करनी है । अंक 20

(ख) गोरखनाथ का परिचय, नाथ साहित्य के सिद्धांत, नाथ साहित्य की विशेषता तथा नाथ साहित्य का महत्त्व से संबंधित कुल चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं ।

अंक 20

आंतरिक मूल्यांकन

अंक 5

11/05/23
Chairperson
Hindi Department
P.U. Chandugarn

हिंदी भाषा और संप्रेषण कौशल

पाठ्यक्रम का उद्देश्य – हिंदी भाषा और संप्रेषण कौशल का ज्ञान ।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम – इस पत्र के अध्ययन से जहाँ एक ओर हिंदी भाषा का बोध होगा वहीं दूसरी ओर हिंदी भाषा की संप्रेषण कला में प्रवीणता प्राप्त होगी ।

इकाई – एक

'भाषा विज्ञान की भूमिका', लेखक आचार्य देवेन्द्रनाथ शर्मा, राधाकृष्ण प्रकाशन, नयी दिल्ली ।

भाषा शब्द का अनेक अर्थों में प्रयोग ; भाषा की परिभाषा ; भाषा के तीन पक्ष : व्यक्तिगत, सामाजिक, सामान्य ; भाषा के दो पक्ष . ध्वनन और श्रवण । भाषा के विकास-सोपान : आंगिक भाषा ; वाचिक भाषा ; लिखित भाषा ; यांत्रिक भाषा । भाषा की विशेषताएँ और प्रवृत्तियाँ । हिंदी वर्णमाला, वर्णों के प्रकार, वर्णों का उच्चारण ।

इस इकाई से कुल छह प्रश्न दिये जायेंगे और चार के उत्तर देने हैं ।
प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 200 है ।

अंक 40

इकाई – दो

संप्रेषण की अवधारणा, संप्रेषण-प्रक्रिया, संप्रेषण-सिद्धांत, प्रभावशाली संप्रेषण के तत्त्व, संप्रेषण में समाज तथा संस्कृति की भूमिका, संप्रेषण में शब्द की भूमिका, संप्रेषण में शब्द-युग्म की भूमिका, संप्रेषण में वाक्य की भूमिका, संप्रेषण में मुहावरे तथा लोकोक्तियाँ, संप्रेषण का महत्व ।

इस इकाई से कुल चार प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं ।
प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 300 है ।

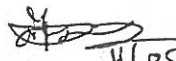
अंक 30

आंतरिक मूल्यांकन

अंक 5

सहायक पुस्तकें :

1. संप्रेषणपरक व्याकरण सिद्धांत और प्रारूप, संपादक सुरेश कुमार, केन्द्रीय हिंदी संस्थान, आगरा ।
2. आधुनिक हिंदी व्याकरण और रचना, लेखक वासुदेवनन्दन प्रसाद, भारती भवन, पटना ।

11/05/2023
Chairperson
Hindi Department
P.U. Chandigarh

पाठ्यक्रम का उद्देश्य - मूल्यपरक हिंदी साहित्य से परिचय कराना ।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम - इस पत्र के अध्ययन से जीवन और जगत् से संबंधित नैतिक मूल्यों से साक्षात्कार होगा ।

इकाई - एक

कबीर ग्रंथावली, संपादक डॉ० श्यामसुंदर दास, नागरीप्रचारिणी सभा, वाराणसी ।

निम्नलिखित अंग की साखी-संख्या पाठ्यक्रम में निर्धारित है :

गुरुदेव कौ अंग से साखी-संख्या 20 तथा 33 ; सुमिरण कौ अंग से साखी-संख्या 4,5,10,11 तथा 25 ; निहकर्मि पतिव्रता कौ अंग से साखी-संख्या 10,14, तथा 15 ; चितावणी औ अंग से साखी-संख्या 8,12,13,15,16,41, तथा 62 ; मन कौ अंग से साखी-संख्या 1,17,18 तथा 27 ; माया कौ अंग से साखी-संख्या 7 तथा 11 ; चाँणक कौ अंग से साखी-संख्या 20 ; कथणीं बिना करणीं कौ अंग से साखी-संख्या 4 ; कामी नर कौ अंग से साखी-संख्या 3,4,10,18 तथा 22 ; कुसंगति कौ अंग से साखी-संख्या 2 तथा 7 ; उपदेस कौ अंग से साखी-संख्या 2 तथा 9 ; बिरतकाई कौ अंग से साखी-संख्या 10 और सम्रथाई कौ अंग से साखी-संख्या 12 ।

- (क) कुल चार साखियाँ व्याख्या के लिए दी जायेंगी और दो की सप्रसंग व्याख्या करनी है । अंक 10
- (ख) कवि-परिचय, कबीर के धार्मिक विश्वास, नैतिकता, सामाजिक समानता, सेवा, त्याग इत्यादि से संबंधित कुल पाँच आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और तीन के उत्तर देने हैं । अंक 15
प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 100 है ।

इकाई - दो

'मंजूषा' (प्रेमचंद की कहानियों का संग्रह), चयन अमृतराय, हंस प्रकाशन, इलाहाबाद (प्रयागराज) ।
निम्नलिखित कहानियाँ पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं :

बूढ़ी काकी, गुल्ली-डण्डा, बड़े घर की बेटी, सभ्यता का रहस्य और गिला ।

- (क) कुल चार गद्यांश व्याख्या के लिये दिये जायेंगे और दो की सप्रसंग व्याख्या करनी है । अंक 10
- (ख) सार, चरित्र-चित्रण, उद्देश्य, संदेश तथा नैतिक शिक्षा से संबंधित कुल चार प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं । अंक 10
प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 200 है ।

Modern Indian Language (MIL) (2 Credits)

पूर्णांक : 50

(आधुनिक भारतीय भाषा हिन्दी)

पाठ्यक्रम का उद्देश्य - आधुनिक भारतीय भाषा हिंदी का शिक्षण।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम - इस पत्र के अध्ययन से हिंदी की संरचना का ज्ञान प्राप्त होगा और हिंदी भाषा-प्रयोग की क्षमता विकसित होगी। इनके अतिरिक्त भक्तिकालीन हिंदी काव्य एवं कहानी से भी साक्षात्कार होगा।

इकाई - एक

'कवितालोक', संपादक डॉ० शिव कुमार शर्मा, पंजाब यूनिवर्सिटी पब्लिकेशन ब्यूरो, चंडीगढ़ निम्नलिखित छह कवियों की कविताएँ पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं:

कबीर, गुरु नानक देव, सूरदास (बाल-लीला) तथा तुलसीदास (पुष्पवाटिका प्रसंग)।

(क) कुल चार पद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और दो की सप्रसंग व्याख्या करनी है। अंक 10

(ख) कवि-परिचय, कविता के सार तथा उद्देश्य से संबंधित कुल चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं।

प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 150 है।

अंक 10

इकाई - दो

'शजीव कहानियाँ', संपादक डॉ० लक्ष्मीचन्द्र खुराना, पंजाब यूनिवर्सिटी पब्लिकेशन ब्यूरो, चंडीगढ़ निम्नलिखित कहानियाँ पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं:

शतरंज के खिलाड़ी, ममता, अशिक्षित का हृदय तथा न्याय-मंत्री।

(क) कुल चार गद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और दो की सप्रसंग व्याख्या करनी है। अंक 10

(ख) सार, चरित्र-चित्रण तथा उद्देश्य से संबंधित कुल दो प्रश्न दिये जायेंगे और एक का उत्तर देना है। अंक 10

प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 150 है।

इकाई - तीन

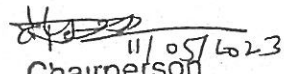
व्यावहारिक व्याकरण

अंक 5

(क) कुल आठ उपसर्गों में से पाँच का चयनकर दो-दो शब्दरूप बनाने हैं।

(ख) कुल आठ प्रत्ययों में से पाँच का चयनकर दो-दो शब्दरूप बनाने हैं।

आंतरिक मूल्यांकन

11/05/23
Chairperson
Hindi Department
P.U. Chandigarh

अंक 5

सहायक पुस्तक :

'आधुनिक हिंदी व्याकरण और रचना', लेखक वासुदेवनंदन प्रसाद, भारती भवन (पब्लिशर्स प्वाइंट डिस्ट्रीब्यूटर्स), ठाकुर बाड़ी रोड, पटना - 800003 तथा 427/3, अंसारी रोड, नयी दिल्ली - 110002

पाठ्यक्रम का उद्देश्य -आधुनिक हिन्दी काव्य, भक्तिकाल तथा हिन्दी व्याकरण से परिचय कराना।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम -इस पत्र के अध्ययन से आधुनिक हिंदी काव्य भक्तिकाल तथा हिंदी व्याकरण का बोध होगा।

इकाई - एक

'कवितालोक', संपादक शिव कुमार शर्मा, पंजाब यूनिवर्सिटी पब्लिकेशन ब्यूरो, चंडीगढ़।

निम्नलिखित छह कवियों की रचनाएँ पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं :

भारतेन्दु हरिश्चन्द्र, जयशंकर प्रसाद, सूर्यकान्त त्रिपाठी 'निराला', महादेवी वर्मा, अज्ञेय तथा धर्मवीर भारती।

(क) दो पद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और एक की सप्रसंग व्याख्या करनी है। अंक 10

(ख) कवि-परिचय, कविता के सार तथा उद्देश्य से संबंधित चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं। अंक 20

(ग) हिंदी साहित्य का इतिहास :

भक्तिकाल : भक्ति आन्दोलन के उद्भव के कारण, ज्ञानाश्रयी शाखा, प्रेममार्गी शाखा, रामभक्ति शाखा तथा कृष्णभक्ति शाखा की प्रवृत्तियाँ तथा भक्तिकाल : स्वर्णयुग।

चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं।

प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 400 है।

अंक 20

इकाई - दो

(क) 'कवितालोक' और 'हिंदी साहित्य का इतिहास' से संबंधित कुल बारह वस्तुनिष्ठ प्रश्न दिये जायेंगे और दस के उत्तर देने हैं। प्रत्येक प्रश्न का उत्तर एक-एक वाक्य में देना है। अंक 10

(ख) पारिभाषिक शब्दावली (सूची संलग्न)

कुल पंद्रह पारिभाषिक शब्दावली में से दस का हिंदी रूपांतरण लिखना है। अंक 10

(ग) हिंदी व्याकरण (सिद्धांत) 'आधुनिक हिंदी व्याकरण और रचना', लेखक डॉ० वासुदेवनन्दन प्रसाद, भारती भवन (पब्लिशर्स एंड डिस्ट्रीब्यूटर्स), ठाकुरबाड़ी रोड, पटना - 800003 तथा 427/13 अंसारी

रोड, दरियागंज, नयी दिल्ली - 110002

संज्ञा की परिभाषा और भेद, सर्वनाम की परिभाषा और भेद, विशेषण की परिभाषा और भेद, क्रिया की परिभाषा और भेद तथा शब्द-भेद। अंक 10

कुल छह प्रश्न दिये जायेंगे और चार के उत्तर देने हैं। प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 50 है।

(घ) व्यावहारिक हिंदी व्याकरण

कुल आठ पर्यायवाची शब्दों में से पाँच के दो-दो पर्याय लिखने हैं। अंक 5

कुल आठ शब्दों में से पाँच के विपरीतार्थक शब्द लिखने हैं। अंक 5

आंतरिक मूल्यांकन

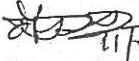
Chairperson
Hindi Department
P.U. Chandigarh

अंक 10

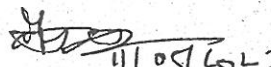
सहायक पुस्तक :

1. हिंदी साहित्य का इतिहास, लेखक आचार्य रामचंद्र शुक्ल, नागरीप्रचारिणी सभा, काशी (वाराणसी)।
2. हिंदी साहित्य का इतिहास, संपादक डॉ० नगेन्द्र, डॉ० हरदयाल, मयूर शुक्ल प्रकाशन, अंसारी रोड, दरियागंज, नयी दिल्ली - 110002।

	M	
1..	Management	प्रबंध
2.	Medical	चिकित्सा
3.	Medical Leave	चिकित्सा-छुट्टी
4.	Medical Officer	चिकित्सा-अधिकारी
5.	Messenger	संदेशवाहक
6.	Ministry	मंत्रालय, मंत्रिमंडल
7.	Modification	संशोधन, रूपांतर
8.	Most Immediate	अति-तात्कालिक
	N	
9.	Nationality	राष्ट्रीयता
10.	Necessary Action	आवश्यक कार्रवाई
11.	Negligence	उपेक्षा, प्रमाद, गफलत
12.	No-Objection	अनापत्ति
13.	Non-Official	गेर-सरकारी, अशासकीय
	O	
14.	Obedience	आज्ञापालन, आज्ञानुवर्तन
15.	Objection	आपत्ति
16.	Offence	अपराध
17.	Offer	प्रस्ताव
18.	Office	कार्यालय, दफ्तर, पद
19.	Office Copy	कार्यालय-प्रति, दफ्तर की प्रति
20.	Office Hours	कार्यालय-समय
21.	Office Order	कार्यालय-आदेश
22.	Officer	अधिकारी, अफसर
23.	Officer-in-charge	प्रभारी अधिकारी
24.	Officiating	स्थानापन्न
25.	Option	विकल्प
26.	Original Copy	मूल प्रति
27.	Outstanding	बकाया
28.	Overtime	समयोपरि, अतिरिक्त समय
	P	
29.	Part Time	अंशकालिक
30.	Pay	वेतन
31.	Payment	अदायगी
32.	Penalty	दंड, अर्थ-दंड, जुर्माना

 11/05/2023
 Chairperson
 Hindi Department
 P.U. Changanai

33.	Pending	अनिर्णीत पड़ा हुआ, रुका हुआ, लांबित
34.	Pension	पेंशन
35.	Planning	योजना, योजना बनाना
36.	Proceedings	कार्यवाही
37.	Proposal	प्रस्ताव
38.	Publicity	प्रचार
39.	Postpone	स्थगित करना, मुलतवी करना
	Q	
40.	Qualification	अर्हता, योग्यता
41.	Quarterly	त्रैमासिक
	R	
42.	Rectification	परिशोधन
43.	Reference	संदर्भ, निर्देश, हवाला
44.	Remark	विचार, अभ्युक्ति
45.	Remuneration	पारिश्रमिक, मेहनताना
46.	Renewal	नवीनीकरण
47.	Revenue	राजस्व
	S	
48.	Satisfactory	संतोषजनक
49.	Scrutiny	संवीक्षा
50.	Seal	मुद्रा, मोहर
51.	Secret	गुप्त, गुप्त बात
52.	Security	प्रतिभूति, सुरक्षा
53.	Seniority	वसिष्ठता
54.	State Government	राज्य सरकार
55.	Stores	सामान, सामग्री, भंडार
56.	Summary	सारांश, संक्षेप
57.	Superintendent	अधीक्षक
58.	Supervisor	पर्यवेक्षक
	T	
59.	Target	लक्ष्य
60.	Technical	तकनीकी
61.	Testimonial	शंसापत्र
62.	Tour	टौर
63.	Training	प्रशिक्षण
64.	Translation	अनुवाद
65.	Travelling Allowance	यात्रा-भत्ता

 11/05/2013
 Chairperson
 Hindi Department
 P.U. Chandigarh

U

66.	Under Secretary	अवर-सचिव
67.	Unemployment	बेकारी, बेरोजगारी
68.	Unofficial Letter	अशासकीय पत्र
69.	Up-to-date	अद्यतन

V

70.	Verification	सत्यापन
71.	Violation	अतिक्रमण

W

72.	Waiting list	प्रतीक्षा-सूची
73.	Warning	चेतावनी
74.	Working days	कार्य-दिवस, काम के दिन
75.	Working Hours	कार्य-समय, काम के घंटे
76.	Working Knowledge	कार्य-साधक-ज्ञान
77.	Write off	बट्टे-खाते डालना

Z

78.	Zone	जोन, अंचल
-----	------	-----------

 11/05/2023
 Chairperson
 Hindi Department
 P.U. Chandigarh

537

हिंदी

बी० ए० सेमेस्टर – II

Discipline Specific, Paper – II A (2 Credits)

समय : 3:00 घंटे

पूर्णांक : 50

भारतीय काव्यशास्त्र

पाठ्यक्रम का उद्देश्य : भारतीय काव्यशास्त्र से परिचय कराना ।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम : इस पत्र के अध्ययन से काव्यशास्त्र के प्राथमिक पक्षों का ज्ञान प्राप्त होगा ।

इकाई – एक

'काव्य के तत्त्व' लेखक आचार्य देवेन्द्रनाथ शर्मा, लोकभारती प्रकाशन, इलाहाबाद (प्रयागराज)।

इस पुस्तक से निम्नलिखित पाठ्यक्रम निर्धारित हैं : काव्य-लक्षण, काव्य-हेतु, काव्य-प्रयोजन तथा काव्य-भेद ।

कुल चार प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं ।

अंक 20

प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 150 है ।

इकाई – दो

उपर्युक्त पुस्तक से निम्नलिखित पाठ्यक्रम निर्धारित हैं :

रस : रस का स्वरूप, भरतमुनि का रस-सूत्र । रस के तत्व (उपकरण) : स्थायीभाव, विभाव – (क) आलंबन ; (ख) उद्दीपन । अनुभाव तथा संचारीभाव।

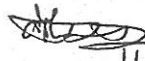
प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 200 है ।

कुल चार प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं।

अंक 25

आंतरिक मूल्यांकन

अंक 5

11/05/2023
Chairperson
Hindi Department
P.U. Chauriagarh

Minor Paper - II (3 Credits)

हिंदी उपन्यास तथा व्याकरण

पाठ्यक्रम का उद्देश्य - हिंदी उपन्यास तथा व्यावहारिक हिंदी व्याकरण से परिचय कराना।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम - इस पत्र के अध्ययन से जहाँ एक ओर 'झाँसी की रानी' उपन्यास का बोध होगा वहीं दूसरी ओर हिंदी में शब्द-रचना का व्यावहारिक ज्ञान प्राप्त होगा।

इकाई - एक

'झाँसी की रानी' (उपन्यास), लेखक वृन्दावनलाल वर्मा, प्रभात प्रकाशन, दिल्ली।

- (क) दो गद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और एक की सप्रसंग व्याख्या करनी है। अंक 10
- (ख) 'झाँसी की रानी' उपन्यास के सार, चरित्र-चित्रण तथा उद्देश्य से संबंधित चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं। अंक 15
- प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 150 है।

इकाई - दो

- (क) हिंदी भाषा, भारत देश, भारतीय संस्कृति, भारतीय ग्रंथ, आजादी का अमृतकाल तथा देश की सुरक्षा विषय से संबंधित चार शीर्षक दिये जायेंगे और एक पर निबंध लिखना है। शब्द-सीमा 600 है। अंक 10
- (ख) एक अपठित गद्यांश दिया जायेगा जिस पर आधारित कुल पाँच प्रश्नों के उत्तर देने हैं। अंक 15

इकाई - तीन

व्यावहारिक हिंदी व्याकरण

'आधुनिक हिंदी व्याकरण और रचना', लेखक डॉ० वासुदेवनन्दन प्रसाद, भारती भवन (पब्लिशर्स एंड डिस्ट्रीब्यूटर्स), ठाकुरबाड़ी रोड, पटना - 800003 तथा 427/13 अंसारी रोड, दरियागंज, नयी दिल्ली - 110002

- (क) शब्द-भेद - तत्सम से तद्भव तथा तद्भव से तत्सम।
- (ख) शब्द रचना - मूलशब्द, उपसर्ग और प्रत्यय।
- (ग) विशेष्य और विशेषण की रचना।
- (घ) सन्धि विच्छेद (स्वर और व्यंजन सन्धिमात्र)
- (ङ) अनेकार्थक शब्द, विपरीतार्थ शब्द।

उपर्युक्त पाँचों शीर्षकों से संबंधित छह-छह व्यावहारिक प्रश्न दिये जायेंगे और चार-चार के उत्तर देने हैं।

अंक 20

अंक 5

आंतरिक मूल्यांकन

Chairperson
Hindi Department
P.U. Chanayarn

हिंदी

539

बी० ए० सेमेस्टर – II

Multi Disciplinary, Paper – II (4 Credits)

समय : 3:00 घंटे

पूर्णांक : 100

हिन्दी व्याकरण तथा कम्प्यूटर

पाठ्यक्रम का उद्देश्य : हिन्दी व्याकरण तथा कम्प्यूटर से परिचय ।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम : हिन्दी व्याकरण तथा कम्प्यूटर का ज्ञान प्राप्त होगा ।

इकाई – एक

कम्प्यूटर से अभिप्राय, कम्प्यूटर का इतिहास, कम्प्यूटर के क्षेत्र, कम्प्यूटर के अंग (रूपरेखा), कम्प्यूटर के प्रकार, कम्प्यूटर के कार्य, कम्प्यूटर की विशेषताएँ, हिंदी में उपलब्ध सॉफ्टवेयर, कम्प्यूटर की प्रोग्रामिंग भाषाएँ, कम्प्यूटर का महत्त्व तथा सीमाएँ ।

उपर्युक्त पाठ्यक्रम पर आधारित कुल आठ आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और चार के उत्तर देने हैं ।

प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 200 है ।

अंक 60

इकाई – दो

व्यावहारिक हिंदी व्याकरण

'आधुनिक हिंदी व्याकरण और रचना', लेखक डॉ० वासुदेवनन्दन प्रसाद, भारती भवन (पब्लिशर्स एंड डिस्ट्रीब्यूटर्स), ठाकुरबाड़ी रोड, पटना – 800003 तथा 427/13 अंसारी रोड, दरियागंज, नयी दिल्ली -- 110002

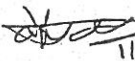
- (क) शब्द-भेद – तत्सम से तद्धव तथा तद्धव से तत्सम ।
- (ख) शब्द रचना – मूलशब्द, उपसर्ग और प्रत्यय ।
- (ग) विशेष्य और विशेषण की रचना ।
- (घ) सन्धि विच्छेद (स्वर और व्यंजन संधिमात्र)
- (ङ) पर्यायवाची शब्द, अनेकार्थक शब्द, विपरीतार्थ शब्द ।

उपर्युक्त पाँचों शीर्षकों से संबंधित छह-छह व्यावहारिक प्रश्न दिये जायेंगे और चार-चार के उत्तर देने हैं ।

अंक 30

आंतरिक मूल्यांकन

अंक 10

11/05/2023
Chairperson
Hindi Department
P.U. Chandigarh

540

हिंदी

बी० ए० सेमेस्टर – II

Skill Enhancement (2 Credits)

समय : 2.0 घंटे

पूर्णांक : 50

हिंदी (प्रयोजनमूलक) और संप्रेषण कौशल

पाठ्यक्रम का उद्देश्य -प्रयोजनमूलक हिंदी और संप्रेषण कौशल का ज्ञान ।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम –इस पत्र के अध्ययन से जहाँ एक ओर प्रयोजनमूलक हिंदी का बोध होगा वहीं दूसरी ओर संप्रेषण कौशल में प्रवीणता प्राप्त होगी ।

इकाई – एक

प्रयोजनमूलक हिंदी की परिभाषा और विशेषताएँ ।

कार्यालयी हिंदी के लक्षण, कार्यालयी पत्राचार, प्रारूपण, टिप्पण, संक्षेपण, पल्लवन तथा प्रतिवेदन ।

इस इकाई से कुल पाँच प्रश्न दिये जायेंगे और तीन के उत्तर देने हैं ।
प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 200 है ।

अंक 30

इकाई – दो

प्रभावी संप्रेषण के सिद्धांत, संप्रेषण –शृंखला औपचारिक और अनौपचारिक, नौकरी के लिए आवेदन-पत्र, शासकीय पत्र, सामाजिक पत्र, व्यावसायिक विषय और संप्रेषण, वैज्ञानिक तथा तकनीकी विषय और संप्रेषण, चिकित्सा से संबंधित विषय और संप्रेषण, गुप्तचर और पुलिस प्रशासन से संबंधित विषय और संप्रेषण तथा शिक्षा से संबंधित विषय और संप्रेषण।

इस इकाई से कुल दो प्रश्न दिये जायेंगे और एक का उत्तर देना है ।
प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 300 है ।

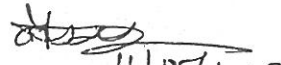
अंक 15

आंतरिक मूल्यांकन

अंक 5

सहायक पुस्तक :

1. प्रयोजनमूलक हिन्दी, डॉ० राजनाथ भट्ट, हरियाणा साहित्य अकादमी, पंचकूला
2. प्रयोजनमूलक हिन्दी, डॉ० विनोद गोदरे, वाणी प्रकाशन 4697/5, 21-ए, दरियागंज, नयी दिल्ली-110002

11/05/2023
Chairperson
Hindi Department
P.U. Chanargam

हिंदी 541

बी० ए० सेमेस्टर – II

Value – Added, Paper – II (2 Credits)

समय : 3:00 घंटे

पूर्णांक : 50

हिन्दी नाट्य साहित्य में नैतिक मूल्य

पाठ्यक्रम का उद्देश्य : मूल्यपरक हिंदी नाट्य साहित्य से परिचय कराना ।

पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम : इस पत्र के अध्ययन से जीवन और जगत् से संबंधित नैतिक मूल्यों से साक्षात्कार होगा ।

इकाई – एक

‘ध्रुवस्वामिनी’(नाटक), नाटककार जयशंकर प्रसाद, प्रकाशक प्रसाद मंदिर, गोवर्द्धन सराय, वाराणसी

(क) कुल चार गद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और दो की सप्रसंग व्याख्या करनी है ।

अंक 10

(ख) सार, कथावस्तु, चरित्र-चित्रण तथा उद्देश्य से संबंधित कुल पाँच आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और तीन के उत्तर देने हैं । प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 200 है ।

अंक 15

इकाई – दो

‘कामना’, (प्रतीकात्मक नाटक), नाटककार जयशंकर प्रसाद, प्रकाशक प्रसाद मंदिर, गोवर्द्धन सराय, वाराणसी ।

(क) कुल चार गद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और दो की सप्रसंग व्याख्या करनी है ।

अंक 10

(ख) सार, कथावस्तु, चरित्र-चित्रण तथा उद्देश्य से संबंधित कुल चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं । प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 200 है ।

अंक 10

आंतरिक मूल्यांकन

अंक 5

सहायक पुस्तक :

1. आधुनिक हिंदी नाटक, लेखक डॉ० नगेन्द्र, प्रकाशक नेशनल पब्लिशिंग हाउस, नयी दिल्ली
2. हिंदी नाटक : उद्भव विकास, लेखक दशरथ ओझा, राजपाल एंड सन्ज, 1590 मदनसा रोड, कश्मीरी गेट, दिल्ली

11/05/2023
Chairperson
Hindi Department
P.U. Chandigarh

Modern Indian Language (MIL) (2Credits)

(आधुनिक भारतीय भाषा हिन्दी)

पाठ्यक्रम का उद्देश्य : आधुनिक भारतीय भाषा हिंदी का शिक्षण ।
पाठ्यक्रम का अपेक्षित परिणाम : इस पत्र के अध्ययन से हिंदी की संरचना का ज्ञान प्राप्त होगा और हिंदी-भाषा प्रयोग की क्षमता विकसित होगी । इसके अतिरिक्त आधुनिक हिंदी काव्य एवं कहानी से भी साक्षात्कार होगा ।

इकाई - एक

'कवितालोक', संपादक डॉ० शिव कुमार शर्मा, पंजाब यूनिवर्सिटी पब्लिकेशन ब्यूरो, चंडीगढ़ ।

निम्नलिखित चार कवियों की कविताएँ पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं :

जयशंकर प्रसाद, सूर्यकांत त्रिपाठी 'निराला', अज्ञेय तथा धर्मवीर भारती ।

- (क) कुल चार पद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और दो की सप्रसंग व्याख्या करनी है । अंक 10
(ख) कवि-परिचय, कविता के सार तथा उद्देश्य से संबंधित कुल चार आलोचनात्मक प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं । प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 100 है । अंक 10

इकाई - दो

'सजीव कहानियाँ', संपादक डॉ० लक्ष्मीचन्द्र खुराना, पंजाब यूनिवर्सिटी पब्लिकेशन ब्यूरो, चंडीगढ़
निम्नलिखित कहानियाँ पाठ्यक्रम में निर्धारित हैं :

भौत के मुँह में, गुलाब, सभ्य-असभ्य तथा टेक की रक्षा

- (क) कुल चार गद्यांश व्याख्या के लिए दिये जायेंगे और दो की सप्रसंग व्याख्या करनी है । अंक 10
(ख) सार, चरित्र-चित्रण तथा उद्देश्य से संबंधित कुल चार प्रश्न दिये जायेंगे और दो के उत्तर देने हैं । प्रत्येक उत्तर की शब्द-सीमा 150 है । अंक 10

इकाई - तीन

व्यावहारिक व्याकरण

- (क) कुल आठ शब्दों में से पाँच का संधि-विच्छेद करें ।
(ख) कुल आठ समस्त पदों (शब्दों) में से पाँच का विग्रह करें ।

आंतरिक मूल्यांकन

सहायक पुस्तक :

'आधुनिक हिन्दी व्याकरण और रचना', लेखक वासुदेवनन्द प्रसाद, भारती भवन (पब्लिशर्स एंड डिस्ट्रीब्यूटर्स), ठाकुरबाड़ी रोड, पटना -800003 तथा 427/3, अंसारी रोड, दरियागंज, नई दिल्ली -110002

Chairperson
Hindi Department
P.U. Chandigarh

Bachelor of Arts (Sanskrit- Discipline Specific)

Semester-I

SKTDSC-I : SANSKRIT POETRY

Internal Assessment - 20 marks, Written Examination - 80 marks (4 credits).

Prescribed Course:

Section 'A'	Raghuvansham	अंक-20
Section 'B'	Nitishatakam	अंक-20
Section 'C'	History of Sanskrit Poetry	अंक-10
Section 'D'	Vyakarana Avam Vyavaharik Sanskrit Shabdavali	अंक-30

Course Objectives:

This course aims to get students acquainted with Classical Sanskrit Poetry. It also intends to give an understanding of literature, through which students will be able to understand the basics of Sanskrit. The course also seeks to help students to negotiate the text independently with the help of Proficiency of Sanskrit Vyakarana.

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- पत्र का अध्ययन समय नौ पीरियड (प्रतिघण्टा) प्रतिसप्ताह होगा, जिसमें तीन पीरियड कम्पोजिशन के होंगे।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Unit-Wise Division

Section 'A'

Unit : I Raghuvansham : Canto -I (Verses 1-15)

अंक-10

i.	Meaning/translation/ Explanation (Shlokas & Suktis),	अंक-05
ii.	Introduction (Author), Story, Characteristics of Raghu Clan,
Characteristics of Dilīpa	अंक-05

Unit : II Raghuvansham : Canto -I (Verses 16-30)

अंक-10

i.	Meaning/translation/ Explanation (Shlokas & Suktis),	अंक-05
ii.	Role of Dilīpa for the welfare of the subjects. Appropriateness
of title, Background of given contents.	अंक-05

Section 'B'

Unit : III Nitishatakam (Verses 1-15)-Translation, explanation.

अंक-10

Unit : IV Nitishatakam (Verses 16-30)-Translation, explanation.

अंक-10

Section 'C'

Unit : V History of Sanskrit Poetry

अंक-10

Ashvaghosha, Kslidasa, Bharavi, Magha, Sriharsa, Jayadeva, Bhartrihari and their works, Origin & Development of different types of Mahakavya and Gitikavya with special reference to Ramayana, Mahabharata and above mentioned poets and their works. (चारमेंसेदोप्रश्नप्रष्टव्य है)

Section 'D'

Unit : V Vyakarana Avam Vyavaharik Sanskrit Shabdavali

अंक-20

(क)	वर्णों के उच्चारण स्थान व संख्या (गणना) वाची शब्द (1 से 50 तक)	2x1=2 अंक
(ख)	निम्नलिखित अव्ययों का वाक्यों में प्रयोग
अत्र, तत्र, कुत्र, यत्र, अन्यत्र, सर्वत्र एकत्र, इतः, ततः, कुतः, कदा, तदा, यदा, सदा, तथा, यथा	2x1=2अंक
(ग)	स्वर सन्धि (सन्धियाँ प्रष्टव्य)	4x1=4 अंक
(घ)	शब्दरूप:राम, लता, फल, मुनि, मति, नदी (दो शब्दरूप प्रष्टव्य)	2x3=6अंक
(ङ)	धातुरूप:पठ्, गम्, पठ्, क्रीड्, वद्, पा (केवल लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् लकार में,
(दो धातुरूप प्रष्टव्य)	2x3=6 अंक

Unit : VI व्यावहारिक संस्कृत शब्दावली:

10अंक

- शरीरांग, फल एवं सब्जियाँ सम्बन्धी (15 में से 10 शब्दों की संस्कृत)
1. अंगूठा-अङ्गुष्ठः
 2. आँख-चक्षुः, लोचनम्, नेत्रम्, नयनम्

3. अंगुली-अङ्गुलिः

4. ओठ-ओष्ठः	5. कमर-श्रोणिः, कटिः	6. कलाई-मणिबन्धः
7. कान-कर्णः, श्रोत्रम्	8. गर्दन-ग्रीवा	9. घुटना-जानुः
10. जीभ-जिह्वा, रसना	11. दाँत-दन्तः, दशनः	12. नाक-घ्राणम्, नासिका
13. पेट-कुक्षिः, उदरम्	14. बांह-बाहुः, भुजः	15. भौं-भ्रूः
16. माथा-ललाटम्	17. शरीर-गात्रम्, शरीरम्	18. अंगूर-द्राक्षा
19. अमरूद-आम्रलम्	20. आम-आम्रम्	21. काजू-काजवम्
22. किशमिश-शुष्कद्राक्षा	23. खजूर-खर्जूरम्	24. जामुन-जम्बूफलम्
25. तरबूज-तारबूजम्	26. खरबूजा-खर्बुजम्	27. नारियल-नारिकेलम्
28. लीची-लीचिका	29. सेव-सेवम्	30. अंजीर-अंजीरम्
31. नारंगी-नारंगम्	32. बेल-बिल्वम्, श्रीफलम्	33. बेर-बदरीफलम्
34. मेवा-शुष्कफलम्	35. आलू-आलुः	36. ककड़ी-ककटी
37. करेला-कारवेल्लम्	38. गोभी-गोजिह्वा	39. टमाटर-रक्ताङ्गम्
40. टिंडा-टिंडिशः	41. धनिया-धान्यकम्	42. पालक-पालकी
43. प्याज-पलाण्डुः	44. वैंगन-वंगनः	45. भिंडी-भिंडकः
46. मिर्च-मरीचम्	47. मूली-मूलकम्	48. लहसून-लशुनम्
49. शलगम-श्वेतकन्दः	50. साग-शाकः	

.....

Suggested Books/Readings:

1. नीतिशतक, विमल चन्द्रिका संस्कृत एवं हिन्दी व्याख्या सहिता
 2. विष्णुदत्त शर्मा शास्त्री (व्या.) नीतिशतक, ज्ञानप्रकाशन, मेरठ।
 3. तारिणीश झा, नीतिशतक, रामनारायनलाल, बेनीमाधव, इलाहाबाद, 1976।
 4. ओमप्रकाश पाण्डेय, नीतिशतक, (मनोरमा हिन्दी-व्याख्या) चौखम्बा अमर भारती प्रकाशन वाराणसी 1976
 5. बाबूराम त्रिपाठी (सम्पादक), नीतिशतक, महालक्ष्मी प्रकाशन, आगरा, 1968।
 6. C.D. Devadhar (Text. Eng. Tr.), Raghuvansham: of Kalidasa, MLBD, Delhi.
 7. M.R. Kale (Text. Eng. Tr.), Raghuvansham: of Kalidasa, MLBD, Delhi.
 8. Gopal Raghunath Nandergikar, Raghuvansham: of Kalidasa, MLBD, Delhi.
 9. कृष्णमणि त्रिपाठी, रघुवंशम् (मल्लिनाथ सञ्जीवनीटीका), चौखम्बा सुरभारती, वाराणसी।
 10. Mirashi, V.V. Kalidasa, Popular Publication, Mumbai.
 11. Keith, A.B.; History of Sanskrit Literature, MLBD, Delhi.
 12. Krishnamachariar, History of Classical Sanskrit Literature, MLBD, Delhi.
 13. Gaurinath Shastri, A Concise History of Sanskrit Literature, MLBD, Delhi.
 14. Winternitz, Maurice, Indian Literature (Vol. I-III), also Hindi Translation, MLBD, Delhi.
- NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Bachelor of Arts (Sanskrit- Discipline Specific)

Semester-II

SKTDSC-2 : SANSKRIT PROSE

Internal Assessment - 20 marks, Written Examination - 80 marks (4 credits).

Prescribed Course:

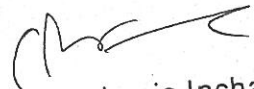
Section 'A'	Shukanasopadesha	अंक-15
Section 'B'	Apriksitakarkam (First three stories)	अंक-15
Section 'C'	Survey of Sanskrit Literature- Prose	अंक-10
Section 'D'	Vyakarana Avam Vyavaharik Sanskrit Shabdavali	अंक-40

Course Objectives:

This course aims to acquaint with Classical Sanskrit Prose and Literature. The course also seeks to help students to negotiate the text independently with the help of Proficiency of Sanskrit Vyākaraṇa.

निर्देश -

2
260
१६

Academic Incharge
Deptt. of Sanskrit
Panjab University
Chandigarh

- प्रश्न का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- पत्र का अध्ययन समय नौ पीरियड (प्रतिघण्टा) प्रतिस्प्ताह होगा, जिसमें तीन पीरियड कम्पोजिशन के होंगे।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Unit-Wise Division

Section 'A'

Unit: I Shukanasopadesha:

अंक-15

i.	Introduction (Author and Text), Text up to page 116 of Prahlad Kumar upto यथा यथा चैयं चपला दीप्यंते समासिपर्यन्त (up to the end of the text.)
(तीन में से एक गद्यांश का अनुवाद प्रष्टव्य है)	10अंक
ii.	Society and political thought depicted in Śukanāsopadeśa, logical meaning and application of sayings.
(दो में से एक प्रश्न प्रष्टव्य है)	05अंक

Section 'B'

Unit: II Apriksitakarkam (First five stories):

अंक-15

i.	तीन में से एक गद्य का सप्रसङ्ग अनुवाद प्रष्टव्य है।	10अंक
ii.	दो में से एक का कथा सारा	05अंक

Section 'C'

Unit: III Survey of Sanskrit Literature- Prose:

अंक-10

i.	Origin and development of prose and important prose romances. Subandhu, Bana, Dandin, Ambikadatta, Vyasa. (दो में से एक प्रश्न प्रष्टव्य है।)	05 अंक
ii.	Panchatantra, Hitopadesa, Vetlapancavmstika, Simhasanadvatrimika and Purusapariksa. (दो में से एक प्रश्न प्रष्टव्य है।)	05 अंक

Section 'D'

Unit: IV SanskritVyakarana

अंक-30

(क)	निम्नलिखित अव्ययों का वाक्यों में प्रयोग
कथम्, अद्यः, श्वः, ह्यः, परश्वः, सद्यः, पुरतः, पृष्ठतः, वामतः, दक्षिणतः, नीचैः, उच्चैः, बहिः, अन्तः	5x1= 5अंक
(ख)	संख्या (गणना) वाची शब्द (51 से 100 तक) पाँच शब्द	5x1= 5अंक
(ग)	शब्दरूपः गुरु, पितृ, मातृ, भवतृ, अस्मद्, युष्मद् (दो शब्दरूप प्रष्टव्य)	2x5= 10 अंक
(घ)	धातुरूपः लिख, नी, दृश, भू, त्यज, स्मृ धातु
केवल लट्, लृट्, लोट्, लङ्, विधिलिङ् लकार में (दो धातुरूप प्रष्टव्य)	2x5= 10 अंक

Unit: IVSanskrit Shabdavali

अंक-10

व्यावहारिक संस्कृत शब्दावली -पशु, पक्षी एवं वनस्पति सम्बन्धी (15 में से 10 शब्दों की संस्कृत)

1. ऊँट-उष्ट्रः	2. खरगोश-शशकः	3. गधा-गर्दभः, खरः
4. गाय-गौः	5. गीदड़-शृगालः	6. गैंडा-गण्डकः
7. घोड़ा-अश्वः, घोटकः	8. चूहा - मूषकः	9. छिपकली-ललन्तिका
10. नेवला-नकुलः	11. बन्दर-वानरः, कपिः	12. बकरा-अजः
13. बिल्ली-मार्जारी	14. बैल-बलदः, बलीवर्दः, वृषभः	15. भैंस-महिषी
16. शेर-सिंहः	17. हाथी-गजः, दन्ती, करी	18. हिरन-मृगः, हरिणः, कुरंगः
19. उल्लू-उल्लूकः, कौशिकः	20. कबूतर-कपोतः, पारावतः	21. कोयल-कोकिलः
22. कौवा-काकः	23. गीध-गृधः	24. चकवा-चक्रवाकः
25. चिडिया-चटका	26. तोता - शुकः	27. पपीहा-चातकः
28. बगला-बकः	29. बतख-वर्तकः, वर्तिका	30. बाज-श्येनः
31. मोर-मयूरः	32. मुर्गा-कुक्कुटः	33. हंस-हंसः
34. सारस-सारसः	35. आंबला-आमलकी	36. आम(वृक्ष)-आम्रः
37. जामुन (वृक्ष)-जम्बूः	38. नारियल (वृक्ष)-नारिकेलः	39. नीम-निम्बः
40. पीपल-अश्वत्थः	41. बेल (वृक्ष)-बिल्वः	42. गुलाब-स्थलपद्मम्
43. कमल-कुवलयम्, पुण्डरीकम्, पद्मम्	44. गेंदा-गन्धपुष्पम्	45. चमेली-मालती
46. चम्पा-चम्पकः	47. पराग-मकरन्दः	48. रातकीरानी-रजनीगन्धा
49. पत्ता-पत्रम्, पर्णम्	50. लता-व्रततिः, वीरुत्	

Suggested Books/Readings:

1. भानुचन्द्र सिंह, शुक्रनासोपदेशः संस्कृत टीका तथा हिन्दी व्याख्या व अनुवाद सहित।
 2. प्रहलाद कुमार (व्या.), शुक्रनासोपदेश, मेहरचन्द लक्ष्मणदास, दिल्ली, 1974.
 3. रामनाथ शर्मा सुमन (व्या.), शुक्रनासोपदेश, साहित्य भण्डार, दिल्ली, 1968.
 4. बलदेव उपाध्याय, संस्कृत साहित्य का इतिहास, शारदा निकेतन, वाराणसी।
 5. प्रीतिप्रभा गोयल, संस्कृत साहित्य का इतिहास, राजस्थानी ग्रन्थागार, जोधपुर।
 6. उमाशंकर शर्मा ऋषि, संस्कृत साहित्य का इतिहास, चौखम्बा भारती अकादमी, वाराणसी।
 7. राधावल्लभ त्रिपाठी, संस्कृत साहित्य का अभिनव इतिहास, विश्वविद्यालय प्रकाशन वाराणसी।
 8. A.B. Keith, History of Sanskrit Literature, also Hindi translation, MLBD, Delhi (हिन्दी अनुवाद, मंगलदेव शास्त्री, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली।)
 9. Krishnamachariar, History of Classical Sanskrit Literature, MLBD, Delhi.
 10. Gaurinath Shastri, A concise History of Sanskrit Literature, MLBD, Delhi.
 11. Winternitz, Maurice, Indian Literature (Vol. I-III), also Hindi Translation, MLBD, Delhi.
- NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Bachelor of Arts (Sanskrit-Minor)

Semester-I

SKTM 1 : SANSKRIT POETRY and GRAMMAR

Internal Assessment - 20 marks, Written Examination - 80 marks (4 credits).

Course Objectives :

- Acquainting students with a portion of Valmiki Ramayana, its poetry, story and teachings.
- Introducing students with the Sanskrit alphabets and sounds.
- Training students in the correct pronunciation of Sanskrit alphabets and sounds.
- Teaching students basic Sanskrit grammar (nouns).
- Teaching students basic Sanskrit vocabulary (flora, fauna, etc).

Learning Outcomes :

- Students shall be able to understand and analyze a portion of Valmiki Ramayana, its poetry, story and teachings.
- Students shall be able to identify and pronounce Sanskrit alphabets and sounds properly.
- Students shall be able to decline nouns.
- Students shall be able to use Sanskrit words for various words used in their daily routine (flora, fauna, etc.).

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Detailed Syllabus :

Sanskrit Poetry and Grammar

Unit I रामायण (अयोध्याकाण्ड, सर्ग 100) - श्लोकव्याख्या (1 - 15)	अंक 20
Unit II रामायण (अयोध्याकाण्ड, सर्ग 100) - श्लोकव्याख्या (16 - 30)	अंक 20
Unit III संस्कृत वर्णमाला एवं उच्चारणस्थान	अंक 10
Unit IV अकारान्त एवं आकारान्त शब्दरूप (राम, बालक, फल, पुस्तक, लता, रमा)	अंक 10
Unit V संस्कृतशब्दबोध (वनस्पति, जीवजन्तुवाचक शब्द)	अंक 20

वानस्पतिक शब्दसूची

संस्कृत	हिन्दी	English
यवानी	अजवायिन	Celery
आर्द्रकम्	अदरक	Ginger
अहिफेनम्/अहिफेनः	अफीम	Opium
आसवः	अर्क	Arak/Extract

आमलकम्	आँवला	Amla
ईषगोलम्	ईसबगोल	Psyllium Husk
कस्तूरी	कस्तूरी	Musk
क्वाथः	काढ़ा	Decoction
अरण्यजीरः	कालाजीरा	Black cumin
केसरम्	केसर	Saffron
खसखसः	खस-खस	Cuscus
गुडुची	गिलोय	Giloy
जपाजलम्	गुलाब-जल	Rose water
वटी	गोली	Tablet
धतूः	धतूरा	Datura
औषधनिधानपत्रम्	नुस्खा	Prescription
बहुला	बड़ीइलायची	Black Cardamom

जीवजन्तुवाचकशब्दसूची

संस्कृत	हिन्दी	English
पिपीलिका	चींटी	Ant
मत्कुणः	खटमल	Bedbug
चित्रपतङ्गः/पुष्पपतङ्गः	तितली	Butterfly
शतपादः	खनखजूरा	Centipede
किञ्चुलुकः	केचुआ	Earthworm
खद्योतः	जुगन्	Firefly
मधुमक्खी	मधुमक्खी	Honeybee
पत्तकीटः	पत्तकीट	Leaf-insect
शरभः	टिड्डी	Locust
यूकः	जू	Louse
दशः	मच्छर	Mosquito
वृश्चिकः	बिच्छू	Scorpion
घुणः	घुन	Woodworm
श्वेतपिपीलिका	दीमक	Termite
तन्तुवायः	मकड़ी	Spider
दंशिन्	ततैया	Wasp
रजतमत्स्यः	रूपहरीमछली	Silverfish
कीटकः	कीड़ा, कीट	Insect
फलकीटकः	फलीयकीट	Fruit-fly
लिक्षा	गंधनापतंगा, फतिंगा	Leek-moth

Suggested Books/Readings:

1. द्वारकाप्रसाद शर्मा (सम्पादक), वाल्मीकिरामायण, रामनारायण लाल, पब्लिशर और बुकसेलर, इलाहाबाद।
2. परमहंस जगदीश्वरानन्द सरस्वती (अनु० एवं सम्पादक), श्रीमद्वाल्मीकीयरामायणम्, विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली।
3. श्रीमद्वाल्मीकीयरामायणम्, (हिन्दी अनुवाद सहित), गीताप्रेस गोरखपुर।
4. वर्णोच्चारण शिक्षा, रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, मुरथल, सोनीपत, हरियाणा।
5. पण्डित ब्रह्मदत्त जिज्ञासु, संस्कृत पठन-पाठन की अनुभूत सरलतम विधि, रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, मुरथल, सोनीपत, हरियाणा।
6. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, प्रारम्भिक रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
7. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
8. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, प्रौढ़ रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
9. ब्रह्मानन्द त्रिपाठी, रूपचन्द्रिका, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
10. वामन शिवराम आपटे, संस्कृत-हिन्दी शब्दकोश, कमल प्रकाशन, दरियागंज, नई दिल्ली।

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Bachelor of Arts (Sanskrit- Minor)

Semester-II

SKTM 2 : SANSKRIT KATHA and GRAMMAR

Internal Assessment - 20 marks, Written Examination - 80 marks (4 credits).

Course Objectives :

- Acquainting students with some stories of Hitopadesha (Mitrabhedha).
- Introducing students with the Sanskrit alphabets and sounds.
- Training students in the correct pronunciation of Sanskrit alphabets and sounds.
- Teaching students basic Sanskrit grammar (nouns and verbs).
- Teaching students basic Sanskrit vocabulary (eatables, related to education, etc).

Learning Outcomes :

- Students shall be able to understand and analyse the prescribed text of Hitopadesha and its teachings.
- Students shall be able to identify and pronounce Sanskrit alphabets and sounds properly.
- Students shall be able to decline nouns, and construct Sanskrit sentences using nouns and verbs in a few simple tenses.
- Students shall be able to use Sanskrit words for various words used in their daily routine (eatables, related to education, etc).

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- सभी प्रश्नों में शत प्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Detailed Syllabus :Sanskrit Katha and Grammar

Unit I हितोपदेश (मित्रलाभ) प्रथम दो कथाएँ (गद्य- 10 अंक, पद्य- 20 अंक, सूक्ति- 10 अंक)	40 अंक
Unit II इकारान्त व ईकारान्त शब्दरूप (मति, मुनि, कपि, नदी, हरि, रवि)	10 अंक
Unit III धातुरूप - लट्, लङ् वलृट् लकार में (भू, पठ्, गम्, वद्, चल्, दृश्)	10 अंक
Unit IV संस्कृतशब्दबोध	20 अंक

मिथ्यात्व एवं पानादिपदार्थविषयकशब्दसूची

संस्कृत	हिन्दी	संस्कृत	हिन्दी
आलुः	आलू	पक्वालुः	आलूकीटिकिया
अमृती	इमरती	माषगर्भा/पिष्टिका	कचौरी
तेमनम्	कढ़ी	कलाकन्दः	कलाकन्द
कषायम्	कसैला	कफघ्नी	कॉफी
कूलपी	कुल्फी	कन्दुः (पुँ०, खी०)	केतली
मधुशीर्षः	खाजा	पायसम्	खीर
गजकः	गजक	दुग्धपूपिका	गुलाबजामुन
संयावः	गुञ्जिया	वर्तुलम्	गोलमाल
घृतम्, आज्यम्	घी	घृतपूरः	घेवर
अवलेहः	चटनी	अवदेशः	चाट
चायपानम्	चायपानी	सिता	चीनी
तक्रम्,	छाछ (मट्टा)	कुण्डली, कुण्डलिका	जलेबी
गुल्यः	टॉफी	सपीतिः	पार्टी
भृष्टापूर्वः	टोस्ट		

विद्यालयसम्बन्धीशब्दसूची :

संस्कृत	हिन्दी	संस्कृत	हिन्दी
सुलेखः	अच्छालेख	सतीर्थः	कक्षाकासाथी
लेखनी	कलम	कागदः	कागज
महाविद्यालयः	कॉलेज	सञ्चिका	नोट-बुक
लिपिकः/करणिकः	क्लर्क	अध्येता/ पठकः/विद्यार्थिन्	छात्र
अध्येत्री/छात्रा	छात्रा	अवकाशः	छुट्टी
कक्षा/श्रेणी	क्लास	समयसारणी	टाइम-टेबल
मार्जकः	डस्टर	अनुशासनम्/विनयः	डिसिप्लिन
अङ्काः	माक्स	पठनम्	पढ़ना
पाठनम्	पढ़ाना	तूलिका	पेंसिल

पृष्ठम्,
वेष्टनम्,
पञ्जिका

पेज
बैग/बस्ता
रजिस्टर

प्राध्यापकः
विश्वविद्यालयः

प्रोफेसर
यूनिवर्सिटी

Suggested Books/Readings:

1. श्री कृष्ण वल्लभाचार्य (व्या.), हितोपदेश (मित्रलाभ), चौखम्बा संस्कृत सीरीज ऑफिस, वाराणसी।
2. श्री शेषराज रेमी, हितोपदेश (मित्रलाभ), चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
3. पं. केशवदेव शास्त्री, हितोपदेश (मित्रलाभ), चौखम्बा ओरियन्टलिया, दिल्ली।
4. श्री नारायण राम आचार्य काव्यतीर्थ (सम्पादक), चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, दिल्ली।
5. पण्डित ब्रह्मदत्त जिज्ञासुं, संस्कृत पठन-पाठन की अनुभूत सरलतम विधि, रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, मुरथल, सोनीपत, हरियाणा।
6. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, प्रारम्भिक रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
7. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
8. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, प्रौढ़ रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
9. ब्रह्मानन्द त्रिपाठी, रूपचन्द्रिका, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
10. वामन शिवराम आटे, संस्कृत-हिन्दी शब्दकोश, कमल प्रकाशन, दरियागंज, नई दिल्ली।

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Bachelor of Arts (Sanskrit- Multi-Disciplinary)

Semester-I

SKTMD - 1 : SANSKRIT and AYURVIJÑANA

Internal Assessment - 15 marks, Written Examination - 60 marks (3 credits).

Course Objectives :

- Acquainting students with the Ayurvedic concept of healthy and unhealthy diet.
- Acquainting students with some Āsanas and Prāṇāyamas.
- Acquainting students with the Yogic and Ayurvedic concepts of health.

Learning Outcomes :

- Students shall be able to understand and analyse the Ayurvedic concept of healthy and unhealthy diet.
- Students shall be able to understand and analyse the Yogic and Ayurvedic concepts of health.
- Students shall be able to understand, analyse and practise some Āsanas and Pranayamas.

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Detailed Syllabus :

Unit I आयुर्वेद के मूल सिद्धान्त	20अंक
आयुर्वेद का लक्षण, आयु का लक्षण, आयुर्वेद के मूल सिद्धान्त- त्रिदोष, पञ्चमहाभूत, त्रिगुण, सप्तधातु, त्रिमल, अष्टांग आयुर्वेद- कायचिकित्सा, कौमारभृत्य, शल्यतन्त्र, शालाक्य, विषविज्ञान, रसायन, वाजिकरणा (दो पर टिप्पणी प्रष्टव्य है)	
Unit II पथ्यापथ्यविचार (आयुर्वेदोक्त ऋतुचर्या)	20अंक
अधोलिखित चरकसंहिता के श्लोकों के आधार पर किन्हीं चार पर टिप्पणी प्रष्टव्य है- इह खलु संवत्सरं षडङ्गमुतुविभागेनविद्यात्। तत्रादित्यस्योदगयनमादानं च त्रीनुत्तं शिशिरादीन् ग्रीष्मान्तान् व्यवस्येत्, वर्षादीन् पुनर्हेमन्तान् दक्षिणायनं विसर्गं च।। (चरकसंहिता, सूत्रस्थान-6.3) विसर्गं च पुनर्वायवो नातिरुक्षाः प्रवान्तीतरे पुनरादाने, सोमश्चाव्याहतबलः शिशिराभिर्भाभिरापूरयन् जगदाप्याययति शश्वदतो विसर्गः सौम्यः, आदानं पुनरागनेयं, तावेतावर्कवायू सोमश्च कालस्वभावमार्ग- परिगृहीताः कालतुरसदोषदेहबलनिर्वृत्तिप्रत्ययभूताः समुपदिश्यन्ते। (वही 6.4) तत्र रविर्भाभिराददानो जगतः स्नेहं वायवस्तीव्ररूक्षाश्चोपशोषयन्तः शिशिरवसन्तग्रीष्मेष्वुतुषु यथाक्रमं रौक्ष्यम् उत्पादयन्तो रूक्षान् रसान् तित्तकषायंकटुकाश्चाभिवर्धयन्तो नृणां दीर्बल्यमावहन्ति। (वही 6.5) वर्षाशरद्धेमन्तेष्वृतुषु तु दक्षिणाभिमुखेऽर्कं कालमार्गमेघवातवर्षाभिहतप्रतापे, शशिनौ चाव्याहतबले, माहेन्द्र- सलिलप्रशान्तसतापे जगत्यरूक्षा रसाः प्रवर्धन्तेऽम्ललवणमधुराः, यथाक्रमं तत्र बलमुपचयीते नृणाम्। (वही 6.6) गोरसानिक्षुविकृतीर्वसां तैलं नवीदन्। हेमन्तेऽभ्यस्यतस्तोयमुष्णं चायुर्न हीयते।। (वही 6.12)।।	

Academic Incharge
Dept. of Sanskrit
Panjab University
Cantonment

- अभ्यङ्गोत्सादनं मूर्ध्नि तैलं जेन्ताकमातंपम् । भजेद् भूमिगृहं चोष्णमुष्णं गर्भगृहं तथा ॥वही 6 .13
 शीतेषु संवृतं सेव्यं यानं शयनमासनम् । प्रावाराजिनकांशेयप्रवेणीकुथकास्तृतम् ॥वही 6 .14
 वर्जयेदन्नपानानि लघूनि वातलानि च । प्रावातं प्रमिताहारमुदमन्थं हिमागमे ॥वही 6 .17
 हेमन्तशिशिरे तुल्ये शिशिरेऽल्पं विशेषणम् । रीक्ष्यमादानजं शीतं मेघमारुतवर्जजम् ॥वही 6 .18
 तस्माद्देमन्तिकः सर्वः शिशिरे विधिरिष्यते । निवातमुष्णमधिकं शिशिरे गृहनाश्रयेत् ॥वही 6 .19
 कटुतिक्तकषायणि वातलानि लघूनि च । वर्जयेदन्नपानानि शिशिरे शीतलानि च ॥वही 6 .20
 हेमन्ते निधितः श्लेष्मा दिनकृद्भाभिरिरितः । कायाग्निं बाधते रोगांस्ततः प्रकुरुते बहून् ॥वही 6 .21
 तस्माद्दसन्ते कर्माणि वमनादीनि कारयेत् । गुर्वम्लस्निग्धमधुरं दिवास्वप्नं च वर्जयेत् ॥वही 6 .22
 व्यायामोद्धर्तनं धूमं कवलप्रहमञ्जनम् । सुखाम्बुना शीचविधिं शीलयेत्कुसुमागमे ॥वही 6 .23
 मयूखैर्जगतः सारं ग्रीष्मे पेपीयते रविः । स्वादु शीतं द्रवं स्निग्धमन्नपानं तदा हितम् ॥वही 6 .26
 दिवा शीतगृहे निद्रां निशि चन्द्रांशुशीतले । भजेच्चन्दनदिग्धाङ्गः प्रवाते हर्म्यमस्तके ॥वही 6 .29
 व्यजनैः पाणिस्पर्शैश्चन्दनोदकशीतलैः । सेव्यमानो भजेदास्यां मुक्तामणिविभूषितः ॥वही 6 .30
 आदानदुर्बले देहे पक्वा भवति दुर्बलः । स वर्षास्वनिलादीनां दूषणैर्बाध्यते पुनः ॥वही 6 .32
 भूवाष्पमेघनिस्यन्दात्पाकादम्लाञ्जलस्य च । वर्षास्वप्नबले क्षीणे कुप्यन्ति पवनादयः ॥वही 6 .33
 तस्मात्साधारणः सर्वो विधिर्वर्षासु शस्यते । उदमन्थं दिवास्वप्नमवश्याय नदीजलम् ॥वही 6 .34
 व्यक्ताम्ललवणस्नेहं वातवर्षाकुलेऽहनि । विशेषशीते भोक्तव्यं वर्षास्वनिलप्रशान्तये ॥वही 6 .36
 प्रघर्षोद्धर्तनस्नानगन्धमाल्यपरो भवेत् । लघुशुद्धाम्बरः स्थानं भजेदक्लेदि वार्षिकम् ॥वही 6 .39
 वर्षाशीतोद्यिताङ्गानां सहसैवार्करश्मिभिः । तस्मानामाचितं पित्तं प्रायः शरदि कुप्यति ॥वही 6 .40
 तत्रान्नपानं मधुरं लघु शीतं सतिक्तकम् । पित्तप्रशमनं सेव्यं मात्रया सुषकाङ्क्षितैः ॥वही 6 .41
 शारदानि च माल्यानि वासांसि विमलानि च । शरत्काले प्रशस्यन्ते प्रदोषो चेन्द्रश्मयः ॥वही 6 .49

Unit III योग -- आसन व प्राणायामः परिचय एवं लाभ

20अंक

आसन- शीर्षासन, शवासन, हंसासन, भुजंगासन, पश्चिमोत्तानासन, गोमुखासन, ताडासन,
 वृक्षासन, मयूरामन, सूर्यनमस्कार, सिंहासन, सिद्धासन, पद्मासन)
 प्राणायाम- कपालभाति, भस्त्रिका, अनुलोम-विलोम/नाडीशोधन, भ्रामरी, शीतली, उज्जामी वबन्धत्रया
 (चार आसन/प्राणायाम की उपयोगिता/लाभ प्रष्टव्य हैं)

Unit IV Assessment

15अंक

Suggested Books/Readings:

1. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, वेदों में आयुर्वेद, विश्वभारती अनुसन्धान परिषद् ज्ञानपुर, (भदोही), उत्तर प्रदेश।
2. डॉ. मनोहर राम, आयुर्वेद संहिता अध्ययन, चौखम्बा पब्लिकेशन्स, नई दिल्ली।
3. जयदेव विद्यालङ्कार, चरक संहिता, मोतीलाल बनारसी दास, जवाहर नगर, दिल्ली।
4. डॉ. लक्ष्मीधर द्विवेदी, चरक संहिता, चौखम्बा कृष्णदास अकादमी, वाराणसी।
5. पण्डित काशीनाथ पाण्डेय एवं डॉ. गोरखनाथ चतुर्वेदी, चरक संहिता, चौखम्बा भारती अकादमी, वाराणसी।
6. उदयवीर शास्त्री, (विद्योदयभाष्य) पातञ्जल योगदर्शन, विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली।
7. स्वामी ब्रह्मलीनमुनि, हिन्दी पातञ्जलयोगदर्शन (व्यासभाष्य सहित), चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी।
8. रमेश चन्द्र शुक्ला, पतंजलि अष्टांगिक योग, वी एण्ड एस पब्लिशर्स, दिल्ली।
9. स्वामी देवव्रत, अष्टांग योग (क्रियात्मक अभ्यास) वैज्ञानिक विवेचन एवं चिकित्सा, वेदरूषि ट्रस्ट, मुखर्जी नगर, नई दिल्ली।
10. डॉ. सत्यपाल प्रोवर, योगासन एवं साधना, वी एण्ड एस पब्लिशर्स, अंसारी रोड, दरियागंज, नई दिल्ली।

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Bachelor of Arts (Sanskrit- Multi-Disciplinary)

Semester-II

SKTMD-2 : SANSKRIT SHABDAVIJNANA and RAJADHARMA

Internal Assessment - 15 marks, Written Examination - 60 marks(3 credits).

Course Objectives :

- The aim of this course is to make the students Acquainted with various aspects of Indian political thought and institutions of Polity as propounded in the ancient Sanskrit text such as Vedas, Manusmriti, Kautilya Arthshastr etc.
- Teaching students scientific etymologies of certain Sanskrit words, as presented in the ancient Sanskrit text on etymology Nirukta.

Learning Outcomes :

- Students shall be able to understand the concept of king, his duties and duties of ministers, appointments of employees/servants, types of Forts (Durgs) and tax collection etc.

- Students shall be able to understand, analyse and use certain Sanskrit words and the concepts behind them on the basis of their etymology as presented in Nirukta.

निर्देश -

- प्रश्नपत्रकामाध्यमहिन्दीहोगा।उत्तरोकामाध्यमसंस्कृत, हिन्दी, पंजाबीयाअंग्रेजीमेंसेकोईएकभाषाहोगी।
- सभीप्रश्नोंमेंशतप्रतिशत अथवा निर्दिष्टविकल्पआवश्यकहैं।

Detailed Syllabus :

Unit I संस्कृत निर्वचनार्थ-परक शब्द (मुख्य स्रोत- निरुक्त) पाँच शब्दों के निर्वचनार्थ प्रष्टव्य हैं- अधोलिखित शब्दों के निर्वचनपरक अर्थ प्रष्टव्य हैं- गौ, अग्नि, समुद्र, आदित्य, यज्ञ, पुरुष, अदिति, सविता, पृथिवी, अन्तरिक्ष, इन्द्र, वृत्र, राजा, प्रजा, सम्राट्, समाज, मन्त्री, अमात्य, मेघ, अतिथि, पुत्र, जाया, राष्ट्र, मित्र, सखा, माता, पिता, आचार्य)	अंक- 20
Unit II राजधर्म (प्रमुख स्रोत- मनुस्मृति- अध्याय-7) राजा की नियुक्ति एवं सिद्धि, राजा के गुण, दण्ड की सृष्टि और उपयोगविधि, दण्डदाता अधिकारी के गुण, मन्त्रियों की नियुक्ति, दुर्ग के प्रकार व युद्धव्यवस्था, प्रजारक्षा, राजकर्मचारी, करव्यवस्था, मित्र, शत्रु के साथ सम्बन्ध, सन्धि, विग्रह आदि षड्गुणा (चार विषयों पर टिप्पणी/व्याख्या/विश्लेषण)	अंक-28
Unit III अथर्ववेदीयजीवविज्ञान(अथर्ववेद 5.23, 8.6.10-12) (मन्त्रगतचार शब्दों का अर्थ ही प्रष्टव्य है।)	अंक-12
Unit IV Assessment	अंक-15

Suggested Books/Readings:

1. पं. भगवद्दत्त, निरुक्त-शास्त्रम्, वेदत्रयि ट्रस्ट, मुखर्जी नगर, नई दिल्ली।
2. डॉ. उमाशंकर शर्मा ऋषि, निरुक्त, चौखम्बा विद्या भवन, वाराणसी।
3. डॉ. गंगासहाय प्रेमी, निरुक्तम्, हरीश विश्वविद्यालय प्रकाशन, प्रतापनगर चौराहा, जयपुर हाऊस, आगरा।
4. पं. छज्जूराम शास्त्री, निरुक्त पञ्चाध्यायी, मेहरचन्द लछमनदास पब्लिकेशन्स, नई दिल्ली।
5. डॉ. सुरेन्द्र कुमार, मनुस्मृति, आर्ष साहित्य प्रचार ट्रस्ट, दिल्ली।
6. पं. हरगोविन्द शास्त्री एवं पं. गोपालशास्त्री नेने, मनुस्मृति, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी।
7. पं. गिरिजाप्रसाद द्विवेदी, मनुस्मृति, नवलकिशोर प्रकाशन, लखनऊ।
8. श्रीपाद दामोदर सातवलेकर, अथर्ववेदभाष्यम्, स्वाध्याय मण्डल, पारडी, बलसाड, गुजरात।
9. दामोदर सातवलेकर, अथर्ववेदभाष्य, स्वामी जगदीश्वरानन्द सरस्वती (सम्पादक), मानव उत्थान संस्कृत संस्थान, गौतम नगर, नई दिल्ली।
10. क्षेमकरणदास त्रिवेदी, अथर्ववेदभाष्य, सार्वदेशिक आर्ष प्रतिनिधि सभा, महर्षि दयानन्दभवन, रामलीला मैदान, नई दिल्ली।
11. जयदेव विद्यालंकार, अथर्ववेद, आर्ष साहित्य प्रचार ट्रस्ट, दिल्ली।

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Bachelor of Arts (Sanskrit- Skill Enhancement)

Semester-I

SKTSE- 1 : SANSKRIT SKILL ENHANCEMENT-i

Internal Assessment - 15 marks, Written Examination - 60 marks(3 credits).

Course Objectives :

- Training students in Sanskrit svaras (udatta, etc.), lakaras (laṭ, laṛi, laṅ) and their translation, samāsa and vighraha, and usage of certain taddhitapratyayas.
- Training students in the recitation of Sanskrit chandas namely anuṣṭup, upajāti (indravajrā&upendravajrā), and recitation of Sanskrit prose.
- Training students Sanskrit words denoting numbers.

Learning Outcomes :

- Students shall be able to identify and understand the use of svaras.
- Students shall be able to understand basic lakāras and be able to translate sentences to and from Sanskrit.
- Students shall be able to identify and understand samāsa and vighraha.

- Students shall be able to identify and recite verses composed certain chandas.
- Students shall be able to identify and understand taddhitapratyayas and the words they transform.
- Students shall be able to use Sanskrit words denoting numbers.

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निदिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Detailed Syllabus :

Unit I पठन-पाठनकौशल

40अंक

वर्णों के उच्चारणस्थान, उदात्तादि स्वर-परिचय-	10
लट्, लृट् व लङ् लकार के वाक्यों का अनुवाद-	10
समास और विग्रह विज्ञान का परिचय-	10
भाषा और तद्धितप्रयोग विधि-	10

(छप्रत्यय- मानवीय, राजकीय आदि, इकप्रत्यय-भौगोलिक, राजनीतिक आदि, अण्-अञ्प्रत्यय-वैष्णव, राघव आदि, तल्प्रत्यय-जनता, बन्धुता आदि)

Unit II उच्चारणकौशल-

20अंक

अनुष्टुप् व उपजाति (इन्द्रवज्रा व उपेन्द्रवज्रा) छन्दों का उच्चारण-अभ्यास
संस्कृत गद्य-वाचन
(इसकी मौखिक परीक्षा (Viva-voce test) सम्बद्ध शिक्षक द्वारा ही ली जाएगी।)

Unit III Assessment

15अंक

Suggested Books/Readings:

1. वर्णोच्चारण शिक्षा, रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, मुरथल, सोनीपत, हरियाणा।
2. गोविन्दाचार्य, लघुसिद्धान्तकौमुदी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
3. गोविन्दाचार्य, वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
4. चक्रधर नौटियाल शास्त्री, बृहद् अनुवाद चन्द्रिका, मोतीलाल बनारसीदास, जवाहर नगर, दिल्ली।
5. पण्डित ब्रह्मदत्त जिज्ञासु, संस्कृत पठन-पाठन की अनुभूत सरलतम विधि, रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, मुरथल, सोनीपत, हरियाणा।
6. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, प्रारम्भिक रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
7. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
8. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, प्रौढ़ रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
9. डॉ. ब्रह्मानन्द त्रिपाठी, छन्दोमञ्जरी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
10. पं. केदारनाथ, छन्दःशास्त्रम्, निर्णयसागर प्रेस, मुम्बई।
11. पं. वेदव्यास शुक्ला, वृत्तरत्नाकर-दीपिका, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Bachelor of Arts (Sanskrit- Skill Enhancement)

Semester-II

SKTSE-2 : SANSKRIT SKILL ENHANCEMENT- ii

Internal Assessment - 15 marks, Written Examination - 60 marks(3 credits).

Course Objectives :

- Training students in lakāras (loṭ, vidhiliṅ) and their translation, usage of certain kṛdantapratyayas.
- Training students in the recitation of Sanskrit chandas namely mālinī and Śikhariṅī, and recitation of Sanskrit prose.
- Training students Sanskrit words denoting numbers.
- Teaching students the meanings and recitation of some Vedic mantras and hymns (Gāyatrī, Mahāmf̥tyuñjaya, etc.).

Learning Outcomes :

- Students shall be able to understand basic lakāras and be able to translate sentences to and from Sanskrit.
- Students shall be able to identify and recite verses composed certain chandas.
- Students shall be able to identify and understand taddhitapratyāyas and the words they transform.
- Students shall be able to use Sanskrit words denoting numbers.
- Students shall be able to understand and recite some Vedic mantras.

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Detailed Syllabus :

Unit I पठन-पाठन-कौशल		40अंक
संस्कृत के संख्यावाची शब्द (1 से 50)-	10	
विधिलिङ् व लोट् लकार के वाक्यों का अनुवाद -	10	
कृदन्तप्रत्यय (क्त, क्तवतु, तव्य, अनीयर, तुमुन्)-	10	
प्रेरणार्थक क्रिया (भू, पठ्, गम्, दृश्, लिख्, श्रु)-	10	
(केवललटलकार, प्रथमपुरुष, एकवचन)		
Unit II उच्चारणकौशल-		20अंक
गायत्री, महामृत्युंजय, शान्तिपाठ व संगठनसूक्त (ऋ.10.191)की ऋचाओं का उच्चारणकौशल मालिनी व शिखरिणी छन्दों का अभ्यास		
संस्कृत गद्य-वाचन		
(इसकी मौखिक परीक्षा (Viva-voce test)सम्बद्ध शिक्षक द्वारा ही ली जाएगी।)		
Unit III Assessment		15अंक

Suggested Books/Readings:

1. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, प्रारम्भिक रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
2. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
3. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, प्रौढ रचनानुवादकौमुदी, विश्वविद्यालय प्रकाशन, वाराणसी।
4. चक्रधर नौटियाल शास्त्री, बृहद् अनुवाद चन्द्रिका, मोतीलाल बनारसीदास, जवाहर नगर, दिल्ली।
5. गोविन्दाचार्य, लघुसिद्धान्तकौमुदी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
6. गोविन्दाचार्य, वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
7. दामोदर सातवलेकर, ऋग्वेदसंहिता, स्वाध्याय मण्डल, पारडी, बलसाड, सूरत, गुजरात।
8. दामोदर सातवलेकर, यजुर्वेदसंहिता, स्वाध्याय मण्डल, पारडी, बलसाड, सूरत, गुजरात।
9. स्वामी जगदीश्वरानन्द सरस्वती, विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली।
10. डॉ. ब्रह्मानन्द त्रिपाठी, छन्दोमञ्जरी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।
11. पं. केदारनाथ, छन्दःशास्त्रम्, निर्णयसागर प्रेस, मुम्बई।
12. पं. वेदव्यासशुक्ला, वृत्तरत्नाकर-दीपिका, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Bachelor of Arts (Sanskrit- Value Added)**Semester-I****SKTVA-1 : SANSKRIT – DHARMA and SANSKRITI**

Internal Assessment - 10 marks, Written Examination - 40 marks(2 credits).

Course Objectives :

- Acquainting students with the concepts of Dharma, Saṃskṛti (its definition and form), Saṃskāras, Yajña, Varṇa and Āśrama.
- Acquainting students with the concepts of Yama and Niyama.
- Acquainting students with the concepts of Mokṣa as mentioned in Jaina, Bauddha and Vaidika philosophies.

Learning Outcomes :

- Students shall be able to understand and analyse the concepts of Dharma, Saṃskṛti (its definition and form), Saṃskāras, Yajña, Varṇa and Āśrama.
- Students shall be able to understand and analyse the concept of Yama and Niyama.
- Students shall be able to understand and analyse the concepts of Mokṣa as mentioned in Jaina, Bauddha and Vaidika philosophies.

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Detailed Syllabus :

Unit I धर्म (दशलक्षणक), संस्कृति की परिभाषा, संस्कृति का स्वरूप, विशेषता, संस्कार, पञ्च महायज्ञ, वर्ण, आश्रम का विशद अध्ययन) (3 में से केवल 2 के उत्तर देय)	20अंक
Unit II यम (अहिंसा, सत्य, अस्तेय, ब्रह्मचर्य, अपरिग्रह) तथा नियम (शौच, सन्तोष, तप, स्वाध्याय, ईश्वरप्रणिधान), अन्तःकरण, आत्मतत्त्व, कर्मवाद, फलभोग, पुनर्जन्म, जैन, बौद्ध व वैदिक दर्शन में मोक्ष की अवधारणा [6 में से केवल 4 के उत्तर देय]	20अंक
Unit III Assessment	15अंक

Suggested Books/Readings:

1. डॉ. सुरेन्द्र कुमार, मनुस्मृति, आर्ष साहित्य प्रचार ट्रस्ट, दिल्ली।
2. पं. हरगोविन्द शास्त्री एवं पं. गोपालशास्त्री नेने, मनुस्मृति, चौखम्बा संस्कृत संस्थान, वाराणसी।
3. जयदेव वेदालंकार, वैदिक संस्कृति, न्यू भारतीय बुक कॉर्पोरेशन, न्यू चन्द्रावल, जवाहर नगर, दिल्ली।
4. पं. रामगोविन्द त्रिवेदी, वैदिक साहित्य, भारतीय ज्ञानपीठ, काशी, दुर्गाकुण्ड रोड, बनारस।
5. पं. भगवद्दत्त, वैदिक वाङ्मय का इतिहास, विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली।
6. गोविन्द चन्द्र पाण्डे, वैदिक संस्कृति, लोकभारती प्रकाशन, महत्मा गाँधी मार्ग, इलाहाबाद।
7. उदयवीर शास्त्री, (विद्योदयभाष्य) पातञ्जल योगदर्शन, विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली।
8. स्वामी ब्रह्मलीनमुनि, हिन्दी पातञ्जलयोगदर्शन (व्यासभाष्य सहित), चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी।
9. स्वामी दयानन्द सरस्वती, ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका, विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली।
10. पं. युधिष्ठिर मीमांसक (सम्पादक), ऋग्वेदादिभाष्यभूमिका, रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, मुखली, सोनीपत, हरियाणा।
11. पं. चम्पूति एम.ए., वैदिक दर्शन, विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली।
12. डॉ. फतहसिंह, वैदिक दर्शन, संस्कृति-सदन, कोटा, राजस्थान।
13. डॉ. सत्यव्रत सिद्धान्तालंकार, वैदिक संस्कृति के मूलतत्त्व, वेदऋषि ट्रस्ट, मुखर्जी नगर, नई दिल्ली।
14. डॉ. सत्यव्रत सिद्धान्तालंकार, वैदिक संस्कृति का सन्देश, वेदऋषि ट्रस्ट, मुखर्जी नगर, नई दिल्ली।

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Bachelor of Arts (Sanskrit- Value Added)**Semester-II****SKTVA-2 : SANSKRIT - ISHOPANSHAD**

Internal Assessment - 10 marks, Written Examination - 40 marks(2 credits).

Course Objectives :

- Teaching students mantras of Īśopaniṣad.
- Teaching students the intended meanings of words like Īśvara, Brahman, Niṣkāma-karman, Vidyā, Avidyā, etc.

Learning Outcomes :

- Students shall be able to understand, analyse and recite mantras of Īśopaniṣad.

- Students shall be able to understand and analyze the words like Īśvara, Brahman, Niṣkāma-karman, Vidyā, etc. and the concepts behind them.

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Detailed Syllabus :

Unit I	ईशोपनिषद् (मन्त्रों/वाक्यों/वाक्यांशों का तात्पर्यार्थ व सरलार्थ)	20अंक
Unit II	ईश्वर, ब्रह्म, निष्कामकर्म, विद्या, अविद्या, सम्भूति, असम्भूति आदि शब्दों का अभिप्रायार्थ	20अंक
Unit III	Assessment	10अंक

Suggested Books/Readings:

- महात्मा नारायण स्वामी, उपनिषद् रहस्य एकादशोपनिषद्, आर्ष साहित्य प्रचार ट्रस्ट, नई दिल्ली।
- डॉ. सत्यव्रत सिद्धान्तालंकार, एकादशोपनिषद्, विजयकृष्ण लखनपाल, ग्रेटर कैलाश-1, नई दिल्ली।
- डॉ. सत्यव्रत सिद्धान्तालंकार, उपनिषद् प्रकाश, विजयकृष्ण लखनपाल, ग्रेटर कैलाश-1, नई दिल्ली।
- स्वामी जगदीश्वरानन्द सरस्वती, ईशोपनिषद्, वेदऋषि ट्रस्ट, मुखर्जी नगर, नई दिल्ली।
- ईशावास्योपनिषद्, (शाङ्करभाष्यसहित), गीताप्रेस गोरखपुर।
- डॉ. विमला कर्नाटक, ईशावास्योपनिषद् (शाङ्करभाष्य तत्त्वविमर्श टीका सहित), चौखम्बा संस्कृत सीरीज ऑफिस वाराणसी।
- पं. रामगोपाल शास्त्री, (ईशावास्योपनिषद्-हिन्दी एवं अंग्रेजी अनुवाद), रामलाल कपूर ट्रस्ट, रेवली, मुरथल, सोनीपत, हरियाणा।
- मोतीलाल शर्मा, ईशोपनिषद्-हिन्दी-विज्ञानभाष्य, दी न्यू एशियाटिक वैदिक रिसर्च सोसायटी, विज्ञान मन्दिर, जयपुर सिटी।

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Semester-I

SKTDS-1 : SANSKRIT – DISCIPLINE SPECIALIZATION - VED

Internal Assessment - 10 marks, Written Examination - 40 marks (2 credits).

Course Objectives :

- Acquainting students with the terms and concepts related to Vedas.
- Teaching the meaning of the hymn 1.1 of Rgveda.
- Acquainting students with the historical outline of Vedas.

Learning Outcomes :

- Students shall be able to understand and analyze the terms and concepts related to Vedas.
- Students shall be able to understand, analyze and recite the hymn 1.1 of Rgveda.
- Students shall be able to understand and analyze the historical outline of Vedas.

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Detailed Syllabus :

Unit I	वेदशब्द का अर्थ, वेद के प्रवक्ता, वेद के विषय (ज्ञान, कर्म, उपासना, विज्ञान), देवता, ऋषि व वैदिक छन्द परिचय-	10अंक
Unit II	ऋग्वेद 1.1 का मन्त्रार्थ	20अंक
Unit III	वेद की ऐतिहासिक रूपरेखा-	10अंक
Unit IV	Assessment	10अंक

Suggested Books/Readings:

- जयदेव वेदालंकार, वैदिक संस्कृति, न्यू भारतीय बुक कॉर्पोरेशन, न्यू चन्द्रावल, जवाहर नगर, दिल्ली।
- पं. रामगोविन्द त्रिवेदी, वैदिक साहित्य, भारतीय ज्ञानपीठ, काशी, दुर्गाकुण्ड रोड़, बनारस।

3. पं. भगवद्दत्त, वैदिक वाङ्मय का इतिहास, विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली।
4. गोविन्द्र चन्द्र पाण्डे, वैदिक संस्कृति, लोकभारती प्रकाशन, महत्मा गाँधी मार्ग, इलाहाबाद।
5. ऋग्वेद-संहिता, पं. जयदेव विद्यालंकार, आर्य साहित्य मण्डल, अजमेरा।
6. श्रीपाद दामोदर सातवलेकर, ऋग्वेद-भाष्य, स्वाध्याय मण्डल, पारडी, बलसाड, गुजरात।
7. स्वामी जगदीश्वरानन्द सरस्वती, ऋग्वेद-संहिता, विजयकुमार गोविन्दराम हासानन्द, नई सड़क, दिल्ली।
8. डॉ. हरिदत्त शास्त्री, ऋक्सूक्तसंग्रह, साहित्य भण्डार, सुभाष बाजार, मेरठ।
9. डॉ. ब्रजबिहारी चौबे, ऋक्सूक्तमणिमाला, कात्यायन वैदिक साहित्य प्रकाशन, चतुर्वेद निकेतन, जोधामल मार्ग, होशियारपुर।
10. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, वैदिक साहित्य एवं संस्कृति, विश्वविद्यालय प्रकाशन वाराणसी।
11. डॉ. जयदेव वेदालङ्कार, वैदिक साहित्य का इतिहास, न्यू भारतीय बुक कॉर्पोरेशन, दिल्ली।

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

Semester-II

SKTDS-2 : SANSKRIT – DISCIPLINE SPECIALIZATION - LITERATURE

Internal Assessment - 10 marks, Written Examination - 40 marks(2 credits).

Course Objectives :

- Teaching students the definition of Kāvya, its prayojana, Śakti, different rasas, certain chandas, certain alaṅkāras, guṇas, and ritis.
- Acquainting students with the origin and development of Sanskrit literature.
- Acquainting students with the two types of Sanskrit Kāvya; Dṛśya and Śravya.
- Introducing students with Sanskrit literature on Vāstu and Śilpa.

Learning Outcomes :

- Students shall be able to understand and analyze the definition of Kāvya, its prayojana, Śakti, different rasas, certain chandas, certain alaṅkāras, guṇas, and ritis.
- Students shall be able to understand and analyse the origin and development of Sanskrit literature.
- Students shall be able to understand and analyse the Dṛśya and Śravyakāvya.
- Students shall have a basic understanding of Sanskrit literature on Vāstu and Śilpa.

निर्देश -

- प्रश्नपत्र का माध्यम हिन्दी होगा। उत्तरों का माध्यम संस्कृत, हिन्दी, पंजाबी या अंग्रेजी में से कोई एक भाषा होगी।
- सभी प्रश्नों में शतप्रतिशत अथवा निर्दिष्ट विकल्प आवश्यक हैं।

Detailed Syllabus :

Unit I काव्यशास्त्र (साहित्यदर्पण के आधार पर)	20अंक
काव्य की परिभाषा, हेतु, प्रयोजन, त्रिधा शक्तिपरिचय, रसभेदविचार। छन्द (अनुष्टुप, इन्द्रवज्रा, मालिनी, शिखरिणी, मन्दाक्रान्ता, वसन्ततिलका)। अलंकार (अनुप्रास, यमक, उपमा, उत्प्रेक्षा, विशेषोक्ति) गुण (माधुर्य, ओज, प्रसाद) रीति (वैदर्भी, गौडी, पांचाली)	
Unit II संस्कृतसाहित्य- दृश्य व श्रव्य काव्य : उद्भव और विकास	20अंक
दृश्य - भास, कालिदास, भवभूति, भट्टनारायण, विशाखदत्त, शूद्रककीनाट्यकृति, श्रव्य - कालिदास, भारवि, माघ, श्रीहर्ष के महाकाव्य। वास्तु व शिल्प साहित्य का सामान्य परिचय	
Unit III Assessment	10अंक

Suggested Books/Readings:

1. शालिग्राम शास्त्री, साहित्यदर्पण, मोतीलाल बनारसीदास, जवाहर नगर दिल्ली।
2. आचार्य शिवप्रसाद द्विवेदी, साहित्यदर्पण, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।

3. डॉ. यन्नतसिंह, साहित्यदर्पण, चौखम्बा विद्याभवन वाराणसी।
4. डॉ. उमाशंकरशर्मा ऋषि, संस्कृत साहित्य का इतिहास, चौखम्बा भारती अकादमी, वाराणसी।
5. वाचस्पति गैरोला, संस्कृत साहित्य का इतिहास, चौखम्बा विद्याभवन वाराणसी।
6. डॉ. कपिलदेव द्विवेदी, संस्कृत साहित्य का समीक्षात्मक इतिहास, रामनारायणलाल विजयकुमार, कटरा रोड़, इलाहाबाद।
7. कृष्णदत्त वाजपेयी, भारतीय वास्तुकला का इतिहास, हिन्दी समिति, हिन्दी भवन, महात्मा गाँधी मार्ग, लखनऊ।
8. डॉ. श्रीकृष्ण जुगनू एवं प्रो. भवैर शर्मा, समराङ्गणसूत्रधार, चौखम्बा संस्कृत सीरीज ऑफिस, वाराणसी।
9. डॉ. श्रीकृष्ण जुगनू, वास्तुशास्त्रम्, चौखम्बा संस्कृत सीरीज ऑफिस, वाराणसी।
10. Govinad Krishna Pillai, Hindu Architecture : Vastu & Silpa Sastra, Bharatiya Kala Prakashan, Naranag Colony, Delhi.

NOTE:- Teachers are also free to recommend any relevant books/articles/e-resource if needed.

.....

Academic Incharge
Deptt. of Sanskrit
Panjab University
Chandigarh

DEPARTMENT OF RUSSIAN
PANJAB UNIVERSITY

The
Structure and Syllabi
of
Disciplinary Specific /Minor course for B.A. in
Russian
And
Value Added course in Russian

Semester I, II, Under New Education Policy 2020
(Session 2023-24)

Department of Russian, Panjab University Chandigarh

Under New Education Policy 2020 (4+1)

(Session 2023-24)

**B.A. Russian
Discipline Specific Course: Russian**

SEMESTER-I

**Discipline Specific Course - Paper: DSRUS – 001
Developing reading and writing skills**

Total Credits: 4

Max. Marks: 100

**Written paper: 90 marks,
Internal assessment: 10 marks**

Time: 3 Hrs.

Course Description

This course is designed to expose the students to the basic Russian. The emphasis will be on developing reading and writing skills.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 100. The written question paper will be of 90 marks and Internal Assessment 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 4 questions in all with internal choice.
- All questions are compulsory.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline

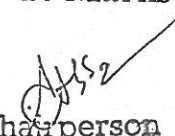
Unit-I

1. Translation

a/Translation from Russian into English / Hindi / Punjabi. (about 120 words)
10 Marks

275

6

Chairperson

Deptt. of Russian
Panjab University
Chandigarh

- b/. Translation from simple English / Hindi / Punjabi into Russian (about 100 words) **10 Marks**

Unit-II

2. . **Simple applied grammar:** (Covered in Lessons 1-15, Wagner) (3 exercises out of 5) (10 marks each) **30 Marks**

Unit-III

3. **Comprehension on the unseen texts** to be reproduced in the question paper. (4 questions out of 6) (5 marks each) **20 Marks**

Unit-IV

4. **Composition on the following topics:**
1. My family. 2. My day. 3. Our class. 4. Working day.
(1 composition out of 3) **20 marks**

Note : Use of dictionaries is allowed.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in final exam.
4. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

Book Prescribed

1. V.N.Wagner : Russian, PPH, New Delhi.(Lessons 1-15)

Books recommended for additional reading

1. A.K.Maurya: ESSENTIAL RUSSIAN, University of Delhi, 2004.
2. S Khavronina: Russian in Exercise, 1978.
3. I. Pulkina : RUSSIAN A practical Grammar with Exercise. Russky Yazik. Pub. H. Moscow.
4. Dictionaries: English -Russian dictionary.
Russian -English dictionary

XXX

276

7

Chairperson
Deptt. of Russian
Panjab University
Chandigarh

Semester -I
Discipline Specific Course Part II - Paper: DSRUS – 002
Developing listening and Speaking skills

Total Credits: 2

Max. Marks: 50

Written paper: 35 marks,
Viva voce: 10 marks
Internal assessment: 05 marks

Time: 2 Hrs.

Course Description

This course is designed to expose the students to the developing listening and Speaking skills.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 50. The written question paper will be of 35 marks and viva- voce 10 marks and Internal Assessment 05 marks. Time allowed for written paper will be 2 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 4 questions in all with internal choice.
- All questions are compulsory.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline

Unit-I

1. Translation

- a/Translation from Russian into English / Hindi / Punjabi. (about 80 words) **05 Marks**
- b/. Translation from simple English / Hindi / Punjabi into Russian (about 80 words) **05 Marks**

Unit-II

- 2. Simple applied grammar:** (Covered in Lessons 16-25, Wagner) **10 Marks**
 (4 exercises out of 6) (2.5 marks each)

Unit-III

- 3. Comprehension on the unseen texts** to be reproduced in the question paper. (3 questions out of 5) (3X3 marks each = **09 Marks**)

Unit-IV

- 4. Composition on the following topics:**
 1. Our city. 2. Our flat 3. An evening party. 4. Birthday
 (1 composition out of 3) **06 marks**

Note : Use of dictionaries is allowed.

277

8 XXX

Chairperson
 Deptt. of Russian
 Panjab University
 Chandigarh

Viva –voce: a/ Reading and comprehension of text.
b/ General Conversation

10 marks

Internal Assessment: Internal Assessment Comprising Unit test, Assignments and class room participation & Conversation and attendance. **05 Marks**

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in final exam.
4. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

Book Prescribed

1. V.N.Wagner : Russian, PPH, New Delhi.(Lessons 16-25)

Books recommended for additional reading

1. A.K.Maurya: ESSENTIAL RUSSIAN, University of Delhi, 2004.
2. S Khavronina: Russian in Exercise, 1978.
3. I. Pulkina: RUSSIAN A Practical Grammar with Exercise. Russky Yazik. Pub. H. Moscow.
4. Dictionaries: English -Russian dictionary.
Russian -English dictionary

XXX

Handwritten signature
Chairperson

Deptt. of Russian
Panjab University
Chandigarh

563

Semester -I
Skill Enhancement Courses (SEC) offered by Department of
Russian

Paper: SECRUS-001

Skill Enhancement Course I: Russian in the Travel and Tourism Sector

Total Credits:3

Max. Marks: 75

Time 3 Hrs.

Written Paper: 60

Internal Assessment:15

Course Description

This course introduces students to the travel and tourism sector. The course does not require any prior knowledge of Russian. This course should be accessible to anyone with an interest in Russian culture and literature. The course is designed to impart the essential aspects of travel and tourism in Russia and Russian speaking countries. The students will be introduced to the demographic Profile of Russian tourists in India and Popular tourist destinations sites in India and Russia.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 75. The written question paper will be of 60 marks and internal assessment will be 15 marks. Time allowed will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 5 questions in all.
- The first question is compulsory comprising 15 short answer type questions spread over the whole syllabus. The candidates are required to attempt 10 questions. Each question shall be of 2 marks ($10 \times 2 = 20$).
- Rest of the paper shall contain four units. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 10 marks ($10 \times 4 = 40$).

Course
Outline

15 short answer type questions spread over the whole syllabus. The candidates are required to attempt 10 questions out of 15. Each question shall be of 2 marks ($10 \times 2 = 20$ marks).

Unit-I

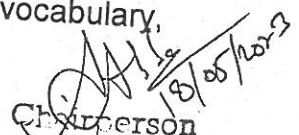
1. Tourism in Russian speaking countries: CIS countries. Demographic Profile of Russian tourists in India. Popular tourist destinations sites in Russia and India, important museums and their specializations in Russia and India. Guided online excursions.

(Attempt 1 questions out of 2) **10 Marks**

Unit-II

1. Planning an itinerary by air, ship, train. National and International Airlines connected to India and Russia. International travel and ticketing vocabulary.

279

Chairperson

Dept. of Russian
Panjab University

travel insurance and visa procedures. Health advisories.
(Attempt 1 questions out of 2) 10 Marks

Unit-III

1. Hospitable Industry in Russian speaking countries, important hotel chains. Language used in hotel industry, airports and by airlines. Russian influence in Indian hotel industry and vice-versa.
(Attempt 1 questions out of 2) 10 Marks

Unit-IV

1. Knowledge of Cultural Codes and Protocol. The profession of tour guiding and travel agent.
(Attempt 1 questions out of 2) 10 Marks

Internal assessment:

Projects Work: Interviews via Internet; Making a video on themes related to languages for Specific Purposes (e.g. Hospitality, Tourism, Business, etc.); Making an audio-guide of monuments; Conducting surveys among tourists. **15 Marks**

Readings:

Suggested book for Vocabulary:

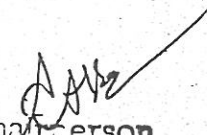
Russian for tourists by V.G. Kosomarov, A.A. Leontyev, Russian Language Publishers, Moscow 1978.

Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.

Note:

1. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
2. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

XXX

Chairperson

Dept. of Russian
Panjab University
Chandigarh

565

Syllabus for B.A.

Minor Course in Russian

Semester I

Paper: MNCRUS-001

Generic Elective in Russian- I: Introduction to Russian - 1

Total Credits: 4

Max. Marks: 100

Written paper: 90 marks,
Internal assessment: 10 marks

Time: 3 Hrs.

Course Description

This course is designed to expose the students to the basic Russian. The emphasis will be on developing reading and writing skills.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 100. The written question paper will be of 90 marks and Internal Assessment 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 4 questions in all with internal choice.
- All questions are compulsory comprising.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline

Unit-I

1. Translation

a/Translation from Russian into English / Hindi / Punjabi. (about 120 words)
10 Marks

b/. Translation from simple English / Hindi / Punjabi into Russian (about 100 words)
10 Marks

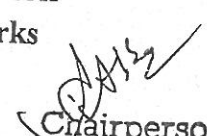
Unit-II

2. Simple applied grammar: (Covered in Lessons 1-15, Wagner)
(3 exercises out of 5) (10 marks each)
30 Marks

Unit-III

3. Comprehension on the unseen texts to be reproduced in the question paper. (4 questions out of 6) (5 marks each)
20 Marks

281

Chairperson
Deptt. of Russian
Panjab University
Chandigarh

Unit-IV**4. Composition on the following topics:**

1. My family. 2. My day. 3. Our class. 4. Working day.
(1 composition out of 3)

20 marks**Note : Use of dictionaries is allowed.**

Internal Assessment: Internal Assessment comprising Unit test, Assignments and class room participation & Conversation and attendance. **10 Marks**

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in final exam.
4. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

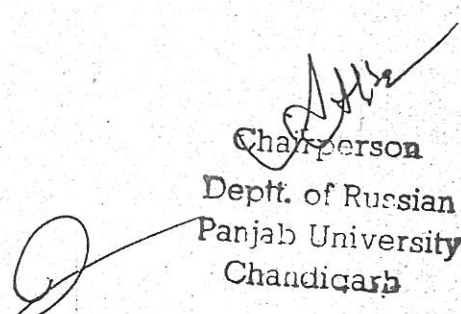
Book Prescribed

1. V.N.Wagner : Russian, PPH, New Delhi.(Lessons 1-15)

Books recommended for additional reading

1. A.K.Maurya: ESSENTIAL RUSSIAN, University of Delhi, 2004.
2. S Khavronina: Russian in Exercise, 1978.
3. I. Pulkina : RUSSIAN A practical Grammar with Exercise. Russky Yazik. Pub. H. Moscow.
4. Dictionaries: English -Russian dictionary.
Russian -English dictionary

XXX

Chairperson

Deptt. of Russian
Panjab University
Chandigarh

567

Semester I
Multidisciplinary
course

Paper: MDCRUS-001

Images of India in Russia

Total Credits:3

Max. Marks: 75

**Written paper: 67 marks,
Internal assessment: 08 marks**

Time: 3 Hrs.

Course Description

This course is designed to expose the students to the Images of India in Russia.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 75. The written question paper will be of 67 marks and Internal Assessment 08 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 5 questions in all with internal choice. The first question will be multiple choice containing 15 questions covering the entire syllabus. (Attempt 10 questions out of 15) (10 X 2 = 20 Marks) Remaining 4 questions from the Units.
- All questions are compulsory comprising.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline

15 multiple choice questions covering the entire syllabus. (Attempt 10 questions out of 15) (10 X 2 = 20 Marks)

Unit-I

1. Women in Russian stories: 'Lady with a dog', 'Fiancée', 'The chorus' singer by Anton Chekhov
(Attempt 1 questions out of 2)

12Marks

Unit-II

1. Children in Russian stories. 'Vanka', 'I want to sleep' by Anton Chekhov, 'Childhood friend' by Victor Dragunsky
(Attempt 1 questions out of 2)

11 Marks

Unit-III

1. Bowing before the power in Russian stories. 'Chameleon', 'Death of a clerk', 'Thick and thin' by Anton chekhov
(Attempt 1 questions out of 2)

12 Marks

Unit-IV

1. Nature in Russian stories. 'Issak Levitan', 'Groves of Mikhailovskoe', 'White rainbow' By Konstantin Paustovsky
(Attempt 1 questions out of 2)

14

12 Marks

283

Chairperson
Dept. of Russian
Panjab University

Note:

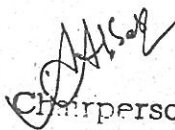
1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

Books recommended for reading

1. Stories by Anton Chekhov, Four Volume
2. Story by Victor Dragunsky
3. Stories by Konstantin Paustovsky

The study material will supplied by the teacher

XXXX

Chairperson
Dept. of Russian
Panjab University
Chandigarh

Semester -I**VALUE ADDED COURSE IN RUSSIAN****Paper: VARUS – I (General Translation, Grammar, composition and comprehension): Written****Credits - 2****Max. Marks:50****Written paper: 35 marks,
Internal assessment: 05 marks
Viva voce- 10****Time: 2 Hrs.****Course Description**

This course is designed to expose the students to the basic Russian. The emphasis will be on developing reading and writing skills.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 50. The written question paper will be of 35 marks and Internal Assessment 05 marks and viva-voce- 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- All questions are compulsory.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline**Unit-I****a/ Translation from simple Russian into English / Hindi / Punjabi.**
(about 60-80 words) **05 Marks****b/ Translation from simple English / Hindi / Punjabi into Russian**
(about 60 -80 words) **05 Marks****Note : Use of dictionaries is allowed.****Unit-II****Simple applied grammar: 4 questions out of 6 (2.5 marks each)** **10 Marks**
(Covered in lesson 6-15 in Russian by Wagner)**Unit-III****Composition (One out of three) on the following topics:** **05 Marks**
1. My family. 2. Our city/ village. 3. Our class. 4. An off/ working day.**Unit-IV****Comprehension: 4 questions out of 6 (2.5 marks each) on the unseen texts to be reproduced in the question paper:** **10 Marks****(iii) Oral/ Practical**

16

Maximum Marks: 10

285

Chairperson

Deptt. of Russian
Panjab University

- i / a/ Reading of text(s) from the prescribed book and questions there on.
 b/ conversation in simple Russian.
 ii / Assessment to be awarded on the basis of class room performance. **05 marks**

Book Prescribed

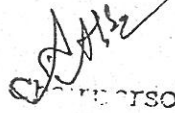
1. V.N.Wagner : Russian, PPH, New Delhi.(Lessons 1- 15)

Books recommended for additional reading

1. A.K.Maurya: ESSENTIAL RUSSIAN, University of Delhi, 2004.
2. S Khavronina: Russian in Exercise,1978.
3. I. Pulkina : RUSSIAN A practical Grammar with Exercise. Russky Yazik. Pub. H. Moscow.
4. Dictionaries: English -Russian dictionary. Russian -English dictionary
5. B.I. Balin and R.M.Bakaya: An Introductory Russian course for students of Science and technology, Asia publishing house, Delhi (Lessons: 1- 15) (For Scientific & technical Translation group)

Note: Extra materials to be provided by the department.

XXX

 G. J. JOHNSON
 Dept. of Russian
 Panjab University
 Chandigarh

Department of Russian, Panjab University Chandigarh

Under New Education Policy 2020 (4+1)

(Session 2023-24)

**B.A. Russian
Discipline Specific Course: Russian**

SEMESTER- II

**Discipline Specific Course - Paper: DSRUS - 003
Developing reading and writing skills**

Total Credits: 4

Max. Marks: 100

**Written paper: 90 marks,
Internal assessment: 10 marks**

Time: 3 Hrs.

Course Description

This course is designed to expose the students to the basic Russian. The emphasis will be on developing reading and writing skills.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 100. The written question paper will be of 90 marks and Internal Assessment 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 4 questions in all with internal choice.
- All questions are compulsory.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline

1. Translation

Unit-I

a/Translation from Russian into English / Hindi / Punjabi. (about 120 words)
10 Marks

287

18

**Person
Dept. of Russian
Panjab University
Chandigarh**

- b/. Translation from simple English / Hindi / Punjabi into Russian (about 100 words) **10 Marks**

Unit-II

2. **Simple applied grammar:** (Covered in Lessons 16-30, Wagner) (3 exercises out of 5) (10 marks each) **30 Marks**

Unit-III

3. **Comprehension on the unseen texts** to be reproduced in the question paper. (4 questions out of 6) (5 marks each) **20 Marks**

Unit-IV

4. **Composition on the following topics:**
1. My friend. 2. My native land 3. My favorite writer.
(1 composition out of 3) **20 marks**

Note : Use of dictionaries is allowed.

Internal Assessment: Internal Assessment comprising Unit test, Assignments and class room participation & Conversation and attendance. **10 Marks**

Note:

5. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
6. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
7. Use of dictionary is allowed in final exam.
8. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

Book Prescribed

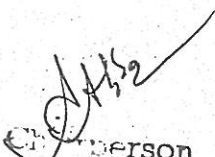
1. V.N.Wagner : Russian, PPH, New Delhi.(Lessons 16-30)

Books recommended for additional reading

1. A.K.Maurya: ESSENTIAL RUSSIAN, University of Delhi, 2004.
2. S Khavronina: Russian in Exercise, 1978.
3. I. Pulkina : RUSSIAN A practical Grammar with Exercise. Russky Yazik. Pub. H. Moscow.
4. Dictionaries: English -Russian dictionary.
Russian -English dictionary

XXX

288

 Person
 Dept. of Russian
 Panjab University
 Chandigarh

Semester -II
Discipline Specific Course Part II - Paper: DSRUS – 004
Developing listening and Speaking skills

Total Credits: 2

Max. Marks: 50

Written paper: 35 marks,
Viva voce: 10 marks
Internal assessment: 05 marks

Time: 2 Hrs.

Course Description

This course is designed to expose the students to the developing listening and Speaking skills.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 50. The written question paper will be of 35 marks and viva- voce 10 marks and Internal Assessment 05 marks. Time allowed for written paper will be 2 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 4 questions in all with internal choice.
- All questions are compulsory.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline

Unit-I

1. Translation

- a/Translation from Russian into English / Hindi / Punjabi. (about 80 words) **05 Marks**
- b/Translation from simple English / Hindi / Punjabi into Russian (about 80 words) **05 Marks**

Unit-II

- 2. Simple applied grammar:** (Covered in Lessons 26-35, Wagner) **10 Marks**
 (4 exercises out of 6) (2.5 marks each)

Unit-III

- 3. Comprehension on the unseen texts** to be reproduced in the question paper. (3 questions out of 5) (3X3 marks each = **09 Marks**)

Unit-IV

- 4. Composition on the following topics:**
 1. Our city. 2. Our flat 3. An evening party. 4. Birthday
 (1 composition out of 3)

Note : Use of dictionaries is allowed.

06 marks

289

20XX

Chairperson
 Deptt. of Russian
 Panjab University
 Chandigarh

Viva –voce: a/ Reading and comprehension of text.
b/ General Conversation

10 marks

Internal Assessment: Internal Assessment Comprising Unit test, Assignments and class room participation & Conversation and attendance. **05 Marks**

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in final exam.
4. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

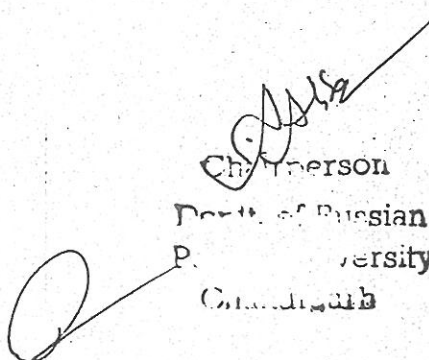
Book Prescribed

1. V.N. Wagner : Russian, PPH, New Delhi.(Lessons 26-35)

Books recommended for additional reading

1. A.K.Maurya: ESSENTIAL RUSSIAN, University of Delhi, 2004.
2. S Khavronina: Russian in Exercise, 1978.
3. I. Pulkina : RUSSIAN A practical Grammar with Exercise. Russky Yazik. Pub. H. Moscow.
4. Dictionaries: English -Russian dictionary.
Russian -English dictionary

XXX

Ch. Emerson

Dept. of Russian

P. University

Chandigarh

Semester -II**Skill Enhancement Courses (SEC) offered by Department of Russian****Paper: SECRUS-002****Skill Enhancement Course I: Russian in the Travel and Tourism Sector****Total Credits:3****Max. Marks: 75****Time 3 Hrs.****Written Paper: 60****Internal Assessment:15****Course Description**

This course introduces students to the travel and tourism sector. The course does not require any prior knowledge of Russian. This course should be accessible to anyone with an interest in Russian culture and literature. The course is designed to impart the essential aspects of travel and tourism in Russia and Russian speaking countries. The students will be introduced to the demographic Profile of Russian tourists in India and Popular tourist destinations sites in India and Russia.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 75. The written question paper will be of 60 marks and internal assessment will be 15 marks. Time allowed will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 5 questions in all.
- The first question is compulsory comprising 15 short answer type questions spread over the whole syllabus. The candidates are required to attempt 10 questions. Each question shall be of 2 marks ($10 \times 2 = 20$).
- Rest of the paper shall contain four units. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 10 marks ($10 \times 4 = 40$).

Course Outline

15 short answer type questions spread over the whole syllabus. The candidates are required to attempt 10 questions out of 2. Each question shall be of 2 marks ($10 \times 2 = 20$ marks).

Unit-I

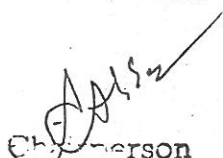
1. Russian Investment in India and Indian investment in Russia.
2. Multinationals and business houses from Russian speaking countries. Company headquarters of companies. Chambers of Commerce
(Attempt 1 questions out of 2) 10 Marks

Unit-II

1. Products of import and export between Russian speaking countries and India. Areas of potential business growth. International brands.
(Attempt 1 questions out of 2) 10 Marks

22

291

 Person
 Dept. of Russian
 University
 Chandigarh

Unit-III

1. Writing letters of acknowledgements, complaints, writing tenders for companies.
 2. Business codes and protocol, Industrial espionage. Writing job applications. Making a Curriculum Vitae.
- (Attempt 1 questions out of 2) **10 Marks**

Unit-IV

1. Making glossaries of vocabulary used in telemarketing, banking, law, finance, real estate transactions, felonies.
 2. Projects: creating websites for business house, writing classified advertisements
- (Attempt 1 questions out of 2) **10 Marks**

XXX

Internal Assessment: Internal Assessment Comprising Unit test, Assignments and class room participation & Conversation and attendance. **15 Marks**

Readings:***Suggested book for Vocabulary:***

Business Russian: A Complete Course for Beginners (Teach Yourself Books) Paperback – August, 1994 by Olga Bridges (Author), Irina Tverdokhlebova (Author), Pauline Rayner (Author)
Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.

Note:

3. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
4. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

XXX

[Handwritten Signature]
Chairperson
Faculty of Russian
University
Chennai

Syllabus for B.A.Minor Course in Russian

Semester II

Paper: MNCRUS-002Generic Elective in Russian-I: Introduction to Russian - 2

Total Credits: 4

Max. Marks: 100

Written paper: 90 marks,
Internal assessment: 10 marks

Time: 3 Hrs.

Course Description

This course is designed to expose the students to the basic Russian. The emphasis will be on developing reading and writing skills.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 100. The written question paper will be of 90 marks and Internal Assessment 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 4 questions in all with internal choice.
- All questions are compulsory comprising.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline

Unit-I

1. Translation

a/ Translation from Russian into English / Hindi / Punjabi. (about 120 words)
10 Marks

b/ Translation from simple English / Hindi / Punjabi into Russian (about 100 words)
10 Marks

Unit-II

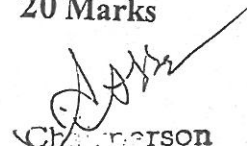
2. **Simple applied grammar:** (Covered in Lessons 16-30, Wagner)
(3 exercises out of 5) (10 marks each) 30 Marks

Unit-III

3. **Comprehension on the unseen texts** to be reproduced in the question paper.
(4 questions out of 6) (5 marks each) 20 Marks

24

293

Chairperson

Deptt. of Russian
Panjab University
Chandigarh

Unit-IV**4. Composition on the following topics:**

1. My family. 2. My day. 3. Our class. 4. Working day.
(1 composition out of 3)

20 marks**Note : Use of dictionaries is allowed.**

XXX

Internal Assessment: Internal Assessment comprising Unit test, Assignments and class room participation & Conversation and attendance. **10 Marks**

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in final exam.
4. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

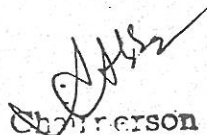
Book Prescribed

1. V.N.Wagner : Russian, PPH, New Delhi.(Lessons 16-30)

Books recommended for additional reading

1. A.K.Maurya: ESSENTIAL RUSSIAN, University of Delhi, 2004.
2. S Khavronina: Russian in Exercise, 1978.
3. I. Pulkina : RUSSIAN A practical Grammar with Exercise. Russky Yazik. Pub. H. Moscow.
4. Dictionaries: English -Russian dictionary.
Russian -English dictionary

XXX

 Chairperson

 Dept. of Russian
 Panjab University
 Chandigarh

Semester II
Multidisciplinary course
Paper: MDCRUS-002
Images of India in Russia
Total Credits:3

Max. Marks: 75

Written paper: 67 marks,
 Internal assessment: 08 marks

Time: 3 Hrs.

Course Description

This course is designed to expose the students to the Images of India in Russia.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 75. The written question paper will be of 67 marks and Internal Assessment 08 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 5 questions in all with internal choice. The first question will be multiple choice containing 15 questions covering the entire syllabus. (Attempt 10 questions out of 15) (10 X 2 = 20 Marks) Remaining 4 questions from the Units.
- All questions are compulsory comprising.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline

15 multiple choice questions covering the entire syllabus. (Attempt 10 questions out of 15) (10 X 2 = 20 Marks)

Unit-I

1. Affinity between Sanskrit and Russian.
 (Attempt 1 questions out of 2)

12Marks

Unit-II

1. Buddhism in Russia.
 (Attempt 1 questions out of 2)

11 Marks

Unit-III

1. Reflection of Hindi literature in Russia.
 (Attempt 1 questions out of 2)

12 Marks

1. Cultural affinity in Russia.
 (Attempt 1 questions out of 2)

12 Marks

XXX

Internal Assessment: Internal Assessment comprising Unit test, Assignments and class room participation & Conversation and attendance. 08 Marks

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.

295

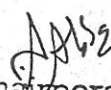

Chairperson
 Deptt. of Russian
 Panjab University

2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. For private candidates, Internal Assessment will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in written examination and, wherever applicable, total of both written & oral examination.

Books recommended for reading

1. चेलीशेव ये., लीतमान अ., "सोवियत भारतीय मैत्री के स्त्रोत", रादुगा प्रकाशन, मास्को, 1975.
2. बोगार्द लेविन, अ. विगासिम, "भारत की छवि", प्रगति प्रकाशन, नई दिल्ली, 1984.
3. बोशेवीक ए. इ. संकलन कर्ता, "भारत सोवियत: दोस्तों की नज़र में", प्रगति प्रकाशन, मास्को, 1976.
4. सेर्गेइ सेरेब्रनि; "रूस और भारत, साहित्य चिन्तन इतिहास", प्रकाशन संस्थान, नई दिल्ली, 2009.
5. शशि भूषण, "आचार्य ई. चेलीशेव, सैनिक, दार्शनिक, समालोचक", प्रोग्रेसिव पीपुल्स पब्लिकेशन प्रा.लिमिटेड, नई दिल्ली, मई, 1976.
6. Chelyshev E.P., "Russia and India: Dialogue of Cultures" Nauka, Moscow, 2004.
7. Chelyshev E.P., "Remembering Jawaharlal Nehru to mark his Centenary" Nauka, Moscow, 1989.
8. Harish C. Gupta (Translator), "Swami Vivekanand, Studies in Soviet Union" The Ramakrishna Mission Institute of Culture, Culcutta, 1987.
9. Rishi W.R., "India and Russia: Linguistic and Cultural Affinity" Roma Publication, Chandigarh, 1982.

 Chairperson
 Deptt. of Russian
 Panjab University
 Chandigarh

Semester -II**VALUE ADDED COURSE IN RUSSIAN****Paper: VARUS – 2 (General Translation, Grammar, composition and comprehension): Written****Credits - 2****Max. Marks:50****Written paper: 35 marks,
Internal assessment: 05 marks
Viva voce- 10****Time: 2 Hrs.****Course Description**

This course is designed to expose the students to the basic Russian. The emphasis will be on developing reading and writing skills.

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the paper will be 50. The written question paper will be of 35 marks and Internal Assessment 05 marks and viva-voce- 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. The paper setter must put a note in the question paper in this regard.
- All questions are compulsory.
- The paper shall contain four units. The number of specified questions against each unit shall be asked and the candidates shall be given internal choice.

Course Outline**Unit- I**

a/ Translation from simple Russian into English / Hindi / Punjabi.
(about 60-80 words) 05 Marks

b/ Translation from simple English / Hindi / Punjabi into Russian
(about 60 -80 words) 05 Marks

Note : Use of dictionaries is allowed.

Unit-II

Simple applied grammar: 4 questions out of 6 (2.5 marks each) 10 Marks
(Covered in lesson 16-25 in Russian by Wagner)

Unit-III

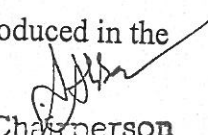
Composition (One out of three) on the following topics: 05 Marks
1. My country. 2. Our university/ college. 3. My friend. 4. Indian/ Russian writer.

Unit-IV

Comprehension: 4 questions out of 6 (2.5 marks each) on the unseen texts to be reproduced in the question paper: 10 Marks

28

297

Chairperson
Deptt. of Russian
Panjab University
Chandigarh

(iii) Oral/ Practical**Maximum Marks: 10**

i / a/ Reading of text(s) from the prescribed book and questions there on.

b/ conversation in simple Russian.

ii / Assessment to be awarded on the basis of class room performance. **05 marks****Book Prescribed**

8. V.N.Wagner : Russian, PPH, New Delhi.(Lessons 16- 25)

Books recommended for additional reading

9. 1. A.K.Maurya: ESSENTIAL RUSSIAN, University of Delhi, 2004.

10. 2 S Khavronina: Russian in Exercise,1978.

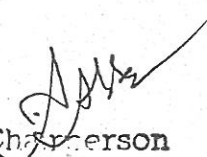
11. 3. I. Pulkina : RUSSIAN A practical Grammar with Exercise. Russky Yazik. Pub. H. Moscow.

12. 4. Dictionaries: English -Russian dictionary. Russian -English dictionary

13. 5. B.I. Balin and R.M.Bakaya: An Introductory Russian course for students of Science and technology, Asia publishing house, Delhi (Lessons: 1- 15) (For Scientific & technical Translation group)

14. Note: Extra materials to be provided by the department.

XXX

 Chairperson

 Dept. of Russian
 Panjab University
 Chandigarh

583

Appendix Item No-~~XXXVIII~~~~Appendix Item-12~~Annexure-1

1. Basket of Value added Course Programs / Open Electives / Generic Electives

(German Programs on offer for Academic Year 2023-24 across all UG/PG Programs and disciplines of Panjab University, Chandigarh and its affiliated colleges.)

Sr. No.	Name of Department	Name of Program	Credits	Semester	Remarks
1.	German	Certificate Program in German	(6x2=12 credits, Annual program)	One Academic year 2023-24 (Annual, Part-time classes)	Nil
2.	German	Diploma Program in German	(6x2=12 credits, Annual program)	One Academic year 2023-24 (Annual, Part-time classes)	Nil
3.	German	Advanced Diploma Program in German	(6x2=12 credits, Annual program)	One Academic year 2023-24 (Annual, Part-time classes)	Nil

1. Basket of Skill-based Programs

(German Programs on offer for Academic Year 2023-24 across all UG/PG Programs and disciplines of Panjab University, Chandigarh and its affiliated colleges.)

Sr. No.	Name of Department	Name of Course	Credits	Semester	Remarks
1.	German	Certificate Program in German	(6x2=12 credits, Annual program)	One Academic year 2023-24 (Annual, Part-time classes)	Nil
2.	German	Diploma Program in German	(6x2=12 credits, Annual program)	One Academic year 2023-24 (Annual, Part-time classes)	Nil
3.	German	Advanced Diploma Program in German	(6x2=12 credits, Annual program)	One Academic year 2023-24 (Annual, Part-time classes)	Nil

299

1

5

Dr. Arjit Daxshi
Chairperson
Department of German
Panjab University

584

Department of German, Panjab University, Chandigarh

NEP-2020 Implementation

C1-C3: Department of German: Value-added/Multidisciplinary Programs / Basket of Value-added Programs

(German Programs on offer for Academic Year 2023-24 across all UG/PG Programs and disciplines of Panjab University, Chandigarh and its affiliated colleges.)

Sr. No.	Discipline	Title of Value added Programs / Multi-disciplinary Programs	Assessment/ Credit scores/non-credit	Hours/ Duration	Mode FTF/ Blended (On-line/ Off-line)	Module/ Syllabus existing, if any (yes/no)
1.	Certificate course in German	Certificate Program in German	Written course papers A & B, viva-voce, Internal Assessment, Total 350 Marks (6x2=12 credits, Annual program)	Academic year (Annual, Part-time classes)	Blended (FTF/ On-line)	Yes
2.	Diploma course in German	Diploma Program in German	Written course papers A & B, viva-voce, Internal Assessment, Total 350 Marks (6x2=12 credits, Annual program)	Academic year (Annual, Part-time classes)	Blended (FTF/ On-line)	Yes
3.	Advanced Diploma course in German	Advanced Diploma Program in German	Written course papers A, B & C, viva-voce, Internal Assessment, Total 450 Marks (6x2=12 credits, Annual program)	Academic year (Annual, Part-time classes)	Blended (FTF/ On-line)	Yes

4. Link of Modules/Syllabus (Certificate/Diploma/Advanced Diploma in German)

<https://german.puchd.ac.in/includes/noticeboard/2016/20161115171419-2016syllabicertdiplomaadvdipl.pdf?202211051951>

5. Link of Sample question papers (Certificate/Diploma/Advanced Diploma in German)

<https://german.puchd.ac.in/show-noticeboard.php?202211054309&nbid=9&id=39153>

300

2

6

A. D. K. S. H. I.

Dr. Arijit Daxshi
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

585

Department of German, Panjab University, Chandigarh

Value added and Skill development Programs in German for implementation of NEP-2020

(German Programs on offer for Academic Year 2023-24 across all UG/PG Programs and disciplines of Panjab University, Chandigarh and its affiliated colleges.)

Sr. No.	1.	2.	3.
1. Discipline	German	German	German
2. Title of value added / skill added course	Certificate Program in German (A1-A2)	Diploma Program in German (A2-B1)	Advanced Diploma Program in German (B1-B2)
3. Credit scores / non credit	6x2=12 credits, Annual academic-year	6x2=12 credits, Annual academic-year	6x2=12 credits, Annual academic-year
4. No. Of hours	180 hours (approx.) Annual academic-year	180 hours (approx.) Annual academic-year	180 hours (approx.) Annual academic-year
5. Online / Offline Module, if any (yes / no)	Yes (Offline Module syllabus)	Yes (Offline Module syllabus)	Yes (Offline Module syllabus)
6. From: - To: (Session)	July 2023 – July 2024 Annual academic-year	July 2023 – July 2024 Annual academic-year	July 2023 – July 2024 Annual academic-year

7. Link of Modules/Syllabus (Certificate/Diploma/Advanced Diploma in German) <https://german.puchd.ac.in/includes/noticeboard/2016/20161115171419-2016syllabicertdiplomaadvdipl.pdf?202211051951>

8. Link of Sample question papers (Certificate/Diploma/Advanced Diploma in German) <https://german.puchd.ac.in/show-noticeboard.php?202211054309&nbid=9&id=39153>

301

3

7

Dr. Arjit Darsni
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

586

Department of German, Panjab University, Chandigarh

Value added and Skill development Programs in German for implementation of NEP-2020

(German Programs on offer for Academic Year 2023-24 across all UG/PG Programs and disciplines of Panjab University, Chandigarh and its affiliated colleges.)

Name of Value-added / Generic Elective Program	Certificate Program in German (A1-A2)	Diploma Program in German (A2-B1)	Advanced Diploma Program in German (B1-B2)
Credits / Non-credit (At least of two credit)	6x2=12 credits, Annual academic-year	6x2=12 credits, Annual academic-year	6x2=12 credits, Annual academic-year
Marks (50)	Written course papers A & B, viva-voce, Internal Assessment, Total 350 Marks	Written course papers A & B, viva-voce, Internal Assessment, Total 350 Marks	Written course papers A, B & C, viva-voce, Internal Assessment, Total 450 Marks
Max. No. Of Students (Intake)	130	30	20
Field / lab / theoretical / any other venue	1. One Classroom "Goethesaal" 2. One Language Lab.	1. One Classroom "Goethesaal" 2. One Language Lab.	1. One Classroom "Goethesaal" 2. One Language Lab.
Co-ordinator	Dr. Arijit Dakshi Asst. Prof & Chairperson, Dept. of German, P.U., Chandigarh.	Dr. Arijit Dakshi Asst. Prof & Chairperson, Dept. of German, P.U., Chandigarh.	Dr. Arijit Dakshi Asst. Prof & Chairperson, Dept. of German, P.U., Chandigarh.
Teaching hrs. / week	08 hrs. (Part-time course) [180 hours (approx.) Annual academic-year]	08 hrs. (Part-time course) [180 hours (approx.) Annual academic-year]	08 hrs. (Part-time course) [180 hours (approx.) Annual academic-year]
List the number of students can join particular course (Eligibility)	Minimum Hr. Sec./Pre-Uni./+2' or equivalent or 3 years Diploma from Indo-Swiss Trg. Centre. * 5% Concession admissible in eligibility marks to SC/ST/BC/PwD Candidates.	Cert. Course in German/B.A.-1 with German elective/ equivalent exam recognized by P.U. (A2) Course of Goethe Institute, Max-Mueller Bhavan. The students passing minimum level of A-2 examination of Goethe Institute/Max Mueller Bhavan will be admitted to Diploma course in German. *5% Concession is admissible in eligibility marks to SC/ST/BC/PwD Candidates.	Diploma course in German/ equivalent exam. recognized by P.U. (B2) Course of Goethe Institute, Max Muller Bhavan. The students passing minimum level of B2 examinations of Goethe Institute/ Max Mueller Bhavan will be admitted to Advanced Diploma Course in German. *5% Concession is admissible in eligibility marks to SC/ST/BC/PwD Candidates.

4

302

8

 Dr. Arijit Dakshi
 Chairperson
 Department of German
 Panjab University
 Chandigarh

587

Department of German, Panjab University, Chandigarh

Outline of Programs, syllabi, and examinations of annual, part-time i. Certificate Program in German, ii. Diploma Program in German, and iii. Advanced Diploma Program in German for the years 2022, 2023 and 2024.

Note: For failed students and ex-Department students the internal assessment of previous year to be considered next year.

CERTIFICATE PROGRAM IN GERMAN

Outline of Tests

- i. Two written Course Papers of Three Hours and 100 Marks for each paper
 - ii. One oral exam: 100 Marks
 - iii. Internal Assessment: 50 Marks
- Total: 350 Marks

COURSE PAPER – A

Note: Use of dictionary is allowed

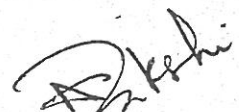
Marks: 100

- i. Translation of any two easy unseen texts from German into English (50)
- ii. Short essay in German of minimum 150 words on an easy topic
(Suggested topics: Meine Familie; Eine Reise; Meine Stadt; Mein Haus; Meine Universität) (25)
- iii. General questions on Germany / German-speaking countries:
Knowledge required from the textbook
or from the information material given by the teacher (25)

303

5

9

Dr. Arjit Laksht
Chairperson
Department of German

COURSE PAPER –B**Note: Use of dictionary is allowed****Marks: 100**

- i. Applied grammar representing the grammar of the prescribed text-book (80)
- ii. Comprehension:
 Questions based on an easy unseen text in German
 to be answered in one's own words (20)

ORAL EXAMINATION**Marks: 100**

- i. Easy conversation in German (60)
- ii. Loud Reading of an unseen passage and answering questions thereon (20)
- iii. Oral comprehension (20)

INTERNAL ASSESSMENT**Marks: 50**

- i. Three compulsory class tests (Marks: 15+15+10) (40)
- ii. Attendance (10)

TEXTBOOK PRESCRIBED FOR CERTIFICATE COURSE**Lagune – 1 Kursbuch (Textbook) + CD, by Aufderstrasse, Müller & Storz**

Lerneinheiten 1 - 27 upto Page 135.

Supplementary Books

- i. Lagune – 1 Arbeitsbuch (Workbook), by Aufderstrasse, Müller & Storz
- ii. Deutsche Sprachlehre für Ausländer. Grundstufe in einem Band
 by Schulz & Griesbach; Chapters 1 - 15.

Note: For failed students and ex-Department students the internal assessment of previous year to be considered next year.

304

6
10

Arshi
 Dr. Arjit Doshi
 Chairperson
 Department of German
 Punjab University
 Chandigarh

DIPLOMA PROGRAM IN GERMAN

Outline of Tests

- i. Two written Course Papers of Three Hours and 100 Marks for each paper
 - ii One oral exam: 100 Marks
 - iii. Internal Assessment: 50 Marks
- Total: 350 Marks

COURSE PAPER – A

Note: Use of dictionary is allowed

Marks: 100

- i. Translation of unseen text/s from German into English (35)
 - ii. Translation of an unseen text from English into German (15)
 - iii. Retelling of one of the stories (1 – 8) in one's own words in German from the prescribed text-book (25)
 - iv. Short Essay of at least 200 words on an easy topic (25)
- Suggested topics: Ein Traum; Eine Ferienreise; Das Fernsehen; Mode und Kleidung; Ein Fest (indisch/deutsch)

COURSE PAPER –B

Note: Use of dictionary is allowed

Marks: 100

- i. Applied grammar representing the grammar of the prescribed text-book (60)
 - ii. Questions on German-speaking countries (20)
 - iii. Summary of an easy unseen passage in German / (20)
- Questions based on an easy unseen text in German to be answered in one's own words

305

7

11

 Dr. Anji Daksni
 Coordinator
 Department of German
 Panna University

ORAL EXAMINATION**Marks: 100**

- i. Easy conversation in German (60)
- ii. Loud Reading of an unseen passage
and answering questions thereon (20)
- iii. Oral comprehension (20)

INTERNAL ASSESSMENT**Marks: 50**

- i. Two compulsory class tests (Marks: 20+20) (40)
Test-1: Essay & Translation
Test-2: Grammar & Summary of Unseen Passage
- ii. Attendance (10)

TEXTBOOK PRESCRIBED

- i. Lagune – 2 Kursbuch (Textbook) + CD, by Aufderstrasse, Müller & Storz
Lerneinheiten 1 – 25, upto Page 123.
- ii. Texte zum Lesen und Nacherzählen by Hans-Joachim Arndt, Hueber Verlag
Stories 1 – 8.
- iii. Information on German-speaking countries to be supplied by the Department

Supplementary Books

- i. Lagune – 2 Arbeitsbuch (Workbook), by Aufderstrasse, Müller & Storz
- ii. Deutsche Sprachlehre für Ausländer. Grundstufe in einem Band
by Schulz & Griesbach; Chapters 16 - 26.

Note: For failed students and ex-Department students the internal assessment of previous year to be considered next year.

306

8
12

Dr. Arjit Dasthi
Chairperson
Department of German
Fergusson University

591

ADVANCED DIPLOMA PROGRAM IN GERMAN

Outline of Tests

- i. Three written Course Papers of Three Hours and 100 Marks for each paper
 - ii. One oral exam: 100 Marks
 - iii. Internal Assessment: 50 Marks
- Total: 450 Marks

COURSE PAPER –A: Translation

Marks: 100

Note: Use of dictionary is allowed

- i. Translation of unseen texts from German into English (60)
(Two out of three texts to be attempted)
- ii. Translation of an unseen text/(s) from English in to German (40)
(Two out of three texts to be attempted)

COURSE PAPER – B: Composition & Interpretation

Marks: 100

Note: Use of dictionary is allowed

- i. Literary questions on the following prescribed works:
 - (a) "Andorra" by Max Frisch (35)
 - (b) "Der Verdacht" by Friedrich Dürrenmatt (35)
- ii. Essay in German on general topics (250 words) (30)
Jugendprobleme; Arbeitslosigkeit; Die Rolle der Frau
in der Gesellschaft; Bildungssystem in Deutschland / Indien;
Mein Traumberuf

307

9

13

Dr. Anjit Darsini
Coordinator

592

COURSE PAPER – C: Comprehension

Marks: 100

Note: Use of dictionary is allowed

- i. Analysis of unseen text / (50)
texts from Deutsch 2000 Band 3, Chapters 1 – 10, excluding Chapter 8
- ii. Questions from Dreimal Deutsch (50)
(Pages 6-35; 60-79; 86-91)
5 out of 8 questions to be attempted

ORAL EXAMINATION

Marks: 100

- i. Conversation in German (60)
- ii. Loud Reading of an unseen passage
and answering questions thereon, comprehension (40)

INTERNAL ASSESSMENT

Marks: 50

- i. Translation of 20 pages of text from German into English, (40)
to be submitted by 15th February of each year.
- ii. Attendance (10)

TEXTBOOK PRESCRIBED

- i. Deutsch 2000 Band 3 by Roland Schäpers Chapters 1-10, excluding chapter 8.
- ii. Dreimal Deutsch by Uta Matecki, (Pages 6-35; 60-79; 86-91)
- iii. "Andorra" by Max Frisch
- iv. "Der Verdacht" by Friedrich Dürrenmatt

308

10

14

Dr. Ankit Darsini
Coordinator
Department of German
Faculty of Arts
Chandigarh University
Chandigarh

593

Supplementary Readings

- i. "Deutsche Texte zum Übersetzen" by Max Hueber Verlag
- ii. Additional current information on German-speaking countries
may also be supplied.

Note: For failed students and ex-Department students the internal assessment of previous year to be considered next year.

END

309

11

15

Dr. Arjit Dey
Chairperson
Department of German
Panjab University

594

Annexure 2

Department of German, Panjab University Chandigarh

NEP-2020 B.A. General (Elective) Semester System Syllabus 2023-2024

Outlines of test and syllabus of NEP-2020 B.A. General (Elective) GERMAN

Summary

Semester -1

1. Discipline Specific Core Course Paper DSC01: Study of Basic German-1
(6 Credits)
2. Discipline Specific Elective Course Paper DSE01:
Life in German-speaking countries, Elements of Language, History, Culture and
Civilization (*Landeskunde-1*) (6 Credits)
 - Facts about Germany (*Tatsachen über Deutschland*)
3. Ability Enhancement Course Paper AEC01: German in the Travel and Tourism
Sector -1 (4 Credits)
4. Generic Elective Course Paper GE01: Introduction to German-1
(6 Credits)

Total: 22 Credits

Semester-2

5. Discipline Specific Core Course Paper DSC02: Study of Basic German-2
(6 Credits)
6. Discipline Specific Elective Course Paper DSE02:
Life in German-speaking countries, Elements of Language, History, Culture and
Civilization (*Landeskunde-2*) (6 Credits)
 - Facts about Austria (*Tatsachen über Österreich*)
 - Facts about Switzerland (*Tatsachen über der Schweiz*)
7. Ability Enhancement Course Paper AEC02: German in the Travel and Tourism
Sector -2 (4 Credits)
8. Generic Elective Course Paper GE02: Introduction to German-2
(6 Credits)

Total: 22 Credits

310

16

Dakshi

Dr. Arijit Daxson
Chairperson

595

Department of German, Panjab University Chandigarh

NEP-2020 B.A. General (Elective) Semester System Syllabus 2023-2024

NEP-2020 B.A. General (Elective) GERMAN

Semester – 1

1. **Discipline Specific Core Course Paper DSC01: Study of Basic German-1** (6 Credits)

Course Description

This course is designed for students to acquire basic language skills in German as a foreign language (*DaF*) comprising basic structural study and developing basic speaking, listening, reading and writing skills.

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two easy unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks (15 x 4 = 60).

311

2
17

Dr. Arjit Darsni

Dr. Arjit Darsni
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

596

Course Outline

Unit-I

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 1 to 7. (15 marks)

Unit-II

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 8 to 15. (15 marks)

Unit-III

Questions based upon texts and themes on Life & Culture from the prescribed text-book Lagune-1, Chapters 1 to 15. (15 marks)

Unit-IV

Paraphrasing of a poem or stanzas out of the following poems from the book "German Verse" by Kulkarni & Chapekar. (15 marks)

- i. Gefunden (Goethe)
- ii. Da ich ein Knabe war (Hölderlin)
- iii. Sehnsucht (Eichendorff)

Readings:

Prescribed Textbooks:

1. "Lagune-1" Kursbuch by Hartmut Aufderstraße a.o. (2006 edition): Chapters 1 to 15.
2. "German Verse" by Kulkarni & Chapekar.

Supplementary books (optional):

1. "Lagune-1" Arbeitsbuch by Hartmut Aufderstraße a.o.: Chapters 1 to 15.
2. Deutsche Sprachlehre für Ausländer, Schulz und Griesbach, Chapters 1-7.

Semester - 1

2.

Discipline Specific Elective Course Paper DSE01:

Life in German-speaking countries, Elements of Language, History, Culture and Civilization
(Landeskunde-1) • Facts about Germany (*Tatsachen über Deutschland*) (6 Credits)

Course Description

This course is designed to familiarize students with facts about Germany (*Tatsachen über Deutschland*).

312

3

18

Dr. Arjit Daxini

Dr. Arjit Daxini
Chairperson
Department

597

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two easy unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text ($5 \times 3 \times 2 = 30$ marks).
- Rest of the paper shall contain **four units** covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks ($15 \times 4 = 60$).

Course Outline

Constitution (<i>Das Grundgesetz</i>), Governance, Political System & Federalism.	Unit-I	(15 marks)
Living, working, education & training (school & University).	Unit-II	(15 marks)
Society, Culture, Migration and Integration.	Unit-III	(15 marks)
Science & Technology, Climate & energy, sustainability & environment.	Unit-IV	(15 marks)

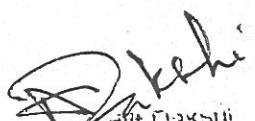
Readings:

Prescribed Textbooks/ Websites:

313

4

19

Dr. Anjit Daxini
Chairperson
Department of German
Panjab University

598

1. Facts about Germany / *Tatsachen über Deutschland*
<https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/en>
2. Culture Germany – History of Culture & Ideas
<https://www.germany.travel/en/campaign/world-heritage/home.html>

Supplementary books (optional):

1. *Deutschland nach der Wiedervereinigung*. In: Deutsche Einheit. Bundeszentrale für politische Bildung. APUZ 30-31/2010.

3.

Ability Enhancement Course Paper AEC01: German in the Travel and Tourism Sector -1
(4 Credits)

Course Description

This course introduces students to German language and job oriented skills required in the travel and tourism sector.

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising 15 choice-based quiz questions on information on German-speaking countries, Candidates are required to attempt 10 questions. (10 x 3 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks (15 x 4 = 60).

5

314

20

D. K. D. D.
Chairperson

599

Course Outline

Unit-I

(15 marks)

1. Tourism in German speaking countries: Germany, Austria, Switzerland and Liechtenstein. Demographic Profile of German tourists in India. Popular tourist destinations, sites, important museums and their specializations. Guided online excursions through museums. Comparison with Indian museums.

Unit-II

(15 marks)

2. Planning an itinerary by air, ship, train. National and International Airlines connected to India.

Unit-III

(15 marks)

3. International travel and ticketing vocabulary, travel insurance and visa procedures. Health advisories.

Unit-IV

(15 marks)

4. Hotel Industry in German speaking countries, important hotel chains. Language used in hotel industry, airports and by airlines. German influence in Indian hotel industry.

Suggested Readings:

Suggested Manuals for Vocabulary:

Deutsch im Hotel, Valperga, E, et al., Max Hueber Verlag, Ismaning (2005).

Kommunikation im Tourismus, Cornelson, Berlin (2005).

Semester – 1

4.

Generic Elective Course Paper GE01: Introduction to German-1

(6 Credits)

Course Description

This course is designed for students to acquire basic language skills comprising German as a foreign language (DaF), information on German-speaking countries (Landeskunde) and on developing reading and writing skills.

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

315

6

21

A. K. K. K.
Chairperson
Department of German
Panjab University

600

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two easy unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks (15 x 4 = 60 marks).

Course Outline

Unit-I

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 1 to 7. (15 marks)

Unit-II

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 8 to 15. (15 marks)

Unit-III

Questions based upon texts and themes on Life & Culture from the prescribed text-book Lagune-1, Chapters 1 to 15. (15 marks)

Unit-IV

Translation of an easy unseen text from German into English. (15 marks)

Readings:

Prescribed Textbook:

1. "Lagune-1" Kursbuch by Hartmut Aufderstraße a.o (2006 edition): Chapters 1 to 15.

316

7
22

A. D. Doshi
Chairperson
Department of German
University

601

Supplementary books (optional):

2. "Lagune-1" Arbeitsbuch by Hartmut Aufderstraße.o.: Chapters 1 to 15.
3. Deutsche Sprachlehre für Ausländer, Schulz und Griesbach, Chapters 1-7.

Semester – 2

5.

Discipline Specific Core Course Paper DSC02: Study of Basic German-2 (6 Credits)

Course Description

The course builds on the capacities acquired in the earlier semester leading to further development of elementary language skills and providing more information on German-speaking countries. It comprises the components of communicative grammar, written and oral comprehension and expression.

Pedagogy of the course work, paper, oral examination and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 70 Marks.
- **Oral examination (viva-voce)** of total 20 marks, comprising self-introduction, easy conversation in German, reading of a simple unseen text and answering questions there-on.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 70 marks, oral examination (viva-voce) of 20 marks and continuous evaluation of 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice.

317

8

23

Dr. Anjali Daxini
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

609

The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 10 marks (10 x 4 = 40 marks).

Course Outline

Unit-I

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 16 to 22. (10 marks)

Unit-II

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 23 to 30. (10 marks)

Unit-III

Questions based upon texts and themes on Life & Culture from the prescribed text-book Lagune-1, Chapters 16 to 30. (10 marks)

Unit-IV

Paraphrasing of a poem or stanzas out of the following poems from the book "German Verse" by Kulkarni & Chapekar. (10 marks)

- i. Die Lorelei (Heine)
- ii. Sommerbild (Hebbel)
- iii. Abendlied (Keller)

Readings:

Prescribed Textbooks:

1. "Lagune-1" Kursbuch by Hartmut Aufderstraße a.o. (2006 edition): Chapters 16 to 30.
2. "German Verse" by Kulkarni & Chapekar.

Supplementary books:

3. "Lagune-1" Arbeitsbuch by Hartmut Aufderstraße a.o.: Chapters 16 to 30.
4. Deutsche Sprachlehre für Ausländer, Schulz und Griesbach, Chapters 8-15.

Semester - 2

6.

Discipline Specific Elective Course Paper DSE02:

Life in German-speaking countries, Elements of Language, History, Culture and Civilization
(Landeskunde-2) (6 Credits)

- Facts about Austria (*Tatsachen über Österreich*)
- Facts about Switzerland (*Tatsachen über der Schweiz*)

318

9

24

Dr. Anil Kulkarni

603

Course Description

This course is designed to familiarize students with facts about German-speaking countries Austria (*Österreich*) and Switzerland (*die Schweiz*).

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two easy unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text ($5 \times 3 \times 2 = 30$ marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks ($15 \times 4 = 60$).

Course Outline

Constitution , Parliament, Political System & Governance.	Unit-I	(15 marks)
Living, working, education & training (school & University) .	Unit-II	(15 marks)
Culture , Tourism & Well-being	Unit-III	(15 marks)

10

25

319

Manjit Dakshi
Chairperson
Department of German
University

604

Unit-IV

Active & Outdoors, sustainability & environment.

(15 marks)

Readings:

Prescribed Textbooks/ Websites:

1. Facts about Austria / *Tatsachen über Österreich*
<https://www.austria.info/en/service-and-facts/about-austria>
2. Discover Switzerland
<https://www.eda.admin.ch/aboutswitzerland/en/home.html>

Supplementary books (optional):

1. *Deutschland nach der Wiedervereinigung*. In: Deutsche Einheit. Bundeszentrale fürpolitische Bildung. APUZ 30-31/2010.
2. Rumpler, Helmut/ Peter Urbanitsch (eds.) : *Die Habsburgermonarchie 1846-1918. Politische Öffentlichkeit und Zivilgesellschaft*. Wien 2006.
3. Marti, Kurt : *Die Schweiz und ihre Schriftsteller – die Schriftsteller und ihre Schweiz*. Zürich 1966.
4. Caduff, Corinna/ Reto Sorg (eds.) : *Nationale Literaturen heute – ein Phantom ? Tradition und Imagination des Schweizerischen als Problem*. München 2004.

Semester – 2

7.

Ability Enhancement Course Paper AEC02: German in the Travel and Tourism Sector -2
(4 Credits)

Course Description

This course progresses further to develop German language and job oriented skills required in the travel and tourism sector.

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.

320

11

26

Ankit Darsini
Chairperson

605

4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising 15 choice-based quiz questions on information on German-speaking countries, Candidates are required to attempt 10 questions. (10 x 3 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks (15 x 4 = 60).

Course Outline

Unit-I

(Marks 15)

1. Ecological Tourism in German speaking countries. Comparison with India.

Unit-II

(Marks 15)

2. German Cuisine, food and drinks (*Essen und Trinken*)

Unit-III

(Marks 15)

3. Knowledge of Cultural Codes and Protocol.

Unit-IV

(Marks 15)

4. The profession of tour guiding and travel agent.

Suggested Readings:

Suggested Manuals for Vocabulary:

Deutsch im Hotel, Valperga, E, et al., Max Hueber Verlag, Ismaning (2005).

Kommunikation im Tourismus, Cornelson, Berlin (2005).

Semester 2

8.

Generic Elective Course Paper GE02: Introduction to German-2

(6 Credits)

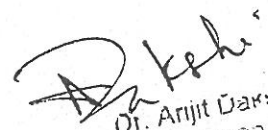
Course Description

The course builds on the capacities acquired in the earlier semester leading to further acquisition of elementary language skills and more information on German-speaking

321

12

27

Dr. Arijit Dasgupta
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

606

countries. It comprises the components of communicative grammar, written and oral comprehension and expression.

Pedagogy of the course work, paper, oral examination and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 70 Marks.
- **Oral examination (viva-voce)** of total 20 marks, comprising self-introduction, easy conversation in German, reading of a simple unseen text and answering questions there-on.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 70 marks, oral examination (viva-voce) of 20 marks and continuous evaluation of 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 10 marks (10 x 4 = 40 marks).

Course Outline

Questions in applied grammar (including fill in the blanks)
Lagune-1, Chapters 16 to 22.	Unit-I
(10 marks)	conforming to prescribed text-book
Questions in applied grammar (including fill in the blanks)
Lagune-1, Chapters 23 to 30.	Unit-II
(10 marks)	conforming to prescribed text-book
Questions based upon texts and themes on Life & Culture
Chapters 16 to 30.	Unit-III
(10 marks)	from the prescribed text-book Lagune-1,

329

607

Unit-IV

(10 marks)

Short essay in German of minimum 150 words. Suggested topics: Meine Familie, Mein Zimmer, Meine Stadt, Mein Haus, Mein Hobby.

Readings: Prescribed Textbook:

1. "Lagune-1" Kursbuch by Hartmut Aufderstraße a.o. (2006 edition): Chapters 16 to 30.

Supplementary books:

2. "Lagune-1" Arbeitsbuch by Hartmut Aufderstraße a.o.: Chapters 16 to 30.
3. Deutsche Sprachlehre für Ausländer, Schulz und Griesbach, Chapters 8-15.

*****END*****

323

14

29

Dr. Anjit Darsini
Chairperson
Department of Ge
Panjab University
Chandigarh

608

Department of German, Panjab University, Chandigarh

NEP-2020 B.A. Honours Semester System Syllabus 2023-2024

Outline of tests and syllabus of NEP-2020 B.A. Honours GERMAN

Semester-1:

1. **Discipline Specific Core Course Paper:**
BAHGER-C1: Study of Basic German - Developing reading and writing skills – 1
(6 Credits)
2. **Discipline Specific Core Course Paper:**
BAHGER-C2: Developing listening and speaking skills and text comprehension-1
(6 Credits)
3. **Ability Enhancement Compulsory Course:**
AECC-1: German in the Travel and Tourism Sector (4 Credits)
4. **GE-1 Generic Elective – 1: Introduction to German-1 (6 Credits)**

Semester-2:

5. **Discipline Specific Core Course Paper:**
BAHGER-C3: German language in context - Developing reading and writing skills – 2 (6 Credits)
6. **Discipline Specific Core Course Paper:**
BAHGER-C4: Intermediate level reading, writing and oral skills-2
(6 Credits)
7. **Ability Enhancement Compulsory Course:**
AECC-2: Business German (4 Credits)
8. **GE-2 Generic Elective – 2: Introduction to German-2 (6 Credits)**

324

30

A. D. Daxiti

Dr. Arijit Daxiti
Chairperson
Department of German

609

Department of German, Panjab University Chandigarh

Under NEP-2020 B.A. Honours Semester System Syllabus 2023-2024

NEP-2020 B.A. Honours GERMAN

Semester-1:

1. Discipline Specific Core Course Paper:

**BAHGER-C1: Study of Basic German - Developing reading and writing skills – 1
(6 Credits)**

Course Description

This course is designed for students to acquire basic language skills comprising German as a foreign language (DaF), information on German-speaking countries (Landeskunde) and on developing reading and writing skills.

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

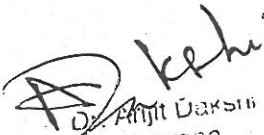
1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two easy unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).

325

31

Dr. Anjit Datta
Chairperson
Department of German
Panjab University

610

- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks (15 x 4 = 60)

Course Outline

Unit-I

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 1 to 5. (15 marks)

Unit-II

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 6 to 10. (15 marks)

Unit-III

Translation of simple sentences/texts from German into English. (15 marks)

Unit-IV

Questions on "Culture & Civilization" from the prescribed book text-book Lagune-1, Chapters 1 to 10. (15 marks)

Readings:

Prescribed Textbooks:

1. "Lagune-1" Kursbuch by HartmutAufderstraße.o (2006 edition): Chapters 1 to 10.

Supplementary books (optional):

2. "Lagune-1" Arbeitsbuch by HartmutAufderstraße.o.: Chapters 1 to 10.
3. Deutsche Sprachlehre für Ausländer, Schulz und Griesbach, Chapters 1-7.

326

611

Semester-1:

2. Discipline Specific Core Course Paper:

**BAHGER-C2: Developing listening and speaking skills and text comprehension-1
(6 Credits)**

Course Description

The course builds on acquisition of elementary language skills and provides more information on German-speaking countries. It comprises the components of communicative grammar, written and oral comprehension and expression. Listening to simple texts and answering questions on them. Monologues and/or dialogues will be on subjects concerning the learner and his/her immediate environment.

Pedagogy of the course work, paper, oral examination and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 70 Marks.
- **Oral examination (viva-voce)** of total 20 marks, comprising self-introduction, easy conversation in German, reading of a simple unseen text and answering questions there-on.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 70 marks, oral examination (viva-voce) of 20 marks and continuous evaluation of 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).

327

33

Arjit Das
Chairperson
Department of German
Panjab University

612

- Rest of the paper shall contain **four units** covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 10 marks (10 x 4 = 40 marks).

Course Outline

Unit-I

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 11 to 15. (10 marks)

Unit-II

Translation of simple sentences/texts from German into English. (10 marks)

Unit-III

Questions on "Culture & Civilization" from the prescribed book text-book Lagune-1, Chapters 11 to 15. (10 marks)

Unit-IV

Paraphrasing of a poem or stanzas out of the following poems from the book "German Verse" by Kulkarni & Chapekar. (10 marks)

- Die Lorelei (Heine)
- Sommerbild (Hebbel)
- Abendlied (Keller)

Readings:

Prescribed Textbooks:

1. "Lagune-1" Kursbuch by HartmutAufderstraße.o. (2006 edition): Chapters 11 to 15.
2. "German Verse" by Kulkarni &Chapekar.

Supplementary books:

3. "Lagune-1" Arbeitsbuch by HartmutAufderstraße.o.: Chapters 11 to 15.
4. Deutsche SprachlehrefürAusländer, Schulz und Griesbach, Chapters 1 to 7.

Semester-1

613

**3. Ability Enhancement Compulsory Course:
AECC-1: German in the Travel and Tourism Sector (4 Credits)**

Course Description

This course introduces students to German language and job oriented skills required in the travel and tourism sector.

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising 15 choice-based quiz questions on information on German-speaking countries, Candidates are required to attempt 10 questions. (10 x 3 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain **four units** covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks (15 x 4 = 60).

329

6

35

Dr. Arijit Daxshi
Chairperson
Department of German
Panjab University
Mohali

614

Course Outline

Unit-I

(Marks 15)

1. Tourism in German speaking countries: Germany, Austria, Switzerland and Liechtenstein. Demographic Profile of German tourists in India. Popular tourist destinations, sites, important museums and their specializations. Guided online excursions through museums. Comparison with Indian museums.
2. Planning an itinerary by air, ship, train. National and International Airlines connected to India.

Unit-II

(Marks 15)

3. International travel and ticketing vocabulary, travel insurance and visa procedures. Health advisories.
4. Hotel Industry in German speaking countries, important hotel chains. Language used in hotel industry, airports and by airlines. German influence in Indian hotel industry.

Unit-III

(Marks 15)

5. Ecological Tourism in German speaking countries. Comparison with India.
6. German Cuisine.
7. Knowledge of Cultural Codes and Protocol.

Unit-IV

(Marks 15)

8. The profession of tour guiding and travel agent.
9. Projects Work: Interviews via Internet; Making a video on themes related to languages for specific purposes (e.g. Hospitality, Tourism, Business, etc.); Making an audio-guide of monuments; Conducting surveys among tourists.

Suggested Readings:

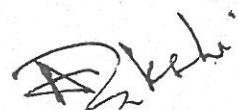
Suggested Manuals for Vocabulary:

Deutsch im Hotel, Valperga, E, et al., Max Hueber Verlag, Ismaning (2005).

Kommunikation im Tourismus, Cornelson, Berlin (2005).

330

36

Dr. Arijit Darsin
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

615

Semester – 1

4. GE-1 Generic Elective – 1: Introduction to German-1 (6 Credits)

Course Description

This course is designed for students to acquire basic language skills comprising German as a foreign language (DaF), information on German-speaking countries (Landeskunde) and on developing reading and writing skills.

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two easy unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks (15 x 4 = 60 marks).

Course Outline

8

331

37

Dr. Arijit Darsini
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

616

Unit-I

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 1 to 7. (15 marks)

Unit-II

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 8 to 15. (15 marks)

Unit-III

Questions on "Culture & Civilization" from the prescribed book text-book Lagune-1, Chapters 1 to 15. (15 marks)

Unit-IV

Translation of an easy unseen text from German into English. (15 marks)

Readings:

Prescribed Textbook:

1. "Lagune-1" Kursbuch by HartmutAufderstraße.o (2006 edition): Chapters 1 to 15.

Supplementary books (optional):

2. "Lagune-1" Arbeitsbuch by HartmutAufderstraße.o.: Chapters 1 to 15.
3. Deutsche Sprachlehre für Ausländer, Schulz und Griesbach, Chapters 1-7.

617

Semester-2:

5. Discipline Specific Core Course Paper:

BAHGER-C3: German language in context - Developing reading and writing skills – 2 (6 Credits)

Course Description

Describing past events, reading, writing and understanding short texts including news items, instructions for use, emails, logs, classified advertisements, biographies, invitations, internet chats and social media.

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two easy unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks (15 x 4 = 60)

333

10

39

Dr. Arjit Datta
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

618

Course Outline

Unit-I

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 16 to 20. (15 marks)

Unit-II

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 21 to 25. (15 marks)

Unit-III

Translation of sentences/texts from German into English. (15 marks)

Unit-IV

Questions on "Culture & Civilization" from the prescribed book text-book Lagune-1, Chapters 16 to 25. (15 marks)

Readings:

Prescribed Textbooks:

1. "Lagune-1" Kursbuch by HartmutAufderstraße.o (2006 edition): Chapters 16 to 25.

Supplementary books (optional):

2. "Lagune-1" Arbeitsbuch by HartmutAufderstraße.o.: Chapters 16 to 25.
3. Deutsche Sprachlehre für Ausländer, Schulz und Griesbach, Chapters 8 to 15.

334

11

40

Dr. Arijit Das
Chairperson
Department of German

619

Semester-2:

6. Discipline Specific Core Course Paper:

BAHGER-C4: Intermediate level reading, writing and oral skills-2 (6 Credits)

Course Description

The course develops intermediate level language skills and provides more information on German-speaking countries. It comprises the components of communicative grammar, written and oral comprehension and expression. Asking for and giving instructions, narrating past events, commenting on and presenting simple texts, describing visual materials (photos, pictures, sketches etc.).

Pedagogy of the course work, paper, oral examination and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 70 Marks.
- **Oral examination (viva-voce)** of total 20 marks, comprising self-introduction, easy conversation in German, reading of a simple unseen text and answering questions there-on.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 70 marks, oral examination (viva-voce) of 20 marks and continuous evaluation of 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given

335

41

Chairperson
Department of Ger
Panjab University
Chandigarh

620

internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 10 marks (10 x 4 = 40 marks).

Course Outline

Unit-I

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 26 to 30. (10 marks)

Unit-II

Translation of texts from German into English. (10 marks)

Unit-III

Questions on "Culture & Civilization" from the prescribed book text-book Lagune-1, Chapters 26 to 30. (10 marks)

Or

One Short essay in German of minimum 150 words. Suggested topics: Meine Familie, Mein Zimmer, Meine Stadt, Mein Haus, Mein Hobby. (10 marks)

Unit-IV

Paraphrasing of a poem or stanzas out of the following poems from the book "German Verse" by Kulkarni & Chapekar. (10 marks)

- i. Die Lorelei (Heine)
- ii. Sommerbild (Hebbel)
- iii. Abendlied (Keller)

Readings:

Prescribed Textbooks:

1. "Lagune-1" Kursbuch by Hartmut Aufderstraße o.o. (2006 edition): Chapters 26 to 30.
2. "German Verse" by Kulkarni & Chapekar.

Supplementary books:

3. "Lagune-1" Arbeitsbuch by Hartmut Aufderstraße o.o.: Chapters 26 to 30.
4. Deutsche Sprachlehre für Ausländer, Schulz und Griesbach, Chapters 8-15.

336

13

42

Dr. Arjun Lakshmi
Chairperson
Department of German

621

Semester-2:

**7. Ability Enhancement Compulsory Course:
AECC-2: Business German (4 Credits)**

Course Description

This course introduces students to German language and job oriented skills required in business.

Pedagogy of the course work, paper and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 90 Marks.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 90 marks and continuous evaluation 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.
- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising 15 choice-based quiz questions on information on German-speaking countries, Candidates are required to attempt 10 questions. (10 x 3 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 15 marks (15 x 4 = 60)

337

14

43

Dr. Ajit Daxu
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

622

Course Outline

Unit-I

(Marks 15)

1. German Investment in India.
2. Multinationals and business houses from German speaking countries. Company headquarters of companies. Chambers of Commerce.

Unit-II

(Marks 15)

3. Products of import and export between German speaking countries and India. Areas of potential business growth. International brands.
4. Writing job applications. Making a Curriculum Vita.

Unit-III

(Marks 15)

5. Writing letters of acknowledgements, complaints, writing tenders for companies.
6. Business codes and protocol, Industrial espionage.

Unit-IV

(Marks 15)

7. Making glossaries of vocabulary used in telemarketing, banking, law, finance, real estate transactions, felonies.
8. Projects: creating websites for business house, writing classified advertisements. Role play on buying and selling products, talking about one's skills.

Suggested Readings:

- Wirtschaftsdeutsch von Abis Z, Langenscheidt, Berlin (2008).
BriefeSchreibenleichtgemacht, Halm, et al, Dudenverlag, Mannheim (2003).
Kontakt Deutsch. Deutsch fürberuflicheSituationen, Miebs, et al,
Langenscheidt,Köln, Berlin (1997).

Dr. Anjit Darsru
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

338

15

44

623

Semester – 2

8. GE-2 Generic Elective – 2: Introduction to German-2 (6 Credits)

Course Description

The course builds on the capacities acquired in the earlier semester leading to acquisition of elementary language skills and more information on German-speaking countries. It comprises the components of communicative grammar, written and oral comprehension and expression.

Pedagogy of the course work, paper, oral examination and marks:

- Classroom teaching and exercises.
- **Continuous evaluation** of total 10 marks, comprising one unit test (5 marks), classroom participation and attendance (5 marks).
- **One written paper** of three hours duration of total 70 Marks.
- **Oral examination (viva-voce)** of total 20 marks, comprising self-introduction, easy conversation in German, reading of a simple unseen text and answering questions there-on.
- Total 100 Marks.

Note:

1. Teachers are free to recommend supplementary language, audio and video material from internet.
2. The existing norms will be followed by CoE office for paper-setting.
3. Use of dictionary is allowed in the written paper.
4. For private/USOL candidates, marks for continuous evaluation will be calculated proportionately to the marks obtained by the candidate in the written paper and, wherever applicable, the total of both written paper & oral examination (viva-voce).

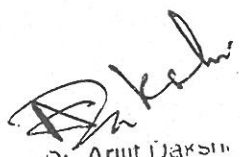
Instructions for Paper-setter and candidates:

- The maximum marks for the course will be 100. The written paper will be of 70 marks, oral examination (viva-voce) of 20 marks and continuous evaluation of 10 marks. Time allowed for written paper will be 3 hours. Use of dictionary is allowed in the written paper. The paper-setter must put a note in the question paper in this regard.
- There shall be 9 questions in all.

16

339

45

Dr. Arijit Daxin
Chairperson
Department of German
Panjab University
Chandigarh

624

- The first question is compulsory of total 30 marks, comprising two unseen texts in German. The candidates are required to answer 5 questions, based on choice, from each text (5 x 3 x 2 = 30 marks).
- Rest of the paper shall contain four units covering the whole syllabus given below. Two questions shall be asked from each unit and the candidates shall be given internal choice. The candidates shall attempt one question from each unit. Each question will carry 10 marks (10 x 4 = 40 marks).

Course Outline

Unit-I

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 16 to 22. (10 marks)

Unit-II

Questions in applied grammar (including fill in the blanks) conforming to prescribed text-book Lagune-1, Chapters 23 to 30. (10 marks)

Unit-III

Questions on "Culture & Civilization" from the prescribed book text-book Lagune-1, Chapters 16 to 30. (10 marks)

Unit-IV

Short essay in German of minimum 150 words. Suggested topics: Meine Familie, Mein Zimmer, Meine Stadt, Mein Haus, Mein Hobby. (10 marks)

Readings: Prescribed Textbook:

1. "Lagune-1" Kursbuch by Hartmut Aufderstraße o.o. (2006 edition): Chapters 16 to 30.

Supplementary books:

2. "Lagune-1" Arbeitsbuch by Hartmut Aufderstraße o.o.: Chapters 16 to 30.
3. Deutsche Sprachlehre für Ausländer, Schulz und Griesbach, Chapters 8-15.

*****END*****

340

17

46

Dr. Arjit Darsin
Chairperson
Department of German
University

625

Appendix Item No XXXIX

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus for SEMESTER-I Farsi as per NEP 2020

Discipline Specific Course-I

Course Title: Farsi Grammar & Introduction to Poetry forms

4 Credits/ 100 Marks

Note: Requires 4-hour direct teaching per week

Max. Marks: 100

Theory: 90 marks

Internal Assessment: 10 marks

Credit= 04/100 Marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to develop the comprehensive reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in literature and language.

The course intend to provide knowledge of literature, language and poetry. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand Farsi Language and poetry and also to make the students familiar about Farsi Ghazal.

Outcomes:

1. Introduction of Farsi Poetry forms i.e. Ghazal, Nazm, Qasida, Marsiya, Rubai And Masanavi.
2. Knowledge of the classical poetry.
3. Knowledge of reading and understanding texts of Farsi Language.
4. This course comprises three tier learning system, one elementary i.e. knowledge of alphabets, script writing and making short sentences from the beginning.

UNIT-I

10 Marks

1- حروف شناسی (اسماء حروف، صدائیں و اعراب گذاری)

10 Marks

2- مفرد - Jama

3- کلمات متضاد

10 Marks

Kalemat e Motazad

341

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University Chandigarh

UNIT-II

10 Marks	Kamat e Motaradif	1- کلمات مترادف
10 Marks	Sadaay e Motaradif	2- صدای مترادف
10 Marks	(Muhawara: Alif- Sheen)	3- محاورے (20)

UNIT-III

Short-answer questions: The examiner will set six(6) short questions ,out of which a student must attempt any four (5) . 10 Marks. شعری اصناف: تعاریف و مثالها

3- قصیدہ (Qaseeda)	2- نظم (Nazm)	1- غزل (Ghazal)
6- مثنوی (Masnavi)	5- رباعی (Rubai)	4- مرثیہ (Marsia)

UNIT-IV

Explanation of Poems: The examiner will set three (3) questions ,out of which a student must attempt any two(2) . 20 Marks. مطالعہ غزلیات (آموزش متن)

- 1- حافظ شیرازی: (Hafiz Shirazi) (i) ساقی به نور بادہ بر افروز جام ما (ii) راهیست راه عشق کہ هیچش کنارہ نیست
- 2- سعدی شیرازی: Sadi Shirazi (i) ساقی بدہ آن شراب گلرنگ (ii) عمرها در سینه پنهان داشتم اسرار دل

3- زندگی نامہ و ویژگی های غزل حافظ شیرازی و سعدی شیرازی
(Life & Works of Hafiz Shirazi and Sadi Shirazi)

Books Prescribed:

1. Sipehr e Adbiyat e Farsi, 1 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.
2. Sipehr e Adbiyat e Farsi , 2 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi

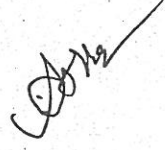
349

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

627

3. Ghazal e Sadi, Dnish. available from Department of Urdu, Panjab University, Chandigarh, Markazi Publication, New Delhi

4. Muhawarat-e- Farsi: Dr. Manzar Imam, Available at deptt. of Urdu, Panjab University,

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

343

628

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-I Farsi

Discipline Specific Course -II (2 Credits/ 50 Marks)

Course title: Study of Farsi Prose

Note: Requires 2-hour direct teaching per week

Max. Marks: 50

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Credit= 02/50 Marks

Duration of Exam.: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to provide Complete knowledge of Farsi prose. To enable the students to know about fiction and non fiction difference and to enable the students to know about the main genres of fiction and non fiction prose i.e. Dastan, Novel, Afsana, Drama, Inshaiya and Khaka.

To enable and motivate the students to read, learn and write Farsi prose and to make the students familiar about Farsi prose (Fiction & Non-fiction).

Outcomes:

1. Introduction of Farsi Prose forms i.e Dastan , Novel, Afsana
2. Introduction of Farsi Prose forms i.e Zindagi Nama, maqala & Maktoob Nigari
3. Knowledge of Farsi Fiction & Non-Fiction
4. knowledge of reading and understanding texts of Farsi Language.

UNIT-I

Short-answer questions: The examiner will set six(3) short questions ,out of which a student must attempt any two (not more than 100 words) . 20 Marks.

افسانوی نثر در ادبیات فارسی (Farsi Fiction Prose)

10 Marks

(Dastan) 1-داستان

10 Marks

(Novel) 2-ناول

10 Marks

(Afsana) 3-افسانه

344

Dr. Anwar Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

629

UNIT-II

Short-answer questions: The examiner will set six(3) short questions ,out of which a student must attempt any two (not more than 100 words) .Third Question is compulsory : 25 Marks.

10 Marks

10 Marks

15 Marks

(Zindaginama)

(Maqala Nigari)

(Maktoob Nigari)

غیر افسانوی نثر

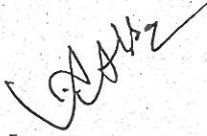
1-زندگی نامہ

2-مقالہ نویسی

3-مکتوب نگاری

Book Prescribed:

1. Sipehr e Adbiyat e Farsi, 1 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.
2. Sipehr e Adbiyat e Farsi , 2 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi
- 3.Osul e Guzarish Naweesi wa mokatebat e edarai wa sazmani:samira mullaii(available on internet)

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

345

630

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-I Farsi

MINOR : I (4 Credits/ 100 Marks)

Course Title: Grammar & Introduction of Farsi Poetry

Note: Requires 4 -hour direct teaching per week

Max. Marks: 100

Theory: 90 marks

Internal Assessment: 10 marks

Credit= 04/100 Marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to develop the comprehensive reading ,writing, learning and speaking of the students through exercise in literature and language .

The course intend to provide knowledge of literature, language and poetry. To enable and motivate the students to learn ,read, write and understand Farsi Language and poetry and also to make the students familiar about Farsi Ghazal.

Outcomes:

Outcomes:

1. Introduction of Farsi Poetry forms i.e. Ghazal, Nazm, Qasida, Marsiya, Rubai And Masanavi.
2. Knowledge of the classical poetry.
3. Knowledge of reading and understanding texts of Farsi Language.
4. This course comprises three tier learning system, one elementary i.e. knowledge of alphabets, script writing and making short sentences from the beginning.

UNIT-I

10 Marks

1- حرف شناسی (اسامی حروف و صدائیں) (Harf Shanasi)

10 Marks

2- مفرد۔ جمع (Mufrad –Jama)

10 Marks

3- کلمات مخالف (Kalemat e Mokhalif)

346

Dr. Ali Abbas

Chairperson

Department of Urdu

631

UNIT-II

10 Marks

1- کلمات مترادف (Kalemat e Motaradif)

10 Marks

2- صدای کلمات متشابه (Hum Awaaz Alfaz)

10 Marks

3- محاورے (الف تا سین) (Muhawara: Alif-Seen)

UNIT-III

شعری اصناف: تعاریف و امثالی

Short-answer questions: The examiner will set six (5) short questions, out of which a student must attempt any four (5). 10 Marks.

2- قصیدہ (Qaseeda)

1. غزل (Ghazal)

5 مثنوی (Masnavi)

4- رباعی (Rubai)

3- مرثیہ (Marsia)

UNIT-IV

مطالعہ و غزلیات (آموزش متن)

Explanation of Poems: The examiner will set three (3) questions, out of which a student must attempt any two (2). 20 Marks.

(ii) درد عشقی کشیدہ ام کہ

(i) ساقیا ساغر شراب بیار

1- حافظ شیرازی (Hafiz Shirazi)

مپرس

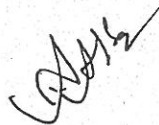
2- سعدی شیرازی: (Sadi shirazi) (i) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم (ii) دلم تا عشق باز آمد در او جز غم

نمی بینم.

3- زندگی نامہ و ویژگی های غزل حافظ شیرازی و سعدی شیرازی (Life & Works of Hafiz Shirazi and Sadi shirazi)

Shirazi and Sadi shirazi)

347

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University

639

Recommended Books:

1. Sipehr e Adbiyat e Farsi, 1 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.
2. Sipehr e Adbiyat e Farsi , 2 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.
- 3.Muhawarat-e- Farsi: Dr..Manzar Imam, Available at deptt.of Urdu,Panjab University,

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

348

633

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-I Farsi

MULTIDISCIPLINARY COURSE : I

(3 Credits/75 Marks)

Note: Requires 3 -hour direct teaching per week

Course Title: Farsi and Environment

Max. Marks: 75

Theory: 67 marks

Internal Assessment: 08 marks

Duration of Exam.: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to develop the comprehensive reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in literature, language and poetry.

The course intend to provide knowledge of literature, language and poetry. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand literature and poetry and also to make the students familiar about Farsi Ghazal, Nazm, Short Story and Inshaiya.

Outcomes:

1. Introduction of Farsi Poetry Ghazal and Nazm.
2. Introduction of Environment.
3. Knowledge of Farsi Ghazal & Nazm.
4. Relationship between Urdu Poetry and Environment.

UNIT-I

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

(Farsi Ghazal and Environment) فارسی غزل و محیط زیست

UNIT-II

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

(Farsi qasedeh and Environment)

فارسی قصیده و محیط زیست

349

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu

634

UNIT-III

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

فاری فکشن و محیط زیست ("طوق لقت" خانہ پدری")

(Farsi Fiction and Environment with special reference : "Toq-e- Lighat" Khana-e- Pidari")

Recommended Books:

1. Sipehr e Adbiyat e Farsi, 1 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.
2. Sipehr e Adbiyat e Farsi , 2 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi
- 3.Setar e GaaN e Siyah, Saeed Nafisi. available from Department of Urdu,Panjab University,
- 4.Dewan Anwari wa Khaqani(Ganjoor)

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

350

635

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-I Farsi

Skill Enhancement-I: Course Title: Farsi word

Note: Requires 3 -hour direct teaching per week

3 Credits/75 Marks

Max. Marks: 75

Theory: 68 marks

Internal Assessment: 07 marks

Duration of Exam.: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to teach and learn the students about the internal and external structure of the computer as well as word procedure and importance, typing in Farsi language, table making process and composing so that the students can get complete knowledge of whole computer system.

Outcomes:

1. Introduction of Farsi keyboard.
2. Knowledge of Farsi software.
3. Knowledge of Farsi word.
4. Knowledge of Farsi Page setting.
5. Knowledge of column and table setting.

UNIT-I

Short answer type questions. *Five* out of *seven* to be attempted. (5*5=25 marks)

(Farsi Composing) فارسی کیپوزنگ

UNIT-II

Short answer type questions. *Five* out of *seven* to be attempted. (5*5=25 marks)

(How to make a page in Farsi Word)

نحوہ ایجاد صفحہ در ورد

UNIT-III

Short answer type questions. *Six* out of *eight* to be attempted. (3*6=18 marks)

(Columns & Tables in Farsi Word)

(i) نحوه ایجاد ستون در ورد

(ii) دیجیتال لائبریری (Digital Libraries)

معاون کتب

1- آموزش مایکرو سافت ورد، فردوس رسولی

2- کتابداری و اطلاع رسانی، حمید محسنی

3- تایپ ده انگشتری را قوت بده، تیم فراز سافت.

351

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu

636

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-I URDU

VALUE ADDED COURSE-I (2 Credits/50 Marks)

VALUE ADDED COURSE

Course Title: Farsi Grammar & Composition-I

Note: Requires 1-hour teaching and 2-hour workshop per week

Max. Marks: 50 marks

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Time: 3 Hours

Objectives:

The objective of this course is to develop the Farsi reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in language.

The course intend to provide knowledge of Farsi language. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand Farsi language and also to make the students familiar about vocabularies, singular, plural, synonyms, antonyms and idioms.

Outcomes:

1. Introduction of Farsi alphabets
2. Introduction of Farsi words making.
3. Knowledge of Farsi singular & Plurals.
4. knowledge of Farsi feminine & Masculine words.
5. knowledge of Farsi Moral & Ethical Stories.
6. knowledge of Farsi Idioms and their uses.
7. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

Short answer type questions. *ten* out of *twenty* to be attempted. (1*10=10 marks)

10 Marks

1- حرف شناسی (الف تائی) - اعراب (Harf Shanasi) (Eraab)

10 Marks

2- ساخت کلمه ها (words Making)

UNIT-II

Short answer type questions. *ten* out of *15* to be attempted. (01*10=10 marks)

05 Marks

1- مفرد و جمع (Mufrad - Jama)

05 Marks

2- کلمات مخالف (Kalamat e Mokhalif)

352

Dr. Ali Abbas

Department of Urdu

Panjab University, Chandigarh

637

UNIT-III

Short answer type questions. *ten* out of *twenty* to be attempted. (2*10=20 marks)

10 Marks

(Name of Days & Months) 1-اسامی روز ها و ماه ها

10 Marks

(Muhawara: Alif- Khey) 2-محاورے: الف تاء

UNIT-IV

Summary type questions. *one* out of *two* to be attempted. (10 marks)

10 Marks

(Lok Kahaniyan) افسانہ های محلی

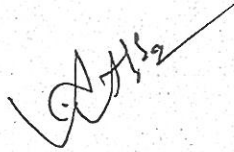
10 Marks

(Ashiq e Shirazi) 1-عاشق شیرازی

(Kitab Froshi) 2-کتاب فروشی

Book Prescribed:

1. Sipehr e Adbiyat e Farsi, 1 : Dr Zulfaqr Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.
- 2.Aayeneh,Mohd Hejazi, available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.
- 3.Muhawarat-e- Farsi: Dr..Manzar Imam, Available at deptt.of Urdu,Panjab University,

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

353

638

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-II URDU

VALUE ADDED COURSE : II (2 Credits/ 50 marks)

VALUE ADDED COURSE

1. Course Title: Farsi Grammar & Composition-II

Note: Requires 1-hour teaching and 2-hour workshop per week

Max. Marks: 50 marks

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Time: 3 Hours

Objectives:

The objective of this course is to develop the Farsi reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in language.

The course intend to provide knowledge of Farsi language. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand Farsi language and also to make the students familiar about vocabularies, singular, plural, synonyms, antonyms and idioms.

Outcomes:

1. Introduction of Farsi alphabets.
2. Introduction of Farsi Farsi words making.
3. Knowledge of Farsi singular & Plurals.
4. knowledge of Farsi feminine & Masculine words.
5. knowledge of Farsi Moral & Ethical Stories.
6. knowledge of Farsi Idioms and their uses.
7. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

Short answer type questions. *ten* out of *fifteen* to be attempted. (1*10=10 marks)

1- حرف شانی (الف تائی) (Harf Shanasi)

2- اسمی حروف و صدائیں (Names of Urdu Alphabets)

3- حروف اتصالی و انفصالی (Connectors-Non-Connectors)

354

D. A. Abbas
Coordinator
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

639

UNIT-II

Short answer type questions. 15 out of 20 to be attempted. (01*15=15 marks)

1- ساخت کلمه ها (Words Making)

2- مفرد جمع (Wahid -Jama)

3- کلمات متضاد (Opposite Words)

UNIT-III

Short answer type questions. 10 out of 15 to be attempted. (01*10=10 marks)

1- مترادف متضاد (Mutaradif- Mutazaad)

2- محاوره: الفبا وال (Muhawara: Alif- Daal)

3- اسامی روزها و ماه ها (name of days & Months)

UNIT-IV

Short answer type questions. 1 out of 2 to be attempted. (10 marks)

حکایت (Hikayaat)

1 یکی را از ملوک عجم حکایت کنند... (yeki ra az moluk e ajam hekayat konand)

2 یکی را از ملوک عجم رنجور بود در حالت پیری... (yeki ra az moluk e ajam ranjur boud wa dar halat e piri.)

3 ملک زاده را شنیدم که کوتاه بود و حقیر.. (malik zadeh ra shanidam k kotah boud wa haqeer.)

Book Prescribed:

1. Sipehr e Adbiyat e Farsi, 1 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjnab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.
- 2.Gulistan e Sadi, available from Department of Urdu,Panjnab University.
- 3.Muhawarat-e- Farsi: Dr..Manzar Imam, Available at deptt.of Urdu,Panjnab University,CHD.

355

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

640

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-II FARSI

Discipline Specific-III : (4 Credits/ 100 marks)

Note: Requires 4 -hour direct teaching per week

Course Title: Study of Farsi Prose

Max. Marks: 100

Theory: 90 marks

Internal Assessment: 10 marks

Credit= 04/100 Marks

Duration of Exam.: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to provide Complete knowledge of Farsi prose. To enable the students to know about fiction and non fiction difference and to enable the students to know about the main genres of fiction and non fiction prose i.e. Dastaan, Novel, Afsana, Drama, Inshiya and Khaka.

To enable and motivate the students to read, learn and write Farsi prose and to make the students familiar about Farsi prose (Fiction & non fiction).

Outcomes:

1. Introduction of Farsi Prose.
2. Knowledge of Farsi Fiction and Non-Fiction Prose.
3. Study of the Dastaan, Novel, Afsana, Inshaiya, Safarnama and Khaka Nigari.
4. Study of Fiction and Non- Fiction develop critical and broad thinking about the society.
5. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

15 marks

The beginning and evolution of the Persian History) آغاز و تحول داستان

UNIT-II

The beginning and evolution of the Persian Novel) آغاز و تحول رمان فارسی

15 marks

356

Dr. Ali Abbas

Chairperson

Department of Urdu

Punjab University, Chandigarh

641

UNIT-III

(The beginning and evolution of the Persian fiction) آغاز وسیر داستان نویسی فارسی

15 marks

UNIT-IV

The examiner will set Four (4) questions ,out of which a student must attempt any Three(3).3*15= 45

افسانه های فارسی و مطالعه شان (Study of Farsi Afasana)

15 marks

1- آرزوی من : محمد تجازی (Aarzuy e man)

15 marks

2- شهوت کلام: سعید نفیسی (shahwat e kalam)

15 marks

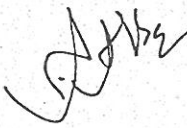
3- آشیان خراب : سعید نفیسی (Ashyan e kharab)

4- زندگی نامه افسانه نویسان و ویژگی های افسانه شان (Life & works of above fiction writers)

15 marks

Book Prescribed:

1. Sipehr e Adbiyat e Farsi, 1 : Dr Zulfaqar Ali . Dr. Ali Abbas , available from Department of Urdu, Panjab University, Chandigarh, Markazi Publication , New Delhi.
2. Gulistan e Sadi, available from Department of Urdu, Panjab University.
3. Aayina: Mohd. hijazi. available from Department of Urdu, Panjab University
4. Sitargaan-e- Siyaah: Saeed Nafisi, available from Department of Urdu, Panjab University

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

357

642

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-II FARSI

Discipline Specific -IV : (2 Credits/ 50 Marks)

Course Title: Forms of Farsi Poetry & Prose

Note: Requires 2-hour direct teaching per week

Max. Marks: 50

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Credit= 02/50 Marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to provide Complete knowledge of Farsi prose. To enable the students to know about fiction and non fiction difference and to enable the students to know about the main genres of fiction and non fiction prose i.e. Dastan, Novel, Afsana, Drama, Inshiya and khaka.

To enable and motivate the students to read, learn and write Farsi prose and to make the students familiar about Farsi prose (Fiction & non fiction)

Outcomes:

1. Introduction of Farsi Fiction
2. Introduction of Farsi Non-fiction
3. Knowledge of Forms of Farsi Poetry.
4. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

5 marks

1-انٹرویو نثر

5 marks

2-غیر انٹرویو نثر

358

Dr. Anwar Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

643

UNIT-II

Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted. (3*5=15 marks)

شعری اصناف: تعارف		
1- داستان	2- دران	3- افسانہ
4- سفر نامہ	5- درام / نمایش نامہ	6- طرح

UNIT-III

Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted. (3*5=15 marks)

شعری اصناف: تعارف		
1- غزل	2- قصیدہ	3- مثنوی
4- مرثیہ	5- رباعی	6- نظم

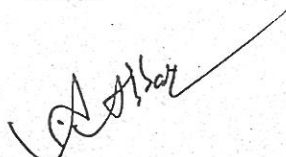
UNIT-IV

Long answer type questions. *one* out of *two* to be attempted. (10 marks)

- 1- فرق اصناف شعری بالا را بنوسید
- 2- فرق اصناف نثری بالا را بنوسید

Book Prescribed:

1. Sipehr e Adbiyat e farsi, Class .2 Dr Zulfaqar Ali . Dr. Ali Abbas , available from Department of Urdu, Panjab University, Chandigarh, Markazi Publication , New Delhi.
2. Tareekh-e- adabiyat-e-Iran: Reza Zadeh Shafaq

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

359

644

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-II FARSI

MINOR: II (4 Credits)

Course Title: A Study of Classical Farsi Poetry

Note: Requires 4 -hour direct teaching per week

Max. Marks: 100

Theory: 90 marks

Internal Assessment: 10 marks

Credit= 04/100 Marks

Duration of Exam.: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to provide Complete knowledge of Farsi prose. To enable the students to know about fiction and non fiction difference and to enable the students to know about the main genres of fiction and non fiction prose i.e. Dastan, Novel, Afsana, Drama, Inshiya and khaka.

To enable and motivate the students to read, learn and write Farsi prose and to make the students familiar about Farsi prose (Fiction & non fiction)

Outcomes:

1. Introduction of Farsi Poetry Qasida, Marsia & Masnavi.
2. Study of Origin of Qasida, Marsia & Masnavi.
3. Study of Qasida and Masnavi develop critical and broad thinking about the society.
4. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

10 marks

(Definition & Origine of Qaseeda) قصیدہ: تعریف، آغاز و نکات

10 marks

(Qsida Explanation & Summary) تشریح متن و خلاصہ:

چون وقت صبح چشم جهان سیر شد ز خواب: انوری (قصیدہ)

360

Dr. Ali Abbas

Chairperson

Department of Urdu

Panjab University, Chandigarh

645

UNIT-II

10 marks

مرثیہ: تعریف، آغاز و مکالم (Definition & Origine of Marsia)

تشریح متن و خلاصہ: (Marsia Explanation & Summary)

10 marks

باز این چه شورش است کہ در خلق عالم است (تختتم کاشانی مرثیہ)

UNIT-III

10 marks

مثنوی: تعریف، آغاز و مکالم (Definition & Origine of Masnavi)

10 marks

تشریح متن و خلاصہ: (Masnavi Explanation & Summary)

(مشورت می کرد شخصی با کسی): دفتر چهارم، مثنوی مولانا روم

UNIT-IV

15 marks

1- زندگی نامہ شعرا از سرفصل دروس (Life & works of above Poets)

15 marks

2- مقصد، مرثیہ و امتیازات مثنوی (Deference between Qsida, Marsia & Masnavi)

Book Prescribed:

1. Sipehr e Adbiyat e farsi, Class .2 Dr Zulfaqar Ali . Dr. Ali Abbas , available from Department of Urdu, Panjab University, Chandigarh, Markazi Publication , New Delhi.

2. Deewan-e- Anwari: (Gunjoor)

3. Deewan-e- Muhtashim: (Gunjoor)

4. Tareekh-e- adabiyat-e-Iran: Reza Zadeh Shafaq

Dr. Ali Abbas

Chairperson

Department of Urdu

Punjab University, Chandigarh

361

646

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-II FARSI

Skill Enhancement Course (3 Credits / 75 marks)

Course Title : Translation

Note: Requires 2 -hour direct teaching per week

Max. Marks: 75

Theory: 67 marks

Internal Assessment: 08 marks

Duration of Exam.: 2 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to teach and learn the students about the internal and external structure of the computer as well as word procedure and importance, typing in Farsi language, table making process and composing so that the students can get complete knowledge of whole computer system.

Outcomes:

1. Introduction of Translation
2. History of Farsi Translation
3. Knowledge of Farsi into Hindi & Punjabi Translation

12 marks	Unit-I (Introduction of Translation)	ترجمہ: تعارف و فن
10 marks	Unit-II (Impotence of Translation)	اہمیت ترجمہ
15 marks	Unit-III (Types of Translation)	اقسام ترجمہ: لفظی و آزاد
15 marks	Unit-IV Translation from Farsi into Urdu	1- از فارسی به ہندی ترجمہ کنید
15 marks	Translation from Hindi, Urdu into Farsi	2- از ہندی به افارسی ترجمہ کنید

Recommended Books:

1. Usool-wa- Raiwsh-e- Tarjuma: Dr. Husain Mulla Nazar

362

Dr. Ali Abbas
Coordinator
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

647

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-II Farsi

MULTIDISCIPLINARY COURSE : II

(3 Credits/75 Marks)

Note: Requires 3 -hour direct teaching per week

Course Title: Farsi and Irani Culture

Max. Marks: 75

Theory: 67 marks

Internal Assessment: 08 marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to develop the comprehensive reading ,writing, learning and speaking of the students through exercise in literature, language and poetry.

The course intend to provide knowledge of literature, language and poetry. To enable and motivate the students to learn ,read, write and understand literature and poetry and also to make the students familiar about Farsi Ghazal , Nazm ,Short Story and Inshaiya.

Outcomes:

1. Introduction of Farsi Poetry Irani Culture
2. Introduction of Irani Culture
3. Knowledge of Farsi Poetry

UNIT-I

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

(Farsi and Irani Culture) فارسی غزل و فرهنگ ایرانی

UNIT-II

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

(Farsi qasedeh and Irani Culture)

فارسی قصیده و فرهنگ ایرانی

363

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

648

UNIT-III

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

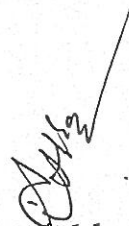
فارسی کلاشن و فرهنگ ایرانی ("طوق لعنت" خانہ پداری)

(Farsi Fiction and and Irani Culture with special reference : "Toq-e- LANATI" Khana-e- Pidari")

Recommended Books:

1. Sipehr e Adbiyat e Farsi, 1 : Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.
2. Sipehr e Adbiyat e Farsi , 2.: Dr Zulfaqar Ali . Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi
3. Dewan e Anwari wa Khaqani (Ganjur)
- 4.Sitar e gan e Seyah, Sayeed Nafeesi. available from Department of Urdu,Panjab University

NEP (Perdian)

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

364

649

PANJAB UNIVERSITY CHANDIGARH
DEPARTMENT OF URDU/PERSIAN
COURSES OF READING AND SYLLABI
FOR
CERTIFICATE COURSE IN PERSIAN
Examinations 2023-and 2024

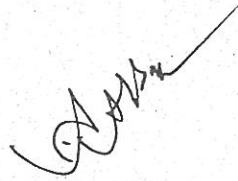
1. This is a one year elementary course of Persian language.
2. The classes for this course held in the evening.
3. This course comprises three tier learning system, One elementary, Second intermediate, Third Advance. Knowledge of alphabets, script writing and making short sentences from the beginning.
4. Through this course candidates can Read, Write and Speak Persian very well.
5. They can use this language in radio, television and newspaper as a job oriented through translator and interpreter.
6. Through this elementary course candidates can speak Persian (modern Persian) to the extent of daily practical needs.
7. This course also helps and fulfill the need of research scholars in the subjects of Medieval Indian History, Punjabi, fine Arts, Ancient Indian History , Music, Persian/Indian Theatre, Visual Arts, Law, Police Administration etc.

Outlines of test, syllabi and course of reading for certificate Course in Persian for the examinations of 2023 and 2024 is as follows.

- (i) The total marks for this course will be 300 distributed as follows:
- (ii) There will be two written papers of 100 marks each of 3 hours duration. 200 marks.
- (iii) There will be one viva-voce examination. 50 marks.
- (iv) There will be an internal assessment and sessional work. 50 marks.

50 marks.
Total :300 mark

365

Dr. Ali Abbas
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

Paper-1: Prose and Poetry:

Max Marks: 100

Time Allowed: 3 hours

Instructions to the paper setter/examiner and also the distribution of marks as follows.

1. Translation of Persian Prose passages into Urdu, English, Hindi, Punjabi from the prescribed Text. (Choice must be given)
: 30 Marks
2. Explanation of text, Poems into Urdu, English, Hindi, Punjabi or Persian (Choice must be given) : 30 Marks
3. Summary of text poem in Urdu, English, Hindi, Punjabi or Persian. : 10 Marks
4. Summary of text prose compulsory in Persian : 10 Marks
5. Simple questions on lessons from prescribed textbook.

20 Marks**Books Prescribed for prose:**

1. Only following prose from "Sipehr e Adbiyat e Farsi"
 - a) Hekayat e qurbagh e wa maar .Page No 64
 - b) Hekayat e Qissa ye do Gunjishk .Page No 66
 - c) Dastan e Masnavi Mollana Rumi .Page No 68
 - d) Nowroz wa Sufreh e Haftseen .Page No 77,78

Books Prescribed (for Poetry):

1. Only following Poems from Sipehr e Adbiyat e Farsi.
 - a) Kitab-e-khoob Page No: 16
 - b) Qudrat-e-khuda Page No: 29
 - c) Rubah-va-zagh Page No: 52
 - d) Anaar Page No: 133
 - e) Ehtheram e Pedar o Maadar Page No 107,108

Note:

1. The books available at the Urdu Persian Department, P.U. Chandigarh.

366

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

Paper-II: GRAMMER AND COMPOSITION:

Max Marks: 100

Time Allowed: 3 hours

Instructions to the paper setter/examiner and also the distribution of marks as follows.

1. Write ten sentences in persian on the topics given below:
 - a) Khanvada-ye-ma (Our Family)
 - b) Khana-ye-man (my House)
 - c) Rooz-e-Ta'teel (A Holiday)
 - d) Yek Safar (A Journey)
 - e) Doost-e-Man (My friend)
 - f) Rooz-e-Ied (A festival Day)
 - g) Meehan-e-man (My country)
 - h) Ustaad-e-man (My Teacher)

:20 Marks
2. Fill in the Blanks (To fill the 'blanks form the given suitable Persian words based and limited to the prscribed text book Sipehr e Adbiyat e Farsi"

:20 Marks
3. Definitions and illustrations of any three from the following in Urdu, English, Hindi, Punjabi or Persian (Examples to be given in Persian only):

Ism, Fel, Harf, Zamir, Sifat, Mausuf, Mozaf WA Mozaf elaih
 Fel
 Fel-e-Mazi-Mutlaq, Fel-e-Mazi Istemrari, Fel e MaziQareeb, Fel-e-Mazi Ba'eed, Fel-e-Mazi Iltezami ,Fel-e-Mazi Malmus.
 Fel e Muzareh, Fel-e-Mozare Akhbari/istemrari, Fel-e- Mozare iltezami, Fel e Mozareh Malmus. Fel e Mustaqbil/Aayandeh. Fel e Amr, wa Fel e Nahi.

: 15 Marks
4. Counting, Persian Days and Months :15 Marks
5. Mufrid-O-Jama' :10 Marks
6. Sifat-e-Bartar and Sifat-e- Bartarin or Izafat, Mohawara :10 Marks
7. Word meanings and their use of words in sentences in Persian. :10 Marks

Books prescribed for Grammar:

1. Amuzish-e-sada-ye-zabaan-e-Farsi (easy way of learning Persian by Majid Ahmedi).
- ✓ 2. Sipehr e Adbiyat e Farsi By Dr Zulfaqar Ali and Dr Ali Abbas (Department of Urdu, P.U, Chandigarh).
3. Aamad Namah
4. Book recommended Asmuzish-e-Zabaan-e-Farsi. Persian Language Teaching Elementary Course Book 1 by Yadollah Samareh Ph.D. Daura-e-Muqad emati Kitab-e-Awwal. By Dr. Yadollah Samareli.

Note:

The above prescribed books are available at Iran Cultural House, 18, Tilak Marg, New Delhi and audiocassettes of both the books are also available at the Persian Department, P.U. Chandigarh.

Books Recommended:

1. Amad Namah by Abdul Matin.
(Available at Urdu Bazar Muktab-e-Jamia Masjid Delhi-6)
2. Dastoor-e-zaban-e-Farsi by zehra khanlari Khazeh Book Sellers, Bombay.

Distribution of the marks for Viva-Voice Examination out of 50 Marks:

1. Reading	:20 Marks
2. Conversation.	:10 Marks
3. Pronunciation and objective type questions Answers in Persian in to Persian	: <u>20 Marks</u>
Total :	50 Marks

Distribution of marks for Internal Assessment and Sessional work out of 50 marks:

1. Assessment to be awarded on the sessional work on class works and home-works on book.	:20 Marks
2. Internal Test.....	: 20 Marks
3. Knowledge of Internet and computer type	: <u>10 Marks</u>
Total :	: 50 Marks

368

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

653

5

PANJAB UNIVERSITY CHANDIGARH
DEPARTMENT OF URDU/PERSIAN
COURSES OF READING AND SYLLABI
FOR
DIPLOMA COURSE IN PERSIAN
Examinations 2023 and 2024

Outlines of test, syllabi and course of reading for Diploma Course in Persian for the examinations of 2023 and 2024

1. There will be two written papers of 100 marks each of 3 hours duration. 200 Marks.
 2. Internal Assessment (Home/Class work and internal test): 50 Marks.
 3. Viva-voce Test/ Examination: 50 Marks.
- Total Marks 300 Marks

Paper-I: Prose and Poetry.

Max Marks: 100.

Time Allowed: 3 hours.

1. Translation of prose passages into English, Hindi, Urdu, Punjabi (With choice)

Marks:30

- a) Tuti wa Baqqal (b) kar wa Ayadat e Mariz
- c) Dastan e Aamuzand e Aazadi e parwaneh ha

2. Explanation of poems into Urdu or Persian.

Ghazal e Hafiz

- a). Saqiya saghar e sharab biyar, (sipehr e adbiyat e farsi, 1 Page No 114)
- b) Dard e ishq k kashedeam ma purs, (sipehr e adbiyat e farsi, 1 Page No 117)
- c) Rahist rah e ishq k hichash kinare nist.

Rubayat e Umar Khayyam

- a) Gar main a khori tane mazan mastan ra. Page No 118
- b) Imroz to ra dastaras farda nist. Page No. 119

369

Marks:30

Dr. Ali Akbar
Head of Department
Department of Urdu/Persian
Panjab University Chandigarh

3. Summary of any One lesson or poem only in Persian.
4. Basic knowledge of Elements and kinds of Poetry.
(definitions with examples)
- a) Ghazal (b) Qasida (c) Masnavi
(d) Marsiya (e) Rubai (f) Qata
(g) Khumriyat

Marks: 10

Marks: 15

5. Knowledge of the elements and kinds of Prose.
(definitions With examples)
- a) Dastan b) Novel (c) Afsana

- d) Tazkerh Nawisi (e) Tarikh Nawaisi (f) Tanz o Mezah
g) Nomaish Nameh (darama) (h) Hikeyat Nawisi

Marks: 15

Books Prescribed:

- ✓ 1. Sipehr e Adbiyat e Farsi, Class. 1

Ali Abbas

Dr. Ali Abbas
Faculty member
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

655

Paper-II- Translation and literary History.

Maximum Marks: 100

Time Allowed: 03 hr.

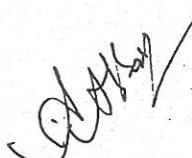
Instruction for paper setter and examiner:

Note: All the question carry equal marks.

1. Translation of simplest passage/sentences From Persian into English, Hindi, Punjabi Or Urdu.
2. Translation of simplest Passage / sentences from English, Hindi, Punjabi Or Urdu.
3. Basic knowledge of the different periods of the Literary History of Persian literature and Medieval Indian History only the following Periods:
Samanid, Ghaznavid, Seljuqiyeh, Temurid, Safavid, Moghaliya(Baber to Aurangzeb)
4. The direct and simple questions on the most important, famous and eminent poets and writers.
Rudki, Firdousi, Baihaqi, Umar khaiyyam, cha haar maqala ,nizami oruzi samarqandi ,saadibshirazi,haafiz shirazi,amir khusru,,urfi shirazi

Books prescribed for this Paper :

1. Tarikh-e-Adabeyat-e-Farsi By Raza Zadeh Shafaq.
2. Sipehr e Adbiyat e Farsi, Class-2

Dr. Ali Abbas
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

371

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH
ADVANCED DIPLOMA COURSE IN PERSIAN

Outlines of test, syllabi and course of reading for certificate Course in Persian for the examinations of 2023 and 2024

There shall be four papers in the Advanced Diploma Course in Persian. Each paper shall be of 100 marks of three hours duration. There shall be a viva-voce Examination of 100 marks. There shall be also 'TOUR REPORT' OF 100 Marks of an Educational Excursion Tour from the department, this TOUR IS COMPULSORY for all the students of this course. Therefore, this course carries total 600 marks. The distribution of marks according to the each Paper is as follow:

Paper-1: Classical Modern Prose.

Time: 3 hrs.

Marks: 100

Distribution of Marks:

1. Translation AND Explanation of text pieces from prose into Urdu, Hindi, English or Punjabi from the prescribed Text. (Choice must be given) : 50 Marks
2. Summary or the central idea of any one of the Lesson Only in Persian
Or
The hikayat as prescribed in the text
Into Urdu or Persian : 20 Marks
3. Simple Biographical questions on the Authors
Prescribed in the text in Urdu, English, Hindi or Persian : 30 Marks

Total: 100 Marks

372

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

657

(Choice must be given in all the question)

Text books prescribed for this paper

1. For classical prose: "Gulistan-e-sa'di" Published by Munshi Naval Kishore, Lucknow.
From page No: 21-42. Az Bab-e-Awwal. "Dar Sirat-e-Badshahaan"
2. For Modern Prose: Only the following portion from the book Nisab-e-jadeed-e-farsi. Published by Jayyed Press, Ballimaran, Delhi or can be had from "Muktab-e-janmi'aa". Urdu Bazar Jama' Masjid.
3. Sipehr e Adbiyat e Farsi, Class- 2

Daastanhaa-E-Kutaah :

- A) Sayeed-e-Nafisi B) Mohd Hijazi

Paper-II Classical and modern Poetry

Time : 3 hrs.

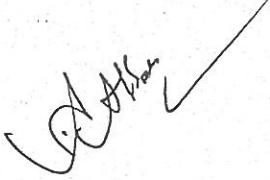
Marks : 100

Distribution of marks for this paper:

1. Explanation of the Poems comprising
Of only Five Ash'ar from the text in to Urdu, English, Hindi, or
Persian
: 50 Marks
2. Theme or the central idea of the any one of the Poem of text
Answered in Urdu and Persian
: 20 Marks
3. Simple and direct biographical questions on Poets Prescribed in the text In to
Urdu or Persian
: 30 Marks

Total Marks: 100

373

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

Text Books prescribed for this Paper:

For Classical Poetry:

Only the following portion from "Pand Nama-e-Attar.(Avilable on net in pdf)

- i. Dar Byaan-e-Fawayed-e-Khamushi.
- ii. Dar Byaan-e-Amal-e-Khaalis
- iii. Dar Byaan-e-Mallekaat.
- iv. Dar Byaan-e-Reyazat
- v. Dar Byaan-e-Ablehaan
- vi. Dar Byaan-e-Amal-e-Chahaar Cheez
- vii. Dar Byaan-e-Khaslat-Zamimeh.
- viii. Dar Byaan-e-Alaamt-e-Mudabberan.

a. Az Ghazalliyat-e-Haafiz:

- a) Agar aan Turk-e-Shirazi Bedast Aarad Dil-e-Maaraa.
- b) Doosh Deedam Keh Malayek Dar-e-Maiykhana-e-Zadand.
- c) Saaqi Benoor Badah Bar Afrooz Jaam-e-Maa.

b. Az Ghazalliyat-e-Amir Khusrow:

- a) Jaan Ze tan Burdi-o-Dar Jaani hunuz.
- b) Madeh Pandam Keh Man Dar Sineh Saudayee Digar Daaram.

c. AZ Masnavi-ve-Maulan Rum.

Manajat Kardan-e-Shaban Ba Haqq-e- Ta'ala Dar Ahad-e- Musa(A)

I) Deed Musa yek Shabani raa Beh Rah.

II) A'tab Kardan-e- karda-e-Haqq-e-Tala Ba Baa Musa (A) Az Bohran-e-Aan Shaban. Vahi Aamad Suye Musa Az Khuda.

374

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

For Modern Poetryf) Malakushu'ra Bahaar:

a) Dar Tawaaf-e-Shama' Gulf yeen sukhan Parwaneyee

Page No:47

b) Makhur Ta Tawaani Maiy Andar Jawaani.

Page No:72

g) Parween-e-E'tesaami:

a) Imrooz-o-fardah: Bul BUI Ahiste Beh Gul Guft Shaadi

b) Raah Haaye Jawaani: Khamid Nargis-e-Pazhmurdayee.

Paper: III Literary history of Persian.

Time : 3 hrs.

Marks : 100

Only the Following Periods of the Literary History.

1. The Samanid Period With special study of Rudki.
2. The Ghazanavid Period: with the special study of Firdausi and Shahnama-e-Firdausi.
3. Only the following main authors and poets from the Seljuqid and The Timurid periods;
 - a) Some Important Literary and History Books.
 - b) Anvari, Khaqani, Zaheer Farybi, Umar Khayyam-e-Nayshapuri, Farid-ud-din Attar, Sa'di-ye-Shirzi, hafiz-e-Shirazi, Mulla Jami, Maulana-e-Room.
4. Hindaviyeh: Only the Following main poets And Authors :
Daata Ganj Bakhsh Lahori, Abul Fazal-e-Allami and Mullah-e-Badayuni.
5. Only the Following poets And Authors from the modern Persian Literature
Bahaar mashahadi, Neema Yusheej, Ustad Sayeed-e-Nafisi, Pur Daud, Parveen E'tesami, Mohd. Hijazi, Sadiq Hidayet and Jamaal Zadeh.

375

 Dr. A. Abbas
 Chairperson
 Department of Urdu
 Panjab University, Chandigarh

Important Note:

All the question will be based to asses the basic, introductory and knowledge of the students and the answer will be short informatory only. The choice shall be given in all Questions.

Books prescribed for this paper:

1. Tareekh-e-Adabiyat-e-Iran	By Reza Zadeh Shafaq
2. Tareekh-e-Adabiyat-e-Iran	By Sayeed-e-Nafisi
3. She'r-ul-Ajam	By Maulana-e-Shibli
4. Sananeed-e-Ajam	By Mehdi Hussain Nasiri
5. Literary History of Persia	By Brown

Paper: IV: Essay on The Political Economical and Social History of Iran.

Time : 3 hrs.

Marks : 100

The questions Or the Topics be given on the only important incidents and the Historical, Political, Economical and Social Conditions of the India and Iran during the following Periods to test and Examine the basic knowledge of the students.

- (i) Only Two Essays with choice be written in any one of the language Urdu and Persian.
- (ii) Topics :
- 1) Indo Iran Relation during the Hakhamanashi Va Hoon, Kushan and Maura Periods.
 - 2) Indo Iran Relation during the Ghaznavid, Mangole (Specially Changez) Moghals and Safavid Periods.
 - 3) Indo Iran Relation during 1947 to Jamhuri-ye- Islami -ye- Iran.
 - 4) Influence of Iran and Sufism on Punjab and its Relations with Punjab.

Important Note: Choice shall be given in all the questions. The questions shall be made and asked to candidate to answer them in short and brief. No particular book is prescribed for this Paper.

661

Appendix Item No. XI

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus for SEMESTER-I URDU as per NEP 2020

Discipline Specific Course-I

Course Title: Urdu Grammar & Introduction to Poetry forms

4 Credits/ 100 Marks

Note: Requires 4-hour direct teaching per week

Max. Marks: 100

Theory: 90 marks

Internal Assessment: 10 marks

Credit= 04/100 Marks

Duration of Exam.: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to develop the comprehensive reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in literature and language.

The course intend to provide knowledge of literature, language and poetry. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand Urdu Language and poetry and also to make the students familiar about Urdu Ghazal.

Outcomes:

1. Introduction of Urdu alphabets.
2. Introduction of Urdu words making.
3. Knowledge of Urdu singular & Plurals.
4. Knowledge of Urdu feminine & Masculine words.
5. Knowledge of Urdu Moral & Ethical Stories.
6. Knowledge of Urdu Idioms and their uses.
7. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

10 Marks	Harf Shanasi (حرف شناسی) اور ان کی آوازیں، اعراب	1- حرف شناسی (اسماءِ حروف اور ان کی آوازیں، اعراب)
10 Marks	Wahid-Jama	2- واحد- جمع
10 Marks	Muzakkar-Muannas	3- مذکر- مؤنث

UNIT-II

10 Marks	Hum Shaki Alfaaz	1- ہم شکل الفاظ
10 Marks	HumAwaaz Alfaaz	2- ہم آواز الفاظ

382

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

662

10 Marks

(Muhawara: Alif- Sheen)

3- محاورے (الف تا شین)

UNIT-III

Short-answer questions: The examiner will set six(6)

شعری اصناف: تحریر اور اور مثالیں

short questions ,out of which a student must attempt any four (5) . 10 Marks.

2- نظم (Nazm) 3- قصیدہ (Qaseeda)

1- غزل (Ghazal)

4- مرثیہ (Marsia) 5- رباعی (Rubai) 6- مشنوی (Masnavi)

UNIT-IV

Explanation of Poems: The examiner will set three (3) questions (مطالعہ و غزلیات (متن کی تدریس) out of which a student must attempt any two(2) . 20 Marks.

(ii) کو چہ یار عین کاشی ہے

(i) جسے عشق کا تیسر کاری لگے

1- ولی دکنی: (Wali Dakani)

(ii) فقیرانہ آئے

(i) ہستی اپنی حساب کی سی ہے

2- میر تقی میر: (Meer Taqi Meer)

صد اکر چلے

3- ولی دکنی اور میر تقی میر کی حیات اور غزل گوئی کا اجمالی تعارف (Life & Works of Wali and Meer

Taqi Meer)

Books Prescribed:

1. Urdu Qawaid aur Kahaniyan: Dr.Ali Abbas , available from Department of Urdu,Panjnab University,Chandigarh, Markazi Publication ,New Delhi.

2. Muntakhab Ghazlen: U.P Urdu Academi ,Lucknow

3. Urdu Qaidah : Dr.Haroon Ayyub

383

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

663

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-I URDU

Discipline Specific Course -II (2 Credits/ 50 Marks)

Course title: Study of Urdu Prose

Note: Requires 2-hour direct teaching per week

Max. Marks: 50

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Credit= 02/50 Marks

Duration of Exam.: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to provide Complete knowledge of Urdu prose. To enable the students to know about fiction and non fiction difference and to enable the students to know about the main genres of fiction and non fiction prose i.e. Dastan, Novel, Afsana, Drama, Inshaiya and Khaka.

To enable and motivate the students to read, learn and write Urdu prose and to make the students familiar about Urdu prose (Fiction & Non-fiction).

Outcomes:

8. Introduction of Urdu Poetry forms i.e. Ghazal, Nazm, Qasida, Marsiya, Rubai And Masanavi.
2. Knowledge of the classical poetry.
3. knowledge of reading and understanding texts of Urdu Language. 8. Introduction of Urdu Poetry forms i.e. Ghazal, Nazm, Qasida, Marsiya, Rubai And Masanavi.
2. Knowledge of the classical poetry.
3. knowledge of reading and understanding texts of Urdu Language.
4. This course comprises three tier learning system. one elementary i.e. knowledge of alphabets, script writing and making short sentences from the beginning.

UNIT-I

Short-answer questions: The examiner will set six(3) short questions, out of which a student must attempt any two (not more than 100 words). 20 Marks.

10 Marks

10 Marks

10 Marks

(Urdu Fiction Prose) اردو ادب کی افانوی نثر

1- داستان (Dastaan)

2- ناول (Novel)

3- افسانہ (Afsana)

384

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu

664

UNIT-II

Short-answer questions: The examiner will set six(3) short questions ,out of which a student must attempt any two (not more than 100 words) .Third Question is compulsory : 25 Marks.

10 Marks

10 Marks

15 Marks

غیر اف انوی نشر

1- سوانح (Sawaneh)

2- مضمون نگاری (Mazmoon Nigari)

3- مکتوب نگاری (Maktoob Nigari)

Book Prescribed:

1. Urdu Qaida :

2. Urdu Qawaid aur Kahaniyan:

Dr. Haroon Ayyub

Dr. Ali Abbas

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

385

665

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-I URDU

MINOR : I (4 Credits/ 100 Marks)

Course Title: Grammar & Introduction of Urdu Poetry

Note: Requires 4-hour direct teaching per week

Max. Marks: 100

Theory: 90 marks

Internal Assessment: 10 marks

Credit= 04/100 Marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to develop the comprehensive reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in literature and language.

The course intend to provide knowledge of literature, language and poetry. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand Urdu Language and poetry and also to make the students familiar about Urdu Ghazal.

Outcomes:

1. Introduction of Urdu alphabets.
2. Introduction of Urdu words making.
3. Knowledge of Urdu singular & Plurals.
4. Knowledge of Urdu feminine & Masculine words.
5. Knowledge of Urdu Idioms and their uses.
6. It enriches the vocabulary and diction of the learner.
7. Introduction of Urdu Poetry forms i.e Ghazal, Nazm, Qasida, Marsiya, Rubai And Masanavi.

UNIT-I

10 Marks

1- حرف شناسی (اسماءِ حسروف اور ان کی آوازیں) (Harf Shanasi)

10 Marks

2- واحد جمع (Wahid-Jama)

10 Marks

3- مذکر مؤنث (Muzakkar- Muannas)

UNIT-II

10 Marks

1- ہم شکل الفاظ (Hum Shaki Alfaz)

386

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

666

10 Marks

2- ہم آواز الفاظ (Hum Awaaz Alfaz)

10 Marks

3- محاورے (الف تا سین) (Muhawara: Alif-Seen)

UNIT-III

شعری اصناف: تعریف اور مثالیں

Short-answer questions: The examiner will set six(6) short questions ,out of which a student must attempt any four

(5) 10 Marks.

غزل (Ghazal) 2- نظم (Nazm) 3- قصیدہ (Qaseeda)
4- مرثیہ (Marsia) 5- رباعی (Rubai) 6- مشنوی (Masnavi)

UNIT-IV

مطالعہ غزلیات (متن کی تدریس)

Explanation of Poems: The examiner will set three (3) questions ,out of which a student must attempt any two(2) .

20 Marks.

1- ولی دکنی: (Wali Dakani) (i) جسے عشق کا تیسرے کاری لگے (ii) کو چہ یار عین کاشی ہے
2- میر تقی میر: (Meer Taqi Meer) (i) ہستی اپنی حساب کی سی ہے (ii) فقیرانہ آئے صدا کر چیلے
3- ولی دکنی اور میر تقی میر کی حیات اور غزل گوئی کا اجمالی تعارف (Life & Works of Wali and Meer Taqi Meer)

Recommended Books:

1. Urdu Qawaid aur Kahaniyan: Dr.Ali Abbas
2. Muntakhab Ghazlen: U.P Urdu Academi ,Lucknow
3. Urdu Qaidah : Dr.Haroon Ayyub

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

387

667

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-I URDU

MULTIDISCIPLINARY COURSE : I (3 Credits/75 Marks)

Course Title : Urdu Literature & Environment

Note: Requires 3-hour direct teaching per week

Max. Marks: 75

Theory: 67 marks

Internal Assessment: 08 marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to develop the comprehensive reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in literature, language and poetry.

The course intend to provide knowledge of literature, language and poetry. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand literature and poetry and also to make the students familiar about Urdu Ghazal, Nazm, Short Story and Inshaiya.

Outcomes:

1. Introduction of Urdu Poetry Ghazal and Nazm.
2. Introduction of Environment.
3. Knowledge of Urdu Ghazal & Nazm.
4. Relationship between Urdu Poetry and Environment.

UNIT-I

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

(Urdu Ghazal and Environment)

اردو غزل اور ماحولیات

UNIT-II

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

(Urdu Nazm and Environment)

اردو نظم اور ماحولیات

388

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

668

UNIT-III

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

اردو فکشن اور ماحولیات ("ایک چادر میلی سی" از راجندر سنگھ بیدی) کے حوالے

(Urdu Fiction and Environment with special reference :Ek Chadar Maili si)

معاون کتب

- 1 منزل جمہدبہ جمہد پرو فیئر صدیق الرحمن و تدوائی
- 2 اردو کی شعری و شعری اصناف پرو فیئر جمید بیدار
- 3 شعری اور شعری مہتون (اردو شعری میں ماحولیات کا تصور): ڈاکٹر علی عباس
- 4 ایک چادر میلی سی: راجندر سنگھ بیدی

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

389

669

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-I URDU

Skill Enhancement-I: Course Title: Urdu Inpage

Note: Requires 3-hour direct teaching per week

3 Credits/75 Marks

Max. Marks: 75

Theory: 68 marks

Internal Assessment: 07 marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to teach and learn the students about the internal and external structure of the computer as well as inpage procedure and importance, typing in Urdu language, table making process and composing so that the students can get complete knowledge of whole computer system.

Outcomes:

1. Introduction of Urdu keyboard.
2. Knowledge of Urdu software.
3. Knowledge of Urdu Inpage.
4. Knowledge of Urdu Page setting.
5. Knowledge of column and table setting.

UNIT-I

Short answer type questions. *Five* out of *seven* to be attempted. (5*5=25 marks)

(Urdu Composing) اردو کمپوزنگ

UNIT-II

Short answer type questions. *Five* out of *seven* to be attempted. (5*5=25 marks)

(How to make a page in Urdu Inpage)

ان پیج میں صفحہ بنانے کا طریقہ

UNIT-III

Short answer type questions. *Six* out of *eight* to be attempted. (3*6=18 marks)

(Columns & Tables in Urdu Inpage) (i) ان پیج میں کالم اور ٹیبل بنانے کا طریقہ

(Digital Libraries) (ii) ڈیجیٹل اردو لائبریریز

معاون کتب

- 1- ان پیج سمجھانے کا آسان اور تصویری طریقہ: یاسر جواد
- 2- ابتدائی کمپیوٹر ٹریننگ کورس: نسیم احسن
- 3- کمپیوٹر کیا ہے: ایم ایس نور

390

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

670

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-I URDU

VALUE ADDED COURSE (2 Credits/50 Marks)

VALUE ADDED COURSE

1. Course Title: Urdu Grammar & Composition-I

Note: Requires 1-hour teaching and 2-hour workshop per week

Max. Marks: 50 marks

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Time: 3 Hours

Objectives:

The objective of this course is to develop the Urdu reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in language.

The course intend to provide knowledge of Urdu language. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand Urdu language and also to make the students familiar about vocabularies, singular, plural, synonyms, antonyms and idioms.

Outcomes:

1. Introduction of Urdu alphabets
2. Introduction of Urdu words making.
3. Knowledge of Urdu singular & Plurals.
4. knowledge of Urdu feminine & Masculine words.
5. knowledge of Urdu Moral & Ethical Stories.
6. knowledge of Urdu Idioms and their uses.
7. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

Short answer type questions. *ten* out of *twenty* to be attempted. (1*10=10 marks)

10 Marks

1- حرف شناسی (الف تا ی)۔ اعراب (Harf Shanasi) (Eraab)

10 Marks

2- الفاظ کی ساخت (Urdu words)

UNIT-II

Short answer type questions. *ten* out of *15* to be attempted. (01*10=10 marks)

05 Marks

1- واحد جمع (Wahid-Jama)

05 Marks

2- مذکر مؤنث (Muzakkar-Muannas)

391

Dr. Ali Abbas

Chairperson

Department of Urdu

Panjab University, Chandigarh

671

UNIT-III

Short answer type questions. *ten* out of *twenty* to be attempted. (2*10=20 marks)

10 Marks

1- دنوں اور مہینوں کے نام (Name of Days & Months)

10 Marks

2- محاورے: الف تا خ (Muhawara: Alif- Khey)

UNIT-IV

Summary type questions. *one* out of *two* to be attempted. (10 marks)

10 Marks

لوک کہانیاں (Lok Kahaniyan)

1- تین بھائی (Teen Bhai)

10 Marks

2- سکھ دکھ کا فرق (Sukh Dukh ka Farq)

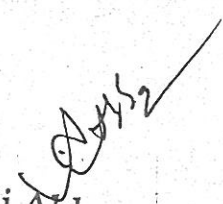
Book Prescribed:

1. Urdu Qaida :

Dr. Haroon Ayyub

2. Urdu Qawaid aur Kahaniyan:

Dr. Ali Abbas

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

392

672

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-II URDU

VALUE ADDED COURSE : II (2 Credits/ 50 marks)

VALUE ADDED COURSE

1. Course Title: Urdu Grammar & Composition-II

Note: Requires 1-hour teaching and 2-hour workshop per week

Max. Marks: 50 marks

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Time: 3 Hours

Objectives:

The objective of this course is to develop the Urdu reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in language.

The course intend to provide knowledge of Urdu language. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand Urdu language and also to make the students familiar about vocabularies, singular, plural, synonyms, antonyms and idioms.

Outcomes:

1. Introduction of Urdu alphabets
2. Introduction of Urdu Urdu words making.
3. Knowledge of Urdu singular & Plurals.
4. knowledge of Urdu feminine & Masculine words.
5. knowledge of Urdu Moral & Ethical Stories.
6. knowledge of Urdu Idioms and their uses.
7. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

Short answer type questions. *ten* out of *fifteen* to be attempted. (1*10=10 marks)

1- حروفِ شتاسی (الف تا ی)

2- حروف کے اسماء اور ان کی آوازیں (Names of Urdu Alphabets)

3- حروفِ اتصالی و انفصالی (Connectors-Non-Connectors)

393

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

673

UNIT-II

Short answer type questions. 15 out of 20 to be attempted. (01*15=15 marks)

1- لفظوں کی ساخت (Words Making)

2- واحد جمع (Wahid - Jama)

3- مذکر مؤنث (Muzakkar - Muannas)

UNIT-III

Short answer type questions. 10 out of 15 to be attempted. (01*10=10 marks)

1- مترادف متضاد (Mutaradif - Mutazaad)

2- محاورے: الف تا دال (Muhawara: Alif - Daal)

3- دنوں اور مہینوں کے نام (name of days & Months)

UNIT-IV

Short answer type questions. 1 out of 2 to be attempted. (10 marks)

حکایات (Hikayaat)

1- پاؤں یا جوتا (Paun ya Joota)

2- ایک لطف (Ek Lateefa)

3- آدمی کی تلاش (Adami ki Talaash)

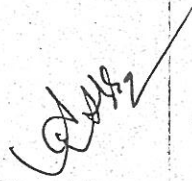
Book Prescribed:

1. Urdu Qaida :

Dr. Haroon Ayyub

2. Urdu Qawaid aur Kahaniyan:

Dr. Ali Abbas

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

394

674

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-I URDU

MIL: I- URDU

Course Title: A Study of Urdu Ghazal

Note: Requires 2-hour direct teaching per week

Max. Marks: 2 Credits / 50 marks

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Time: 3 Hours

Objectives:

This syllabus contains four Units. The major objectives of this course are:

To enable the Learners to know about the Linguistics background of a Language especially of Urdu language. This course will also help the learners to know the important features To develop basic knowledge of Urdu Grammar like Essay writing, Litter writing and application writing among new learners so through this course, a Learner can also go through these important and beautiful components of the Urdu Language and new trend of prose.

Outcomes:

1. Introduction of Urdu Ghazal.
2. Knowledge of the classical Urdu Ghazal.
3. Reading of Wali Dakani, Meer Taqi Meer & Mirza Ghalib ghazals.
4. knowledge of reading and understanding texts of Urdu Ghazals of Wali Dakani, Meer Taqi Meer & Mirza Ghalib.
5. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

Unit-I

Short answer type questions. *one* out of *two* to be attempted. (15 marks)

غزل کی تعریف اور اجزائے ترکیبی (Ghazal ki Tareef & Parts) -1

اردو غزل کا آغاز و ارتقا (Development of Urdu Ghazal) -2

Unit-II

Explanation of Poems: The examiner will set four questions, out of which a student must attempt any three: 5*3= 15 Marks.

تدریس متن (Ghazal Reading)

1- ولی دکنی: (Wali dakani) کیا تجھ بن عشق نے ظالم

وہ صدمہ جب سوں بسا

395

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

675

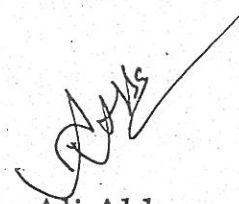
2- میر تقی میر: (Meer Taqi Meer) ہمتا مستعار حسن سے اس کے جو نور ہمتا
اٹتی ہو گئیں سب تذبذب سیریں کچھ نہ دو آنے کام کیا

Unit-III

Explanation of Poems: The examiner will set four questions, out of which a student must attempt any three: $5 \times 3 = 15$ Marks.

عزیز: تدریس متن (Ghazal Reading)
1- سرزاعلیاب: (Mirza Ghalib) سب کہاں کچھ لالہ و گل میں نمایاں ہو گئیں
دل ہی تو نہ سنگ و خشت۔۔۔

2- مومن خان مومن: (Momin Khan Momin) وہ جو ہم میں تم میں تترار ہمتا
آنکھوں سے حیا پکے۔۔۔

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

396

676

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-II URDU

MIL-II -URDU

Note: Requires 2-hour direct teaching per week

Course Title: Study of Urdu Prose

Max. Marks: 2 Credits / 50 marks

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Time: 3 Hours

Objectives:

This syllabus contains four Units. The major objectives of this course are:

To enable the Learners to know about the Linguistics background of a Language especially of Urdu language. This course will also help the learners to know the important features To develop basic knowledge of Urdu Grammar like Essay writing, Litter writing and application writing among new learners so through this course, a Learner can also go through these important and beautiful components of the Urdu Language and new trend of prose.

Outcomes:

1. Introduction of origin & development of Urdu Language..
2. Knowledge of Urdu Fiction and Non-Fiction Prose.
3. Study of the Essay, Afsana and Humor in Urdu.
4. Study of Fiction and Non-Fiction develop critical and broad thinking about the society.
5. It enriches the vocabulary and diction of the learner.
6. upon the completion of the course students are expected have learnt about the origin, evolution and development of the Urdu Language and Literature.

Unit-I

Long answer type questions. *one* out of *two* to be attempted. (300- 500 words) (15 marks)

1۔ اردو زبان کا آغاز اور ترقی کا سفر (Origin & Development of Urdu Language)

2۔ اردو زبان کی ابتدا کے بارے میں مختلف نظریات (Ideas of Urdu scholars regarding origin of Urdu)

Unit-II

Long answer type questions. *one* out of *two* to be attempted. (200-400 words) (10 marks)

397

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

677

سر سید کی اردو خدمات (Sir Syed ki Urdu Khidmaat)

مذاہمتیں سر سید (ابتدائی پانچ مذاہمتیں) (Mazameen-e- Sir Syed only First 5 Essays)

Unit-III

Long answer type questions. *one* out of *two* to be attempted. (200-400 words) (10 marks)

افسانہ: تعریف و فن (Afsana Tareef aur Fun)

1- نمک کا داروغہ: پریم چند (Namak ka Darogha: Prem Chand)

2- مہا لکشمی کا پل: کرشن چندر (Maha Lakshmi ka pul: Krishan Chandra)

Unit-IV

Long answer type questions. *one* out of *two* to be attempted. (200-400 words) (10 marks)

طنز و مزاح: تعریف و فن (Tanz-o- Mizah: Tareef aur Fn)

1- الگشن: رشید احمد صدیقی (Election: Rasheed Ahmed Siddiqi)

2- کتے: پطرس بخاری (Kutty: Putras Bukhari)

معاون کتب

1- اردو اصناف کی تدریس: مسعود سراج

2- اربابِ نشر اردو: پروفیسر سید محمد

3- ادبی اصناف: پروفیسر گیان چند حسین

4- اردو کے نمائندہ افسانے: اظہر پرویز

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

398

678

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-II URDU

Discipline Specific-III : (4 Credits/ 100 marks)

Note: Requires 4-hour direct teaching per week

Course Title: Study of Urdu Prose

Max. Marks: 100

Theory: 90 marks

Internal Assessment: 10 marks

Credit= 04/100 Marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to provide Complete knowledge of Urdu prose. To enable the students to know about fiction and non fiction difference and to enable the students to know about the main genres of fiction and non fiction prose i.e. Dastan, Novel, Afsana, Drama, Inshiya and Khaka.

To enable and motivate the students to read, learn and write Urdu prose and to make the students familiar about Urdu prose (Fiction & non fiction).

Outcomes:

1. Introduction of Urdu Prose.
2. Knowledge of Urdu Fiction and Non-Fiction Prose.
3. Study of the Dastan, Novel, Afsana.
4. Study of Fiction and Non-Fiction develop critical and broad thinking about the society.
5. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

15 marks

(Development of Urdu Dastan) اردو داستان کا آغاز و ارتقاء

UNIT-II

15 marks

(Development of Urdu Novel) اردو ناول کا آغاز و ارتقاء

UNIT-III

15 marks

(Development of Urdu Afsana) اردو افسانہ کا آغاز و ارتقاء

399

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

679

UNIT-IV

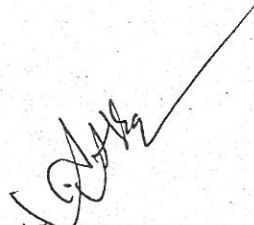
The examiner will set Four (4) questions, out of which a student must attempt any Three (3). $3 \times 15 = 45$

اردو افسانے اور ان کا مطالعہ (Study of Urdu Afasana)

- 15 marks 1- نمک کا داروغہ: پریم چند (Namak ka Darogha: Prem Chand)
- 15 marks 2- آئی۔سی۔ ایس: علی عباس حسینی (I.C.S: Ali Abbas Husaini)
- 15 marks 3- بھولا: راجندر سنگھ بیدی (Bhola: Rajinder Singh Bedi)
- 4- نصاب میں شامل افسانہ نگاروں کی حیات اور افسانہ نگاری (Life & works of above fiction writers)
- 15 marks

معاون کتب

- 1- اردو اصناف کی تدریس: مسعود سراج
- 2- اربابِ نشر اردو: پروفیسر سید محمد
- 3- ادبی اصناف: پروفیسر گیان چند حسین
- 4- اردو کے نمائندہ افسانے: اطہر پرویز

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

400

680

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-II URDU

Discipline Specific -IV : (2 Credits/ 50 Marks)

Course Title: Forms of Urdu Poetry & Prose

Note: Requires 2-hour direct teaching per week

Max. Marks: 50

Theory: 45 marks

Internal Assessment: 05 marks

Credit= 02/50 Marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to provide Complete knowledge of Urdu prose. To enable the students to know about fiction and non fiction difference and to enable the students to know about the main genres of fiction and non fiction prose i.e. Dastan, Novel, Afsana, Drama, Inshiya and khaka.

To enable and motivate the students to read, learn and write Urdu prose and to make the students familiar about Urdu prose (Fiction & non fiction)

Outcomes:

1. Introduction of Urdu Fiction
2. Introduction of Urdu Urdu Non-fiction
3. Knowledge of Classical Fiction
4. Knowledge of Forms of Urdu Poetry.
5. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted. (3*5=15 marks)

افسانوی نثر : 1- داستان 2- ناول 3- افسانہ 4- ڈرامہ

UNIT-II

Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted. (3*5=15 marks)

غیر افسانوی نثر: 1- شعریہ 2- سوانح 3- مکتوب نگاری 4- خاکہ

401

Dr. An Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

681

UNIT-III

Short answer type questions. *Three* out of *five* to be attempted. (3*5=15 marks)

شعری اصناف: تعارف

- 1- غزل
2- قصیدہ
3- مثنوی
4- مرثیہ
5- رباعی
6- نظم

Book Prescribed:

1. Urdu Qaida : Dr. Haroon Ayyub
2. Urdu Qawaid aur Kahaniyan: Dr. Ali Abbas

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

402

682

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

SEMESTER-II URDU

MINOR: II (4 Credits)

Course Title: A Study of Classical Urdu Poetry

Note: Requires 4-hour direct teaching per week

Max. Marks: 100

Theory: 90 marks

Internal Assessment: 10 marks

Credit= 04/100 Marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to provide Complete knowledge of Urdu prose. To enable the students to know about fiction and non fiction difference and to enable the students to know about the main genres of fiction and non fiction prose i.e. Dastan, Novel, Afsana, Drama, Inshiya and khaka.

To enable and motivate the students to read, learn and write Urdu prose and to make the students familiar about Urdu prose (Fiction & non fiction)

Outcomes:

1. Introduction of Urdu Poetry Qasida, Marsia & Masnavi.
2. Study of Origin of Qasida, Marsia & Masnavi.
3. Study of Qasida and Masnavi develop critical and broad thinking about the society.
4. It enriches the vocabulary and diction of the learner.

UNIT-I

10 marks (Definition & Origine of Qaseeda) قصیدہ: تعریف اور آغاز و ارتقا

10 marks (Qsida Explanation & Summary) تشریح متن و خلاصہ: دہر جبز جلوہ یکسانی معشوقی حسین: غالب (قصیدہ)

UNIT-II

10 marks

10 marks (Definition & Origine of Marsia) مرثیہ: تعریف اور آغاز و ارتقا

10 marks (Marsia Explanation & Summary) تشریح متن و خلاصہ: جب زلف کو کھولے لیلیاے شب آئی (چہلے دس بند): انیس (مرثیہ)

403

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

683

UNIT-III

10 marks

مشتوی: تعریف اور آغاز و ارتقا (Definition & Origine of Masnavi)

10 marks

تشریح متن و خلاصہ: (Masnavi Explanation & Summary)
ازابتدات تا تاج السلوک کا روانہ ہونا تلاش گل پکاوی میں: مشتوی گزار نسیم

UNIT-IV

15 marks

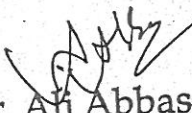
1- نصاب میں شامل شعرا کے حالات زندگی (Life & works of above Poets)

15 marks

2- قصیدہ، سرشیہ اور مشتوی کے امتیازات (Deference between Qsida, Marsia & Masnavi)

معاون کتب

- 1- اردو میں قصیدہ نگاری ڈاکٹر ابو محمد سحر
- 2- اردو سرشیہ کا ارتقا (ابتداء سے انیس تک) ڈاکٹر مسیح الزماں
- 3- اردو کی شعری و نشری اصناف پر و فیہر مجید بیدار
- 4- انتخاب قصائد: از پردیش اردو اکادمی
- 5- انتخاب سراشی: از پردیش اردو اکادمی

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

404

684

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-II URDU

Skill Enhancement Course (3 Credits / 75 marks)

Course Title : Translation

Note: Requires 2-hour direct teaching per week

Max. Marks: 75

Theory: 67 marks

Internal Assessment: 08 marks

Duration of Exam: 2 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to teach and learn the students about the internal and external structure of the computer as well as inpage procedure and importance, typing in Urdu language, table making process and composing so that the students can get complete knowledge of whole computer system.

Outcomes:

1. Introduction of Translation
2. History of Urdu Translation
3. Knowledge of Translation between Urdu into Hindi / Punjabi & Hindi / Panjabi into Urdu .

12 marks	Unit-I (Introduction of Translation) ترجمہ کا تعارف اور فن
10 marks	Unit-II (Impotence of Translation) ترجمہ کی اہمیت و ضرورت
15 marks	Unit-III (Types of Translation) ترجمہ کی قسمیں: لفظی اور آزاد
15 marks	Unit-IV 1- اردو سے ہندی یا پنجابی میں ترجمہ Translation from Hindi into Urdu
15 marks	2- ہندی یا پنجابی سے اردو میں ترجمہ Translation from Urdu into Hindi

معاون کتب:

ترجمہ کا فن اور روایت: پروفیسر قمر علی، ایجوکیشنل بکس، ہاوس، عملی گروہ
اردو محاسنت، ترجمہ و ادارت: سید ضیاء اللہ، کرناٹک اردو اکاڈمی، بنگلور

405

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

685

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

Department of Urdu

Syllabus as per (NEP 2020)

SEMESTER-II URDU

MULTIDISCIPLINARY COURSE : II

(3 Credits/75 Marks)

Course Title : Urdu Poetry & Environment

Note: Requires 3-hour direct teaching per week

Max. Marks: 75

Theory: 67 marks

Internal Assessment: 08 marks

Duration of Exam: 3 Hrs.

Objectives:

The objective of this course is to develop the comprehensive reading, writing, learning and speaking of the students through exercise in literature, language and poetry.

The course intend to provide knowledge of literature, language and poetry. To enable and motivate the students to learn, read, write and understand literature and poetry and also to make the students familiar about Urdu Ghazal, Nazm, Short Story and Inshaiya.

Outcomes:

1. Introduction of Urdu Poetry Ghazal and Nazm.
2. Introduction of Environment.
3. Knowledge of Urdu Ghazal & Nazm.
4. Relationship between Urdu Poetry and Environment.

UNIT-I

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

(Urdu Nazm and Environment)

اردو نظم اور ماحولیات

UNIT-II

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

406

686

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

(Urdu Ghazal and Environment) اردو غزل اور ماحولیات

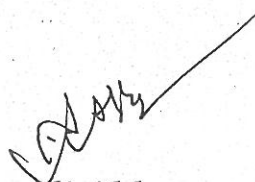
UNIT-III

Essay type questions. One out of two to be attempted: 25 Marks

جدید اردو شاعری میں ماحولیات

معاون کتب

- 1 غزل عہد سب عہد پر و فیر صدیق الرحمن و تدوائی
- 2 اردو کی شعری و نشری اصناف پر و فیر مجید بیدار
- 3 شعری اور نشری متون (اردو شاعری میں ماحولیات کا تصور): ڈاکٹر علی عباس

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

407

687

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH DEPARTMENT OF URDU & PERSIAN
CERTIFICATE COURSE IN URDU

Outlines of tests, syllabi and courses of studies for Certificate Course in Urdu for the Examinations of 2022-23-24

1. This is the one year elementary course of Urdu language.
2. The classes of this course held in the evening.
3. This course comprises three tier learning system, one elementary i.e. knowledge of alphabets, script writing and making short sentences from the beginning.
4. Through this course candidates can read, write and speak Urdu very well.
5. They can use this language in Radio, Television and newspaper as a job oriented through the jobs of translator and as interpreter.
6. Through this elementary course candidates can speak Urdu and any other language and its correct pronunciation to the extent of daily practical needs.
7. This course also helps and fulfil the need of research scholars in the subjects of Medieval Indian History, Punjabi, Fine Arts, Ancient Indian History, Music, Indian theatre and visual arts. Law, Police administration etc.
8. This language is very useful and important for the Urdu lovers those who has interest in Urdu poetry and Sufi Shayeri and Kalaam-e-Tasawwuf or those who themselves do poetry in Urdu, Punjabi, Hindi or any other language.
9. Urdu is most important language for journalism, anchoring, advertising and also this language improve your personality and provide you reorganization through correct and proper use of Urdu words and idioms

Outlines of tests, syllabi and course of reading for Certificate Course in Urdu for the examinations of 2022-23-23 is as follows:

The total marks for this course is 300 distributed as follows:

- i) There will be two written papers of 100 marks each of three hours duration.: **200 Marks**
 - ii) There will be one Viva-Voce examination: **50 Marks**
 - iii) There will be an Internal Assessment & sessional work: **50 Marks**
- Total: 300 Marks**

Dr. Ali Abbas
19/05/2023
Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

408

688

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH

DEPARTMENT OF URDU

CERTIFICATE COURSE IN URDU

Outlines of tests, syllabi and courses of studies for Certificate Course in Urdu for the Examinations of 2023-24:

PAPER-I Prose and Poetry

Maximum Marks: 100

Time allowed : 3 Hours

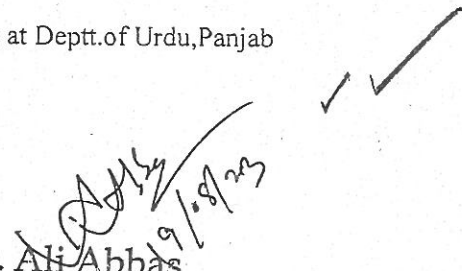
Instructions of the paper-setter/examiner and also the distribution of marks as follows:

- 1 Translation of Urdu Prose passages into English, Hindi or Punjabi from the prescribed Text. (Choice must be given). 30 Marks
- 2 Explanation of text, Poems into Urdu (Choice must be given). 30 Marks
- 3 Summary of text prose in Urdu. 10 Marks
- 4 Summary of text poem in Urdu. 10 Marks
- 5 Simple questions on lessons from prescribed textbook (on any one lesson as prescribed in textbook with choice) in Urdu. 20 Marks

BOOKS PRESCRIBED FOR THIS PAPER:

1. Urdu Qayedah Mae Intikhab Nasr-o-Nazm by Dr. Haroon Ayub available from Punjab Prakashan, 2204, Sector 22-C, Chandigarh.

2. Urdu Qawaid aur Kahaniyan by Dr. Ali Abbas, available at Deptt. of Urdu, Panjab University, Chandigarh.

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

409

689

PAPER-B : GRAMMER AND COMPOSITION

Max Marks 100

Time : 3 Hours.

Instructions to the Paper-setter/examiner and also the distribution of marks as follows:

Five questions are to be set in all (Choice should be given in each question)

1. GRAMMAR:

- (i) Hum Shakal Alfaz : 10 Marks
(ii) Hum Awaz Alfaaz : 10 Marks
(iii) Wahid-o-Jama : 10 Marks
(iv) Tazkeer-o-Tanees : 10 Marks
(v) (a) Fill in the Blasnks : 15 Marks

OR

(b) Use of Idioms in sentences

2. COMPOSITION :

- (i) Paragraph writing : 15 Marks
(ii) Letter/Application : 15 Marks
(iii) Reproduction of a story : 15 Marks

PRESCRIBED BOOKS:

Only the following stories out of the Text Book

1. "Bharat Ki Lok Kathayein" for the reproduction of story as given in the said book as follows:

1. Teen Bhai, 2. Sukh Dukh Ka Faraq 3. Chori Ki Saza, 4. Kanwal Ka Phool 5. Lalach Ka Anian 6. Waqt Ki Baat, 7. Qurbani, 8. Zaminder Ki Dawat 9. Teen Sawal.

2. Urdu Qawaid aur Kahaniyan by Dr. Ali Abbas, available at Deptt. of Urdu, Panjab University, Chandigarh.

Distribution of marks for Internal Assessment and Sessional work out of 50 marks:

1. Assessment to be awarded on the sessional work on class Works and home-works : 20 Marks
2. Internal Test : 20 Marks
3. Knowledge of Internet and Computer typing : 10 Marks

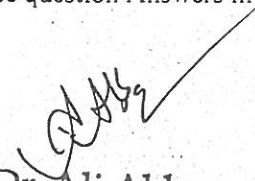
Total 50 Marks

Distribution of Numbers for Viva-Voce examination out of 50 Marks:

1. Reading: 20 Marks
2. Conversation 10 Marks
3. Pronunciation and objective type question Answers in Urdu : 20 Marks

Total 50 Marks

410

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

690

OUTLINES OF TESTS, SYLLABI AND COURSES OF READING M.A. PART-I URDU FOR THE

EXAMINATION, 2023-24.

1ST SEMESTER

Paper-1: History of Urdu Language & Literature

Time:3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment: 20 Marks

Total Marks:100

1. Instructions for Paper Setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks,
2. Questions are to be asked and framed only from the prescribed courses of reading and syllabi.
3. The question will be based on Urdu Language and Literature.

II. Prescribed course of reading and syllabi for this Paper:

Unit-I

20 Marks

1. Origin and development of Urdu Language. (اردو زبان کا آغاز و ارتقا)
2. Relation between: (اردو اور ہندی، اردو اور پنجابی کے درمیان رشتہ)
 - (1) Urdu & Hindi.
 - (2) Urdu & Punjabi.

Unit-II

20 Marks

1. Letters of Mirza Ghalib (مرزا غالب کی خطوط نگاری)
2. Contribution of Sir Sayed and Shibli Nomani (سر سید اور شبلی نعمانی کی اردو خدمات)

Unit-III

20 Marks

- Delhi School of Urdu Poetry with special reference to Mir taqi Mir, Mohd. Rafi Sauda, Mir Dard, Sheikh Ibrahim Zauq, Momin Khan Momin and Mirza Ghalib. (دہلی اسکول کی اردو شاعری کی خصوصیات میر تقی میر، مرزا محمد رفیع سودا، میر درد، شیخ ابراہیم ذوق، مومین خان مومین اور مرزا غالب اور مومن خاں مومن کے حوالے سے)

411
Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

691

Unit-IV

20 Marks

Lucknow School of Urdu Poetry with special reference to Haidar Ali Atish, Sheikh Imam

Bakhsh Nasikh, Anis and Dabeer. (دہستان گھنٹوں کی اردو شاعری کی خصوصیات خواجہ حیدر علی آتش، شیخ امام بخش ناسخ، میر انیس اور مرزا دابیر کے حوالے سے)

Note: No particular book is prescribed for this paper. Students may consult the recommended books available in the library:

Books Recommended:

1. Tarikh-e-Adab-e-Urdu: Dr. Ram Babu Saxena
2. Intikhab-e-khtoot-e-Ghalib: Prof Khaleeq Anjum
3. Tanqeedi Tanazur: Qamar Rais
4. Tarikh-o-Adab Urdu: Dr. Aljaz Hussain
5. Punjab Mein Urdu : Mehmood Shirani
6. Dabistan-e-Delhi: Noorul Hasan naqvi Abul Lais Seddiq
7. Dabidtan-e-Lucknow: Abul Lais Siddiqi

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

412

692

Paper-II: Elements of Urdu Structure.
(Sheri aur Nasri Asnaaf with brief history)

Time: 3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment: 20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner :

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Questions are to be asked and framed only from the prescribed courses of reading and syllabi.
3. The question will be based on the elements of Urdu structure.

Unit-I : 20 Marks

شعری اصناف

Sheri Asnaaf :

1. Ghazal (غزل)
2. Qasida (قصیدہ)
3. Masnawi (مشنوی)
4. Marsiya (مرثیہ)
5. Rubai (رباعی)
6. Nazam (نظم)

Unit-II :: 20 Marks

شعری اصناف اور حیاتیات

Sheri Asnaaf aur Haiyaten

1. Hamd (حمد)
2. Naat (نعت)
3. Munajaat (مناجات)
4. Mukhammas (مخمس)

Unit-III: : 20 Marks

نثری اصناف

Nasri Asnaaf

1. Dastan (داستان)
2. Novel (ناول)
3. Afsana (افسانہ)
4. Sawaneh (سوانح)
5. Maktub Nigari (مکتوب نگاری)
6. Tanaz-o-Mizah (طنز و مزاح)

Unit-IV: : 20 Marks

نثری اصناف

Nasri Asnaaf

1. Inshaiya (انشائیہ)
2. Drama (ڈراما)
3. Khaka Nigari (خاکہ نگاری)
4. Mazmoon Nigari (مضمون نگاری)

413

Dr. Aki Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

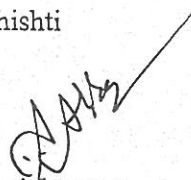
693

5. Musaddas	(مسدس)	5. Reportaz	(رپورتاز)
6. Sonnet	(سنايت)	6. Aapbeeti	(آپ بيتي)
7. triolet	(ترائيٽ)	7. Tabsira Nigari	(تيسره نگاري)
8. Haiku	(هاڪيو)		

Note: No particular book is prescribed for this paper. Students may consult the following recommended books available in the library:

Books recommended:

1. Tarikh-Adab-e-Urdu: Noorul Hasan Naqvi
2. Dars-e-Balaghat: Prof. Mohammad Sadiq
3. Urdu Qawaid aur Kahaniyan: Dr. Ali Abbas
4. Urdu Shayeri mein Haiyat ke Tajurbey: Dr. Unwan Chishti

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

414

694

Paper-III: Early Poetry (Nazm and Ghazal)

Marks: 80

Assessment: 20 Marks

Total Marks:100

Time:3 Hours

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Questions are to be asked on all the prescribed books and poets.
3. First question related to explanation (One from Ghazal and one from Nazm) shall be compulsory.
4. Critical study of Poetic style of the poet.
5. Life and literary contribution of the poet and its value.

Unit-1

20 Marks

Nazeer Akbrabadi: following Nazms (نظیر اکبر آبادی کی مندرجہ ذیل نظمیں داخل نصاب ہیں)

- i. Admi Namah (آدمی نامہ)
- i. Roti (روتی)
- ii. Barsat Ki Baharein (برسات کی بہاریں)
- iv. Holi (ہولی)
- v. Banjara Namah (بجاریہ نامہ)

Unit-II

20 Marks

Mir Taqi Mir from Radif Alif only: Ibtedal 5 Ghazalein (میر تقی میر کی پانچ غزلیں: الف ردیف کی)

Unit-III

20 Marks

Diwan-e-Ghalib (Alif Radif 5 Ghazalein) (مرزا غالب کی پانچ غزلیں: الف ردیف کی)

Unit-IV

20 Marks

Josh Malihabadi Nazms (جوش ملیح آبادی کی نظمیں)

- i) Shakast-e-Zndan ka khwab (شکست زندان کا خواب)

415

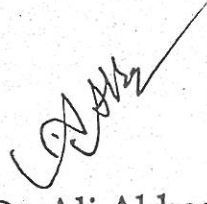
Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

695

- ii) Badli ka Chand (دوبلی کا چاند)
iii) Albeli Subh (البللی صبح)
iv) Wafadaran-e-Azali ka Payam (وقادارین ازلی کا پیام)

Books Recommended:

1. Intikhab-e-Manzoomat Vol-1 :U.P. Urdu Academy, Lucknow
2. Ghazal Ka Naya Manzar Nama : Shameem Hanfi Dr. Fazle Imam
3. Nai Nazm Ka Safar :Dr. Khalil-ul-Rehman Azmi
4. Nazam JadeedKi Karwatain :Wazir Agha
5. Intekhab-e-Josh :Dr.Fazle Imam
6. Intekhab-e-Ghazaliyat: Maktasa Jamia, New Delhi

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

416

696

Paper-IV: Early Prose

Fiction: Novel Afsana and Drama

Marks: 80

Int. Assessment : 20 Marks

Total Marks: 100

Time: 3 Hours

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Questions are to be asked on all the prescribed books and their writers.
3. Critical study of literary style of the writers. 4. Life and Literary contribution of the writers and its value.

Unit-I

20 Marks

Gau Daan (Novel):

(گودان: پریم چند)

Prem Chand

Unit-II

20 Marks

Umrao Jaan ada (Novel)

(امراو جان ادا: مرزا محمد رفیع سودا)

Mirza Mohd. Hadi Ruswa

Unit-II I

20 Marks

Toba Tek Singh (Short Story)

(ٹوبہ ٹیک سنگھ: سعادت حسن منٹو)

S.H. Manto

Apne Dukh Mujhe de do (Short Story):

(اپنے دکھ مجھے دے دو: راجندر سنگھ بیدی)

Rajinder Singh Bedi

Unit-IV

20 Marks

Anar Kali (Drama):

(ذرا سہ انار کالی: امتیاز علی تاج)

Imteyaz Ali Taaj

Books Prescribed for unit 3 and 4

Urdu ke terah Afsaney Compiled by Dr. Athar Parvez. AMU Aligarh (Available at E.B. House Aligarh.)

Books Recommended:

1. Novel Kya Hai: Prot. Aale Ahmad Suroor
2. Naya Afsana: Waqar Azeem
3. Urdu Drama Tareekh-o-tanqeed: Ishrat Rehmani
4. Rajinder Singh Bedi Our Unke Afsane: Dr. Athar Parwez
5. Prem Chand Katanqqdi Mutalaya 6. Prem Chand Kinovel Nigari: Dr. Qamar Rais
6. Biswin Sadi Mein Urdu Novel: Dr. Yusuf Sarmast
7. Manto Nama: Jagdish Chandra Vidhawan

417

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

697

M.A. (URDU) SECOND SEMESTER

Paper-I: Modern Poetry

Time: 3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment: 20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Questions are to be asked on all the prescribed books and poets.
3. First question related to explanation (One from Ghazal and one from Nazam) shall be compulsory.
4. Choice shall be given in all questions.
5. Critical study of Poetic style of the poet. 6. Life and literary contribution of the poet and its value.

Prescribed Poets and their Poetries:

Unit-I:

20 Marks

Baang-e-Dira : Dr. Mohd. Iqbal (only the following Nazmein): بانگدرد کی مندرجہ ذیل نظمیں:
Mirza Ghalib, Parinde ki fariyad, Jugnoo, Shua-e-Ummeed سرزاقاب، پرندے کی فریاد، جگنو، شعاع امید

Unit-II:

20 Marks

Zindan Namah: Faiz Ahmad Faiz زندان نامہ: فیض احمد فیض

Unit-III:

20 Marks

Talkhiyan: Sahir Ludhianvi تنخیاں: سائر لڈھیانوی

Unit-IV:

20 Marks

Kalaam-e- Faani: (First 10 Ghazals) : Faani Badayuni کلام فانی (پہلی 10 غزلیں): فانی بدایونی

Scope:

- 1) Extensive Study of two forms of poetry i.e. Ghazal and Nazm.
- 2) Explanation and appreciation of pieces of poetry from the prescribed Books.

418

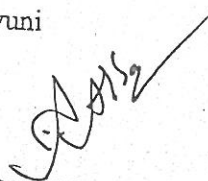
Dr. A. Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Pakistan University

698

- 3) Understanding about the development of these forms in general relating to the prescribed poets.
- 4) Significant contribution of the poets to the development of these forms in their respective period.

Books Recommended:

1. Urdu Ghazal:	Yousuf Hussain Khan
2. Ghazal aur Mutalya-e-Ghazal:	Dr. Ibadat Bareilvi
3. Ghazal ka Naya Manzar Nama:	Shamim Hanafi
4. Jadeed Shayari:	Dr. Ibadat Bareilvi
5. Nayee Nazam ka Safar:	Dr. Khalil-ul-Rehman Azmi
6. Nazam-e-jaded kiharwatain:	Wazir Agha
7. Kalaam-e- Faani:	Faani Badayuni

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

419

699

Paper-II: Modern Prose
(Urdu Drama and Theatre)

Time: 3 Hours

Marks: 80
Int. Assessment :20 Marks
Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Questions are to be asked on all the prescribed books and their writers.
3. Choice to be given in all.

Prescribed Book: (Naye Dramey: Prof Mohd. Hasan)

Unit-I :

Comparative study of Indian Drama and Theatre (ہندوستانی تھیٹر اور ڈرامے کا تقابلی مطالعہ) **20 Marks**

Unit-II :

Akhbar ka Daftar: Prakash Pandit (اخبار کا دفتر: پیرکاش پنڈت) **20 Marks**

Unit -III :

Faltu Cheezen: Agha Babur (فالتو چیزیں: آغا بابر) **20 Marks**

Unit-IV :

Jonk: Upendra Nath Ashk (جو تک: اُپندر ناتھ اشک) **20 Marks**

III. Scope:

- 1) Extensive Study of Drama
- 2) Understanding about the development of Drama
- 3) Significant contribution of writers to the development of Drama in their respective period.

Books Recommended:

1. Urdu Dramein ki Tarikh aur Tanqeed : Ishrat Rehmani
2. Naya Urdu Dramay: Prof. Mohammad Hasan

420

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University Chandigarh

700

Urdu Drama aur Stage: Masood Hasan Rizvi Adeeb

Paper-III: Non-Fiction (Essay and translation)

Time: 3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment :20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Questions are to be asked and framed only from the prescribed courses of reading and syllabi.
3. The questions asked will be based on the life sketch, literary contribution and its value in the Urdu Language and Literature i.e. the poets and prose writers etc.

Prescribed course of reading and syllabi for this Paper:

Unit-I

General Essay عمومی مضمون

20 Marks

Unit-II

Translation ترجمہ نگاری

20 Marks

(I) Tarjuma ki Ahmiyat aur zarurat ترجمہ کی اہمیت اور ضرورت

(II) Tarjuma ke Aqsaam Lafzi aur Azad ترجمہ کے اقسام: لفظی اور آزاد

Unit-III

Translation from Urdu into Hindi, English or Punjabi اردو سے ہندی، انگریزی یا پنجابی میں ترجمہ

20 Marks

Unit-IV

Translation from Hindi, English or Punjabi into Urdu ہندی، انگریزی یا پنجابی سے اردو میں ترجمہ

20 Marks

Books Prescribed:

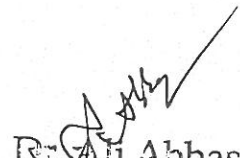
1. Tarjume ka fan aur Riwayat:

Prol. Qamar Rais

2. Tarjumanigari Aur Ablaghiyat:

M.A.N.U. University Hyderabad

421

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

701

**Paper-IV: PrintMedia and Mass Media
(Radio and T.V.)**

Time: 3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment :20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.

Prescribed course of reading and syllabi for this paper

Unit-I

20 Marks

Urdu Sahafat ka Aghaz aur Irtiqat اردو صحافت کا آغاز و ارتقاء

Unit-II

20 Marks

Coverage of News and functions تقریبات کی خبروں کی کوریج

a. Social Coverage سماجی کوریج

b. Political Coverage سیاسی کوریج

c. Religious Coverage مذہبی کوریج

d. Literary Coverage ادبی کوریج

e. Games and Sports Coverage کھیل کود کی کوریج

Unit-III

20 Marks

News writing in light of above i.e. a. to e. مندرجہ بالا نکتوں کی روشنی میں خبر۔

Unit-IV

20 Marks

Special feature and Story writing اسپیشل فیچر نگاری اور اسٹوری رائٹنگ

Books Prescribed:

1. Tarikh-e Sahafat-e-Urdu, Nadir Ali Khan
2. Rahbar-e- Akhbar Nawisi by Syed Iqbal Qadri
3. Television Nashriyat by Anjum Usmani
4. 'Aaj Kal' Sahafat Number, Publication Division, Patiala House, New Delhi.
5. Awami Zarai Tarseel by Ashfaq Mohd. Khan

422

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

702

OUTLINES OF TESTS, SYLLABI AND COURSES OF READING M.A. PART-II URDU FOR THE

EXAMINATION, 2023-24

THIRD SEMESTER

Paper-I: Classical poetry (Qasida, Marsia, Masnavi)

Time: 3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment : 20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total questions with two questions being set in each unit. Candidate, question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Questions are to be asked on all the prescribed books and poets.
3. First question related to explanation shall be compulsory.
4. Choice shall be given in all questions.
5. Critical study of Poetic style of the poet.
6. Life and literary contribution of the poet and its value.

Unit-I

Qasida:

Ab Samne Mere, Jo Koi Peer-O-Jawan Hai (Shahar Ashoob)

20 Marks

Mirza Mohd rafi Sauda میرزا رفیع سودا: اب سامنے میرے جو کوئی پیرو جوان ہے

Unit-II

Marsia:

Namak-e-khawn-e-Taklum hal Fasahat Meri...

20 Marks

Meer Anis میر انیس: نمک خوان تکلم ہے فصاحت میری

Chehra چہرہ

Rajaz رجز

Jang جنگ

Shahadat شہادت

Unit-III

Masnavi: Sehar-ul-Bayan (From Hamd to Shahzada ke Ghayeb hone tak): Mir Hasan

20 Marks

423

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

703

مشقوی سحر البیان از سرتا شہزادے کاغائب ہونا: میر حسن

Unit-IV

20 Marks

A comparative study of any two of the above. مندرجہ بالا کتیبیں دو کا تقابلی مطالعہ۔

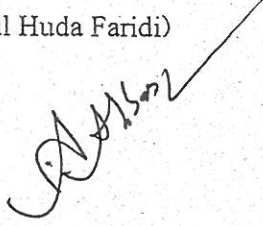
Scope:

1. Intensive study of the forms of classical poetry in this paper.
2. Explanation and appreciation of pieces of poetry from the prescribed books
3. Understanding about the development of these forms in general, relating to the prescribed poets.
4. Significant contribution of the poets to the development of these forms in their respective periods.

Books Recommended:

Intekhab-e-Qasaid-e-Urdu By Dr. Abu Mohd. Sehar

1. Urdu mein Qasida Nigari: Abu Mohd. Sehar
2. Urdu Marsiye Ka Irtiq: Masi-uz-Zaman
3. Rooh-e- Anees: Prof. Masood Hasan Rizvi Adeeb
5. Muwazna Anees aur Dabeer: Shibli Nomani
6. Sehrul Bayan: Mir Hasan (compiled by Dr. Qamarul Huda Faridi)

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

424

704

Paper-II: Classical Prose

Time: 3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment :20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Questions are to be asked on all the prescribed books and authors.
3. First question related to explanation shall be compulsory.
4. Choice shall be given in all questions. 5. Critical study of Writers and their works.
6. Life and literary contribution of the writers and its value.

Unit-I

Urdu Dastan ka Aghaz aur Irtiqa اردو داستان کا آغاز و ارتقا

20 Marks

Contribution of Fort William College فورٹ ولیم کالج کی اردو خدمات

Unit-II

Urdu Tanz-O- Mizaah ka Aghaz-o- Irtiqa طنز و مزاح کا آغاز و ارتقا

20 Marks

Unit-III

Nairang-e- Kheyal (First 10 Articles): Mohd. Husain Azad نیرنگ خیال کے ابتدائی 10 مضامین

20 Marks

Unit-IV

Intekhab-e-Mazamin-e-Sir sayed (First 10 Articles) Edited by Ale Ahmed Suroor انتخاب مضامین سر سید سے ابتدائی دس مضامین: مرتبہ آل احمد سرور

20 Marks

Scope:

- 1) Explanation and appreciation of pieces of prose from the prescribed books.
- 2) Comprehension of the development of Urdu Prose with reference to the prose writers and their work.

Books Recommended:

1. Dastan-e-Tarikh-e-Urdu: Hamid Hasan Qadari
2. Mohd. Husain Azad vol.-II: Aslam Farrukhi
3. Tareekh-e-Adab-e-Urdu(III): Jameel Jalibi
4. Dastan se Afsane Tak: Waqaar Azeem
5. Urdu Adab mein tanz-o- Mizaah: Wazeer Agha

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

425

Paper-III: Principals of Literary Criticism

Marks: 80

Time: 3 Hours

Int. Assessment :20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Choice shall be given in all questions.

Unit-I

20 Marks

What is criticism? تنقید کیا ہے؟

Development of literary criticism. ادبی تنقید کا ارتقاء

Unit-II

20 Marks

Principals of criticism as explained by Altaf Husain Haali, Mohd. Hussain Azad, Shibli Nomani, Prof. Ahtesham Hussain and Ale Ahmad Suroor. Kalim-ud-din Ahmad, and Maulavi Abdul Haq.

الطاف حسین حالی، شبلی نعمانی، پروفسر احتشام حسین، آل احمد سرور، کلیم الدین احمد اور مولوی عبدالحق کے تنقیدی نظریات

Unit-III

20 Marks

Schools of Criticism تنقید کے دبستان

(i) Ta'assurati Tanqeed تاثراتی تنقید

(ii) Rumanvi Tanqeed رومانی تنقید

(iii) Marxsi Tanqeed مارکسی تنقید

(iv) Nafsiyati Tanqeed نفسیاتی تنقید

(v) Taraqqi Pasand Tanqeed ترقی پسند تنقید

Unit-IV

20 Marks

Jadeed Tanqidi Nazariyat جدید تنقیدی نظریات

(i) Jadidiyat جدیدیت

(ii) Ma baad Jadidiyat مابعد جدیدیت

(iii) Sakhtiyati Tanqeed ساختیاتی تنقید

(iv) Usloobyati Tanqeed اسلوبیاتی تنقید

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

Recommended Books:

706

- 1) Taraqqee Pasand Adab ki Tarikh : Dr. Khalil-ur-Rehman Azmi
- 2) Aab-e-Hyat: Mohd. Husain Azad
- 3) Muqadma sheyar-o-shayari: Mohd. Altaf Husain Haali
- 4) Urdu Tanqeed Parek Nazar : Prof. Kalim-u-ddin Ahmad
- 5) Nazar Aur Nazariyat: Aale Ahmed Suroor
- 6) Jadeed Urdu Tanqeed Usul -o- Nazariyat: Dr. Sharib Rudolvi
- 8) Fanne Tanqeed Aur Urdu tanqeed Nigari: Prof. Nooril Hasan Naqvi
- 9) tanqeed aur Jadid Urdu Tanqeed: Wazir Agha

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

427

707

Paper-IV: Comparative Study of Indian Literature

Marks: 80

Time: 3 Hours

Int. Assessment :20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Choice shall be given in all questions.

Unit-I

20 Marks

Special Study of Sufism تصوف: خصوصی مطالعہ

- i) Baba Farid بابا فرید
- ii) Ameer Khusrow امیر خسرو

Unit-II

20 Marks

Special Study of Sufism تصوف: خصوصی مطالعہ

- i) Waris Shah وارث شاہ
- ii) Khawaja Mir Dard خواجہ میر درد

Unit-III

20 Marks

A Comparative Study of تقابلی مطالعہ

1. Urdu and Persian اردو اور فارسی
- 2 Urdu and Punjabi اردو اور پنجابی
3. Urdu and Kharhi Boli اردو اور کھڑی بولی

Unit-IV

20 Marks

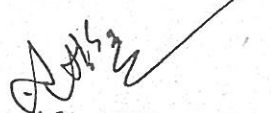
Influence of Persian Literature on Urdu اردو پر فارسی ادب کے اثرات

Influence of Punjabi Literature on Urdu اردو پر پنجابی ادب کے اثرات

Books Recommended:

1. Sherul Ajam:	Shibli Nomani
2. Punjab main Urdu:	Mehmood Shirani
3. Sufiana Adabi Riwayat:	Prof. Nashir Naqvi

428

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

708

OR

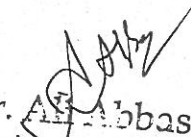
Paper-IV: Tahqiqi Maqala

تحقیقی مقالہ

The subject of dissertation shall be approved by the board of studies in Urdu

The following can offer dissertation:

- I. Only such candidate can offer dissertation who have obtained at least 55% Marks in M.A. Part-I examination.
- II. The candidate will be require to make a written request to the Chairman, Dept. of Urdu, P.U. Chd., to the effect within two months of the declaration of his/her M.A. Part I result.
- III. A topic of the dissertation and the synopsis will be submitted together.
- IV. Two topics of dissertation neatly handwritten and typed and one side of the paper duly bound, indicating clearly the name of the candidate and the examination shall be submitted to the university at least 20 days before the commencement of the concerned examination. Delay in receipt of the dissertation may be conducted up to ten days by the Controller of Examinations and up to 20 days by the Vice Chancellor. No dissertation will be accepted after that date.
- V. The candidate shall be required to appear viva voce in the Dept. of Urdu P.U., Chandigarh. If such viva-voce is not explained by internal examiner.
- VI. Under special circumstances permission can be granted to a candidate who has not been allowed to submit his dissertation by the prescribed date, to submit the dissertation in an extended period to a minimum of one year.

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

429

709

FOURTH SEMESTER

Paper-1: Comparative Study of Urdu and Punjabi Literature

Marks: 80

Time: 3 Hours

Int. Assessment :20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.

2. Choice shall be given in all questions

Unit-I

History of Punjabi Language and Literature.

پنجابی زبان و ادب کی تاریخ

20 Marks

Unit-II

Influence of Persian language and literature on Punjabi.

پنجابی ادب پر فارسی زبان و ادب کے اثرات

20 Marks

Unit-III

Influence of Punjabi culture and tradition on Urdu.

اردو ادب پر پنجابی تہذیب و ثقافت کے اثرات

20 Marks

Unit-IV

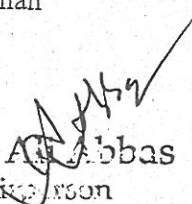
Study of Urdu Literature i.e. Prose and Poetry produced in Punjab.

پنجاب میں تخلیق کیے گئے اردو شعر و ادب کا مطالعہ

20 Marks

Books Recommended:

- 1). Punjab mein Urdu : Mehmood Shirani
- 2). Muqaddama Tarikh-e-Urdu Zaban: Masood Husain Khan
- 3). Hindustani Lisaniyat: Muhiodin Qadri

Dr. A. Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

430

710

Paper-II: Lisaniyat

Time: 3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment :20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Choice shall be given in all questions.

Unit-I

20 Marks

Brief History of Linguistics لسانیات کی اجمالی تاریخ
Zaban Aghaz aur Tashkeel زبان، آغاز اور تشکیل

Unit-II

20 Marks

Hind Arayai ka Irtiqaا ہند آریا کا ارتقا

Unit-III

20 Marks

Jadeed Hind Aryan Zabaan'e'n جدید ہند آریائی زبانیں

Unit-IV

20 Marks

Urdu ka Aghaz : Lisani Nazariyat اردو زبان کا آغاز: لسانی نقطہ نظر سے

Books Recommended:

1. Punjab mein Urdu: Mehmood Shirani
2. Muqaddima Tarikh-e-Zaban-e- Urdu: Dr. Mehmood Hasankhan
3. Hindustani Lisaniyat: Muhiuddin Qadri Zor
4. Lisani Mutalaye: Prof. Gyan Chand Jain

M. A. Abbas
M. A. Abbas
Department of Urdu
Punjab University, Chandigarh

431

711

Paper-III: Essay

Time: 3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment :20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit. All questions carry equal marks.
2. Choice shall be given in all questions.

Unit-I

20 Marks

Based on current topics: National and International topics. قومی اور عالمی حالات کے تناظر میں

Unit-II

20 Marks

Based on Literary topics ادبی موضوعات کے تناظر میں

Unit-III

20 Marks

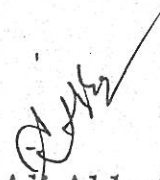
Based on General topics. عمومی موضوعات کے تناظر میں

Unit-III

20 Marks

Based on India and International Relationship ہندوستان اور عالمی رشتے: تہذیبی، سماجی اور ادبی تناظر میں
(Cultural, Social & Literary Relationship)

Note: No book is prescribed for this paper.

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

432

712

**Paper-IV: Print Media and Mass media
(Radio and T.V.)**

Time: 3 Hours

Marks: 80

Int. Assessment :20 Marks

Total Marks: 100

Instructions for Paper setter and Examiner:

1. The course shall consist of four units. The examiner shall set a total of eight questions with two questions being set in each unit. Candidate shall answer one question from each unit.
2. All question carry equal Marks

Unit-I

20 Marks

اداریہ نویسی Idariya Nawisi

Unit-II

20 Marks

کالم نگاری Column Nigari

Unit-III

20 Marks

اشہار نویسی اور اس کے اقسام Ishotihar Nawisi and its kind

- a. Business تجارتی
- b. Educational تعلیمی
- c. Religious مذہبی
- d. Personal ذاتی
- e. Political سیاسی

Unit-IV

20 Marks

Special feature and story writing based on International current topics.

انٹرنیشنل فیچر نگاری اور اسٹوری رائٹنگ پر عالمی حالات کے تناظر میں

Books Prescribed.

1. Rahbar Akhbar Nawis! by Syed Iqbal Qadri
2. Radio Feature by Prof. Jagan Nath Azad
3. Urdu Sahafat GD Chandan
By Prof. Qamar Reiz.
433

Dr. Ali Abbas
Chairman
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

712

Appendix Item No - XLI

U.G. SEMESTER – I FRENCH 2023-2024

SYLLABUS AND COURSES OF READING

i) MAJOR	6 credits
DSCFR – 1 FRENCH LANGUAGE - I	4 credits

Outlines of course and question paper

UNIT-1

Cosmopolite-1: units 0 to 4: Reading & comprehension of texts

UNIT-2

Cosmopolite-1 : units 0 to 4 : Grammar exercises

UNIT-3

Cosmopolite-1: units 0 to 4: Creative writing: dialogue based on vocabulary and topics covered

UNIT-4

Cosmopolite-1: units 0 to 4: Creative writing: paragraph based on vocabulary and topics covered

Written comprehension	20 marks
-----------------------	----------

Anunseen text of the same level of language as in the book to be given and simple questions of 2 marks each to be answered

Grammar	40 marks
---------	----------

Exercises on grammar in the form of conjugation in context, substitution or fill in the blanks etc.

- Choice is to be given in the questions.

Composition and creative writing	30 marks
----------------------------------	----------

Writing a paragraph in French on topics covered in the book	15 marks
---	----------

Writing a dialogue in French on situations related to topics covered	15 marks
--	----------

Total	90 marks
-------	----------

Internal assessment	10 marks
---------------------	----------

Total marks	100 marks
-------------	-----------

DSCFR – 2 FRENCH CIVILIZATION - 1	2 credits
-----------------------------------	-----------

Questions in the form of MCQ / Fill in the blanks / short answers	2x15=30
---	---------

Questions in the form of short answers of 1 – 2 lines	5x2=10
---	--------

Internal assessment	05
---------------------	----

Total marks	50
-------------	----

Prescribed text: *Cosmopolite – I (Units 1–4)*

1. *Cosmopolite -1 (A 1) Méthode de français, livre de l'élève*, Nathalie Hirschprung, Tony Tricot ; Hachette, Paris, 2017.
2. *Cosmopolite -1 (A 1) Méthode de français, Cahier d'activités* , Nathalie Hirschprung, Anaïs Mater, Hachette, Paris, 2017

714

U.G. Semester – IV FRENCH 2023-24

i) MAJOR		
DSCFR – 7	French Language - D	4 credits
DSCFR – 8	Short literary texts	2 credits
ii) MINOR	xyz	4 credits
iii) AECC	English	2 credits
iv) MIL		2 credits
v) MDC		3 credits
vi) SEC	Soft skills and writing skills in French for job interviews	3 credits
vii) VAC	xyz	2 credits
TOTAL		22 credits

715

ii)	MINOR	XYZ	4 credits
iii)	AECC	English	2 credits
iv)	MIL	Hindi/Punjabi/Urdu	2 credits
v)	MDC	xyz	3 credits
vi)	SECFR-I	Introduction To India & Its Culture To French Speaking Tourists	3 credits

SECFR-I INTRODUCTION TO INDIA & ITS CULTURE TO FRENCH SPEAKING TOURISTS

The course will be taught in simple French language and the candidate will answer the questions in French.

UNIT – 1

States and union territories in India

Important tourist destinations in India

UNIT – 2

Popular tourist spots in Delhi, Agra and Rajasthan

Cuisine, specialties and local products of Delhi, Agra and Rajasthan

- Prescribed text: Carnet de voyage French for tourism pp: 1 to 30
- Recommended website: www.incredibleindia.org (French language version)

a) Written paper: States, union territories of India and their specialties

1. MCQ's/fill in the blanks/ short answers	2x10 = 20 marks
2. Dialogue writing	10 marks
3. Writing a paragraph on a topic covered in the book	10 marks

Internal assessment	05 marks
---------------------	----------

Total	50 marks
--------------	-----------------

b) Viva voce

Conversation	15 marks
Reading	10 marks

Total	25marks
--------------	----------------

vii) VAC	xyz	2 credits
----------	-----	-----------

TOTAL	22 credits
--------------	-------------------

717

Field visit and report	35 marks
Total	75 marks

UNIT – 1

Main tourist places in Chandigarh, their history and description in French

UNIT – 2

Information on Accommodation, hotels, types of rooms, tariff, facilities.

Recommended websites:

1. www.incredibleindia.org (French language version)
2. <https://chandigarhtourism.gov.in>> Places to visit, Accommodation

i) SECFR - 2 Local tourist spots, hotels and visits(Written)

- I. Questions on the tourist places and hotels in Chandigarh in the form of MCQ/fill in the blanks
2 x 10 = 20 marks
- II. Dialogue writing in French on topics covered in the course
15 marks
e.g., Conversation in French between a guide or receptionist and tourist-s, receptionist and client-s

Internal assessment 5 marks

Total 40 marks

ii) SECFR - 2 (Field visit and report)

The students will visit main tourist places in the city

After the visit:

A brief written report on the visit (a paragraph in simple French) 15 marks

Oral presentation of the report before the class with geo-tagged photographs 20 marks

Total 35 marks

vii) VAC xyz 2 credits

TOTAL 22 credits

UG MULTI-DISCIPLINARY COURSES BASKET

MDCFR-1 EIGHTEENTH CENTURY FRENCH PHILOSOPHY & LITERATURE 3 credits

The course will be taught in English and will be open to students from other disciplines. It will give an introduction to the ideas of the 18th. Century French philosopher-writers on political systems, society, justice, etc.

Syllabus and courses of Reading

The important French philosophers of the Enlightenment period in France their life, philosophy and writings:

- a) Voltaire

 Academic In-charge 6
 Department of French & Francophone Studies

718

- b) Jean-Jacques Rousseau
- c) Montesquieu

The course will comprise

- a) Classroom teaching
- b) Discussions

UNIT-1

- 3. Voltaire, his life and philosophy
- 4. The ideas of Voltaire on socio-political system in France, justice and religion as they are reflected in his works.

UNIT-2

- 5. Montesquieu, his life and philosophy
- 6. The ideas of Montesquieu on socio-political system in France, justice and religion as they are reflected in his works.

UNIT-3

- 8. Jean-Jacques Rousseau, his life and philosophy.
- 9. The ideas of Jean-Jacques Rousseau on socio-political system in France, education, justice and religion as they are reflected in his works.

Written paper

Section -1

3 questions out of 6 to be answered, one from each unit

45 marks

Section - 2

Questions with short answers of about 20 words

2x10=20

Internal assessment based on quiz, tests and group discussions

10 marks

Total

75 marks

Suggested reading:

1. *French Philosophy: A Very Short Introduction* by Stephen Gaukroger & Knox Peden, Oxford, 2020
2. *Voltaire: A very Short Introduction* by Nicholas Cronk, Oxford 2017.
3. *Politics and History: Montesquieu, Rousseau, Marx (Radical Thinkers)* by Lois Althusser, Verso Books, 2007.
4. *Montesquieu: An Introduction. A Universal mind for a Universal Science of Politico-Legal Systems* by Domenico Felice, Memesis International 2018.
5. *Rousseau (The Routledge Philosophers)* by N.J.H. Dent, Routledge, 2005.

Suggested websites:

1. www.plato.stanford.edu
2. www.britannica.edu

R Aurora

7

719

MDCFR – 2 Introduction to mid-19th Century French Schools Of Art

3 credits

The course will be taught in English and will be open to students from other disciplines. It will give an introduction to the schools of art in 19th. century France.

Outlines of course and question papers

The main artistic trends in France of the second half of the 19th century will be discussed. The painters of the various schools and their characteristic styles will be introduced through their works of art.

- 10. Romanticism
- 11. Impressionism
- 12. Post-impressionism

Classroom teaching:

- 13. Introduction to life and main works of artists of each movement
- 14. PPT's and/ or videos

UNIT-1

- 15. History of Romanticism as an artistic movement in France.
- 16. Various French romantic painters, their works and characteristics.
- 17. Main themes of the works of romantic painters in France

UNIT-2

- 18. Introduction to the impressionist movement in France.
- 19. The various French impressionist painters, their works and characteristics.
- 20. Main themes of the works of impressionist painters in France

UNIT-3

- 21. Introduction to the post-impressionist movement in France.
- 22. The various post-impressionist French painters, their works and characteristics.
- 23. Main themes of the works of post-impressionist painters in France.

Workshop/ practical:

Comparison of various styles and techniques by way of pictures / videos, discussions

Written examination

- a) 3 questions to be answered out of 6 45 marks
- b) MCQ/fill in the blanks (10 out of 20) 20 marks

Internal assessment (tests, quiz, discussions) 10 marks

Total 75 marks

Recommended books and websites:

Janson's History of Art, eighth edition, Prentice Hall

<https://archive.org/details/the-history-of-art-janson/mode/2up>

Websites:

Encyclopedia Britannica online

<https://www.britannica.com/art/Romanticism>

720

<https://www.britannica.com/art/Impressionism-art>

<https://www.britannica.com/art/Post-Impressionism>

Museum websites:

<https://collections.louvre.fr/en/>

<https://www.musee-orsay.fr/en/collections>

R Aurora

Academic in-charge
Department of French & Francophone Studies

VALUE ADDED COURSE FOR COMMON BASKET

VACFRE Basic French Language

2

credits

This course may be offered by students from other disciplines.

Outlines of syllabus and question paper

Course objectives: To enable the students to communicate their needs, describe people and things and carry out simple conversations in French.

Course outcome: Students can read simple instructions, understand and make conversations in French in an environment where they require information, communicate their needs, inquire, or describe things, places and people, ask directions, order food, make purchases, etc.

1. Greeting a person, introducing oneself and asking others, introducing another person
2. Use of *Tu* and *vous*
3. The alphabet and accents
4. Numbers from 1-100, days of the week, months
5. Asking and telling time, schedule of buses, trains, flights
6. Talking about one's schedule and daily activities
7. Making a telephone call, getting information on the phone
8. Talking about one's likes, dislikes and hobbies
9. Locate or situate an object, place or person
10. Description of a place: city, locality, building
11. Food and meals, placing an order in a restaurant
12. Making purchases
13. Describe what one did earlier

Note: The content of the book may be adapted keeping in mind the objectives, outcome and components of the course. The focus is on communication in simple language.

UNIT – 1

Campus – 1 Unités 1-3

Vocabulaire : se présenter et rencontrer, présenter quelqu'un

Grammaire :

Conjugaison des verbes en - *er, être, avoir, faire, connaître* au présent

Articles définis et indéfinis

Prépositions *à, en, au, aux, à l', de, du, de la, de l'*

Le futur proche

UNIT – 2

Campus – 1 Unités 4-6

Vocabulaire et grammaire

Conjugaison des verbes *voir, acheter, vendre, louer, trouver* etc. ; verbes pronominaux

Adjectifs démonstratifs

Adjectifs possessifs

L'impératif

Le passé composé

a) **VACFRE Basic French Language**

Written paper : **Grammaire et expression écrite**

Grammar:

1. Exercises in the form of conjugation in context and fill in the blanks or choosing the right answer	5x3=15
2. A small paragraph on description of a person or place	5
3. A simple dialogue or conversation between friends or client and vendor	5

Internal assessment

5

Total:

30

b) **Viva voce:**

Reading a small text

5

Introducing oneself, answering simple questions in French

15

Total

20

Total

50 marks

Recommended book:

Campus-1 Méthode de français, Jacky Girardet, Jacques Pécheur, CLE INTERNATIONAL, Paris, 2004.

723

Appendix Item No-XLII

PANJAB UNIVERSITY, CHANDIGARH-160014 (INDIA)

(Estd. under the Panjab University Act VII of 1947—enacted by the Govt. of India)

FACULTY OF LANGUAGES

SYLLABI

FOR

SHASTRI

(1st & 2nd Semester)

Under

New Education Policy (NEP)

EXAMINATIONS, 2023-2024

© The Registrar, Panjab University, Chandigarh.
All Rights Reserved.

OUTLINE OF TESTS, SYLLABI AND COURSES OF READING FOR SHASTRI (THREE YEAR DEGREE COURSE) and SHASTRI HONOUR (FOURTH YEAR COURSE)

FOR SHASTRI (1st to VI Semester) and SHASTRI HONOUR (VII to VIII semester) EXAMINATIONS, 2023-24

OUTLINE OF TESTS, SYLLABI AND COURSES OF READING FOR SHASTRI 1st & 2nd
SEMESTER EXAMINATIONS, 2023-24

1. शास्त्री प्रथम सेमेस्टर तथा द्वितीय सेमेस्टर 22 क्रेडिट के होंगे।
2. विद्यार्थी को मेजर दो विषय 8 क्रेडिट तथा माइनर दो विषय 8 क्रेडिट पढ़ने अनिवार्य होंगे। =16 क्रेडिट
3. शास्त्री प्रथम सेमेस्टर में Skill Enhancement तथा शास्त्री द्वितीय सेमेस्टर में Ability Enhancement के विषयों में से किसी एक का चयन करना है = 3 क्रेडिट
4. शास्त्री प्रथम तथा द्वितीय सेमेस्टर में Multi- Disciplinary में हिन्दी/English/ पंजाबी विषयों में से किसी एक का चयन करना होगा। हिन्दी का पाठ्यक्रम संलग्न है तथा अंग्रेजी व पंजाबी का पाठ्यक्रम बी.ए. के समकक्ष रहेगा। = 3 क्रेडिट
5. प्रश्न पत्र 1 से 5 का माध्यम संस्कृत रहेगा तथा षष्ठ प्रश्न पत्र का माध्यम (हिन्दी का हिन्दी में, अंग्रेजी का अंग्रेजी में, पंजाबी का पंजाबी में) होगा।
6. 4 क्रेडिट वाले प्रश्न पत्र का समय 3 घण्टे होगा। ~~तथा 3 क्रेडिट वाले प्रश्न पत्र का समय 2.15 घण्टे होगा।~~

Shastri- 1st Semester-2023-24

(शास्त्री-प्रथम सेमेस्टर)

Paper- I : व्याकरण (मेजर विषय) (Discipline Specific)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 20, लिखित परीक्षा- 80, क्रेडिट - 4))

उद्देश्य- पूर्व कक्षाओं में पाणिनि व्याकरण के प्रारम्भिक स्वरूप से परिचित विद्यार्थियों को व्याकरण के माध्यम से संस्कृत भाषा के विस्तृत विश्लेषण हेतु मध्यसिद्धान्तकौमुदी ग्रन्थ का निर्धारण किया गया है। इस ग्रन्थ में से संज्ञा प्रकरण, संहिता प्रकरण षड्लिङ्ग प्रकरण को निर्धारित किया गया है जिसके माध्यम से विद्यार्थी इस बात से परिचित होंगे की जब हम संहिता रूप में पढ़ते या लिखते हैं तो ध्वनि परिवर्तन के पीछे कौन से तत्त्व कार्य करते हैं, इसका ज्ञान विद्यार्थी में भाषा विज्ञान की दृष्टि से दूसरी भाषाओं को विश्लेषण करने की क्षमता पैदा करना है।

निर्देश -

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- प्रत्येक एकक से सोदाहरण सूत्र व्याख्या एवम् सूत्र रूपसिद्धि शत- प्रतिशत विकल्प सहित प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक- 1 : मध्यसिद्धान्तकौमुदी (संज्ञाप्रकरण अच् सन्धि एवं प्रकृति भाव)	20
एकक- 2 : मध्यसिद्धान्तकौमुदी (सन्धि - हल् एवं विसर्ग)	20
एकक- 3 : मध्यसिद्धान्तकौमुदी (षड्लिङ्ग - अजन्त) (दो सूत्रव्याख्या- ष व तीनरूपसिद्धि- ष)	20
एकक- 4 : मध्यसिद्धान्तकौमुदी (षड्लिङ्ग - हलन्त व अव्यय)	20

संस्तुत ग्रन्थ :-

1. वरदराज, मध्यसिद्धान्तकौमुदी, सम्पा. डा. सुरेश चंद्र शर्मा, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी, 2003

Paper- II : संस्कृत साहित्य तथा काव्यशास्त्र (मेजर विषय) (Discipline Specific)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 20, लिखित परीक्षा- 80, (क्रेडिट - 4))

उद्देश्य : साहित्यदर्पण काव्यशास्त्रीय ग्रन्थ है। इसके अतिरिक्त ईश्वर द्वारा संस्कारित लोगों की भावना को निर्मल करना, भावुकता को परिष्कृत करना साहित्यशास्त्र का प्रथम सोपान है। अतः यह ज्ञान विद्यार्थियों तकसरल विधि से पहुचाने के लिय सभी काव्यशास्त्रियों के विचारों को एक सूत्र में समाहित करने वाले विश्वनाथ विरचित साहित्यदर्पण को तथा शिवराजविजय गद्यकाव्य तत्कालीन मुगल साम्राज्य की परिस्थितियों का ज्ञान कराने के लिए पाठ्यक्रम में निर्धारित किया गया है।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत- प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक- 1 : साहित्यदर्पण (प्रथम परिच्छेद) -

(i) सन्दर्भ- व्याख्या 20

एकक - 2 : साहित्यदर्पण (द्वितीय परिच्छेद - कारिका-1-20 पर्यन्त)

(i) सन्दर्भ -व्याख्या 20

एकक - 3 : साहित्यदर्पण (दशम परिच्छेद - अलंकार)

(अनुप्रास, यमकम्, वक्रोक्ति, श्लेष, प्रहेलिका, सामान्य, अतिशयोक्ति, उत्प्रेक्षा)

(i) दो अलंकार व्याख्या(लक्षण तथा उदाहरण सहित)

(ii) अलंकार का सामान्य स्वरूप

(प्राचीन काव्य शास्त्रीय - आचार्यों के मतानुसार)

एकक - 4 : शिवराजविजय (प्रथम निश्वास)

(i) सन्दर्भ- व्याख्या 20

संस्तुत ग्रन्थाः :-

1. विश्वनाथ, साहित्यदर्पणम्, व्या. डा. सत्यव्रत सिंह, चौखम्बा विद्याभवनम्, वाराणसी, 2005
2. अम्बिकादत्तव्यास, शिवराजविजयम्, व्या. डा. देवनारायण मिश्र, साहित्य- भंडारः, मेरठ, 1983

Paper- III : दर्शन (माइनर विषय)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 20, लिखित परीक्षा- 80, (क्रेडिट - 4))

उद्देश्य— सम्पूर्ण दार्शनिक सरणियों में सांख्यदर्शन अपना मौलिक योगदान देता रहा है। यह त्रिविध दुखों से संतप्त प्राणी को स्वकीय परमार्थप्राप्ति हेतु सरलतम साधन के रूप से व्यवस्थित किया है। यह संख्यज्ञान सामान्य विद्यार्थी को एक

भारतीय संस्कृति के बाहक के रूप प्रस्तुत कराएगा। इसलिए दर्शन सबसे प्रमाणिक ग्रन्थ होने से इसे पाठ्यक्रम में निर्धारित किया गया है।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत-प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक- 1 : साङ्ख्यकारिका (१ से ३५ कारिका) दो कारिका व्याख्या	20
एकक- 2 : साङ्ख्यकारिका (३६ से ७२ कारिका) दो कारिका व्याख्या	20
एकक- 3 : साङ्ख्यकारिका (सम्पूर्ण) एक आलोचनात्मक प्रश्न	20
एकक- 4 : भारतीय दर्शन (गीता दर्शन) दो टिप्पणी (एक शब्द के किसी एक विभक्ति विशेष के तीनों वचनों के रूप)	20

संस्तुत ग्रन्थ :-

1. साङ्ख्यकारिका, ईश्वरकृष्ण, व्या.डा. सुधांशु कुमार षडंगी, चौखम्भा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी, २०१३
2. भारतीय दर्शन , डा. जगदीशचन्द्र मिश्र , चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी २०२२

Paper- IV : वेद एवम् वेदाङ्ग (माइनर विषय)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 20. लिखित परीक्षा- 80, (क्रेडिट - 4))

उद्देश्य :- विश्व साहित्य के सर्वाधिक प्राचीन ग्रंथों के रूप में वेदों का स्थान सर्वोपरि है। चार वेदों में से मुख्य ऋग्वेद को माना गया है इसमें प्रथम एवं द्वितीय ईकाई में प्रसिद्ध देवता अग्नि , इन्द्र ,रुद्र को पाठ्यक्रम में रखा गया है। वेदांग जो कि वेद के अर्थ को जानने में अत्यधिक सहायक है उसमें निरुक्त का पहला अध्याय पाठ्यक्रम में रखा गया है। जिसमें पद विभाग, मन्त्र के विषय में धारणाएं , शब्दों का निर्माण तथा निरुक्त शास्त्र के पढ़ने का क्या प्रयोजन है इन सभी का वर्णन है।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत-प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक-1 : ऋग्वेद-अग्निसूक्त-1.1, इन्द्रसूक्त-2.12, रुद्रसूक्त-2.33, पुरुषसूक्त-10.90 (दो मन्त्र व्याख्या एवम् पद पाठ)	20
एकक-2 : निरुक्त-प्रथम अध्याय (सन्दर्भ व्याख्या चार में से दो करें)	20
एकक-3 : निरुक्त-प्रथम अध्याय (आलोचनात्मक प्रश्न)	20
एकक- 4 : ईशावास्योपनिषद् -(दो मन्त्र व्याख्या)	20

संस्तुत ग्रन्थ :

1. चौबे , ब्रजबिहारी , ऋक्सूक्तमणिमाला, कात्यायन वैदिक साहित्य प्रकाशन, होशियारपुर 2010
2. ऋक्सूक्तसंग्रह, व्या. हरिदत्त शास्त्री, साहित्य भंडार, मेरठ, 1956

3. यास्क, निरुक्त, चौखम्बा विद्या भवन, वाराणसी, 1961
4. ईशावास्योपनिषद्, शांकरभाष्य सहित, गीताप्रेस गोरखपुर

Paper- V to be opted from one of the following Options).
(Skill Enhancement) (Option I) - ज्योतिष तथा ज्योतिष सिद्धान्त (क्रेडिट -3)

Paper- V: व्यावहारिक ज्योतिष एवं मुहूर्तशास्त्र (Skill Enhancement)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

उद्देश्य— भारतीय परम्परा में ज्योतिषीय सामान्य तत्त्वों का ज्ञान कराना इस ग्रन्थ को पढ़ाने का मुख्य ध्येय है। इस हेतु इस ग्रन्थ की उपयोगिता है जैसा कि ग्रन्थ के नाम से भी स्पष्ट प्रतीत हो रहा है।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत-प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक- 1 : व्यावहारिक ज्योतिषतत्त्वम् (तत्त्व 1,) (एक श्लोक व्याख्या- व एक सामान्य प्रश्न-)	15
एकक- 2 : व्यावहारिक ज्योतिषतत्त्वम् (तत्त्व 4,) (एक श्लोक व्याख्या- व एक सामान्य प्रश्न-)	15
एकक- 3 : मुहूर्तचिन्तामणि (प्रथम प्रकरणम्) (दो श्लोक व्याख्या)	15
एकक- 4 : मुहूर्तचिन्तामणि (द्वितीय प्रकरणम्) (दो श्लोक व्याख्या)	15

संस्तुत ग्रन्थ :-

1. व्यावहारिक ज्योतिषतत्त्वम्, पं. लखन लाल झा, चौखम्बा संस्कृत सीरिज, वाराणसी, सं. 2010
2. देवज्ञविरचित श्रीमद्राम, मुहूर्तचिन्तामणि, व्या. विद्येश्वरी प्रसाद द्विवेदी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन।

(Skill Enhancement) (Option II) - कर्मकाण्ड (क्रेडिट -3)

Paper- V: कर्मकाण्ड (Skill Enhancement)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

उद्देश्य: इस शास्त्र को पढ़ाने का मुख्य उद्देश्य छात्रों को यज्ञ एवं धार्मिक अनुष्ठान की विधियों, वैदिक क्रिया कलापों का प्रायोगिक एवं शास्त्रीय ज्ञान करवाना है। जिसके अंतर्गत छात्र को व्यावहारिक जीवन में नित्य प्रयोग में आने वाली धार्मिक गतिविधियों एवं संस्कार विधियों का समुचित ज्ञान हो सके।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन:

एकक 1. षोडशसंस्कार विधि- (अधोलिखित में से दो संस्कारों का परिचय)	15
गर्भाधान संस्कार, जातकर्म संस्कार, नामकर्म संस्कार, कर्णविध संस्कार, वेदारम्भ संस्कार	
एकक -2. नित्य कर्म पूजा प्रकाश के आधार पर वैदिक एवं लौकिक मन्त्र लेखन – (दो मंत्रों का सविधि लेखन)	15
शिखाबंधन, यज्ञोपवीत धारण, तिलक धारण, संध्या/तर्पण	
एकक -3. नित्य कर्म पूजा प्रकाश के आधार पर पूजन पद्धति -(मन्त्र एवं सामग्री प्रयोग विधि)	15
गौरीगणेश पूजनविधि, पंचदेव पूजनविधि, विशिष्ट पूजाविधि, कलशस्थापन विधि, पुण्याहवाचन विधि	
एकक -4. स्तुतिप्रकरण- (दो स्तुतियाँ प्रष्टव्य हैं)	15
गणेशस्तोत्र, आदित्यहृदय स्तोत्र, शिवमहिम्न स्तोत्र, नवग्रहस्तोत्र	

संस्तुत ग्रन्थ :

१. षोडशसंस्कार विधि, माधव, सं. कृष्णा नन्द शास्त्री, भारतीय संस्कृत भवन, माई हीरा गेट जलंधर.
२. नित्यकर्मपूजाप्रकाश, गीता प्रेस गोरखपुर
३. स्तोत्ररत्नावली, गीता प्रेस गोरखपुर

(Skill Enhancement) (Option III) - श्रीमद्भगवद्गीता

Paper V – श्रीमद्भगवद्गीता

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

उद्देश्य- मानसिक, शारीरिक एवं बौद्धिक स्वस्थता का एक मात्र साधन वर्तमान समय में श्रीमद्भगवद्गीता की उपयोगिता को प्रत्यक्ष सिद्ध करता है।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत-प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक -1 :श्रीमद्भगवद्गीता (अध्याय – 3) (दो श्लोक व्याख्या)	15
एकक- 2 :श्रीमद्भगवद्गीता (अध्याय – 4) (दो श्लोक व्याख्या)	15
एकक- 3 :श्रीमद्भगवद्गीता(अध्याय – 12) (दो श्लोक व्याख्या)	15
एकक- 4 :उपर्युक्त एकको पर आधारित एक प्रश्न	15

संस्तुत ग्रन्थ :

१. श्रीमद्भगवद्गीता, गीता प्रेस गोरखपुर

Paper-VI : HINDI/ENGLISH/ PUNJABI (Multi - Disciplinary)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

आधुनिक विषय (हिन्दी, अंग्रेजी, पंजाबी,) में से एक का चयन करना होगा जो षष्ठ पत्र रहेगा। अंग्रेजी तथा पंजाबी का पाठ्यक्रम सम्मकक्ष बी.ए. के पाठ्यक्रम के तुल्य होगा। हिन्दी का पाठ्यक्रम निम्निलिखित प्रकार से है।

HINDI (हिन्दी)(Multi - Disciplinary)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

उद्देश्य: हिन्दी साहित्य शास्त्र से परिचय। भाव तथा भाषागत सचेतना में अभिवृद्धि।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम हिन्दी ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक- 1 : कवितालोक, शर्मा शिव कुमार (कबीर, रैदास, गुरु नानक देव, सूरदास) दो सन्दर्भ व्याख्या	15
एकक- 2 : सजीव कहानियां, लक्ष्मीचन्द खुराना: (शतरंज के खिलाडी, ममता, अशिक्षित का हृदय) दो सन्दर्भ व्याख्या	15
एकक- 3 : हिन्दी साहित्य का इतिहास: आदिकाल : सामाजिक, राजनैतिक, आर्थिक परिस्थितियों से सम्बन्धित आलोचनात्मक प्रश्न	15
एकक- 4 : सन्धि भेद, अनुच्छेद लेखन, वाक्य विश्लेषण एवं संश्लेषण	15

संस्तुत ग्रन्थ :-

1. कवितालोक : (सं) शर्मा शिव कुमार, पंजाबविश्वविद्यालय, चण्डीगढ़।
2. सजीव कहानियां (सं) डा. लक्ष्मीचन्द खुराना: पब्लिकेशनब्यूरो पंजाबविश्वविद्यालय।

Shastri- 2nd Semester-2023-24

(शास्त्री-द्वितीय सेमेस्टर)

Paper- I : व्याकरण (मेजर विषय) (Discipline Specific)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 20, लिखित परीक्षा- 80, (क्रेडिट - 4))

उद्देश्य- संस्कृत भाषा के व्याकरण में क्रियापदों को धातुपाठ में संकलित किया है तथा उसमें समस्त क्रिया पदों को शब्द रचना को ध्यान में रखते हुए दस गणों में विभक्त किया गया है उसमें प्रथम दो गणों में क्रियापदों के रूप कैसे बनते हैं तथा उनका प्रयोग वाक्य के अर्थ को कैसे प्रभावित करता है इसी का विशेष ज्ञान कराना इस पाठ्यक्रम का उद्देश्य है।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- प्रत्येक एकक से सोदाहरण सूत्र व्याख्या एवम् सूत्र रूपसिद्धि शत -प्रतिशत विकल्प सहित प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक- 1 : मध्यसिद्धान्तकौमुदी(भ्वादिगण- परस्मैपदी प्रक्रिया सम्पूर्ण)	20
एकक- 2 : मध्यसिद्धान्तकौमुदी (भ्वादिगण-आत्मनेपद उभयपदी प्रकरण)	20
एकक- 3 : मध्यसिद्धान्तकौमुदी (अदादिगण-परस्मैपदी प्रक्रिया)	20
एकक- 4 : मध्यसिद्धान्तकौमुदी (अदादिगण-आत्मनेपदी व उभयपदी प्रकरण)	20

संस्तुत ग्रन्थ :-

1. वरदराज, मध्यसिद्धान्तकौमुदी, सुबोधिनी संस्कृत तथा हिंदी व्याख्या सहित, भाग-2, सम्पा. डा. सुरेश चंद्र शर्मा, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी, 2004

Paper- II : संस्कृत साहित्य तथा काव्यशास्त्र (मेजर विषय) (Discipline Specific)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 20, लिखित परीक्षा- 80, (क्रेडिट - 4))

उद्देश्य: संस्कृत काव्यशास्त्र में रस को काव्य की आत्मा के रूप में व्यवस्थापित किया गया है। जब हम कहते हैं कि अमुक काव्य या नाटक प्रभावकारी है तो इस प्रभाव का विश्लेषण पाठक की हृदय आह्लादता से होता है। भाव विभोर करने की क्षमता ही साहित्य की उत्तमता की कसौटी है और वही रस है। अतः साहित्यदर्पण के माध्यम से छात्र रस का स्वरूप, रस की अलौकिकता, रसों की संख्या, सात्विक भावों की संख्या के परिचय के साथ ही अलंकृति एवं अलंकार्य का ज्ञान छात्रों को सुचारू रूप से देने के लिए ही शास्त्री के हरेक समेस्टर में साहित्यदर्पण के दशम परिच्छेद के कतिपय अलंकार पाठ्यक्रम में निर्धारित किये गए हैं। संस्कृत साहित्य में समासयुक्त रचना का कौशल भी देखने को मिलता है। अतः इस अद्भुत रचना शैली एवं अलौकिक शब्द भंडार का परिचय छात्रों को कराने के लिए बाणभट्ट विरचित कादम्बरी को लगाया गया है।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत-प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक- 1 : साहित्यदर्पण (तृतीय परिच्छेद – कारिका 1-20) दो व्याख्या	-	20
एकक - 2 : साहित्यदर्पण (तृतीय परिच्छेद – कारिका 21-42) दो व्याख्या	-	20
एकक - 3 : साहित्यदर्पण (दशम परिच्छेद – अलंकार) दो अलंकार व्याख्या	-	20
(उपमा, अनन्वय, उपमेयोपमा, रूपक, भ्रांतिमान्, उल्लेख, उत्प्रेक्षा, अपह्नुति)-		
एकक - 4 : शुकनासोपदेश (कादम्बरी) (दो गद्यांश की व्याख्या-)	-	20

संस्तुत ग्रन्थ :-

1. विश्वनाथ, साहित्य दर्पण, व्या. डा. सत्यव्रत सिंह, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी, 2005
2. बाणभट्ट, शुकनासोपदेश, व्या. रामपाल शास्त्री, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी, 1978

Paper- III : दर्शन (माइनर विषय)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 20, लिखित परीक्षा- 80, (क्रेडिट - 4))

उद्देश्य— अधुना न केवल भारत अपितु विदेशों में भी योग का प्रसार हो रहा है। यह भारतभूमि योग का जन्मदाता है। परन्तु आजकल यह योग कुछ विकृत स्वरूप को प्राप्त कर रहा है। अतः छात्र योग के वास्तविक स्वरूप को जानकर उसके व्यवहार्यता को सामान्य जनमानस तक पहुंचाकर अपना तथा समस्त प्राणियों का कल्याण करने हेतु यह ग्रन्थ पाठ्यक्रम में निर्धारित है। यह सम्पूर्ण योगशास्त्र के सिद्धांतों का संग्रह है, जिससे छात्र अल्प अध्ययन से भी योग के शास्त्रीय स्वरूप तथा व्यवहारिकता को जान सकेंगे।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत- प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक- 1 : योगसारसंग्रह, श्रीविज्ञानभिक्षु (प्रथम व द्वितीय अंश) दो सन्दर्भ व्याख्या	20
एकक- 2 : योगसारसंग्रह, श्रीविज्ञानभिक्षु (तृतीय एवं चतुर्थ अंश) दो आलोचनात्मक प्रश्न	20
एकक- 3 : योगसारसंग्रह, श्रीविज्ञानभिक्षु (प्रथम व द्वितीय अंश) दो सन्दर्भ व्याख्या	20
एकक- 4 : योगसारसंग्रह, श्रीविज्ञानभिक्षु (तृतीय एवं चतुर्थ अंश) दो आलोचनात्मक प्रश्न	20

संस्तुत ग्रन्थ :-

1. योगसारसंग्रह, श्रीविज्ञानभिक्षु, व्या. डा. सुधांशु कुमार षडंगी, भारतीय विद्या प्रकाशन, वाराणसी, २०२३
2. योगसारसंग्रह, श्रीविज्ञानभिक्षु, व्या. गङ्गानाथ झा, मोतीलाल बनारसी दास, वाराणसी

Paper- IV : वेद एवम् वेदाङ्ग (माइनर विषय)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 20, लिखित परीक्षा- 80, (क्रेडिट - 4))

उद्देश्य- अग्नि के पश्चात कुछ अन्य देवता भी हैं जिनके वास्तविक स्वरूप को समझने के लिए पूषन्, वरुण तथा सोम सूक्तों को पाठ्यक्रम में रखा गया है। अथर्ववेद का द्वादश काण्ड का प्रथम सूक्त भूमि सूक्त है। सर्वे भवन्तु सुखिनः के उद्घोष से भारतीय संस्कृति में विश्वबन्धुत्व की जो उदार भावना संवर्धित हुई है वही भावना इस भूमिसूक्त में अनुस्यूत है वेद के अंग निरुक्त में वैदिक शब्दों की निरुक्ति दी गई है। शब्द किस धातु से बना है। इसका वर्णन निरुक्त में मिलता है। छात्रों को वास्तविक अर्थ का ज्ञान हो सके। इसलिए निरुक्त का दूसरा अध्याय पाठ्यक्रम में रखा गया है।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत- प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक- 1 : ऋग्वेद (पूषन्-6.54, वरुण- 7.86, सोम- 9.80, नासदीयसूक्त- 10.129) - दो मन्त्र व्याख्या	20
एकक- 2 : पदपाठ (उपर्युक्त प्रथम एकक के मन्त्रों में से किसी एक मन्त्र का)	20
एकक- 3 : अथर्ववेद-पृथिवीसूक्त (12.1) - दो मन्त्र व्याख्या	20
एकक- 4 : निरुक्त-द्वितीय अध्याय (एक सन्दर्भ व्याख्या, एक आलोचनात्मक प्रश्न व दो निर्वचन)	20

संस्तुत ग्रन्थ :-

1. चौबे, ब्रजबिहारी, ऋक्सूक्तमणिमाला, कात्यायन वैदिक साहित्य प्रकाशन, होशियारपुर 2010
2. ऋक्सूक्तसंग्रह, व्या. हरिदत्त शास्त्री, साहित्य भंडार, मेरठ, 1956
3. यास्क, निरुक्त, चौखम्बा विद्या भवन, वाराणसी, 1961

Paper- V to be opted from one of the following Options.

(Ability Enhancement) (Option I) - ज्योतिष तथा ज्योतिष सिद्धान्त

Paper- V : जातकशास्त्र तथा मुहूर्तशास्त्र (Ability Enhancement)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

उद्देश्य— व्यक्ति विशेष को अपने भूत-भविष्य तथा वर्तमान में अनेक उत्कंठायें अभिभूत किये रहती हैं। इसलिए स्कन्धत्रय में होराशास्त्र का वैशिष्ट्य है। उन सभी उत्कंठाओं का समाधान जातक शास्त्र (होरा स्कन्ध) में उपलब्ध है ताकि व्यक्ति मानसिक रूप से अनुकूल तथा प्रतिकूल परिस्थिति का दृढ़ता से सामना कर सके।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत-प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन

एकक- 1 : जातकालंकार (संज्ञा अध्याय, अथवा भावाध्याय)

एक श्लोक व्याख्या व एक प्रश्न/टिप्पणी)

15

एकक- 2 : जातकालंकार (अथ योगाध्याय) एक श्लोक व्याख्या व एक प्रश्न/टिप्पणी)

15

एकक- 3 : मुहूर्तचिन्तामणि (तृतीय प्रकरणम्) (दो श्लोक व्याख्या व आलोचनात्मक प्रश्न)

15

एकक- 4 : वास्तुशास्त्र का सामान्य इतिहास

15

संस्तुत ग्रन्थ:-

- 1 श्रीगणेशदैवज्ञ, जातकालंकार, व्या. पंडित श्री सुराज शर्मा, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी, 2004
- 2 दैवज्ञविरचित श्रीमद्राम, मुहूर्तचिन्तामणि, व्या. विंध्येश्वरी प्रसाद द्विवेदी, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन।
3. सरस्वती प्रखर प्रज्ञानंद, वास्तुशास्त्रसार, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी, 2016

(Ability Enhancement) (Option II) - कर्मकाण्ड एवं पौरोहित्य

Paper- V : कर्मकाण्ड एवं पौरोहित्य (Ability Enhancement)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

उद्देश्य- इस शास्त्र को पढाने का मुख्य उद्देश्य छात्रों को यज्ञ एवं धार्मिक अनुष्ठान की विशेष विधियों, वैदिक क्रिया कलापों का प्रायोगिक एवं शास्त्रीय ज्ञान करवाना है। जिसके अंतर्गत छात्र को व्यावहारिक जीवन में नित्य प्रयोग में आने वाली धार्मिक गतिविधियों एवं संस्कार विधियों का समुचित ज्ञान हो सके।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत-प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन

एकक- 1 : कर्मठ गुरु के आधार पर विशिष्टपूजन विधि- (अधोलिखित में से दो पूजन विधियाँ मन्त्र लेखन सहित प्रष्टव्य हैं) षोडशोपचार पूजन ,सर्वतोभद्रमण्डल पूजन, लिंगतोभद्रमण्डल पूजन, वास्तुपूजन	15
एकक- 2 : कर्मठ गुरु के आधार पर होम विधि – (अधोलिखित में से एक होम पद्धति का सामान्य मन्त्र लेखन एवं प्रयोग विधि) गृहप्रवेश होम, गृहशांति होम, अरिष्टशमन होम, रुद्रयाग	15
एकक- 3 : श्री दुर्गासप्तशती पाठविधि प्रशिक्षण (देव्याकवच दो मन्त्र व्याख्या)	15
एकक- 4 : श्री दुर्गासप्तशती पाठविधि प्रशिक्षण (अर्गला एवं कीलक स्तोत्रं दो मन्त्र व्याख्या)	15

संस्तुत ग्रन्थ :-

१. कर्मठ गुरु,पं. मुकुन्द बल्लभ मोतीलाल बनारसीदास, मुंबई
२. श्री दुर्गा सप्तशती, गीताप्रेस गोरखपुर.

(Ability Enhancement) (Option III)- श्रीमद्भगवद्गीता

Paper V – श्रीमद्भगवद्गीता (Ability Enhancement)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

उद्देश्य- मानसिक, शारीरिक एवं बौद्धिक स्वस्थता का एक मात्र साधन वर्तमान समय में श्रीमद्भगवद्गीता की उपयोगिता को प्रत्यक्ष सिद्ध करता है।

निर्देश :-

- प्रश्न पत्र का माध्यम संस्कृत ही होगा।
- सभी प्रश्नों में शत-प्रतिशत विकल्प प्रष्टव्य होंगे।

एकक विभाजन :

एकक -1 :श्रीमद्भगवद्गीता (अध्याय – 2) (दो श्लोक व्याख्या)	15
एकक- 2 :श्रीमद्भगवद्गीता (अध्याय – 8) (दो श्लोक व्याख्या)	15
एकक- 3 :श्रीमद्भगवद्गीता(अध्याय – 18) (दो श्लोक व्याख्या)	15
एकक- 4 :उपर्युक्त एकको पर आधारित प्रश्न	15

संस्तुत ग्रन्थ :

१. श्रीमद्भगवद्गीता, गीता प्रेस गोरखपुर

734

Paper-VI : HINDI/ENGLISH/ PUNJABI (Multi - Disciplinary)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

आधुनिक विषय (हिन्दी, अंग्रेजी, पंजाबी,) में से एक का चयन करना होगा जो षष्ठ पत्र रहेगा। अंग्रेजी तथा पंजाबी का पाठ्यक्रम समकक्ष बी.ए. के पाठ्यक्रम के तुल्य होगा। हिन्दी का पाठ्यक्रम निम्निलिखित प्रकार से है।

हिन्दी (Multi- Disciplinary)

(आन्तरिक मूल्यांकन- 15, लिखित परीक्षा- 60, (क्रेडिट - 3))

- एकक- 1 : कवितालोक, सम्पा- शर्मा शिव कुमार(मीराबाई, तुलसीदास, गिरिधर कविराय) 15
(दो सन्दर्भ व्याख्या)
- एकक- 2 : सजीव कहानियां, लक्ष्मीचन्द खुराना(मौत के मुंह में, न्यायमंत्री, गुलाब, सभ्य असभ्य) 15
(दो सन्दर्भ व्याख्या)
- एकक- 3 : हिन्दी साहित्य का इतिहास: भक्तिकाल— सामाजिक, राजनैतिक, आर्थिक परिस्थितियां 15
(आलोचनात्मक प्रश्न)
- एकक- 4 : समास: परिभाषा, प्रकार एवं उदाहरण विज्ञापन तैयार करना ,पारिभाषिक शब्दावली 15

पारिभाषिक शब्दावली

A

1.	Abbreviation	संक्षेप संकेताक्षर
2.	Absence	अनुपस्थिति, गैरहाजिरी
3.	Accommodation	आवास
4.	Advice	परामर्श, सलाह, सूचना, संज्ञापन
5.	Allegiance	निष्ठा
6.	Alteration	परिवर्तन, हेरफेर-
7.	Amendment	संशोधन
8.	Appendix	परिशिष्ट
9.	Assistant	सहायक
10.	Attendance	उपस्थिति, हाजिरी

B

11.	Basic pay	मूल वेतन
12.	Birth Date	जन्म तिथि, जन्म की तारीख
13.	Block	खंड, ब्लाक

14.	Board	बोर्ड, मंडल
15.	Break in Service	सेवा में व्यवधान
16.	By Hand	दस्ती
C		
17.	Cancel	रद्द करना
18.	Clarification	स्पष्टीकरण
19.	Closing Balance	अंतशेष-, रोकड, बाकी
20.	Committee	समिति
21.	Competence	सक्षमता
22.	Conference	सम्मेलन
23.	Confirmation	पुष्टि
24.	Consolidated fund	समेकित निधि
25.	Conveyance allowance	वाहन भत्ता
26.	Corruption	भ्रष्टाचार
27.	Covering letter	सहपत्र
D		
28.	Dealing Assistant	संबंधित सहायक
29.	Dearness Allowance	मंहगाई भत्ता
30.	Department	विभाग
31.	Deputy Secretary	उपसचिव
32.	Dissent	विसम्मति, विमति, अहसमति
33.	Duplicate	अतुल्लिपि, दूसरी प्रति
34.	Duration	अवधि
35.	Duty	ज्यूटी, काम, कार्य, कर्तव्य, भार, शुल्क
E		
36.	Encashment	भुनाना, तुडाना
37.	Entry	प्रविष्टि, इंदराज, प्रवेश
38.	Evidence	साक्ष्य, गवाही, प्रमाण
39.	Expert	विशेषज्ञ
40.	Export	निर्यात

736

41.	Extract	उद्धरण
F		
42.	Fitness Certificate	स्वस्थता प्रमाणपत्र, योग्यता प्रमाणपत्र
43.	Fresh Receipt (F.R.)	नई आवती
44.	Further Action	आगे की कार्रवाई, अगली कार्यवाही
G		
45.	General Manager	प्रधान प्रबंधक, महाप्रबंधक
46.	General Meeting	साधारण सभा, साधारण बैठक
47.	Grant.in.aid	सहायताअनुदान-
48.	Guidance	मार्गदर्शन, निर्देशन
H		
49.	Head Clerk	प्रधान लिपिक, हैद कलर्क
50.	Head of Account	लेखाशीर्ष-
51.	Head office	प्रधान कार्यालय
52.	Head Quarter	मुख्यालय
53.	Holiday	अवकाश, छुट्टी
54.	Immediate officer	आसन्न अधिकारी
55.	Import	आयात
56.	Increment	वेतनवृद्धि-
57.	Inquiry	पूछताछ, जाँच
58.	Inspector	निरीक्षक
59.	Instruction	अनुदेश, हिदायत
60.	Instructor	अनुदेशक
61.	Interpretation	निर्वचन, व्याख्या
62.	Intimation	प्रज्ञापन, सूचना, इत्तिला
63.	Investigation	अन्वेषण, तफीतीश
64.	Irrelevant	असंबद्ध, विसंगत
65.	Issue	निर्गम (संज्ञा), प्रश्न, मसला, (क्रियाजारी करना (, भेजना, देना
J		

737

66	Job	नौकरी, जॉब, कार्य
67	Joining Date	कार्यग्रहणतारीख-, कार्यारम्भतारीख-
68.	Joint Secretary	सन्युक्त सचिव
L		
69	Labour Welfare	श्रमकल्याण-
70.	Leave Salary	छुट्टी का वेतन
71	Leave Vacancy	अवकाशरिक्ति-, छुट्टीरिक्ति-
72	Length of Service	सेवाकाल
M		
73	Management	प्रबंध
74	Medical	चिकित्सा
75	Medical Leave	चिकित्साछुट्टी-
76	Medical Officer	चिकित्सा अधिकारी-
77	Messenger	संदेशवाहक
78	Ministry	मंत्रालय, मंत्रिमंडल
79.	Modification	संशोधन, रूपांतर
80	Most Immediate	अतितात्कालिक-
N		
81.	Nationality	राष्ट्रीयता
82.	Necessary Action	आवश्यक कार्रवाई
83.	Negligence	उपेक्षा, प्रमाद, गफलत
84.	Non. Objection	अनापत्ति
85.	Non.Official	गैरसरकारी-, अशासकीय
O.		
86	Obedience	आज्ञापालन, आज्ञानुवर्तन
87.	Objection	आपत्ति
88.	Offence	अपराध
89.	Offer	नियुक्तिप्रस्ताव-
90.	Office	कार्यालय, दफतर, पद
91.	Office Copy	कार्यालयप्रति-, दफतर की प्रति

738

92.	Office Hours	कार्यालयसमय-
93.	Office Order	कार्यालयआदेश-
94.	Officer	अधिकारी, अफसर
95.	Officer.in.charge	प्रभारी अधिकारी
96.	Officiating	स्थानापन्न
97.	Option	विकल्प
98.	Original Copy	मूल प्रति
99.	Outstanding	बकाया, उत्कृष्ट
100.	Overtime	अतिरिक्त समय
P		
101.	Part Time	अंशकालिक
102.	Pay	वेतन
103.	Payment	अदायगी
104.	Penalty	दंड, अर्थदंड-, जुर्माना
105.	Pending	अनिर्णीत पडा हुआ, रुका हुआ, लंबित
106.	Pension	पेंशन
107.	Planning	योजना, योजना बनाना
108.	Proceedings	कार्यवाही
109.	Proposal	प्रस्ताव
110.	Publicity	प्रचार
111.	Postpone	मुलतवी करना
Q		
112.	Qualification	अर्हता, योग्यता
113.	Quarterly	त्रैमासिक
R		
114.	Rectification	परिशोधन
115.	Reference	संदर्भ, निर्देश, हवाला
116.	Remark	विचार, अभ्युक्ति
117.	Remuneration	पारिश्रमिक, मेहनताना

118	Renewal	नवीनीकरण
119	Revenue	राजस्व
S		
120	Satisfactory	संतोषजनक
121	Scrutiny	संवीक्षा, छानबीन
122	Seal	मुद्रा, मोहर
123	Secret	गुप्त, गुप्त बात
124	Security	प्रतिभूति, सुरक्षा
125	Seniority	वरिष्ठता
126	State Government	राज्य सरकार
127	Stores	सामान, सामग्री, भंडार
128	Summary	सारांश, संक्षेप
129	Superintendent	अधीक्षक
130	Supervisor	पर्ववेक्षक, सुपरवाइजर
T		
131	Target	लक्ष्य
132	Technical	तकनीकी
133	Testimonial	शंसापत्र
134	Tour	दौरा
135	Training	प्रशिक्षण, ट्रेनिंग
136	Translation	अनुवाद
137	Traveling Allowance	यात्राभत्ता-
U		
138	Under Secretary	अवरसचिव-
139	Unemployment	बेकारी, बेरोजगारी
140	Unofficial Letter	अशासकीय पत्र
141	Up.to.date	अद्यतन
V		
142	Verification	सत्यापन

740

143	Violation	अतिक्रमण
144	Waiting list	प्रतीक्षा सूची
145	Warning	चेतावनी
146	Working days	कार्यदिवस-, काम के दिन
147	Working Hours	कार्यसमय-, काम के घंटे
148	Working Knowledge	कार्यज्ञान-साधक-
149	Write off	बट्टेखाते डालना-
Z		
150	Zone	जोन, अंचल

संस्तुत ग्रन्थ-

1. कद्रितालोक: (सं) शर्मा शिव कुमार, पंजाबविश्वविद्यालय, चण्डीगढ द्वारा प्रकाशित।
2. सजीव कहानियां (सं) डा. लक्ष्मीचन्द खुराना: पब्लिकेशन्सयूरो, पंजाब विश्वविद्यालय।

741

OUTLINES

U.G. Semester – I FRENCH 2023-24

i) MAJOR		
DSCFR – 1	French Language - A	4 credits
DSCFR – 2	French Civilization - A	2 credits
ii) MINOR	xyz	4 credits
iii) AECC	English	2 credits
iv) MIL	Hindi/Punjabi/Urdu	2 credits
v) MDC	xyz	3 credits
vi) SEC	Introduction to India& its Culture	3 credits
vii) VAC	xyz	2 credits
TOTAL		22 credits

U.G. Semester – II FRENCH 2023-24

i) MAJOR		
DSCFR – 3	French Language - B	4 credits
DSCFR – 4	French Civilization - B	2 credits
ii) MINOR	XYZ	4 credits
iii) AECC	English	2 credits
iv) MIL	Hindi/Punjabi/Urdu	2 credits
v) MDC	xyz	3 credits
vi) SEC	History and information on local tourist spots	3 credits
vii) VAC	xyz	2 credits
TOTAL		22 credits

U.G. Semester – III FRENCH 2023-24

i) MAJOR		
DSCFR – 5	French Language - C	4 credits
DSCFR – 6	Communication in French - 1	2 credits
ii) MINOR	xyz	4 credits
iii) AECC	English	2 credits
iv) MIL		2 credits
v) SEC	Writing informal, Formal & Business letters in French	3 credits
vi) MDC		3 credits
vii) VAC	xyz	2 credits

R Aurora

Academic In-charge

Andies

9/6/23 It is submitted that the Joint Academic and Administrative Committees (JAAC) in Sanskrit and Dayanand Chair for Vedic Studies in their meetings dated 11.11.2021 (Flag-'A') has *inter alia* recommended that -

741 A

DUT/21/1472
 1/12/2021

- (i) on the demand of the students, the mode of teaching for Certificate Course in Upanishads and Gita should remain online forever from the ongoing session 2021-22 as maximum students are from working background and are pursuing these courses to learn about the values of great Indian Heritage through divine messages of Bhagavad Gita, etc.;
- (ii) the fee structure for Certificate Course in Upanishads and Gita be reduced from Rs.9,795/- to Rs.5,410/- (as in the case of Certificate Course in Vedic Studies - copy enclosed (Flag-'B')) from the next session, i.e., 2022-23 in order to attract more students for admission and generating more funds for the University.; and
- (iii) on the demand of the students, the mode of teaching for Certificate Course in Vedic Studies should remain online forever from the ongoing session, i.e., 2021-22 as maximum students are from working background and are pursuing these courses to learn about the values of great Indian Heritage through divine messages of Vedas.

It is pertinent to mention here that the Committee constituted by the Hon'ble Vice Chancellor comprising three former Vice Chancellors has recommended that, as a temporary arrangement for the sake of students, research scholars and for the overall interest of the academics only (as a special measure and not to be quoted as precedent) till the Governing Bodies, i.e., Syndicate and Senate are duly constituted, the recommendations of JAAC can be approved by the Vice Chancellor (through DUI and SVC), under Regulation 14 at page 36 of Panjab University Calendar, Volume I, 2007(Flag-'C').

In view of the position explained above, orders are solicited from the Hon'ble Vice Chancellor whether he would like to -

- (i) place all the above said recommendations ^{of JAAC} mentioned at 'X' (being policy matters/decisions, especially fixation/reduction of fees) before the Syndicate and Senate in the first instance.

OR

- (ii) approve these recommendations, in anticipation approval of the Syndicate/Senate, under Regulation 14 at page 36 of Panjab University Calendar, Volume I, 2007 as has been recommended by the Committee comprising former Vice Chancellors in accordance with the circular at Flag 'C'.

(HariKrishan/Ravinder Singh)
 Sr. Asstt./ Clerk
 30.11.2021

Approved as per Rules

Vice-Chancellor
 O.S.M.III (Neeru Bala)
 A.R.G. (Sandeep Arora)
 D.R.G. (Mahesh Kumar)
 Registrar
 D.U.
 S.V.
 Vice-Chancellor

Submitted for orders as at (i) OR (ii) above, please

(ii) may be considered in the faculty
 30/11/21
 30.11.2021
 OSM-11
 23/12/2021
 P.T.O

742

Appendix Item No XLIV

PANJAB UNIVERSITY CHANDIGARH
DEPARTMENT OF URDU/PERSIAN
COURSES OF READING AND SYLLABI
FOR ADD ON
CERTIFICATE COURSE IN PERSIAN
Examinations 2022-2023-and 2024

1. This is a one year elementary course of Persian language.
2. The classes for this course held in the evening.
3. This course comprises three tier learning system, One elementary, Second intermediate, Third Advance. Knowledge of alphabets, script writing and making short sentences from the beginning.
4. Through this course candidates can Read, Write and Speak Persian very well.
5. They can use this language in radio, television and newspaper as a job oriented through translator and interpreter.
6. Through this elementary course candidates can speak Persian (modern Persian) to the extent of daily practical needs.
7. This course also helps and fulfill the need of research scholars in the subjects of Medieval Indian History, Punjabi, fine Arts, Ancient Indian History, Music, Persian/Indian Theatre, Visual Arts, Law, Police Administration etc.

Outlines of test, syllabi and course of reading for certificate Course in Persian for the examinations of 2023 and 2024 is as follows.

- (i) The total marks for this course will be 300 distributed as follows:
- (ii) There will be two written papers of 100 marks each of 3 hours duration. 200 marks.

377

Ali Abbas
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

Paper-1: Prose and Poetry:

Max Marks:80

Time Allowed: 3 hours

Internal Ass.: 20 marks

Instructions to the paper**setter/examiner and also the distribution of marks as follows.**

1. Translation of Persian Prose passages into Urdu, English, Hindi, Punjabi from the prescribed Text. (Choice must be given)
: 25 Marks
2. Explanation of text, Poems into Urdu, English, Hindi, Punjabi or Persian (Choice must be given)
: 25 Marks
3. Summary of text poem in Urdu, English, Hindi, Punjabi or Persian.
: 10 Marks
4. Summary of text prose compulsory in Persian
: 10 Marks
5. Simple questions on lessons from prescribed textbook.
10 Marks

Books Prescribed for prose:

1. Only following prose from "Sipehr e Adbiyat e Farsi"
 - a) Hekayat e qurbagh e wa maar .Page No 64
 - b) Hekayat e Qissa ye do Gunjishk .Page No 66
 - c) Dastan e Masnavi Mollana Room .Page No 68
 - d) Nowroz wa Sufreh e Haftseen .Page No 77,78

Books Prescribed (for Poetry):

1. Only following Poems from Sipehr e Adbiyat e Farsi.
 - a) Kitab-e-khoob
Page No: 16
 - b) Qudrat-e-khuda
Page No: 29
 - c) Rubah-va-zagh
Page No:52
 - d) Anaar
Page No: 133
 - e) Ehteram e Pedar o Maadar
Page No 107,108

Note:

1. The books available at the Urdu Persian Department, P.U. Chandigarh.

378

 Dr. Ali Abbas
 Chairperson
 Department of Urdu
 Panjab University, Chandigarh

Paper-II: GRAMMER AND COMPOSITION:

Max Marks:80

Internal ass. 20 marks

Time Allowed: 3 hours

Instructions to the paper setter/examiner and also the distribution of marks as follows.

1. Write ten sentences in persian on the topics given below:
 - a) Khanvada-ye-ma (Our Family)
 - b) Khana-ye-man (my House)
 - c) Rooz-e-Ta'teel (A Holiday)
 - d) Yek Safar (A Journey)
 - e) Doost-e-Man (My friend)
 - f) Rooz-e-Ied (A festival Day)
 - g) Meehan-e-man (My country)
 - h) Ustaad-e-man (My Teacher)

:20 Marks
2. Fill in the Blanks (To fill the blanks form the given suitable Persian words based and limited to the prscribed text book Sipehr e Adbiyat e Farsi")

:10 Marks
3. Definitions and illustrations of any three from the following in Urdu, English, Hindi, Punjabi or Persian (Examples to be given in Persian only):

Ism, Fel, Harf, Zamir, Sifat, Mausuf, Mozaf WA Mozaf elaih
Fel
Fel-e-Mazi-Mutlaq, Fel-e-Mazi Istemrari, Fel e MaziQareeb, Fel-e-Mazi Ba'eed, Fel-e-Mazi Iltezami ,Fel-e-Mazi Malmus.
Fel e Muzareh, Fel-e-Mozare Akhbari/istemrari, Fel-e- Mozare iltezami,
Fel e Mozareh Malmus. Fel e Mustaqbil/Aayandeh. Fel e Amr, wa Fel e Nahi.

: 10 Marks
4. Counting, Persian Days and Months

:10 Marks
5. Mufrid-O-Jama'

:10 Marks
6. Sifat-e-Bartar and Sifat-e- Bartarin or Izafat, Mohawara

:10 Marks
7. Word meanings and their use of words in sentences in Persian.

:10 Marks

379

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University

Books prescribed for Grammar:

1. Amuzish-e-sada-ye-zabaan-e-Farsi (easy way of learning Persian by Majid Ahmedi).
2. Sipehr e Adbiyat e Farsi By Dr Zulfaqar Ali and Dr Ali Abbas(Depatment of urdu,P.U, Chandigrah.
3. Aamad Namah
4. Book recommended Asmuzish-e-Zabaan-e-Farsi. Persian Language Teaching Elementary Course Book 1 by Yadollah Samareh Ph.D. Daura-e-Muqad emati Kitab-e-Awwal. By Dr. Yadollah Samareli.

Note:

The above prescribed books are available at Iran Cultural House, 18, Tilak Marg, New Delhi and audiocassettes of both the books are also available at the Persian Department, P.U. Chandigar.

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

746

Books Recommended:

1. Amad Namah by Abdul Matin.
(Available at Urdu Bazar Muktab-e-Jamia Masjid Delhi-6)
2. Dastoor-e-zaban-e-Farsi by zehra khanlari Khazeh Book Sellers,
Bombay.

Distribution of marks for Internal Assessment and Sessional work out of 50 marks:

1. Assessment to be awarded on the sessional work on class works and home-works on book.	:10 Marks
2. Internal Test.....	: 20 Marks
3. Knowledge of Internet and computer type	:10 Marks
Total :	: 40 Marks

Q. Ali Abbas
10/05/2023
Q. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

381

747

SYLLABUS FOR (ADD-ON COURSE) IN URDU

Outlines of tests, syllabi and courses of studies for (Add-on Course) Examinations of 2022-23, 23-24 is as follows:

The total marks for this course is 200 distributed as follows:

i) There will be two written papers of 80 marks each.

Duration: 3 Hours

ii) There will be an internal Assessment & sessional work: 40 marks.

Total 200 Marks

PAPER-A: Prose and Poetry

Maximum Marks: 80

Time allowed. 3 Hours

Instructions of the paper-setter/examiner and also the distribution of marks as follows

1. Translation of Urdu Prose passages into Urdu, English, Hindi or Punjabi from the prescribed Text. (Choice must be given) : 20 Marks
- 2 Explanation of text, Poems in Urdu (Choice must be given) : 20 Marks
- 3 Summary of text prose in Urdu (Choice must be given): : 10 Marks
- 4 Summary of text poem in Urdu (Choice must be given): : 10 Marks
- 5 Simple questions on any one lesson as prescribed in textbook in Urdu (Choice must be given) : 20 Marks

BOOK PRESCRIBED FOR THIS PAPER:

1. Urdu Qayedah Mae Intikhat: Nasr o Narm by Dr Haroon Ayub available from Punjab Prakashan, 2204, Sector 22 C. Chandigarh.
2. Urdu Qawaid aur Kahaniyan : Dr. Ali Abbas, available at Deptt. of Urdu, Panjab University, Chandigarh.

~~Dr. Ali Abbas~~
Dr. Ali Abbas
Chairman
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

435

748

PAPER-B: GRAMMER AND COMPOSITION

Maximum Marks: 80

Time allowed 3 Hours

instructions to the Paper setter/examiner and also the distribution of marks as follows:
Five questions are to be set in all (Choice should be given in each question). **Only in Urdu.**

1. GRAMMAR

- i) Hum Shakal Alfaz: 10 Marks
(ii) Hum Awaz Alfaaz : 10 Marks
(iii) Wahid o Jama : 10 Marks
iv) Tazkeer-o-Tanees: 10 Marks
(v) (a) Fill in the Blanks: 10 Marks

OR

- (b) Use of Idioms in sentences: 10 Marks

2. COMPOSITION:

- i) Paragraph writing 10 Marks
(ii) () Letter/Application: 10 Marks
(iii) (i) Reproduction / Summary of a story: 10 Marks

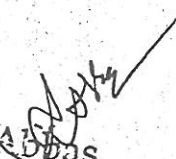
PRESCRIBED BOOKS:

Only the following stories out of the text book " Bharat ki Lok Kathayen" for the reproduction of story as given in the said book as follows:

1. Teen Bhai, 2. Sukh Dukh Ka Farq 3. Chori Ki Saza: Kanwal ka Phool 5. Lalach ka Anjam
6. Waqt Ki Baat, 7. Qurbani, 8. Zamindar Ki Dawat 9. Teen Sawal

Distribution of marks for Internal Assessment and Sessional work out of 40 marks:

1. Assessment to be awarded on the sessional work on class works and home works: 15 Marks
2. Internal Test: 15 Marks
3. Knowledge of Internet and Computer typing: 10 Marks
Total 40 Marks

Dr. Ali Abbas
Chairperson
Department of Urdu
Panjab University, Chandigarh

436

The Faculty of Languages at its meeting held on 27.03.2023 (Para 5- Flag-'A') considered the recommendation of the Committee dated 17.03.2023, constituted by the Vice Chancellor, to recommend an appropriate mechanism, as an interim arrangement, for smooth conduct of various academic activities of the University and resolved that the following addition in eligibility criteria for admission in M.A. (Hindi) w.e.f. the academic session 2023-24 be made as mentioned below:

Present Eligibility Criteria	Proposed Eligibility Criteria
<p>2/23/2023 17/4/23</p> <p>Passed one of the following qualifications from recognized University/Institute:</p> <p>Bachelor's Degree obtaining 45% marks in Hindi or 50% in the aggregate provided the candidate has passed Hindi as an Elective/Compulsory Subject.</p> <p>Or B.A. with (Hons.) in Hindi</p> <p>Or B.Sc. with (Hons. School Course)</p> <p>Or Bachelor's Degree obtaining 45% marks in Sanskrit (Elective)</p> <p>Or Shastri examination (New Course)</p> <p>Or Prabhakar examination Securing 45% marks (out of aggregate excluding the additional paper)</p> <p>Or Master's Degree Examination in any subject provided the candidate has studied Hindi Compulsory/Sanskrit at Graduate level.</p>	<p>Passed one of the following qualifications from recognized University/Institute:</p> <p>Bachelor's Degree obtaining 45% marks in Hindi or 50% in the aggregate provided the candidate has passed Hindi as an Elective/Compulsory Subject.</p> <p>Or B.A. with (Hons.) in Hindi</p> <p>Or B.Sc. with (Hons. School Course)</p> <p>Or Bachelor's Degree obtaining 45% marks in Sanskrit (Elective)</p> <p>Or Shastri examination (New Course)</p> <p>Or Prabhakar examination Securing 45% marks (out of aggregate excluding the additional paper)</p> <p>Or Master's Degree Examination in any subject provided the candidate has studied Hindi Compulsory/Sanskrit at Graduate level.</p> <p>Or</p> <p>Bachelor's Degree or Equivalent Exam from a recognized University obtaining 50% marks in the aggregate with the condition that the admission to the Non-Hindi students (who have not studied Hindi/Sanskrit at Graduate Level) will be granted on vacant seats of M.A. (Hindi) w.e.f. the session 2023-2024 and they will placed at the tail of the list of students who have studied Hindi/Sanskrit at Graduation Level in the Merit List of M.A. (Hindi).</p> <p>The weight-age of Hindi marks for admission in M.A. (Hindi) will be granted only to those students who have studied Hindi at least in Two years/four semesters at Graduation Level.</p>

It is submitted that the above recommendation is to be implemented w.e.f. the session 2023-24, but the same is yet to be placed before the Academic Council, which is usually held in the month of May/June. However, the admission process will be started well before the meeting of the Academic Council and the Hand Book of Information are also to be printed much earlier.

In view of the position explained above and urgency of the matter, the case is submitted to Vice Chancellor to approve the above recommendation of the Faculty of Languages as at 'X' in anticipation of the approval of the Academic Council and also allow to place the same before the meeting of the Syndicate for consideration/approval, please.

12.04.2023

O.S.M.-III (Neeru) 12/4/23
 A.R.G. (Lajwanti) 12/4/2023
 D.R.G. (Hans Raj) 12/4/23
 Registrar 12/4/23
 Vice Chancellor 12/4/23

(X) may be allowed pls
 "Approved as per Rules
18/4/23

P.T.O.

